

**Utilizarea jocului online GAME ca metodă de prevenire a
abandonului școlar și a reducerii comportamentului
necorespunzător în rândul elevilor**

Unități și materiale de învățare

**Lucrul cu un cu o tulburare de comportament.
Diagnostic și recomandări**

PROIECT 2019-1-PL01-KA201-064865

Publicația a fost realizată cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Publicația reflectă doar poziția autorilor săi, iar Comisia Europeană și Agenția Națională a Programului Erasmus + nu sunt responsabile pentru conținutul său.

CUPRINS

Introducere	4
Capitolul I. Diagnosticul situației școlare a elevilor cu probleme de comportament. Raport și recomandări Bożena Majerek	7
1.1 Ipoteze teoretice	7
1.2 Ipoteze metodologice	11
1.2.1. Obiective și probleme de cercetare	11
1.2.2. Construirea instrumentelor de cercetare	12
1.2.3. Organizarea și desfășurarea cercetărilor	13
1.2.4. Caracteristicile grupului studiat	13
1.3. Analiza rezultatelor testului	15
1.3.1. Percepția frecvenței tulburărilor de comportament ale elevilor de către profesorii chestionați ..	15
1.3.2. Percepția frecvenței tulburărilor de comportament ale tinerilor de către elevii chestionați	26
1.3.3. Frecvențele tulburărilor de comportament ale copiilor și adolescenților în evaluarea elevilor și a profesorilor chestionați	37
1.3.4 Concluzii și recomandări	49
Capitolul II Lucrul cu elevii cu tulburări de comportament. Baza teoretică pentru construirea acțiunilor preventive și corective Bożena Majerek	54
2.1. Probleme în relațiile cu adulții Bożena Majerek	57
2.1.1. Lucrați cu un student agresiv / etapele de construire a unei strategii pentru lucrul cu un student agresiv - Klaudia Miśkowicz, Maciej Dymacz	60
2.1.2. Etapele construirii unei strategii de lucru cu un student fără voință de cooperare - Klaudia Miśkowicz, Maciej Dymacz	67
2.1.3. Lucrul cu elevii manipulatori - Klaudia Miśkowicz, Maciej Dymacz	72
2.1.4. Etapele construirii unei strategii de lucru cu un student izolat - Klaudia Miśkowicz, Maciej Dymacz	79
2.1.5. Etapele construirii unei strategii de lucru cu un student care se concentrează asupra lui - Klaudia Miśkiewicz, Maciej Dymacz	84
2.2. Probleme în relațiile colegilor Mariusz Gajewski	91
2.2.2. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevii cu comportamente de agresiune - Luís Guarita, Maria Gama, Neuza Simões	99
2.2.3. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevii cu comportamente antisociale - Luís Guarita, Maria Gama, Neuza Simões	105
2.2.4. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevii cu dificultăți de acceptare a diversității (diferențe culturale și ideologice) - Luís Guarita, Maria Gama, Neuza Simões	111
2.3 Probleme în interacțiunile cu grupul Agnieszka Domagała-Kręcioch	116

2. 3. 1. Definiție grup, funcții, tipuri de grupuri - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota	120
2.3.2. Teamwork Skills - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota	125
2.3.3. Identificarea problemelor în funcționarea grupului - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota	131
2.3.4. Descoperind modalitățile posibile de soluționare a conflictului - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota	134
2.3.5. Alegerea unei modalități de rezolvare a problemei - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota	139
2.4. PROBLEME CU RELAȚIA CU SINE. Agnieszka Domagała-Kręcioch	144
2.4.1. Etapele construirii unei strategii pentru lucrul cu studentul cu sindromul depresiei - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska	146
2.4.2. Etapele construirii unei strategii pentru lucrul cu elevul de altă orientare sexuală - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska	152
2.4.3. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevi provocatori - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska	161
2.4.4. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevi cu comportament auto-vătămător - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska	168
2.4.5. Etapele construirii unei strategii pentru lucrul cu un student timid - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska	175
2.5. PROBLEME ÎN SITUAȚIILE DE SARCINI Katarzyna Wojtanowicz	181
2.5.1. DIFICULTĂȚI SPECIFICE DE ÎNVĂȚARE (SLD) - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská	183
2.5.2. Tulburări ale funcțiilor executive (EFD) - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská	189
2.5.3. Tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD) - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská	195
2.5.4. Tulburări de internalizare - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská	204
2.5.5. Tulburare obsesiv-compulsivă - TOC - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská	210
ANEXA	216
Chestionarul comportamentului problematic - pentru Profesor	216
Chestionarul comportamentului problematic - pentru Student	220

INTRODUCERE

Climatul social al școlii afectează atât performanța generală a elevilor, cât și satisfacția profesorilor și a părinților. Modul de comunicare și capacitatea de a crea relații pozitive în spațiul educațional este o condiție elementară pentru succesul pedagogic.

Construirea unor relații durabile și sigure depinde în mare măsură de cunoștințele și competența personală și socială a profesorilor și educatorilor care sunt capabili să recunoască și să identifice nevoile, așteptările și problemele elevilor lor. Eficacitatea intervențiilor educaționale și preventive este rezultatul, printre altele, al unui diagnostic fiabil și precis al situațiilor dificile.

Prin urmare, modelele percepute stereotip de interacțiune dintre profesori și studenți ar trebui schimbate în noul concept de educație. În acest scop, ar trebui dezvoltate noi metode, tehnici și mijloace de educație și creștere.

Proiectul GAME implementat în cadrul programului ERASMUS + (Parteneriat strategic pentru educația școlară KA201) își propune să creeze un instrument educațional interactiv pentru profesorii și educatorii care lucrează cu elevi cu tulburări de comportament.

În ciuda faptului că există numeroase publicații pe piața editorială privind dificultățile și problemele educaționale, nu există încă niciun studiu care să abordeze în mod cuprinzător subiectul celor mai frecvente forme perturbate de comportament cu o propunere de acțiuni corective specifice. Între timp, un astfel de comportament nu este neobișnuit într-o școală sau într-un spațiu de clasă și nu fiecare profesor / educator este un socioterapeut certificat cu competențe terapeutice adecvate, datorită căruia ar putea interveni rapid și eficient. Presiunea perceptibilă multiplă a școlii și a comunității locale îi provoacă în mod constant anxietate și temeri nu numai pentru dezvoltarea cuprinzătoare a elevului, ci și pentru propria sa soartă profesională.

Prin urmare, pentru a satisface nevoile educatorilor, merită să întreprindeți activități creative, să folosiți noi metode și să proiectați instrumente educaționale inovatoare pentru a corecta mai eficient disfuncționalitățile existente și a preveni apariția unor noi probleme educaționale suficient de devreme.

Ghidul, pe care îl predăm cititorului, poate deveni o inspirație pentru activități preventive și educative ulterioare. În intenția inițială, a fost una dintre etapele necesare JOCULUI: Utilizarea jocului online pentru a aborda abandonul școlar timpuriu și reducerea dificultăților de comportament în rândul elevilor (2019-1-PL01-KA201-064865) implementat în cadrul programului ERASMUS + (Parteneriat strategic pentru educația școlară KA201), al cărui scop a fost crearea unui instrument educativ interactiv care să răspundă nevoilor profesorilor și

educatorilor care lucrează cu elevi care prezintă dificultăți de comportament și riscă să părăsească sistemul educațional mai devreme.

Echipa care dezvoltă conținutul special, care formează și ghidul, include reprezentanți ai cinci organizații partenere: Universitatea din Patra (Grecia), Amadora Inovation (Portugalia), Centrul de Training European (România), New Edu n.o. (Slovacia), Asociația ARID (Polonia) și liderul proiectului este Universitatea Pontifică a lui Ioan Paul al II-lea din Cracovia.

Rezultatul final al activităților proiectului constă într-un joc educațional, disponibil pentru toți cei interesați pe site-ul nostru: www.projectgame.eu.

Ghidul nu este antidotul universal care ar fi util în lucrul cu fiecare elev; este doar propunerea unor acțiuni posibile și poate fi utilă pentru acei profesori / educatori care se simt neajutorați, neputincioși, decepționați, care se confruntă cu problemele care încă apar în comportamentul elevilor.

Domeniile tematice permit, printre altele, dezvoltarea independentă a instrumentelor de diagnostic, scenariile de lecție sau modificarea interacțiunilor corective.

Publicația cuprinde două părți principale. În prima există un diagnostic al situației școlare a elevilor cu probleme de comportament. Diagnosticul a luat în considerare atât perspectiva elevilor, cât și a profesorilor. Pe baza chestionarelor proprii (incluse în anexă), am obținut date care permit pregătirea unui raport detaliat cu privire la domeniile de bază ale tulburărilor de comportament: tulburări în relațiile cu adulții, tulburări în relațiile cu colegii, tulburări în relaționarea în cadrul unui grup, tulburări de percepția de sine, tulburări în relațiile de sarcină. A doua parte prezintă ipotezele teoretice de bază referitoare la tulburările de comportament în contextul construirii acțiunilor preventive și corective, luând în considerare cele mai frecvente probleme din practica pedagogică.

Prin urmare, ghidul este structurat pe următoarele capitole:

- a) **tulburări în relațiile cu adulții** (lucrul cu elevul agresiv, refuzul de a coopera, manipularea, izolarea, concentrarea atenției asupra sa),
- b) **tulburări în relațiile cu colegii** (lucrul cu un elev impulsiv, prezentarea unui comportament antisocial, neacceptarea diferențelor culturale sau ideologice),
- c) **tulburări de funcționare într-un grup** (tipuri de grupuri, abilități de lucru în echipă, probleme de bază în funcționarea grupului, abordarea conflictelor, modalități de rezolvare a problemei),
- d) **tulburări de percepție de sine** (lucrul cu un elev cu simptome de depresie, cu orientare sexuală diferită, provocatoare, manifestând un comportament autodistructiv, timid),

- e) **tulburări în relațiile de sarcină** (lucrul cu un elev cu dificultăți specifice de învățare, tulburări ale funcției executive, deficit de atenție și activitate motorie excesivă, tulburări de internalizare, tulburări obsesiv-compulsive).

Având în vedere necesitatea de a utiliza publicația în practică, structura acestor capitole ia în considerare caracteristicile generale ale problemei discutate și acțiunile corective propuse. Datorită introducerii problemei tulburărilor selectate în comportamentul copiilor și adolescenților, educatorii vor învăța informațiile necesare despre simptomele, cauzele și consecințele acestor tulburări. De asemenea, vor afla despre modalitățile selectate de a face față situațiilor dificile, care ar trebui, fără îndoială, să schimbe abordarea stereotipă a „agresorului școlar” și să îmbunătățească capacitatea de a prezice reacțiile sale și de a selecta o strategie de acțiune adecvată.

Trebuie subliniat încă o dată că acțiunile corective propuse, deși bazate pe experiența specialiștilor din diferite țări și având o bază teoretică bogată, sunt doar o invitație la dezvoltarea în continuare a sinelui și la căutarea celor mai bune soluții la posibilități, situație și context.

Bożena Majerek, Agnieszka Domagała-Kręcioch

CAPITOL I.
DIAGNOSTICUL SITUAȚIEI ȘCOLARE A ELEVILOR CU PROBLEME
DE COMPORTAMENT.
RAPORT ȘI RECOMANDĂRI
BOŻENA MAJEREK

Pentru a adapta jocul didactic la nevoile educatorilor, a fost planificat și realizat un diagnostic al nevoilor folosind un chestionar pentru profesori și elevi.

Acest raport prezintă atât fundamentele teoretice care au stat la baza construcției instrumentelor, cât și ipotezele metodologice în baza cărora a fost realizat studiul. Datele obținute în timpul studiului au fost analizate amănunțit, constituind astfel baza pentru formularea concluziilor și recomandărilor pentru instrumentul de învățare interactiv GAME pregătit.

1.1 ASUMĂRI TEORETICE

Utilizat în mod obișnuit de profesori, termenul „elev dificil” se referă la dificultățile didactice și educaționale ale elevului. Cu toate acestea, datorită principalelor ipoteze ale proiectului, diagnosticul nevoilor s-a concentrat în primul rând pe comportamentul problematic al elevilor la școală.

Termenul „tulburări de comportament” este exprimat diferit în literatura de specialitate pe această temă. Unii autori îl tratează foarte larg, considerând toate aceste comportamente ca fiind tulburate, care nu servesc pentru a satisface nevoile personale ale omului și nu vizează rezolvarea sarcinilor puse de mediu. Alții, totuși, restrâng sfera acestui concept, stabilesc normele morale și sociale ca referință atunci când evaluează comportamente specifice.¹

Majoritatea autorilor recunosc, de asemenea, că atunci când identifică astfel de comportamente, momentul apariției lor este important, deoarece majoritatea copiilor aflați în stadii specifice de dezvoltare prezintă tulburări specifice de intensitate și durată variabilă. Prin urmare, multe simptome pot fi tranzitorii. Vorbim despre tulburări în sens strict atunci când sunt de natură cronică și se confruntă cu dezaprobarea mediului social.

Există multe clasificări care încearcă să caracterizeze simptomele tulburărilor de comportament la copii și adolescenți. Cele mai frecvente sunt următoarele:

- 1) agresiune fizică, inițierea luptelor,
- 2) violența împotriva animalelor mai tinere sau mai slabe,

¹ Radochoński M., Podstawy psychopatologii dla pedagogów, WUR Rzeszów, 2001, p. 244.

- 3) distrugerea bunurilor proprii și ale altor persoane, furt,
- 4) minciuni,
- 5) absență, fugă de acasă,
- 6) inițierea sexuală prematură și contingentă,
- 7) autodistrugere sub formă de tentative de sinucidere și auto-vătămare;
- 8) abuzul de droguri și substanțe psihoactive.

În clasificarea americană a tulburărilor mentale DSM-IV, tulburările de comportament sunt ordonate în următoarele grupuri simptomatice:

- 1) comportament agresiv, care amenință sănătatea și viața sau aduce rău fizic altor persoane și ființe vii;
- 2) comportament neagresiv, care duce la pierderea sau distrugerea bunurilor altcuiva;
- 3) spargeri și furturi;
- 4) încălcarea gravă a legii.²

Cu toate acestea, în clasificarea ICD-10, criteriile de diagnostic pentru tulburările de comportament sunt:

- 1) „izbucniri de furie extrem de frecvente sau severe în raport cu nivelul de dezvoltare,
- 2) certuri cu adulții,
- 3) respingerea activă a cerințelor adulților sau nerespectarea regulilor,
- 4) acțiuni conștiente pentru a îi înfuria pe alții
- 5) acuzarea altora de propriile greșeli sau comportament inadecvat,
- 6) „iritabilitate” și mânierea persoanelor din jur,
- 7) atitudine de furie sau resentimente,
- 8) răutate și răzbunare,
- 9) minciuni sau încălcarea promisiunilor pentru a obține bunuri sau privilegii sau pentru a evita obligațiile,
- 11) inițierea agresiunii fizice,
- 12) folosirea armelor care pot provoca răni grave altora,
- 13) rămânerea afară după lăsarea întinericului, în ciuda interdicțiilor părinților,
- 14) afișarea cruzimii fizice față de alte persoane,
- 15) manifestarea cruzimii fizice față de animale,
- 16) distrugerea intenționată a bunurilor altora,
- 17) incendierea deliberată cu riscul sau intenția de a provoca daune grave,
- 18) furt (din magazine, spargeri, falsuri),

² <http://www.psychologia.edu.pl/czytelnia/61-remedium/565-zaburzenia-zachowania-u-dzieci-i-mlodziezy.html> (06.02.2020).

- 19) absența de la școală,
- 20) fuga de acasa,
- 21) săvârșirea infracțiunilor (ex. Extorcare, agresiuni),
- 21) forțarea altor persoane să se angajeze în activități sexuale,
- 22) terorizarea altora,
- 23) spargere în casa, clădirea sau mașina altcuiva."³

De obicei, începem să vorbim despre o tulburare de comportament atunci când un comportament inadecvat situației devine regula, iar copilul, în diferite situații, prezintă un stereotip constant de comportament. Datorită acestei definiții, putem indica câteva caracteristici ale comportamentelor perturbate care ne permit să le distingem de comportamentele considerate normale. Astfel de criterii sunt inadecvarea, rigiditatea reacției, vătămarea subiectului și a mediului și prezența emoțiilor negative. Comportamentul inadecvat este unul care nu ia în considerare trăsăturile individuale ale situației, este irațional și, prin urmare, pare ciudat sau chiar șocant pentru cei care le observă. Rigiditatea reacției constă în repetarea anumitor comportamente, indiferent de condițiile de mediu și de persoanele cu care intră în contact. Nocivitatea unui astfel de comportament se referă în primul rând la consecințele resimțite de copil (de exemplu, furie, tensiune emoțională, alienare, umilință), precum și la mediul său (de exemplu, consternare, neajutorare, dezorganizarea lecției, anxietate, agresivitate). În același timp, comportamentul tulburat este de obicei însoțit de emoții neplăcute (de exemplu, anxietate, ură, furie, rușine, vinovăție, gelozie, resentimente etc.).

Tulburările de comportament se pot manifesta în diferite domenii ale funcționării copilului. Practicanții enumeră cel mai adesea patru tipuri:

1. **Tulburări în relațiile cu adulții** care se bazează în principal pe atacul persoanelor care sunt amabile cu copilul sau pe care nu le cunosc, respingând cooperarea și propunerile de ajutor, provocând agresivitate, lipsa de încredere, manipulare pentru câștig, minciuni, amenințări, tentative de intimidare, etc.
2. **Tulburările din relațiile de egalitate** se manifestă cel mai adesea ca rivalitate cu orice preț, respingerea celorlalte persoane, descurajare, izolare, agresivitate, violență, manipularea celorlalți pentru a obține anumite beneficii, arătând dispreț și resentimente, încercări de subordonare și dominare asupra altora etc. .

³ Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10 , Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne Vesalius”, Warszawa 1998, p. 140.

3. **Tulburările percepției de sine** (atitudinea față de sine) sunt comportamente autodestructive, rezultând în primul rând din evaluarea inadecvată a propriilor abilități, a deprecierii de sine, a autoagresiunii, a auto-blamării etc.
4. **Tulburările din situațiile de obligație** se manifestă de obicei în punerea în aplicare a sarcinilor legate de învățarea școlară (de exemplu, efectuarea temelor, munca la clasă, răspuns oral, test), interesele copilului (de ex. Antrenament, meci, performanță într-o competiție sau în alte situații de viață, când copilul se confruntă cu o temă, atribuție). Tulburările pot apărea în diferite etape ale implementării temei - înainte sau în timpul desfășurării acesteia și pot lua diferite forme, de ex. refuzul de a efectua sarcina, amânarea, întreruperea acțiunii în timpul implementării, neutilizarea capacităților lor în îndeplinirea obligației.⁴

Tipurile de tulburări de comportament menționate mai sus care apar cel mai frecvent în literatură au fost completate de un alt domeniu important, respectiv **probleme de funcționare în clasă**. Fiecare grup are propriile standarde pe care trebuie să le respecte membrii săi. Incapacitatea de a recunoaște și respecta aceste principii sau incapacitatea de a se opune acestora într-o manieră constructivă determină numeroase conflicte care împiedică în mod eficient funcționarea corectă a echipei. În același timp, aceste probleme generează și consolidează alte domenii ale tulburărilor de comportament ale copilului.

Conform analizei literaturii pe această temă, s-a recunoscut, de asemenea, **comportamentele de risc** întreprinse de elevi constituie un domeniu important în care ar trebui efectuate intervenții educaționale și preventive. Comportamentele riscante sunt activități care prezintă riscul consecințelor negative atât pentru sănătatea fizică și mentală a individului, cât și pentru mediul social. Cele mai frecvente comportamente riscante includ: fumatul, consumul de alcool, dependența de Internet și experimentarea cu diete extreme. Desfășurarea unor astfel de activități de către elevi ar trebui considerată ca o manifestare fără echivoc a tulburărilor de comportament.

Analiza literaturii prezentate mai sus cu privire la tulburările de comportament ale elevilor a constituit baza pentru construirea instrumentelor de cercetare pentru diagnosticarea nevoilor. Problemele educaționale ale tinerilor enumerați în clasificări individuale au fost grupate în șase domenii suplimentare, adică probleme în relațiile cu adulții, probleme în relațiile cu colegii, probleme în funcționarea grupului, tulburări în percepția de sine, probleme în situații de responsabilități și comportamente riscante. Comportamentul problematic adecvat al

⁴ Karasowska A., Jak wychowywać i uczyć dzieci z zaburzeniami zachowania, PARPA Warszawa, 2009, ss. 7-11.

elevilor a fost selectat pentru categorii individuale, folosind metoda „judecătorilor competenți”.

În fața dificultăților menționate anterior, elevii care prezintă un astfel de comportament sunt, fără îndoială, o provocare pentru profesori. În același timp, fiecare profesor și educator, prin reacțiile sale, poate contribui la corectarea comportamentelor perturbate sau la întărirea lor. De asemenea, poate influența într-un mod constructiv sau distructiv procesele care apar într-un grup în care acești copii sunt participanți.⁵

1.2 ASUMĂRI METODOLOGICE

Diagnosticul nevoilor a fost efectuat în conformitate cu metodologia cercetării științifice. Prin urmare, obiectivul a fost stabilit și a fost formulată problema principală și detaliată, a fost discutată metoda de construire a instrumentelor de cercetare, a fost prezentat cursul și organizarea cercetării și au fost făcute și caracteristicile grupului examinat.

1.2.1. Obiective și probleme de cercetare

Cercetarea științifică este un proces în mai multe etape care constă din diverse activități care vizează furnizarea de cunoștințe obiective, exacte și cuprinzătoare ale unui fragment desemnat de realitate. Primul pas în construirea cercetării este, fără îndoială, stabilirea scopului său. Scopul principal al acestei cercetări este de a analiza și descrie percepția frecvenței anumitor tulburări de comportament ale copiilor și adolescenților în situații școlare în evaluarea profesorilor și a elevilor. Scopul stabilit astfel generează principala problemă, care a fost: Cum percep elevii și profesorii tulburările de comportament ale copiilor și tinerilor?

Următoarele probleme specifice au fost formulate pentru problema principală menționată mai sus:

1. Care este frecvența percepției tulburărilor selectate ale comportamentului elevilor la școală de către profesori din anumite țări?
2. Care este frecvența cu care elevii din anumite țări percep tulburări de comportament selectate ale copiilor și tinerilor la școală?
3. Care sunt diferențele în perceperea frecvenței anumitor tulburări de comportament ale copiilor și adolescenților în școală în evaluarea profesorilor și a elevilor din țări individuale?

1. 2.2. Construirea instrumentelor de cercetare

⁵*Ibidem*, p. 5.

Pentru a obține răspunsuri la întrebările de cercetare formulate, a fost construit un chestionar format din 66 de întrebări. Aceste întrebări au fost atribuite a șase categorii selectate de tulburări de comportament ale elevilor pe baza analizei teoretice, adică

1. Probleme în relațiile cu adulții (15 itemi)
2. Probleme în relațiile cu colegii (11 itemi)
3. Probleme de funcționare într-un grup de colegi (8 articole)
4. Probleme de percepție de sine (9 itemi)
5. Probleme în situații de activitate (9 articole)
6. Comportament riscant (14 articole)

Fiecare dintre întrebările formulate are o scală de 5 grade, permițând profesorilor și elevilor să estimeze frecvența percepției lor asupra manifestărilor selectate, ale tulburărilor de comportament ale copiilor și tinerilor în situații școlare. Întrebările au fost date sub formă de tabel. Pentru a putea compara cu exactitate și în mod cuprinzător rezultatele profesorilor și studenților, ambelor categorii le-au fost adresate întrebări identice. Ambele instrumente de cercetare au fost furnizate cu o înregistrare. Elevilor li s-a cerut să furnizeze sexul, vârsta, locul de reședință și tipul de școală. Profesorii, pe de altă parte, au indicat: sex, vârstă, locul de reședință și vechime.

Instrumentele de diagnostic pregătite de echipa de proiect de la Universitatea Pontificală a lui Ioan Paul al II-lea din Cracovia au fost evaluate pozitiv de toți partenerii de proiect. La începutul lunii octombrie și decembrie 2019, acestea au fost traduse în engleză, apoi în limbile partenerilor individuali, adică slovacă, română, greacă și portugheză.

1.2.3. Organizarea și desfășurarea cercetărilor

Cercetarea în toate țările partenere, adică Polonia, Slovacia, România, Grecia și Portugalia, a fost efectuată din noiembrie 2019 până în ianuarie 2020. Activitățile de cercetare coordonate de parteneri individuali au fost în mare parte neîntrerupte și fără probleme majore. Doar în Portugalia, partenerii au trebuit să se ocupe de o procedură administrativă împovărătoare pentru a obține permisiunea de a efectua un studiu în rândul studenților, ceea ce a întârziat semnificativ încadrarea în termenul stabilit.

1.2.4. Caracteristicile grupului studiat

Toate testele de diagnostic au fost efectuate în școli (nivel primar și secundar) și au inclus 106 profesori. Datorită feminizării profesiei, 76,4% dintre femei și 23,6% dintre bărbații cu vârste cuprinse între 26 și 65 de ani s-au găsit în populația studiată. Profesorii chestionați au

experiență, deoarece peste 70% declară vechime pe parcursul a 10 ani. Majoritatea locuiesc în orașe mari (36,8%) și orașe (44,3%). O distribuție detaliată a datelor este furnizată în tabelul nr. 1, care arată caracteristicile demografice ale cadrelor didactice chestionate.

Tabela 1. Caracteristicile demografice ale cadrelor didactice chestionate

	Categorie		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	Total	
								N	%
1	Sex	K	37	7	9	19	9	81	76,4
		M	6	3	6	4	6	25	23,6
2	Vârsta	26-34	16	-	8	1	-	25	23,6
		35-44	17	1	2	5	10	35	33,0
		45-54	10	5	5	10	4	34	32,1
		>54	-	4	-	7	1	12	11,3
3	Mediu de proveniență	Oraș mare	9	6	-	12	12	39	36,8
		Oraș mediu/mic	25	3	15	2	2	47	44,3
		Sat	9	1	-	9	1	20	18,9
4	Vechime	1-5	9	-	6	1	-	16	15,1
		6-10	10	1	4	-	1	16	15,1
		11-15	6	1	2	5	3	17	16,0
		16-20	10	2	1	-	5	18	17,0
		21-35	8	3	2	12	6	31	29,2
		>35	-	3	-	5	-	8	7,6

Tabelul nr. 2 prezintă caracteristicile demografice ale tinerilor chestionați.

Tabela 2. Caracteristicile demografice ale elevilor chestionați

	Categorie		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	Total	
								N	%
1	Sex	K	26	42	29	38	27	162	50,8
		M	34	38	21	32	32	157	49,2
2	Vârsta	12	-	-	-	-	14	14	4,4

		13	-	-	-	19	20	39	12,2
		14	-	5	-	34	15	54	16,9
		15	-	17	-	16	6	39	12,2
		16	3	14	24	1	4	46	14,4
		17	17	44	26	-	-	87	27,3
		18	27	-	-	-	-	27	8,5
		19	13	-	-	-	-	13	4,1
3	Mediu de proveniență	Big city	25	40	-	24	59	148	46,4
		Town	7	23	50	6	-	86	27,0
		Village	28	17	-	40	-	85	26,6

În total, 319 studenți au participat la studiu. Analizând datele bazate pe sex, trebuie remarcat faptul că populația a fost foarte bine selectată, deoarece aproape același număr de fete (N = 162) și băieți (N = 157) au luat parte la studiu. De asemenea, grupul a fost selectat corect și datorită vârstei, deoarece studenții din grupa de vârstă 12-14 ani (33,5%), 15-16 ani (26,6%) și 17-19 ani (39,9%) au participat la studiu. Aproape jumătate dintre respondenți provin din orașe mari (46,4%), iar restul din orașe mici (27%) și sate (26,6%).

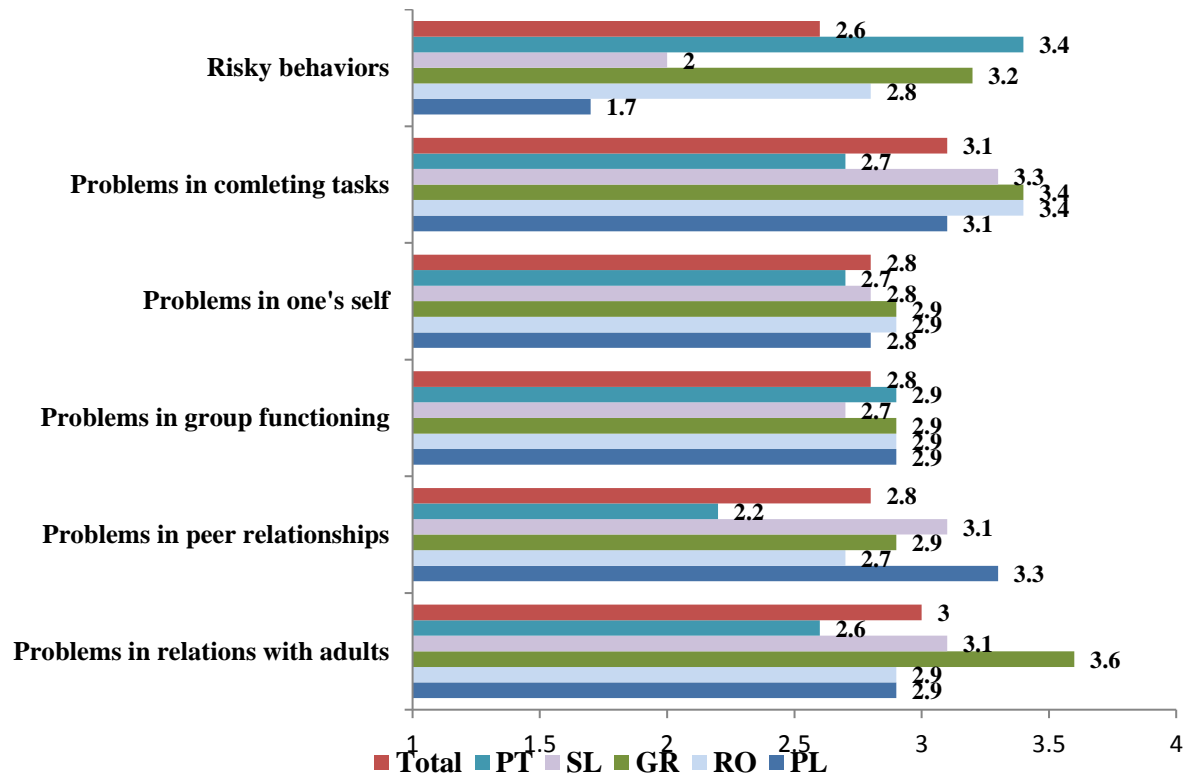
1.3. ANALIZA REZULTATELOR TESTULUI

Datele obținute în cursul studiului au fost analizate amănunțit și rezultatul este prezentat în acest capitol. Mai întâi au fost prezentate rezultatele profesorului, apoi elevii, apoi au fost comparate și comparate.

1.3.1. Percepția frecvenței tulburărilor de comportament ale elevilor de către profesorii chestionați

Profesorii participanți la studiu au evaluat frecvența apariției în realitatea școlară a unor manifestări selectate ale tulburărilor de comportament ale elevilor. Rezultatele testelor obținute sunt prezentate în grafic și în rezumate tabulare ulterioare.

Diagrama 1. Frecvența percepției tulburărilor de comportament ale elevilor în evaluarea profesorilor chestionați din țări individuale

Datele din grafic arată că în evaluarea cadrelor didactice, aproape toate categoriile de tulburări de comportament ale elevilor indicate în studiu sunt în intervalul de la $M = 2,6$ la $M = 3,1$. Aceasta înseamnă că aceste comportamente apar doar ocazional în realitatea școlară. Potrivit profesorilor, aceștia sunt cei mai puțin probabil observatori ai comportamentelor riscante întreprinse de elevi ($M = 2,6$), în timp ce identifică cel mai adesea problemele elevilor în situații de responsabilități ($M = 3,1$) și probleme în relațiile cu adulții ($M = 3,0$).

În cadrul categoriilor individuale, există diferențe în evaluările profesorilor din diferite țări. Profesorii din Grecia indică cel mai adesea problemele elevilor cu adulții, considerând că astfel de situații apar destul de des ($M = 3,6$). Cu toate acestea, în Portugalia, profesorii identifică rareori problemele elevilor cu adulții ($M = 2,6$). Alte rezultate ale cercetării sunt destul de similare.

Pe de altă parte, problemele legate de relațiile inter pares sunt cel mai adesea subliniate de profesorii din Polonia ($M = 3,3$) și Slovacia ($M = 3,1$), și cel mai rar din Portugalia ($M = 2,2$). Alte evaluări converg.

Potrivit respondenților, problemele în funcționarea elevilor dintr-un grup apar aproape în aceeași măsură în toate țările. Nu au existat diferențe semnificative în evaluările lor (de la $M = 2,7$ la $M = 2,9$).

Vedem o situație similară analizând frecvența problemelor în relațiile elevilor cu ei înșiși (de la $M = 2,7$ la $M = 2,9$).

Diferențe ușor mai mari în note pot fi observate analizând date privind frecvența problemelor elevilor în situații de responsabilități, care sunt cel mai adesea observate de profesorii chestionați din România ($M = 3,4$), Grecia ($M = 3,4$) și Slovacia ($M = 3,1$), iar cel mai puțin frecvent profesori din Portugalia ($M = 2,7$).

Cea mai mare variație în evaluările profesorilor poate fi observată în frecvența comportamentului riscant întreprins de elevi, care apare cel mai adesea în Portugalia ($M = 3,4$) și Grecia ($M = 3,2$), și cel mai rar în Polonia ($M = 1,7$) și Slovacia ($M = 2,0$).

Pentru a rezuma, trebuie remarcat faptul că diferențele în evaluările profesorilor chestionați din țări individuale în următoarele cinci categorii nu sunt semnificativ mari, ceea ce justifică faptul că aplicația virtuală GAME, în curs de dezvoltare, se va aplica în mod egal realității școlare în toate țările europene. Doar în zona comportamentului riscant vedem o diversitate destul de mare de rezultate, care poate fi o premisă pentru eliminarea acestui mod din instrumentul didactic în curs de dezvoltare.

Prin urmare, pentru a face alegerea corectă a tulburărilor de comportament ale elevilor care vor fi incluse în pachetul GAME, trebuie să analizați date despre frecvența problemelor specifice din realitatea școlară. În acest scop, următorul tabel rezumă rezultatele evaluării frecvenței profesorilor observați 15 manifestări selectate ale tulburărilor elevilor în relațiile cu adulții.

Table 3. Frecvența tulburărilor în relațiile dintre elevi și adulți conform profesorilor chestionați

Probleme în relațiile cu adulții		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	Total
		M	M	M	M	M	
1.	Ei se cearta	3,3	2,8	3,6	3,5	2,3	3,1
2.	Folosesc violența	1,6	2,0	3,5	1,8	3,3	2,4
3.	Se răzvrătesc	3,7	2,7	3,9	3,2	2,5	3,2
4.	Insultă și se răzbună	2,2	2,5	3,7	2,4	3,1	2,8
5.	Ei îi învinovătesc pentru propriile lor eșecuri	2,8	2,6	3,9	3,3	2,6	3,0

6.	Se ofensează și evită contactul	2,7	2,8	3,7	2,6	2,4	2,8
7.	Ei mint	3,5	3,5	3,7	3,5	2,3	3,3
8.	Nu sunt de încredere	3,4	3,0	3,5	3,6	3,3	3,4
9.	Sunt vulgari	2,7	2,7	3,6	3,5	3,1	3,1
10.	Sunt lipsiți de respect	3,1	3,0	3,5	3,5	2,7	3,2
11.	Provocă și irită	3,2	2,6	3,6	3,2	2,3	3,0
12.	Ei manipulează	2,8	2,5	3,5	2,7	2,5	2,8
13.	Nu le vorbesc despre problemele și nevoile lor	3,4	3,8	3,8	3,1	2,4	3,3
14.	Ei își concentrează atenția asupra lor	3,5	4,1	3,9	3,5	1,8	3,4
15.	Sunt agresivi	2,0	2,6	3,3	2,7	2,9	2,7

Conform rezultatelor cercetării de mai sus, trebuie remarcat că profesorii acordă atenție faptului că elevii lor sunt adesea literal (M = 3.4), își concentrează atenția asupra lor (M = 3.4) și, în același timp, mint (m = 3, 3) și nu doresc să vorbească cu ei despre problemele și nevoile lor (M = 3.3). Respondenții observă, de asemenea, că elevii au accese de rebeliune (M = 3.2), se ceartă (M = 3.1) și îi ignoră (M = 3.2), ceea ce se manifestă, printre altele, prin comportament vulgar (M = 3 1). Aceste rezultate indică în mod clar tulburări semnificative în comunicarea profesorilor și elevilor, care ar trebui luate în considerare în instrumentul GAME în curs de dezvoltare.

Comportamentele indicate apar în țări individuale cu grade diferite de intensitate. Cu diferențe destul de ușoare în evaluările de frecvență, de ex. fiind literal de către studenți (de la M = 3,0 la M = 3,6), observăm domenii în care aceste discrepanțe sunt mari, de ex. în Portugalia este relativ rar pentru studenții care doresc să se concentreze asupra lor (M = 1,8), iar în România (M = 4,1) sau Grecia (M = 3,9) astfel de evenimente sunt frecvente.

Datele indică, de asemenea, faptul că în România (M = 3,8) și Grecia (M = 3,8), elevii nu vorbesc cu profesorii despre problemele și nevoile lor mai des decât în alte țări. Comportamentul rebel este mai frecvent în Grecia (M = 3,9) și Polonia (M = 3,7), în timp ce mai puțin frecvent în Portugalia (M = 2,5) și România (M = 2,7). Diferențele dintre profesori și elevi apar și mai des în Grecia (M = 3,6) și Slovacia (M = 3,5), în timp ce mai rar în

Portugalia (M = 2,3) și România (M = 2,8). Profesorii greci (M = 3,6) și slovaci (M = 3,5) întâmpină cel mai frecvent comportamentul vulgar și mai puțin frecvent profesorii polonezi (M = 2,7) și români (M = 2,7).

Pentru a rezuma, trebuie subliniat faptul că, în ciuda diferențelor identificate în evaluările respondenților din țările individuale, aceste rezultate arată în mod clar numeroase probleme și relații perturbate între profesori și studenți, ceea ce indică în mod clar necesitatea dezvoltării competenței lor în domeniul corectitudinii comunicării. De asemenea, se pare că profesorii ar trebui să învețe strategii pentru răspunsuri eficiente și abilități de negociere în situații de conflict.

Pentru a identifica frecvența tulburărilor din relațiile de la egal la egal, profesorii au fost rugați să evalueze 11 manifestări selectate ale unor astfel de probleme. Rezultatele sunt prezentate în tabelul următor:

Tabelul 4. Frecvența problemelor elevilor în relațiile dintre colegi în evaluarea profesorilor chestionați

Probleme în relațiile de la egal la egal		Polonia	Romania	Grecia	Slovia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Ei se cearta	3,9	2,8	3,2	3,4	1,4	2,9
2.	Ei îi învinovățesc pentru propriile lor eșecuri / probleme	3,4	2,8	3,1	3,5	1,7	2,8
3.	Insultă și se răzbună	3,2	2,6	2,9	3,5	1,6	2,9
4.	Ei mint	3,6	3,4	2,8	3,7	2,0	2,9
5.	Sunt agresivi	3,2	2,4	3,1	2,9	1,8	2,7
6.	Se separă și sunt retrași	2,7	2,5	2,7	2,6	3,1	2,7
7.	Sunt nesinceri și neloiali	2,9	3,0	2,9	2,61	2,7	2,8
8.	Îi împing pe alții	3,2	2,2	2,7	2,6	2,9	2,8
9.	Provoacă conflicte	3,3	2,3	2,7	3,1	2,0	2,7
10.	Ei îi domină pe ceilalți	3,1	2,6	2,7	3,2	2,4	2,8

11.	Nu sunt capabili să ceară ajutor	3,3	3,1	2,9	2,7	2,5	2,9
------------	----------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	------------

Pe baza datelor de mai sus, ar trebui să se afirme că în evaluarea profesorilor din toate țările, problemele indicate în studiu apar doar ocazional în spațiul școlar (de la $M = 2,7$ la $M = 2,9$). Cel mai adesea, în opinia lor, elevii se ceartă ($M = 2,9$), jignesc și se răzbună ($M = 2,9$), mint ($M = 2,9$), iar într-o situație problematică nu pot cere altora ajutor ($M = 2,9$).

Cu toate acestea, această valoare medie nu pare să reflecte situația reală, deoarece analizând datele din țări individuale, se pot observa diferențe destul de mari. În evaluările profesorilor polonezi și slovaci, elevii lor, mai des decât în alte țări, argumentează, mint, încearcă să domine și nu pot vorbi cu ceilalți despre problemele lor. Merită, de asemenea, să acordați atenție rezultatelor profesorilor portughezi, care văd comportamentele de separare și înstrăinare mai des decât alte probleme în relațiile de la egal la egal.

Tabelul 5 prezintă rezultatele cercetării privind frecvența percepției profesorilor asupra problemelor de funcționare ale elevilor într-un grup.

Tabelul 5. Frecvența problemelor de funcționare a elevilor în grup evaluează profesorii examinați

Probleme în funcționarea grupului		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	Total
		M	M	M	M	M	M
1.	Nu respectă regulile clasei	3,4	3,1	2,9	3,4	2,5	3,1
2.	Provoacă conflicte de clasă	3,2	2,9	3,2	2,9	2,6	3,0
3.	Nu pot coopera într-un grup	3,3	3,0	3,1	2,7	2,6	2,9
4.	Sunt respinse de întreaga clasă	2,6	2,4	2,8	2,1	3,4	2,7
5.	Ei domină întreaga clasă	2,9	2,7	2,9	2,6	3,1	2,8
6.	Le este frică să vorbească în fața	2,8	2,7	3,0	2,1	2,7	2,7

	întregii clase						
7.	Ei manipulează și creează presiune în clasă	2,7	2,8	2,5	2,5	2,8	2,7
8.	Sunt favorizați de întreaga clasă	2,6	3,2	2,8	3,0	3,3	3,0

Analizând valorile medii ale problemelor elevilor în funcționarea grupului, ca și în analizele anterioare, ar trebui să se afirme că nu există diferențe semnificative în evaluările profesorilor chestionați (de la $M = 2,7$ la $M = 3,1$). Cel mai adesea, potrivit lor, elevii nu se pot adapta la regulile clasei ($M = 3,1$), provoacă conflicte în clasă ($M = 3,0$) și nu pot coopera într-un grup ($M = 2,9$). Profesorii au evidențiat, de asemenea, problema favorizării claselor de către liderii informali ($M = 3,0$).

Și aici este necesar să subliniem diferențe destul de semnificative în evaluările profesorilor din țări individuale. Incapacitatea de a respecta regulile clasei este remarcată în primul rând de respondenții din Polonia ($M = 3,4$), Slovacia ($M = 3,4$) și România ($M = 3,1$). Provoacarea conflictelor în clasă este văzută cel mai adesea de profesorii polonezi ($M = 3,2$) și români ($M = 3,2$). Lipsa abilităților de cooperare este observată de obicei de respondenții din Polonia ($M = 3,3$), Grecia ($M = 3,1$) și România ($M = 3,0$). Profesorii portughezi ne arată o situație ușor diferită la școală. Potrivit acestora, cea mai frecventă problemă este faptul că elevii resping elevii ($M = 3,4$), favorizează unii studenți ($M = 3,3$) și încercările de dominare a elevilor ($M = 3,1$).

O altă categorie importantă selectată pentru cercetare a fost identificarea problemelor elevilor în relațiile cu ei înșiși. Rezultatele obținute în timpul studiului sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 6. Frecvența problemelor elevilor în raport cu ei înșiși în opinia profesorilor chestionați

Probleme în sinele cuiva		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Ei gândesc și vorbesc rău	2,9	2,0	2,6	2,5	3,2	2,6

	despre ei înșiși						
2.	Nu cred în propriile abilități	3,3	3,0	2,8	3,1	2,4	2,9
3.	Aceștia acționează autodistructiv	1,8	2,0	2,6	2,9	3,0	2,4
4.	Au impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni	2,7	3,2	2,8	2,7	2,4	2,8
5.	Nu dau dovadă de empatie	2,9	3,0	2,9	2,8	2,9	2,9
6.	Nu pot sta în fața nimănui	2,4	3,0	2,9	2,4	2,9	2,9
7.	Nu au propriile lor opinii	2,6	2,8	2,9	2,6	2,9	2,8
8.	Nu pot recunoaște propriile greșeli	3,4	3,4	3,5	3,2	2,1	3,1
9.	Nu pot face față propriilor probleme	3,2	3,8	3,4	3,2	2,1	3,1

Conform datelor de mai sus, trebuie remarcat faptul că, potrivit respondenților, elevii lor sunt cel mai adesea incapabili să-și admită greșelile ($M = 3.1$) și să facă față propriilor probleme ($M = 3.1$). Profesorii din Polonia ($M = 3.4$), România ($M = 3.4$), Grecia ($M = 3.5$) și Slovacia ($M = 3.2$) constată dificultățile elevilor în a-și admite greșelile. O distribuție similară a datelor poate fi văzută în Item-e nr. 9, cu excepția profesorilor din Portugalia ($M = 2.1$), toți ceilalți cred aproape în mod egal că elevii lor nu se descurcă destul de bine cu problemele lor (de la $M = 3.2$ la $M = 3,8$). Respondenții observă, de asemenea, problemele de asertivitate pe care le au copiii lor adoptivi ($M = 2,9$), unele deficiențe ale sentimentelor empatice ($M = 2,9$) și destul de des nu cred în propriile abilități ($M = 2,9$). Potrivit profesorilor chestionați, elevii lor iau cel mai rar comportamente autodistructive ($M = 2.4$). Cu toate acestea, profesorii din Portugalia ($M = 3.0$) și Slovacia ($M = 2.9$) acordă atenție acestei probleme.

Profesorii din România (M = 3.0), Grecia (M = 2.9) și Portugalia (M = 2.9) observă o lipsă de abilități de opoziție. Cu toate acestea, potrivit profesorilor din Polonia (M = 3.3), Slovacia (M = 3.1) și România (M = 3.0) studenților lor le lipsește destul de des credința în propriile abilități.

În cercetarea efectuată, s-a recunoscut că problemele elevilor în situații de responsabilități sunt o componentă a întregului spectru de simptome ale tulburărilor de comportament, care contribuie în mare măsură la eșecurile școlare care duc la părăsirea timpurie a sistemului educațional. Rezultatele obținute în timpul studiului sunt prezentate în Tabelul 7.

Tabelul 7. Frecvența problemelor elevilor în situații legate de sarcini în evaluarea elevilor examinați

Probleme la îndeplinirea sarcinilor		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Nu te poți baza pe ele	2,7	3,3	3,4	3,3	3,1	3,2
2.	Nu iau decizii și nu își asumă sarcini pe cont propriu	2,7	3,0	3,1	2,8	2,3	2,8
3.	Nu își pot gestiona timpul	3,1	3,5	3,1	3,3	2,0	3,0
4.	Lasă totul până în ultimul moment	3,7	3,8	3,1	3,7	1,7	3,2
5.	Trebuie întotdeauna să le instruiți ce să facă	3,5	3,8	3,3	3,7	1,9	3,2
6.	Se plictisesc îndeplinind rapid sarcinile	3,4	3,9	3,5	3,5	2,1	3,3
7.	Oricum fac sarcinile	3,3	3,3	3,3	3,8	2,1	3,2
8.	Refuză să se angajeze în orice	2,8	2,8	3,6	3,0	2,6	3,0

9.	Întârzie constant (sunt nepunctuale).	2,4	3,0	3,9	3,0	2,6	3,0
-----------	--	-----	-----	-----	-----	-----	------------

Conform datelor de mai sus, trebuie remarcat faptul că aproape toți profesorii chestionați sunt de acord că elevii lor se plictisesc adesea prea repede atunci când îndeplinesc sarcini ($M = 3.3$). Această situație este indicată cel mai adesea de respondenții din România ($M = 3,9$), Grecia ($M = 3,5$), Slovacia ($M = 3,5$) și Polonia ($M = 3,4$).

În opinia respondenților, elevii sunt, de asemenea, destul de des dependenți, iar profesorii trebuie să le spună ce să facă ($M = 3.2$). Aici, aproape toți profesorii din țări individuale sunt de acord în evaluarea lor (de la $M = 3,3$ la $M = 3,8$).

Potrivit respondenților, elevii lor îndeplinesc la fel de mult ca sarcinile care le-au fost încredințate ($M = 3.2$), lăsând în urmă implementarea lucrurilor importante în ultimul moment ($M = 3.2$). În ambele categorii, profesorii din Polonia, România, Grecia și Slovacia sunt aproape unanimi. Cu toate acestea, este dificil de explicat situația conturată de respondenții portughezi. Aici rezultatele sunt din nou diferite de celelalte.

Profesorii chestionați regretă, de asemenea, faptul că, din păcate, nu se pot baza pe elevii lor ($M = 3.2$). Acest aspect al realității școlare este subliniat de respondenții din Grecia ($M = 3.4$), România ($M = 3.3$) și Slovacia ($M = 3.3$).

Profesorii indică, de asemenea, că elevii lor sunt incapabili să-și organizeze munca ($M = 3.0$) și poate de aceea întârzie constant ($M = 3.0$).

Ultima categorie selectată pentru cercetare a fost comportamentul riscant întreprins de studenți. Frecvența lor este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 8. Frecvența comportamentelor riscante întreprinse de elevi în evaluarea profesorilor chestionați

Comportamente riscante		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Distrug bunurile cuiva	2,3	2,4	3,3	2,9	2,3	2,6

2.	Se joacă în absență	1,8	3,3	3,1	1,9	2,7	2,6
3.	Ei fug de acasă	1,3	2,1	3,1	1,4	4,4	2,5
4.	Beau alcool	1,5	3,2	3,3	2,1	4,2	2,9
5.	Ei fumează țigări	1,7	4,1	3,1	2,3	3,9	3,0
6.	Ei îi hărțuiesc pe alții	1,2	2,7	3,3	1,5	3,9	2,5
7.	Îi intimidează pe ceilalți	1,8	2,8	2,9	1,8	2,4	2,3
8.	Se droghează	1,4	2,1	3,2	1,6	4,3	2,5
9.	Se pariază	1,3	2,7	3,1	1,7	4,2	2,6
10.	Ei maltratează animalele	1,2	2,0	3,4	1,7	4,1	2,5
11.	Extorcă bani de la alții	1,4	2,4	3,3	1,6	3,5	2,4
12.	Participă la lupte	2,1	2,2	3,0	2,1	2,4	2,4
13.	Urmează diete stricte	1,4	2,8	3,1	1,7	4,4	2,7
14.	Sunt dependenți de internet	2,9	4,3	3,5	3,9	1,9	3,3

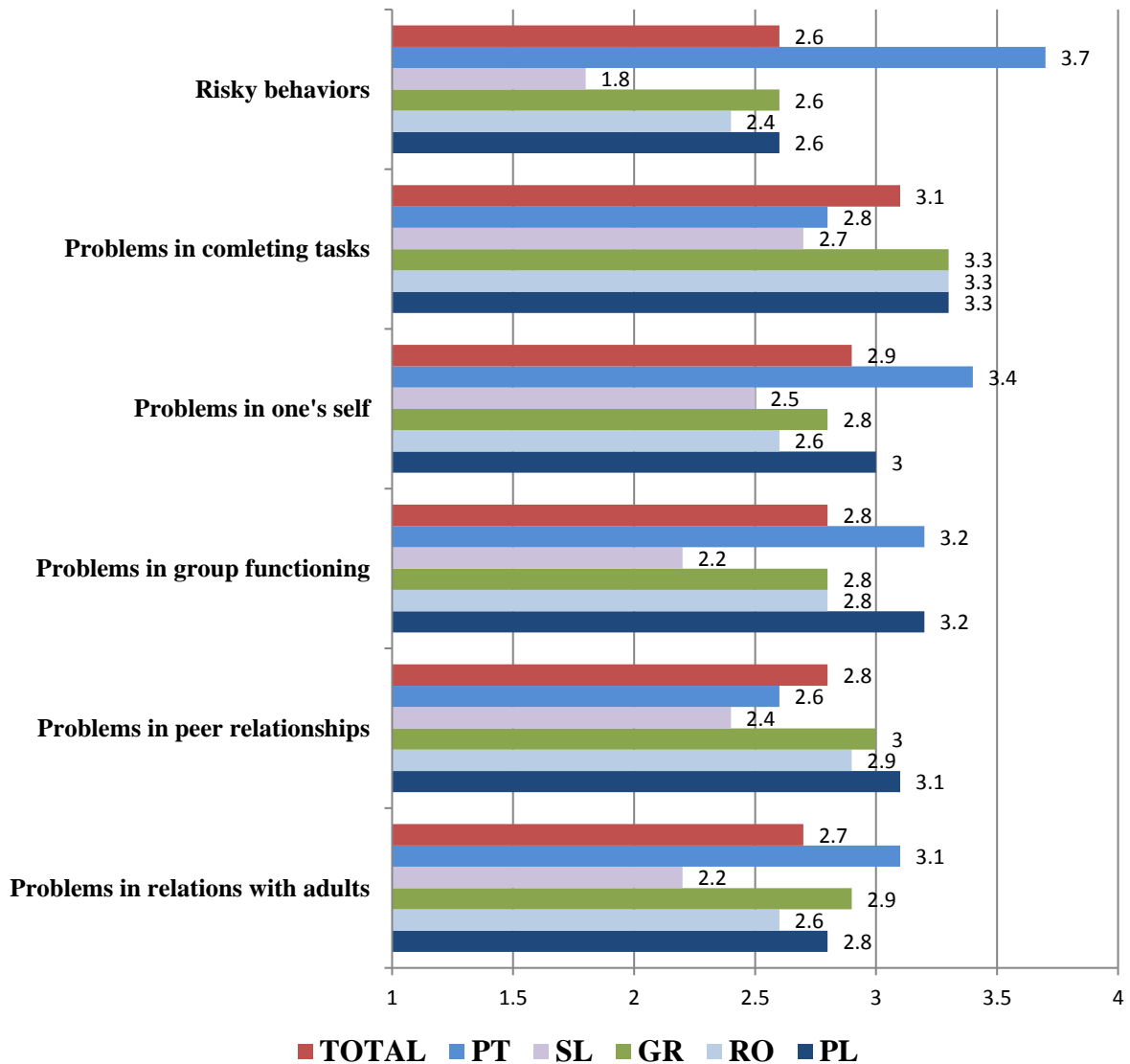
Atunci când se analizează datele conținute în tabel, trebuie remarcat faptul că profesorii chestionați acordă cel mai adesea atenție dependenței elevilor de Internet ($M = 3.3$). Această problemă apare adesea în România ($M = 4,3$), Slovacia ($M = 3,9$) și Grecia ($M = 3,5$). Fumatul este, de asemenea, o problemă destul de frecventă ($M = 3.0$), care este observată în principal de profesorii din România ($M = 4.1$), Portugalia ($M = 3.9$) și Grecia ($M = 3.1$).

Alte valori generale indică faptul că categoriile de comportament de risc incluse în studiu sunt rare sau foarte rar întreprinse de studenți. Cu toate acestea, analizând datele primite de la parteneri din țări individuale, observăm discrepanța unică a rezultatelor. Deoarece aproape toate problemele menționate mai sus apar mai ales în Portugalia și Grecia, în alte țări adoptând valori minime.

1.3.2. Percepția frecvenței tulburărilor de comportament ale tinerilor de către studenții chestionați

Elevii sunt observatori foarte perspicace asupra comportamentului colegilor lor. De asemenea, ei experimentează cel mai adesea consecințele tulburărilor în comportamentul altor persoane. Din acest motiv, studiul a cerut, de asemenea, elevilor să evalueze apariția comportamentelor problematice indicate în chestionar. Rezultatele sunt prezentate în graficul de mai jos și în următoarele rezumate tabulare.

Graficul 2. Frecvența tulburărilor de comportament la copii și adolescenți în evaluarea elevilor chestionați

Conform datelor din graficul de mai sus, trebuie remarcat faptul că, potrivit studenților chestionați, problemele tinerilor apar cel mai adesea în situații legate de responsabilități ($M = 3.1$). Studenții din Polonia ($M = 3.3$), România ($M = 3.3$) și Grecia ($M = 3.3$) sunt de acord cu această problemă. Puțin mai rar, astfel de probleme au fost identificate de respondenții din Slovacia ($M = 2,7$) și Portugalia ($M = 2,8$).

Un nivel similar de severitate al dificultății poate fi văzut prin analiza rezultatelor din categoria problemelor în relațiile cu sine ($M = 2.9$). Totuși, aici observăm o discrepanță destul de mare în datele prezentate. În opinia respondenților din Portugalia ($M = 3.4$), tinerii se confruntă adesea cu astfel de probleme. În contrast, studenții din Slovacia ($M = 2,5$) și România ($M = 2,6$) susțin că colegii lor întâmpină rareori astfel de dificultăți. Alte valori din categoriile ulterioare indică faptul că problemele selectate apar doar ocazional (de la $M = 2,6$ la $M = 2,8$).

De asemenea, merită remarcate discrepanțele destul de mari în datele prezentate din țări individuale. Cele mai semnificative sunt rezultatele studenților din Portugalia, care cred că colegii lor adoptă adesea comportamente riscante ($M = 3,7$), au destul de des probleme în relațiile cu ei înșiși ($M = 3,4$) și în relațiile cu adulții ($M = 3,1$). La polul opus se află rezultatele studenților slovaci care evaluează comportamentul riscant ($M = 1,8$), problemele în relațiile cu adulții ($M = 2,2$) și funcționarea în grup ($M = 2,2$) care apar destul de rar. Rezultatele altor studenți din țări individuale sunt destul de convergente.

Tabelul 9 prezintă evaluările studenților chestionați din țări individuale cu privire la frecvența problemelor selectate ale tinerilor în relațiile cu adulții.

Tabelul 9. Frecvența problemelor tinerilor în relațiile cu adulții în opinia studenților chestionați

Probleme în relațiile cu adulții		Polonia	Romani a	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Ei se cearta	3,1	2,8	3,6	2,5	3,2	3,0
2.	Folosesc violența	1,4	1,8	2,2	1,0	3,9	2,1
3.	Se răzvrătesc	3,3	2,5	2,8	2,4	3,1	2,8
4.	Insultă și se răzbună	2,4	2,1	2,5	1,9	4,1	2,6
5.	Ei îi învinovățesc pentru propriile lor eșecuri	2,6	2,7	2,7	2,3	3,0	2,7
6.	Se ofensează și evită contactul	2,8	2,8	2,9	1,8	2,6	2,6
7.	Ei mint	3,6	3,3	3,4	2,8	2,1	3,0
8.	Nu sunt de încredere	3,2	3,1	3,0	2,4	3,3	3,0

9.	Sunt vulgari	3,2	2,4	2,4	2,4	3,1	2,7
10.	Sunt lipsiți de respect	2,8	2,7	2,8	2,2	2,6	2,6
11.	Provoacă și irită	2,8	2,5	2,8	2,2	2,7	2,6
12.	Ei manipulează	2,6	2,5	2,7	1,9	3,6	2,7
13.	Nu le vorbesc despre problemele și nevoile lor	3,5	3,3	3,2	2,6	3,0	3,1
14.	Ei își concentrează atenția asupra lor	3,0	3,1	3,9	2,8	2,7	3,1
15.	Sunt agresivi	2,3	2,1	3,0	1,9	3,2	2,5

Analizând datele din tabel, trebuie remarcat faptul că, în opinia studenților chestionați, cele mai frecvente probleme în relația tinerilor cu adulții este, pe de o parte, nevoia puternică de a concentra atenția ($M = 3.1$), pe de altă parte, lipsa abilității de a vorbi cu adulții despre problemele lor ($M = 3.1$). Lipsa unor astfel de abilități este indicată în primul rând de studenții din Polonia ($M = 3,5$), România ($M = 3,3$) și Grecia ($M = 3,2$).

Studenții chestionați recunosc, de asemenea, că își mint colegii destul de des ($M = 3.0$) și sunt literalți ($M = 3.0$). Pentru studenții din Polonia ($M = 3,6$), Grecia ($M = 3,4$) și România ($M = 3,3$) mințirea adulților este o situație obișnuită.

Incapacitatea de a stabili și menține relații pozitive cu adulții se manifestă și în certuri destul de frecvente ($M = 3.0$), care este semnificativă în primul rând pentru studenții din Grecia ($M = 3.6$), Portugalia ($M = 3.2$) și Polonia ($M = 3.1$).

Rezultatele privind utilizarea violenței împotriva adulților de către tineri sunt, de asemenea, semnificative. Și, deși astfel de situații în rezultatele medii au cea mai mică valoare ($M = 2,1$), potrivit studenților din Portugalia, acestea apar adesea ($M = 3,9$). În opinia lor, tinerii sunt adesea jigniți ($M = 3,6$), manipulatori ($M = 3,6$) și agresivi ($M = 3,2$). Datele privind evaluarea frecvenței conflictelor în relațiile de la egal la egal sunt extrem de valoroase.

Tabelul 10. Frecvența problemelor tinerilor în relațiile cu colegii în evaluarea elevilor chestionați

Probleme în relațiile de la egal la egal		Polonia	Romani	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	a	M	M	M	M
1.	Ei se cearta	3,5	3,1	3,6	2,5	2,2	3,0
2.	Îi învinovățesc pentru propriile eșecuri / probleme	2,9	2,8	3,1	2,7	2,4	2,8
3.	Insultă și se răzbună	3,1	2,9	2,8	2,4	2,5	2,7
4.	Ei mint	3,4	3,2	3,2	2,9	2,2	3,0
5.	Sunt agresivi	3,0	2,6	2,6	2,3	2,5	2,6
6.	Se separă și sunt retrase	2,8	2,8	3,0	2,1	3,3	2,8
7.	Sunt nesinceri și neloiali	2,8	3,0	2,8	2,2	2,8	2,7
8.	Îi împing pe alții	3,2	2,8	2,8	2,5	2,8	2,8
9.	Provoacă conflicte	3,2	2,8	2,6	2,2	2,0	2,6
10.	Ei îi domină pe ceilalți	3,3	2,7	3,1	2,5	2,6	2,8
11.	Nu sunt capabili să ceară ajutor	3,2	3,0	3,0	2,0	3,1	2,9

Potrivit rezultatelor din tabelul de mai sus, tinerii chestionați consideră că colegii lor se ceartă cel mai adesea ($M = 3.0$) și se mint între ei ($M = 3.0$). În opinia respondenților din Grecia ($M = 3,6$) și Polonia ($M = 3,5$), astfel de situații apar adesea.

Situațiile dificile de la egal la egal rezultă și din faptul că tinerii sunt adesea incapabili să ceară ajutor ($M = 2.9$). În acest caz, în afară de notele studenților slovaci ($M = 2.0$), toate celelalte indică faptul că astfel de situații apar relativ des.

După analizarea dificultăților înscrise în relațiile individuale de colegi, este necesar să se caracterizeze datele care vor indica problemele tinerilor în funcționarea în clasă. Datele obținute în timpul studiului sunt prezentate în Tabelul 11.

Tabelul 11. Frecvența problemelor tinerilor în funcționarea grupului în evaluarea studenților chestionați

Probleme în funcționarea grupului		Polonia	Romani	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Nu respectă regulile clasei	4,1	2,9	2,9	2,7	2,5	3,0
2.	Provoacă conflicte de clasă	3,3	2,6	2,6	2,2	2,6	2,7
3.	Nu pot coopera într-un grup	3,4	2,9	3,1	2,1	3,2	2,9
4.	Sunt respinse de întreaga clasă	2,5	2,7	2,0	1,7	3,8	2,5
5.	Ei domină întreaga clasă	2,9	2,8	2,8	2,0	3,9	2,9
6.	Le este frică să vorbească în fața întregii clase	3,4	3,1	3,6	2,4	2,9	3,1
7.	Ei manipulează și creează presiune în clasă	2,8	2,6	2,5	1,5	3,5	2,6
8.	Sunt favorizați de întreaga clasă	3,2	2,9	2,7	2,7	3,0	2,9

În opinia elevilor chestionați, dificultățile de funcționare într-o clasă școlară sunt cel mai adesea cauzate de incapacitatea de a vorbi în fața grupului ($M = 3.1$). Astfel de situații sunt observate în primul rând de studenții din Grecia ($M = 3,6$) și Polonia ($M = 3,4$)

Incapacitatea de adaptare la regulile clasei ($M = 3.0$) este un alt factor care perturbă relațiile corecte între colegi. Astfel de situații apar cel mai adesea în Polonia ($M = 4.1$). La rândul său, incapacitatea de a coopera într-un grup ($M = 2,9$) este observată în primul rând de respondenții din Polonia ($M = 3,4$), Portugalia ($M = 3,2$) și Grecia ($M = 3,1$).

De asemenea, este demn de remarcat faptul că studenții portughezi mai des decât alții indică pe de o parte fenomenul frecvent al respingerii grupului ($M = 3.8$), pe de altă parte, numeroase încercări de a domina clasa ($M = 3.9$) și crearea manipulativă a presiunii grupuri ($M = 3,5$).

O categorie extrem de importantă inclusă în studiu au fost problemele elevilor în relația lor cu ei înșiși. Rezultatele care caracterizează aceste dificultăți sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 12. Frecvența problemelor tinerilor în relațiile cu ei înșiși, în opinia elevilor chestionați

Probleme în sinele cuiva		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Ei gândesc și vorbesc rău despre ei înșiși	3,1	2,5	2,2	2,3	3,6	2,7
2.	Nu cred în propriile abilități	3,2	3,0	2,8	2,7	3,2	3,0
3.	Aceștia acționează autodistructiv	2,6	2,3	2,2	2,3	4,4	2,8
4.	Au impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni	3,1	2,8	3,1	2,4	3,4	3,0
5.	Nu dau dovadă de empatie	3,0	2,7	3,1	2,6	3,2	2,9
6.	Nu pot sta în fața nimănui	2,6	2,3	2,5	2,3	3,1	2,6
7.	Nu au propriile lor opinii	2,6	2,6	2,7	2,2	3,5	2,7
8.	Nu pot recunoaște propriile greșeli	3,5	2,7	3,6	2,9	3,1	3,2
9.	Nu pot face față propriilor probleme	3,3	2,7	3,2	2,4	3,3	3,0

Când se caracterizează relațiile tinerilor față de ei înșiși, ar trebui să se acorde atenție în primul rând lipsei de capacitate de a-și admite greșelile ($M = 3.2$). Această problemă este observată cel mai adesea de studenții din Grecia ($M = 3,6$) și Polonia ($M = 3,5$).

În opinia respondenților, tinerii adesea nu cred în propriile abilități ($M = 3.0$). Acest fapt este indicat de respondenții din Polonia ($M = 3.2$), Portugalia ($M = 3.2$) și România ($M = 3.0$).

Studenții chestionați cred, de asemenea, că semenii lor dau destul de des impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni ($M = 3.0$). Tinerii din Portugalia ($M = 3.4$), Polonia ($M = 3.1$) și Grecia ($M = 3.1$) adoptă aceste comportamente unice.

Potrivit rezultatelor studiului, se poate spune, de asemenea, că adolescenții nu se confruntă destul de des cu propriile lor probleme ($M = 3.0$). Acest fapt este subliniat din nou de respondenții din Polonia ($M = 3,3$), Portugalia ($M = 3,3$) și Grecia ($M = 3,2$).

În opinia respondenților, tinerii au, de asemenea, destul de des probleme cu identificarea sentimentelor și emoțiilor celorlalți ($M = 2.9$). Lipsa empatiei în rândul colegilor lor este observată cel mai adesea de studenții din Portugalia ($M = 3.2$) și Grecia ($M = 3.1$).

Datele deranjante ne sunt furnizate de studenții din Portugalia, deoarece, în opinia lor, tinerii efectuează foarte des acte autodistructive ($M = 4.4$). Rezultatele pentru celelalte țări sunt cuprinse între $M = 2,2$ și $M = 2,6$. Pentru profesorii portughezi, problemele manifestate de elevi în acest mod sunt, fără îndoială, o mare provocare în procesul de diagnostic, precum și în terapie și prevenire.

Problemele care apar în situații de responsabilități sunt adesea o cauză importantă a eșecului școlar pentru elevi. Prin urmare, datorită datelor furnizate în tabelul de mai jos, este posibil să se facă o descriere detaliată a lipsei de competențe individuale în acest domeniu

Tabelul 13. Frecvența problemelor tinerilor în situații legate de sarcini în evaluarea elevului chestionat

Probleme la îndeplinirea sarcinilor		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugali	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Nu te poți baza pe ei	3,2	3,0	3,0	2,8	3,2	3,0
2.	Nu iau decizii și nu își asumă	2,9	3,1	3,2	2,5	3,2	3,0

	sarcini pe cont propriu						
3.	Nu își pot gestiona timpul	3,1	3,3	3,6	2,5	3,0	3,1
4.	Lasă totul până în ultimul moment	3,8	3,7	4,1	3,5	2,4	3,5
5.	Trebuie întotdeauna să îi instruiți ce să facă	3,0	3,2	3,5	2,7	2,8	3,0
6.	Se plictisesc îndeplinind rapid sarcinile	3,4	3,5	3,5	3,1	2,8	3,3
7.	Oricum fac sarcinile	3,5	3,5	3,2	2,2	2,8	3,0
8.	Refuză să se angajeze în orice	3,3	3,1	2,8	2,2	3,2	2,9
9.	Întârzie constant (sunt nepunctuali)	3,8	3,2	3,0	2,4	2,4	3,0

Pe baza datelor conținute în tabel, trebuie remarcat faptul că, în opinia respondenților, o problemă care apare frecvent în situațiile de sarcină este părăsirea lor de lucruri importante în ultimul moment ($M = 3.5$). Cu excepția respondenților portughezi ($M = 2.4$), toți ceilalți sunt atenți la acest lucru.

În același timp, respondenții recunosc că, atunci când au sarcini de îndeplinit, colegii lor se plictisesc rapid ($M = 3.3$). În acest sens, toți respondenții au estimat la un nivel similar.

Studentii chestionați susțin că destul de des tinerii nu își pot organiza munca ($M = 3.1$). O astfel de situație este percepută cel mai adesea de respondenții din Grecia ($M = 3,6$) și România ($M = 3,3$).

Conform rezultatelor obținute, trebuie adăugate și caracteristicile problemelor elevilor în situații problematice că întârzie destul de des ($M = 3.0$), atâta timp cât îndeplinesc sarcinile care le-au fost atribuite ($M = 3.0$), nu pot fi bazat pe ($M = 3.0$) și au probleme cu luarea deciziilor și sarcinile independente ($M = 3.0$).

În ciuda diferențelor care apar în opiniile studenților din țări individuale, se pare că dificultățile indicate pentru studiu care apar în situații de responsabilități sunt aproape la fel de observate de respondenți.

Ultima categorie luată în considerare în cercetarea efectuată a fost comportamentul riscant întreprins de tineri. Evaluările medii care arată frecvența unui astfel de comportament în țări individuale sunt prezentate în tabelul nr. 14

Tabelul 14. Frecvența de a avea comportamente riscante de către tineri în opinia studenților chestionați

Comportamente riscante		Polonia	Romania	Grecia	Slovacia	Portugalia	TOTAL
		M	M	M	M	M	M
1.	Distrug bunurile cuiva	2,5	2,2	2,3	1,9	3,2	2,4
2.	Se joacă în absență	3,7	3,2	2,1	1,9	3,1	2,8
3.	Ei fug de acasă	1,7	1,7	2,3	1,2	4,5	2,3
4.	Beau alcool	4,0	2,8	3,4	2,3	4,0	3,3
5.	Ei fumează țigări	4,1	3,9	3,8	2,4	4,4	3,7
6.	Ei îi hărțuiesc pe alții	1,7	1,6	1,8	1,5	4,1	2,1
7.	Îi intimidează pe ceilalți	2,3	2,6	2,2	1,7	3,0	2,4
8.	Se droghează	3,0	2,0	2,4	1,4	4,5	2,7
9.	Pariază	2,6	2,5	2,9	1,4	4,1	2,7
10.	Ei maltratează animalele	1,3	1,5	2,0	1,3	4,0	2,0
11.	Extorcă bani de la alții	1,6	2,1	2,1	1,3	3,7	2,2
12.	Participă la lupte	2,4	2,3	3,0	1,8	2,8	2,5
13.	Urmează diete stricte	2,0	2,0	2,7	1,5	4,1	2,5
14.	Sunt dependenți de internet	3,7	3,6	3,9	3,7	1,6	3,3

Studentii chestionați consideră că au colegi care fumează adesea țigări ($M = 3,7$) și beau alcool ($M = 3,3$). Aceste tipuri de comportamente riscante sunt observate cel mai adesea de respondenții din Portugalia ($M = 4,4$) și Polonia ($M = 4,1$). În afară de respondenții din Slovacia ($M = 2,3$), toți ceilalți indică o frecvență ridicată a acestui comportament de către tineri.

Respondenții indică, de asemenea, că tinerii abuzează adesea de internet ($M = 3,3$). În acest domeniu, doar studenții portughezi cred că astfel de situații sunt rare. Pe de altă parte, indică utilizarea frecventă a unor diete stricte ($M = 4,1$) și hărțuirea sexuală a altora ($M = 4,1$), ceea ce în cazul evaluării altor respondenți este foarte rar.

Se pare că această categorie de comportamente problematice este la nivel intern cea mai diversă și inconsistentă.

1.3.3. Frecvențele tulburărilor de comportament ale copiilor și adolescenților în evaluarea elevilor și profesorilor chestionați

Percepția sensului comportamentului este întotdeauna subiectivă. Din acest motiv, analiza ar trebui să compare datele primite de la studenții și profesorii chestionați. Această procedură va identifica astfel de zone în care conflictele din relația elev-profesor apar cel mai des. Atitudinile negative și așteptările inadecvate, precum și interpretarea greșită a intențiilor și comportamentului partenerilor dau naștere la numeroase antagonisme, perturbând relațiile reciproce.

În conformitate cu structura de analiză adoptată, prima categorie de comportament este reprezentată de problemele elevilor în relațiile cu adulții. Frecvența observării unor astfel de tulburări de către respondenți este prezentată în datele prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 15. Frecvența problemelor elevilor în relațiile cu adulții în funcție de respondenți

Probleme în relațiile cu adulții		Polonia		Romania		Grecia		Slovacia		Portugalia		TOTAL	
		U	N	U	N	U	N	U	N	U	N	U	N
1.	Se cearta	3,1	3,3	2,8	2,8	3,6	3,6	2,5	3,5	3,2	2,3	3,0	3,1
2.	Folosesc violența	1,4	1,6	1,8	2,0	2,2	3,5	1,0	1,8	3,9	3,3	2,1	2,4
3.	Se răzvrătesc	3,3	3,7	2,5	2,7	2,8	3,9	2,4	3,2	3,1	2,5	2,8	3,2
4.	Insultă și se răzbună	2,4	2,2	2,1	2,5	2,5	3,7	1,9	2,4	4,1	3,1	2,6	2,8

5.	Se învinovățesc pentru propriile lor eșecuri	2,6	2,8	2,7	2,6	2,7	3,9	2,3	3,3	3,0	2,6	2,7	3,0
6.	Se ofensează și evită contactul	2,8	2,7	2,8	2,8	2,9	3,7	1,8	2,6	2,6	2,4	2,6	2,8
7.	Mint	3,6	3,5	3,3	3,5	3,4	3,7	2,8	3,5	2,1	2,3	3,0	3,3
8.	Nu sunt de încredere	3,2	3,4	3,1	3,0	3,0	3,5	2,4	3,6	3,3	3,3	3,0	3,4
9.	Sunt vulgari	3,2	2,7	2,4	2,7	2,4	3,6	2,4	3,5	3,1	3,1	2,7	3,1
10.	Sunt lipsiți de respect	2,8	3,1	2,7	3,0	2,8	3,5	2,2	3,5	2,6	2,7	2,6	3,2
11.	Provoacă și irită	2,8	3,2	2,5	2,6	2,8	3,6	2,2	3,2	2,7	2,3	2,6	3,0
12.	Manipulează	2,6	2,8	2,5	2,5	2,7	3,5	1,9	2,7	3,6	2,5	2,7	2,8
13.	Nu le vorbesc despre problemele și nevoile lor	3,5	3,4	3,3	3,8	3,2	3,8	2,6	3,1	3,0	2,4	3,1	3,3
14.	Își concentrează atenția asupra lor	3,0	3,5	3,1	4,1	3,9	3,9	2,8	3,5	2,7	1,8	3,1	3,4
15.	Sunt agresivi	2,3	2,0	2,1	2,6	3,0	3,3	1,9	2,7	3,2	2,9	2,5	2,7

Analizând datele prezentate în tabelul de mai sus, trebuie precizat că în evaluarea respondenților cea mai frecventă dificultate care apare în relațiile elev-profesor este faptul că atenția minorilor este concentrată asupra lor. Atât profesorii ($M = 3.4$), cât și elevii ($M = 3.1$) acordă atenție acestei probleme. Este de remarcat, la analizarea datelor din țări individuale, că există o discrepanță mare între evaluările respondenților. Profesorii din aproape toate țările observă problema mult mai des decât studenții. Singura excepție sunt evaluările respondenților portughezi.

Faptul că tinerii nu-și respectă promisiunile este mai des subliniat de profesori ($M = 3.4$) decât de studenți ($M = 3.0$). În această categorie, observăm cea mai mare discrepanță în ceea ce privește datele furnizate de slovaci (diferență de 1,2 puncte) și greci (diferență de 0,5 puncte).

De asemenea, în cazul adolescenților care mint adulții, profesorii ($M = 3.3$) acordă mai multă atenție acestui fapt decât elevilor ($M = 3.0$). În plus față de datele slovace (diferență de 0,7 puncte), evaluările respondenților sunt similare.

Comportamentul rebel al tinerilor este, de asemenea, mai des observat de către profesori ($M = 3,2$) decât de elevi ($M = 2,8$). Aceste diferențe sunt și mai evidente atunci când luăm în considerare rezultatele din anumite țări. Conform datelor respondenților greci, această discrepanță se ridică la 1,1 puncte, slovaci 0,8 puncte și polonezi 0,4 puncte. Numai datele respondenților din Portugalia iau valorile opuse, adică această problemă a fost identificată mai des de elevi ($M = 3,1$) decât de profesori ($M = 2,5$).

În opinia respondenților, elevii nu doresc adesea să vorbească cu profesorii despre problemele lor. Aici, vedem aproape un acord în evaluările profesorilor ($M = 3,3$) și studenților ($M = 3,1$).

Profesorii chestionați ($M = 3,2$), de asemenea, mai des decât studenții ($M = 2,6$) indică o lipsă de respect a elevilor lor. Vedem cea mai mare variație în rezultate în cazul datelor slovace (o diferență de 1,3 puncte).

O situație similară apare atunci când analizăm frecvența apariției comportamentului vulgar al tinerilor față de educatori. Profesorii ($M = 3,1$) mai des decât elevii ($M = 2,7$) acordă atenție acestui fapt. În același timp, observăm diferențe foarte mari în datele obținute în cazul datelor slovace (1,2 puncte diferență) și grecești (1,1 puncte diferență).

Atât profesorii chestionați ($M = 3,1$), cât și studenții ($M = 3,0$) sunt de acord că tinerii se ceartă destul de des cu educatorii lor. Profesorii slovaci ($M = 3,5$) observă astfel de evenimente mult mai des decât elevii ($M = 2,5$). Identificăm situația opusă analizând rezultatele respondenților portughezi. În acest caz, elevii ($M = 3,2$) acordă o atenție mai mare acestei forme de probleme decât profesorii ($M = 2,3$).

Pentru a rezuma, trebuie precizat că, în cazul multor categorii de probleme indicate în sondaj, acestea au fost mai des observate de către profesori decât de către elevi. Pe baza acestui fapt, trebuie concluzionat că elevii nu sunt adesea conștienți de modul în care comportamentul lor este perceput și evaluat de adulți. Lipsa unor astfel de cunoștințe creează conflicte inevitabile și neînțelegeri.

Atunci când identificați frecvența problemelor care apar în relațiile individuale între colegi, ar trebui să analizați rezultatele obținute de respondenți. Tabelul de mai jos rezumă evaluările profesorilor și elevilor.

Tabelul 16. Frecvența problemelor elevilor în relațiile cu colegii în evaluarea respondenților

Probleme în relațiile de la egal la egal		Polonia		Romania		Grecia		Slovacia		Portugalia		TOTAL	
		S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T
1.	Se ceartă	3,5	3,9	3,1	2,8	3,6	3,2	2,5	3,4	2,2	1,4	3,0	2,9
2.	Îi învinovățesc pentru propriile eșecuri / probleme	2,9	3,4	2,8	2,8	3,1	3,1	2,7	3,5	2,4	1,7	2,7	2,8
3.	Insultă și se răzbună	3,1	3,2	2,9	2,6	2,8	2,9	2,4	3,5	2,5	1,6	3,0	2,9
4.	Mint	3,4	3,6	3,2	3,4	3,2	2,8	2,9	3,7	2,2	2,0	2,6	2,9
5.	Sunt agresivi	3,1	3,2	2,6	2,4	2,6	3,1	2,3	2,9	2,5	1,8	2,6	2,7
6.	Se separă și sunt retrași	2,8	2,7	2,8	2,5	3,0	2,7	2,1	2,6	3,3	3,1	2,8	2,7
7.	Sunt nesinceri și neloiali	2,8	2,9	3,0	3,0	2,8	2,9	2,2	2,6	2,8	2,7	2,8	2,8
8.	Îi împing pe alții	3,2	3,2	2,8	2,2	2,8	2,7	2,5	2,6	2,8	2,9	2,8	2,8
9.	Provoacă conflicte	3,2	3,3	2,8	2,3	2,6	2,7	2,2	3,1	2,0	2,0	2,6	2,7
10.	Îi domină pe ceilalți	3,3	3,1	2,7	2,6	3,1	2,7	2,5	3,2	2,6	2,4	2,8	2,8
11.	Nu sunt capabili să ceară ajutor	3,2	3,3	3,0	3,1	3,0	2,9	2,0	2,7	3,1	2,5	2,9	2,9

Conform rezultatelor cercetării prezentate în tabelul de mai sus, trebuie remarcat faptul că rezultatele medii pentru toți profesorii și studenții aproape că nu diferă. Respondenții sunt de acord că, în relațiile individuale de la egal la egal, certurile (S. M = 3.0; T. M = 2.9) și minciunile (S. M = 2.6; T. M = 2.9).

Tinerii sunt adesea jigniți și se răzbună (S. M = 3.0; T. M = 2.9) Potrivit respondenților, studenții sunt, de asemenea, destul de des incapabili să ceară ajutor altora (S. M = 2.9; T. M = 2.9).

Când analizăm rezultatele din țări individuale, observăm cel mai adesea diferențe în evaluările profesorilor și studenților în datele din Slovacia. Aici profesorii sunt mai predispuși să vadă

problemele tinerilor în relațiile de la egal la egal. Situația opusă poate fi observată în cazul datelor portugheze. În acest caz, elevii indică probleme mai frecvente în contactele de la egal la egal decât educatorii lor. Astfel de rezultate mărturisesc probabil conștientizarea diferită a dificultăților și ignoranța elevilor, ceea ce se traduce în egală măsură prin neînțelegerea problemelor tinerilor.

Pentru a caracteriza problemele care apar în funcționarea elevilor din grup, ar trebui analizate datele din tabelul de mai jos.

Tabelul 17. Frecvența problemelor elevilor în funcționarea grupului în evaluarea respondenților

Probleme în funcționarea grupului		Polonia		Romania		Grecia		Slovacia		Portugalia		TOTAL	
		U	N	U	N	U	N	U	N	U	N	U	N
1.	Nu respectă regulile clasei	4,1	3,4	2,9	3,1	2,9	2,9	2,7	3,4	2,5	2,5	3,0	3,1
2.	Provoacă conflicte de clasă	3,3	3,2	2,6	2,9	2,6	3,2	2,2	2,9	2,6	2,6	2,7	3,0
3.	Nu pot coopera într-un grup	3,4	3,3	2,9	3,0	3,1	3,1	2,1	2,7	3,2	2,6	2,9	2,9
4.	Sunt respinse de întreaga clasă	2,5	2,6	2,7	2,4	2,0	2,8	1,7	2,1	3,8	3,4	2,5	2,7
5.	Ei domină întreaga clasă	2,9	2,9	2,8	2,7	2,8	2,9	2,0	2,6	3,9	3,1	2,9	2,8
6.	Le este frică să vorbească în fața întregii clase	3,4	2,8	3,1	2,7	3,6	3,0	2,4	2,1	2,9	2,7	3,1	2,7

7.	Ei manipulează și creează presiune în clasă	2,8	2,7	2,6	2,8	2,5	2,5	1,5	2,5	3,5	2,8	2,6	2,7
8.	Sunt favorizați de întreaga clasă	3,2	2,6	2,9	3,2	2,7	2,8	2,7	3,0	3,0	3,3	2,9	3,0

Analizând datele din Tabelul 17. se poate spune că problemele tinerilor în funcționarea grupului se datorează cel mai adesea faptului că elevii sunt destul de des incapabili să se adapteze la regulile clasei. Notele elevilor ($M = 3.0$) și ale profesorului ($M = 3.1$) sunt aproape consecvente. Analizând rezultatele respondenților polonezi, se pot observa diferențe semnificative. Se întâmplă mult mai des ca studenții ($M = 4,1$) comparativ cu profesorii ($M = 3,4$) percep această problemă. Situația opusă este identificată în cazul datelor slovace, unde profesorii ($M = 3,4$), mai des decât studenții, ($M = 2,7$) văd această dilemă.

Destul de des problema favorizării unor elevi pentru restul clasei este remarcată atât de profesori ($M = 3.0$), cât și de elevi ($M = 2.9$). Cu toate acestea, despre astfel de dificultăți ne informează mai des studenții din Polonia chestionați ($M = 3,2$) decât tutorii lor ($M = 2,6$).

Elevii chestionați ($M = 3.1$) mai des decât profesorii ($M = 2.7$) ne spun că au dificultăți de vorbire în fața întregii clase. Această problemă este indicată în primul rând studenților din Grecia ($M = 3,6$), Polonia ($M = 3,2$) și România ($M = 3,1$). În același timp, se pare că profesorii din aceste țări sunt mult mai puțin susceptibili să vadă astfel de dificultăți pentru studenți.

Respondenții sunt aproape unanimi cu privire la frecvența problemelor rezultate din provocarea deliberată a conflictelor în clasă de către tineri (S. $M = 2.7$; T. $M = 3.0$) și lipsa capacității de a coopera într-un grup (S. $M = 2,9$; TM = 2,9).

În cercetarea efectuată s-a recunoscut că problemele cu sine sunt un factor important care influențează eșecurile educaționale și didactice ale elevilor. La rândul lor, acestea generează alte dificultăți, ceea ce poate duce la părăsirea timpurie a sistemului de învățământ. Din acest

motiv, evaluările elevilor și ale profesorilor cu privire la apariția comportamentelor specificate în sondaj ar trebui analizate cu atenție. Rezultatele sunt prezentate în Tabelul 18.

Tabelul 18. Frecvența problemelor elevilor în raport cu ei înșiși în evaluarea respondenților

Probleme în sinele cuiva		Polonia		Romania		Grecia		Slovacia		Portugalia		TOTAL	
		U	N	U	N	U	N	U	N	U	N	U	N
1.	Gândesc și vorbesc rău despre ei înșiși	3,1	2,9	2,5	2,0	2,2	2,6	2,3	2,5	3,6	3,2	2,7	2,6
2.	Nu cred în propriile abilități	3,2	3,3	3,0	3,0	2,8	2,8	2,7	3,1	3,2	2,4	3,0	2,9
3.	Aceștia acționează autodistructiv	2,6	1,8	2,3	2,0	2,2	2,6	2,3	2,9	4,4	3,0	2,8	2,4
4.	Au impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni	3,1	2,7	2,8	3,2	3,1	2,8	2,4	2,7	3,4	2,4	3,0	2,8
5.	Nu dau dovadă de empatie	3,0	2,9	2,7	3,0	3,1	2,9	2,6	2,8	3,2	2,9	2,9	2,9
6.	Nu pot sta în fața nimănui	2,6	2,4	2,3	3,0	2,5	2,9	2,3	2,4	3,1	2,9	2,6	2,9
7.	Nu au propriile lor opinii	2,6	2,6	2,6	2,8	2,7	2,9	2,2	2,6	3,5	2,9	2,7	2,8
8.	Nu pot recunoaște propriile greșeli	3,5	3,4	2,7	3,4	3,6	3,5	2,9	3,2	3,1	2,1	3,2	3,1
9.	Nu pot face față propriilor probleme	3,3	3,2	2,7	3,8	3,2	3,4	2,4	3,2	3,3	2,1	3,0	3,1

Conform datelor de mai sus, trebuie remarcat în primul rând că atât profesorii chestionați ($M = 3,2$), cât și elevii ($M = 3,1$) întâlnesc destul de des situații în care tinerii nu pot admite greșelile tale. Studenții din Grecia (S. $M = 3.6$; T. $M = 3.5$) și Polonia (S. $M = 3.5$; T. $M = 3.4$) au cele mai mari probleme în această chestiune. Diferențele în percepția unor astfel de dificultăți apar și în rezultatele respondenților români. Aici profesorii ($M = 3.4$) au mult mai multe șanse decât elevii ($M = 2.7$) să întâmpine astfel de situații. Ordinea opusă a rezultatelor este observată în cazul datelor portugheze, care arată că elevii ($M = 3.1$) văd această problemă mult mai des decât profesorii ($M = 2.1$).

În opinia aproape tuturor respondenților, tinerii nu se confruntă destul de des cu propriile probleme (S. $M = 3.0$; T. $M = 3.1$). De asemenea, în acest caz, profesorii din anumite țări sunt deseori atenți la astfel de dificultăți. Excepția este mediile calculate pentru respondenții portughezi, care arată că profesorii chestionați ($M = 2.1$) semnificativ mai puțin frecvent decât elevii ($M = 3.3$) identifică astfel de dificultăți.

Adesea, lipsa de credință a tinerilor în propriile abilități este subliniată atât de profesorii chestionați ($M = 2,9$), cât și de studenți ($M = 3,0$). De asemenea, în această chestiune, datele portugheze sunt un pic deranjante, deoarece profesorii ($M = 2.4$) cu siguranță mai puțin frecvent decât studenții ($M = 3.2$) observă această problemă.

Tinerii ($M = 3,0$) doar puțin mai des decât profesorii ($M = 2,8$) cred că colegii lor dau destul de des impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni. Este demn de remarcat faptul că profesorii din Portugalia ($M = 2.4$) identifică mult mai rar această problemă decât studenții chestionați ($M = 3.4$). Profesorii ($M = 2.9$) și elevii ($M = 2.9$) sunt de acord cu privire la lipsa de empatie în rândul tinerilor.

O altă problemă analizată a fost caracteristicile problemelor elevilor în situații legate de responsabilități. Datele obținute sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 19. Frecvența problemelor elevilor în situații de sarcină, astfel cum au fost evaluate de respondenți

Probleme la îndeplinirea sarcinilor		Polonia		Romania		Grecia		Slovacia		Portugalia		TOTAL	
		U	N	U	N	U	N	U	N	U	N	U	N
1.	Nu te poți baza	3,2	2,7	3,0	3,3	3,0	3,4	2,8	3,3	3,2	3,1	3,0	3,2

	pe ele												
2.	Nu iau decizii și nu își asumă sarcini pe cont propriu	2,9	2,7	3,1	3,0	3,2	3,1	2,5	2,8	3,2	2,3	3,0	2,8
3.	Nu își pot gestiona timpul	3,1	3,1	3,3	3,5	3,6	3,1	2,5	3,3	3,0	2,0	3,1	3,0
4.	Lasă totul până în ultimul moment	3,8	3,7	3,7	3,8	4,1	3,1	3,5	3,7	2,4	1,7	3,5	3,2
5.	Trebuie întotdeauna să le instruiți ce să facă	3,0	3,5	3,2	3,8	3,5	3,3	2,7	3,7	2,8	1,9	3,0	3,2
6.	Se plictisesc îndeplinind rapid sarcinile	3,4	3,4	3,5	3,9	3,5	3,5	3,1	3,5	2,8	2,1	3,3	3,3
7.	Oricum fac sarcinile	3,5	3,3	3,5	3,3	3,2	3,3	2,2	3,8	2,8	2,1	3,0	3,2
8.	Refuză să se angajeze în orice	3,3	2,8	3,1	2,8	2,8	3,6	2,2	3,0	3,2	2,6	2,9	3,0
9.	Întârzie constant	3,8	2,4	3,2	3,0	3,0	3,9	2,4	3,0	2,4	2,6	3,0	3,0

Datorită datelor de mai sus, putem caracteriza tulburările de comportament ale elevilor în situații legate de Responsabilități. Atât studenții ($M = 3,5$), cât și profesorii ($M = 3,2$) recunosc că astfel de probleme sunt adesea asociate cu o lipsă de competență organizațională și mai ales lăsând realizarea unor lucruri importante în ultimul moment. De asemenea, este interesant faptul că tinerii înșiși sunt conștienți de o astfel de problemă (de exemplu, în Grecia $M = 4.1$).

Problema frecventă a oboselii rapide în timpul îndeplinirii sarcinilor este remarcată de profesori ($M = 3.3$) și studenți ($M = 3.3$). De asemenea, este demn de remarcat faptul că datele furnizate de partenerii individuali ai anchetei sunt, de asemenea, consecvente în acest sens.

Lipsa organizării muncii este, de asemenea, un factor destul de comun care perturbă cursul adecvat al situațiilor de sarcină (S. M = 3.1; T. M = 3.0). Din nou, merită să subliniem faptul de a conștientiza tinerii care în Grecia (M = 3,6) și Portugalia (M = 3,0) mai des decât spun profesorii despre lipsa abilităților în organizarea muncii. Numai în Slovacia, educatorii (M = 3,3) mai des decât elevii (M = 2,5) indică o astfel de lipsă de competențe ale elevilor.

De asemenea, profesorii (M = 3,2) puțin mai des decât studenții (M = 3,0) sugerează că tinerii sunt dependenți și trebuie întotdeauna să li se spună ce să facă. Vedem această situație atunci când analizăm date din Polonia (S. M = 3.0; T. M = 3.5), România (S. M = 3.2; T. M = 3.8) și Slovacia (S. M = 2.7; T. M = 3.5). Un sistem opus de evaluări este observat pentru rezultatele grecești (S. M = 3.5; T. M = 3.3) și portugheze (S. M = 2.8; T. M = 1.9).

Profesorii (M = 3,2), de asemenea, puțin mai des decât studenții (M = 3,0) spun că tinerii își fac treaba oricum. Interesant este că, analizând date din țări individuale, ar trebui să fim din nou atenți la conștientizarea tinerilor cu privire la lipsa de diligență în îndeplinirea sarcinilor de către colegii lor. În Polonia (S. M = 3.5; T. M = 3.3), România (S. M = 3.5; T. M = 3.3) și Portugalia (S. M = 2.8; TM = 2.1), tinerii sunt cei care indică această problemă. Doar datele din Slovacia indică faptul că profesorii (M = 3,8) mai des decât elevii (M = 2,2) observă această problemă.

Respondenții susțin, de asemenea, că, din păcate, de multe ori nu vă puteți baza pe tineri (S. M = 3.0; T. M = 3.2). În România (S. M = 3.0; T. M = 3.3), Grecia (S. M = 3.0; T. M = 3.4) și Slovacia (S. M = 2.8; T. M = 3.3) profesorii acordă mai multă atenție la acest fapt. Numai în Polonia conștientizarea problemei este mai mare în rândul studenților (M = 3,2) decât al profesorilor (M = 2,7).

Potrivit profesorilor chestionați (M = 3.0) și studenților (M = 3.0), tinerii întârzie destul de des. Astfel de situații sunt observate în primul rând de profesori din Grecia (S. M = 3.0; T. M = 3.9) și Slovacia (S. M = 2.4; T. M = 3.0). Cu toate acestea, în Polonia, studenții (M = 3,8) percep mai des decât profesorii (M = 2,4) această problemă.

Ultimul element al tulburărilor de comportament selectate pentru studiu sunt comportamentele de risc întreprinse de tineri. Rezultatele obținute în timpul studiului sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 20. Frecvența comportamentelor riscante întreprinse de tineri în evaluarea respondenților

Comportamente riscante		Polonia		Romania		Grecia		Slovacia		Portugalia		TOTAL	
		U	N	U	N	U	N	U	N	U	N	U	N
1.	Distrug bunurile cuiva	2,5	2,3	2,2	2,4	2,3	3,3	1,9	2,9	3,2	2,3	2,4	2,6
2.	Se joacă în absență	3,7	1,8	3,2	3,3	2,1	3,1	1,9	1,9	3,1	2,7	2,8	2,6
3.	Fug de acasă	1,7	1,3	1,7	2,1	2,3	3,1	1,2	1,4	4,5	4,4	2,3	2,5
4.	Beau alcool	4,0	1,5	2,8	3,2	3,4	3,3	2,3	2,1	4,0	4,2	3,3	2,9
5.	Fumează țigări	4,1	1,7	3,9	4,1	3,8	3,1	2,4	2,3	4,4	3,9	3,7	3,0
6.	Îi hărțuiesc pe alții	1,7	1,2	1,6	2,7	1,8	3,3	1,5	1,5	4,1	3,9	2,1	2,5
7.	Îi intimidează pe ceilalți	2,3	1,8	2,6	2,8	2,2	2,9	1,7	1,8	3,0	2,4	2,4	2,3
8.	Se droghează	3,0	1,4	2,0	2,1	2,4	3,2	1,4	1,6	4,5	4,3	2,7	2,5
9.	Pariază	2,6	1,3	2,5	2,7	2,9	3,1	1,4	1,7	4,1	4,2	2,7	2,6
10.	Maltratează animalele	1,3	1,2	1,5	2,0	2,0	3,4	1,3	1,7	4,0	4,1	2,0	2,5
11.	Extorcă bani de la alții	1,6	1,4	2,1	2,4	2,1	3,3	1,3	1,6	3,7	3,5	2,2	2,4
12.	Participă la lupte	2,4	2,1	2,3	2,2	3,0	3,0	1,8	2,1	2,8	2,4	2,5	2,4
13.	Urmează diete stricte	2,0	1,4	2,0	2,8	2,7	3,1	1,5	1,7	4,1	4,4	2,5	2,7
14.	Sunt dependenți de internet	3,7	2,9	3,6	4,3	3,9	3,5	3,7	3,9	1,6	1,9	3,3	3,3

Conform rezultatelor cercetărilor de mai sus, trebuie precizat că, în funcție de elevi ($M = 3,7$) și profesori ($M = 3,0$), tinerii fumează țigări destul de des. Este demn de remarcat faptul că datele pentru fiecare țară din ambele grupuri chestionate sunt destul de similare. Cu toate acestea, în cazul datelor din Polonia, observăm o discrepanță foarte mare. Elevii ($M = 4,1$) mult mai des decât profesorii ($M = 1,7$) indică această problemă.

În mod similar, în cazul consumului de alcool de către tineri (S. $M = 3,3$; T. $M = 2,9$). Și aici, profesorii polonezi ($M = 1,5$) mult mai rar decât elevii ($M = 4,0$) observă un astfel de comportament. Rezultatele pentru celelalte țări sunt destul de convergente.

Al treilea comportament riscant care, potrivit studenților ($M = 3,3$) și al profesorilor ($M = 3,3$), manifestat destul de des de către tineri este dependența de internet. Aproape toți respondenții sunt atenți la această amenințare. Excepția face doar portughezii, care cred că astfel de tulburări apar rar (S. $M = 1,6$; T. $M = 1,9$).

Conform datelor portugheze, tinerii adesea iau și alte tulburări de comportament indicate în studiu, de ex. fugit de acasă (S. $M = 4,5$; T. $M = 4,4$), hărțuire sexuală (S. $M = 4,1$; T. $M = 3,9$), consum de droguri (S. $M = 4,5$; T. $M = 4,3$), jocurile de noroc (S. $M = 4,1$; T. $M = 4,2$), agresiunea asupra animalelor (S. $M = 4,0$; T. $M = 4,1$) și utilizarea unor diete stricte (S. $M = 4,1$; T. $M = 4,4$). Acestea sunt date foarte deranjante, mai ales că atât profesorii, cât și elevii indică o frecvență ridicată a apariției lor. Datele pentru alte țări indică apariția ocazională a comportamentelor de risc menționate mai sus.

1.3.4 Concluzii si recomandari

Pe baza cercetării efectuate, au fost formulate următoarele concluzii:

I Probleme în relațiile cu adulții

Analizând rezultatele cercetărilor privind identificarea problemelor elevilor în relațiile cu adulții, s-a constatat că atât profesorii, cât și elevii sunt de acord că cele mai frecvente probleme ale elevilor în relațiile cu adulții în realitatea școlară sunt: ilizibilitatea, minciunile, certurile, nevoia de a acorda atenție copiilor adoptivi pentru ei înșiși și incapacitatea de a vorbi cu adulții despre nevoile și problemele lor. Cu toate acestea, profesorii au indicat mai des decât elevii comportamentul rebel al elevilor lor, vulgaritatea lor față de adulți și manifestările de lipsă de respect față de profesori.

Rezumând, trebuie subliniat faptul că, în ciuda diferențelor în evaluările respondenților din țări individuale, rezultatele obținute în cursul studiului indică în mod clar numeroase probleme și relații perturbate între profesori și elevi, ceea ce indică în mod clar necesitatea dezvoltării lor, competențe în domeniul comunicării verbale și non-verbale corecte. De asemenea, se pare că profesorii ar trebui să învețe strategii pentru răspunsuri eficiente și abilități de negociere în situații de conflict (certuri, rebeliune, vulgaritate, minciuni, ilizibilitate). Profesorii ar trebui, fără îndoială, să dobândească cunoștințe și abilități în recunoașterea nevoilor și problemelor elevilor și sprijinirea elevilor în găsirea și utilizarea ajutorului celorlalți. Educatorii trebuie, de asemenea, să le ofere elevilor lor abilități adecvate, deoarece lipsa competențelor interpersonale și sociale, precum și incapacitatea de a recunoaște emoțiile proprii și ale celorlalți, adâncesc dificultățile din relațiile reciproce.

II Probleme în relațiile cu colegii

Atunci când analizăm frecvența tulburărilor elevilor în relațiile dintre colegi, vedem un acord unic între profesori și studenți. Ambii au arătat următoarele probleme: certuri, insulte, minciuni și incapacitatea de a cere ajutor în situații dificile.

Având în vedere concluziile de mai sus, în instrumentul didactic GAME care este pregătit, în primul rând, ar trebui să li se arate pedagogilor modalități eficiente de identificare a manifestărilor și cauzelor relațiilor tulburate ale elevilor între ei, să indice consecințele răspunsurilor lor inadecvate în situația de comportamentele deranjate ale copiilor adoptivi, îi învață pe elevi strategii adecvate pentru a răspunde și a face față situațiilor dificile ale colegilor și să recunoască și să-și numească emoțiile, problemele și nevoile față de colegi.

III. Probleme în funcționarea grupului

Conform ambelor grupuri de respondenți, cele mai frecvente probleme care apar în funcționarea elevilor dintr-un grup se referă la incapacitatea elevilor de a se adapta la regulile clasei și la incapacitatea de a coopera într-un grup. Educatorii au observat, de asemenea, probleme legate de provocarea conflictelor de către elevi, înstrăinarea unor elevi și favorizarea liderilor informali de clasă. Pe de altă parte, elevii au crezut că cele mai multe dificultăți au fost determinate de lipsa abilităților de auto-prezentare și a vorbirii în fața întregii clase.

Conform concluziilor de mai sus, profesorii ar trebui să fie competenți să recunoască problemele rezultate din incapacitatea elevilor de a se adapta la regulile și normele grupului.

De asemenea, ar trebui să învețe cum să construiască o echipă de clasă și, mai ales, cum să aplice regulile și normele stabilite. Cunoașterea rolurilor de grup îndeplinite și a comportamentelor care rezultă din acestea, precum și a tehnicilor de gestionare a situațiilor conflictuale vor limita, fără îndoială, sfera și frecvența problemelor emergente.

IV. Probleme în raport cu sine

Atunci când identificăm problemele elevilor cu ei înșiși, ar trebui să indicăm în primul rând lipsa abilității elevilor de a-și admite greșelile, lipsa de credință în propriile abilități, incapacitatea de a face față problemelor lor și lipsa de empatie. Profesorii au subliniat, de asemenea, problema lipsei de asertivitate a elevilor, iar elevii la astfel de comportamente ale colegilor de clasă care dau impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni.

Concluziile menționate mai sus arată nevoia de a sprijini profesorii în dezvoltarea capacității de a recunoaște simptomele și mecanismele percepției inadecvate asupra lor de către elevi. Educatorii ar trebui să poată citi corect mesajele copilului, să inițieze o conversație cu elevii cu tulburări de percepție de sine, să diagnosticheze nivelul de autoacceptare al elevului, să sprijine copiii adoptivi în construirea propriei imagini. Abilitatea elevilor de a recunoaște corect emoțiile, de a-și numi corect problemele și de a cunoaște strategii constructive pentru rezolvarea lor va reduce probabil amploarea tulburărilor din acest domeniu.

V. Probleme în situații de responsabilități

În situații de **responsabilități**, atât profesorii, cât și tinerii au fost de acord că elevii nu au abilități organizatorice, deoarece deseori întârzie, lasă lucrurile importante în ultimul moment, nu pot să-și organizeze munca în mod rațional și se plictisesc și abandonează sarcinile destul de repede. Profesorii chestionați mai des decât tinerii au indicat, de asemenea, lipsa de independență a elevilor, nivelul scăzut de implementare a sarcinilor și lipsa de încredere în ceea ce privește data și calitatea rezultatelor muncii lor.

Lipsa competențelor organizaționale ale elevilor generează o serie de probleme didactice și educaționale. Din acest motiv, în activitățile proiectate, în primul rând, trebuie acordată atenție identificării factorilor care perturbă desfășurarea și implementarea sarcinilor. O atenție deosebită ar trebui acordată, de asemenea, capacității de delegare a sarcinilor și motivației efective pentru implementarea lor efectivă. Profesorii ar trebui, de asemenea, să devină conștienți de modul de recunoaștere și de reacție adecvată la succesele și eșecurile elevilor lor.

VI. Comportamente riscante

Dintre comportamentele riscante selectate, respondenții au indicat cel mai adesea fumatul studenților, consumul de alcool și dependența de internet. Cu toate acestea, această categorie a fost cea mai diversă și inconsistentă din punct de vedere intern. Au existat diferențe foarte mari atât în evaluarea cadrelor didactice și a elevilor, cât și a datelor din fiecare țară. Prin urmare, ar trebui luată în considerare excluderea acestei categorii de probleme în instrumentul didactic proiectat GAME.

În rezumat, trebuie precizat că diferențele în evaluările profesorilor chestionați din țările individuale din următoarele cinci categorii nu au fost semnificativ mari, ceea ce justifică faptul că aplicația virtuală GAME în curs de dezvoltare se va aplica în egală măsură realității școlare din toate țările europene. Doar în zona comportamentului riscant vedem o diversitate destul de mare de rezultate, care poate fi o premisă pentru eliminarea acestui modul din instrumentul didactic în curs de dezvoltare.

Când începeți să proiectați instrumentul didactic GAME, este, fără îndoială, necesar să presupunem că diagnosticul precoce, prevenirea adecvată și impactul educațional corect pot contracara și corecta comportamentul disfuncțional al elevilor. Modificarea problemelor în comportamentul elevilor poate include, printre altele:

VII. Înlăturarea stereotipului unui „agresor școlar” de exemplu, prin inițierea unei situații neobișnuite care depășește tiparul cotidian al situației; tratament diferit, pozitiv, datorită căruia profesorul percepe elevii cu probleme de comportament ca parteneri de cooperare, oameni interesați cu care merită să vorbești, să glumească; tratând elevii ca „tineri normali” fără etichetare negativă. Punctul de cotitură poate fi o schimbare a modelelor de gândire ale profesorilor (eliberarea din stereotipul), care provoacă o schimbare a comportamentului față de copil, precum și o schimbare a modelelor de gândire ale copilului despre sine, care provoacă o schimbare a comportamentului său, ceea ce duce la construirea „noii sale poziții” în mediu.

VIII. Crearea de experiențe corective, adică noi, diferite de cele anterioare, care pot elimina sau ameliora efectele leziunilor psihologice. Esența lor constă în primul rând în faptul că nu confirmă percepțiile și așteptările copilului care decurg din experiențele sale anterioare și îl ajută pe copil să se experimenteze el însuși într-un mod diferit.

Cel mai mare dușman al educatorilor este rigiditatea propriilor moduri de a răspunde. Acest lucru este deosebit de important atunci când lucrează cu studenți care prezintă tulburări de comportament, deoarece modelele rigide ale copilului și adultului se „suprapun”, ceea ce duce de obicei la întărirea lor reciprocă.

Ruperea „cercului vicios” în care se implică profesorul și elevul necesită schimbare. Inițiativa aparține adulților de aici, el trebuie să facă ceva care să-i „smulgă” el și copilul din această schemă, să deschidă noi posibilități în relațiile lor. Acest lucru se poate face prin următoarele strategii:

- 1 Schimbarea tiparului de percepție a copilului (de exemplu, concentrarea asupra punctelor forte ale acestuia).
- 2 Strategia surprizei, care constă în crearea de situații noi, neconvenționale, atractive pentru copii, datorită cărora se pot experimenta singuri într-un mod constructiv.
- 3 Dezvăluirea posibilităților ascunse, de exemplu prin încredințarea elevului cu o sarcină contrară stereotipului în care era „aglomerat” de mediu.
- 4 Schimbarea perspectivei, de exemplu prin schimbarea rolului elevului și profesorului.
- 5 Creați spațiu pentru acțiuni constructive.

Pentru a rezuma, ar trebui afirmat că, în ciuda literaturii destul de extinse despre problemele educaționale ale studenților și a publicațiilor privind modalitățile de lucru cu elevii cu tulburări de comportament, totuși nu au fost dezvoltate metode eficiente pentru a atenua astfel de dificultăți. Prin urmare, merită să întreprindeți activități creative, să aplicați noi metode și să proiectați instrumente educaționale inovatoare pentru a corecta mai eficient disfuncționalitățile existente și pentru a preveni apariția în avans a unor noi probleme educaționale.

CAPITOLUL II
LUCRUL CU STUDENȚI CU TULBURĂRI COMPORTAMENTALE.
BAZE TEORETICE PENTRU CONSTRUCȚIA ACȚIUNILOR
PREVENTIVE ȘI CORECTIVE
BOŽENA MAJEREK

Datorită introducerii problemei tulburărilor în comportamentul copiilor și adolescenților, profesorii și educatorii vor învăța informațiile necesare despre manifestările, cauzele și consecințele tulburărilor de comportament. De asemenea, vor învăța despre modalități selectate de a face față situațiilor dificile. Participarea la atelierul propus folosind aplicația GAME le va oferi capacitatea de a prezice reacția elevilor cu tulburări de comportament și, astfel, îi va ajuta să aleagă strategia potrivită. Extinderea propriilor competențe interpersonale și sociale va fi un element important al dezvoltării lor în domeniul abilităților de predare și creștere.

Termenul tulburare de comportament este definit diferit în literatură. Unii cred că toate acestea sunt comportamente care nu servesc pentru a satisface nevoile personale ale omului și pentru a rezolva sarcinile stabilite de mediul său; în timp ce alții, restrângând sfera acestui concept, iau ca referință normele morale și sociale atunci când evaluează comportamente specifice. Majoritatea copiilor aflați în stadii specifice de dezvoltare prezintă tulburări specifice de intensitate și durată variabilă. Multe simptome ale comportamentului perturbat sunt tranzitorii. Prin urmare, vorbim de tulburări stricte de comportament atunci când sunt de natură cronică (peste 6 luni) și sunt dezaprobată fără echivoc de mediul social.

Datorită varietății și variabilității simptomelor, tulburările de comportament nu creează o imagine specifică, statică. Pe măsură ce copilul dumneavoastră crește, unele dintre simptome pot crește sau dispărea, iar în schimb vor apărea altele noi. Există patru trăsături de bază ale comportamentului perturbat: inadecvarea, rigiditatea reacției, vătămarea subiectului și mediului și prezența emoțiilor negative.

Problemele legate de tulburările de comportament pot afecta toate domeniile funcționării copilului. Cu toate acestea, cel mai adesea se manifestă în relații cu:

- adulții
- colegii
- grupul de colegi
- situația sarcinii
- cu ei înșiși
- întreprindere
- comportamente riscante.

Tulburările comportamentale sunt condiționate de numeroși factori biologici (de exemplu, anomalii anatomice ale creierului, tulburări ale nivelului neurotransmițătorilor din creier) și psihosociale (de exemplu, lipsa unei îngrijiri adecvate, creșterea sau neglijarea excesiv de strictă, experiența abuzului sexual sau violența, statutul social scăzut al familia, schimbarea frecventă de reședință sau schimbarea școlii, contactul cu alte persoane care încalcă normele sociale).

Munca educațională și terapeutică sistematică și cuprinzătoare efectuată asupra copiilor și adolescenților cu tulburări de comportament este foarte importantă, deoarece limitează procesul de patologizare progresivă. S-a constatat că adolescenții cu tulburări de comportament la vârsta adultă dezvoltă trăsături de personalitate antisociale, ceea ce împiedică foarte mult funcționarea în societate și crește semnificativ riscul de a intra în conflicte grave cu legea. Cu cât încep mai repede intervențiile educaționale și terapeutice eficiente pentru elevii cu tulburări de comportament, cu atât sunt mai mari șansele bunei lor funcționări.

Acțiunile preventive și corective propuse în partea următoare a ghidului au fost pregătite pe baza ipotezelor teoretice generale:

- Tulburările în comportamentul elevilor sunt o cauză reală a procesului de patologizare în progres.
- Tulburările în comportamentul elevilor sunt principalul motiv pentru părăsirea timpurie a sistemului educațional.
- Lipsa abilităților profesorilor, educatorilor și educatorilor în domeniul tulburărilor de comportament ale elevilor contribuie la escaladarea problemelor personale și sociale ale elevilor.

- Lipsa competenței interpersonale și sociale a profesorilor, educatorilor și educatoarelor face dificilă corectarea tulburărilor în comportamentul elevilor.

Conținutul publicației va permite profesorilor și educatorilor să:

- să identifice cele mai frecvente manifestări ale relațiilor perturbate ale elevilor și ale elevilor cu adulții;
- identifice cele mai frecvente cauze ale dificultăților în relațiile cu elevii cu tulburări de comportament;
- anticipați consecințele unei acțiuni inadecvate într-o situație de comportament tulburat al elevilor;
- alege strategii adecvate pentru a răspunde și a face față relațiilor perturbate cu elevii;
- denumiți stările emoționale ale propriei și ale elevului;
- identifice și numește propriile nevoi și așteptări cu privire la comportamentul elevilor și elevilor;
- ajuta elevii să-și dezvolte competențele personale și sociale;

În plus, domeniile tematice prezentate vor oferi răspunsuri la următoarele probleme practice:

- Care sunt cele mai frecvente simptome ale tulburărilor în relațiile cu adulții?
- Care sunt cele mai frecvente greșeli de comunicare (de asemenea dificultăți sau neînțelegeri) ale profesorilor și educatorilor făcute în relațiile cu elevii și elevii?
- Cât de des reacționează profesorii și educatorii la comportamentul inadecvat al elevilor?
- Care este conștientizarea profesorilor și educatorilor în identificarea și exprimarea propriilor stări emoționale, a nevoilor și așteptărilor?
- Care este conștientizarea profesorilor și educatorilor în identificarea și denumirea emoțiilor elevilor și elevilor?
- Cum vorbiți cu un student care are nevoie de ajutor și sprijin?
- Cum să dezvolți competențele personale și sociale ale elevilor?

Ipotezele generale adoptate în acest mod au devenit punctul de plecare pentru construirea a cinci domenii tematice de bază în care au fost luate în considerare propuneri specifice de soluții practice în lucrul cu elevii care prezintă probleme de comportament. Caracteristicile generale ale problemei și strategiile propuse pentru acțiuni corective pot inspira explorarea și punerea în practică a problemelor atât de importante în spațiul școlar.

2.1. PROBLEME ÎN RELAȚIILE CU ADULȚII

BOŽENA MAJEREK

Condiția de bază pentru eficacitatea muncii educaționale și terapeutice desfășurate împotriva tulburărilor de comportament este de a crea relații adecvate bazate pe înțelegere reciprocă, toleranță rezonabilă față de sine, sentimentul responsabilității pentru soarta și angajamentul. O astfel de legătură socială dă un sentiment de acceptare, un sentiment de securitate, apartenență și comunitate. Relațiile corecte profesor / educator - elev / elev sunt influențate de factori precum acceptarea, deschiderea, autenticitatea, respectul reciproc, înțelegerea dificultăților și limitărilor, perceperea eforturilor și punctelor forte, dedicarea timpului și atenției elevilor, abilitatea de a stabili limite, norme, cerințele și așteptările, aplică cerințele și comunică corect. Capacitatea de a recunoaște propriile stări și nevoi emoționale, precum și de a identifica corect emoțiile elevilor și nevoile acestora este baza pentru relații școlare adecvate. Auto-reflecția sistematică asupra propriilor competențe personale și sociale servește dezvoltării lor, limitând în același timp perturbările în relațiile cu elevii și elevii. Percepția problemelor elevilor, capacitatea de a purta conversații, rezolvarea conflictelor și asigurarea. Formele adecvate de asistență și sprijin în situații dificile sunt condițiile pentru eficacitatea muncii educaționale.

Scopul principal al modulului este de a oferi cunoștințe despre manifestările și condițiile tulburărilor elevilor și de a încuraja copiii în relațiile cu colegii. Lipsa unei competențe suficiente în domeniul comunicării interpersonale și a resurselor sociale ale elevilor este considerată a fi principala cauză a problemelor de la egal la egal. Deficitul de dezvoltare și socializarea insuficientă întăresc și generează probleme educaționale ale copiilor și tinerilor. Mai mult, incapacitatea de a recunoaște stările și stările emoționale proprii și ale celorlalți oameni intensifică dificultățile în relațiile cu colegii. Barierele culturale pot întări și aprofunda tulburările de comportament și conflictele dintre elevi.

Subiecte specifice:

- Tulburări ale elevilor în relațiile cu adulții: manifestări și cauze
- Tulburări ale comunicării verbale (de exemplu, lipsa de curtoazie, limbaj, incapacitatea de a se plânge, minciuni, rebeliune, ilegalitate)
- Tulburări ale comunicării non-verbale (de exemplu, provocare, favorizarea unor elevi)
- Strategii pentru un răspuns eficient în situații problematice
- Abilități de negociere în situații de conflict
- Abilități care caută ajutor și sprijin

- Capacitatea de a recunoaște emoțiile proprii și ale altora
- Abilități de identificare a nevoilor și așteptărilor adulților
- Abilități în recunoașterea nevoilor și problemelor elevilor
- Abilitatea de a dezvolta relații adecvate cu adulții în rândul elevilor

Obiective:

- Identificați cele mai frecvente manifestări ale relațiilor perturbate ale elevilor și ale elevilor cu adulții;
- Identificați cele mai frecvente cauze ale dificultăților în relațiile cu elevii cu tulburări de comportament;
- Anticipați consecințele unei acțiuni inadecvate într-o situație de comportament tulburat al elevilor;
- Alegeți strategii adecvate pentru a răspunde și a face față relațiilor tulburate cu elevii;
- Numiți stările emoționale ale propriei și ale elevului;
- Identificați și denumiți propriile nevoi și așteptări cu privire la comportamentul elevilor și elevilor;
- Ajutați elevii să își dezvolte competențele personale și sociale;

Concepte orientative:

- Sentimentul de siguranță al elevilor este o condiție de bază pentru buna desfășurare și desfășurare a procesului de predare și creștere.
- Tratatamentul instrumental al elevilor de către profesori și educatori generează și aprofundează tulburări de comportament.
- Relațiile bazate pe sentimentul de legătură și coresponsabilitate întăresc referințele reciproce pozitive ale elevilor și limitează manifestările tulburărilor de comportament
- Susținerea unui climat de clasă pozitiv este propice satisfacerii nevoilor de ordine, apartenență, acceptare socială și autorealizare, ceea ce reduce și mai mult manifestarea tulburărilor de comportament.
- Construirea de relații bazate pe acceptare, autenticitate, deschidere și angajament ajută la corectarea comportamentului greșit al elevilor față de colegi.
- Abilitatea de a stabili granițe, norme, cerințe și reguli de conduită, precum și aplicarea corespunzătoare a acestora, ajută la reducerea tulburărilor în comportamentul elevilor și al copiilor adoptivi.
- Abilitățile în comunicarea verbală și non-verbală adecvată sunt o condiție de bază pentru buna desfășurare a relațiilor dintre elevi.

- Abilitatea de a stabili granițe, norme, cerințe și reguli de conduită, precum și aplicarea corespunzătoare a acestora, ajută la reducerea tulburărilor în comportamentul elevilor și al copiilor adoptivi.
- Formularea de mesaje neclare sau contradictorii perturbă relația dintre elevi
- Sprijinirea elevilor în exprimarea propriilor stări emoționale într-un mod acceptabil întărește competențele lor personale și sociale.
- Identificarea pozitivă a comportamentului pozitiv al elevilor le întărește și le consolidează.
- Conștientizarea celor mai frecvente greșeli în relațiile cu studenții (de exemplu, întrebarea „de ce?”, Reproșuri, ignorare, insultare, ostilitate, blamare, amenințare, pedepsire) reduce probabilitatea de a le comite.
- A fi capabil să vorbești despre problemele tale și să ceri ajutor și sprijin în situații dificile reduce perturbările comportamentului elevilor și al copiilor adoptivi.

Întrebări orientative:

- Care sunt cele mai frecvente simptome ale tulburărilor în relațiile cu adulții?
- Care sunt cele mai frecvente greșeli de comunicare (de asemenea dificultăți sau neînțelegeri) ale profesorilor și educatorilor făcute în relațiile cu elevii și elevii?
- Cât de des reacționează profesorii și educatorii la comportamentul inadecvat al elevilor și al elevilor?
- Care este conștientizarea profesorilor și educatorilor în identificarea și exprimarea propriilor stări emoționale, a nevoilor și așteptărilor?
- Care este conștientizarea profesorilor și educatorilor în identificarea și denumirea emoțiilor elevilor?
- Cum vorbiți cu un student care are nevoie de ajutor și sprijin?
- Cum să dezvolte competențele personale și sociale ale elevilor?

Exemple de lucru cu un student care:

- Este agresiv (strategia 2.1.1.)
- Refuză să coopereze (strategia 2.1.2)
- Manipulează (strategia 2.1.3)
- Se izolează (strategia 2.1.4)
- Este centrat pe sine (strategia 2.1.5)

2.1.1. Lucrul cu un student agresiv / etapele de construire a unei strategii pentru lucrul cu un student agresiv - Klaudia Miśkowitz, Maciej Dymacz

Agresiunea este o problemă gravă la școală, iar adulții sunt printre victimele acesteia. În ciuda faptului că școlile sunt obligate să reacționeze la acte de agresiune și violență, profesorii înșiși sunt uneori neajutorați în fața amplitudinii fenomenului. Această condiție rezultă, printre altele, din faptul că școlii i se atribuie din ce în ce mai des funcția de a compensa influența negativă a casei familiale, a mediului colegial, a mass-media și a crizelor de dezvoltare nerezolvate ale tinerilor.

Factorii care influențează apariția agresivității la școală includ: lipsa abilităților de soluționare a conflictelor, lipsa cunoașterii mecanismelor de bază ale funcționării copilului în familie, comunicarea afectată, sistemul necorespunzător al normelor etc. Apariția agresivității este explicată, printre altele, prin teorii ale instinctului, frustrării, învățării sociale.

Simptomele problemelor:

- 1) provocarea și insultarea altor persoane (alți copii, părinți, profesori),
- 2) folosirea limbajului vulgar,
- 3) arătarea lipsei de respect față de profesor,
- 4) folosirea de comentarii ironice despre munca profesorului,
- 5) folosirea agresivității fizice față de alți copii,
- 6) jignirea altora direct sau indirect,
- 7) distrugerea obiectelor,
- 8) lecții deranjante,
- 9) folosirea instrumentelor periculoase, de ex. cuțit, foarfece; studentul poate folosi aceste instrumente pentru a încerca să rănească pe cineva sau doar să sperie pe cineva.

Cauzele problemelor:

- 1) Cerințe prea mari impuse copiilor de către părinți. Poate duce la întreruperea relației dintre părinți și copii. Drept urmare, un copil poate acționa agresiv pentru a-și arăta nevoia de contact emoțional. Al doilea rezultat poate fi vinovăția unui copil și poate duce la agresiune față de sine.
- 2) Cerințe prea scăzute impuse copiilor de părinții lor. Un copil care nu are limitări poate avea o autoevaluare prea mare. Când cineva (de ex. Un profesor)

apreciază munca sa ca fiind mai proastă decât munca unui alt copil, el poate fi agresiv față de un profesor sau de acel copil.

3) Copiii pot fi agresivi atunci când imită comportamentul adulților (de exemplu, părinții). Când sunt acasă sunt bătuți, cred că acesta este un mod normal de rezolvare a conflictelor. Când acasă nimeni nu vorbește despre probleme, când nu se vorbește despre emoții, un copil nu poate vorbi cu un profesor despre emoțiile, frustrările, dificultățile sale. El comunică printr-un comportament agresiv.

4) Vizionarea de filme și programe în care agresivitatea și violența sunt cele mai frecvente răspunsuri.

5) Sentimentul de frustrare. Pot exista o mulțime de motive pentru frustrare, inclusiv:

- o neîndeplinirea obiectivelor stabilite;
- o neînțelegerea problemelor sale de către ceilalți;
- o eșecul de a face față relațiilor cu colegii;
- o sentiment de nedreptate, rachiună, umilință.

6) Comportamentul colegilor care pot provoca agresiune.

7) Comportamentul profesorului, care vine, de exemplu, din lipsa controlului emoțional, aplicarea necorespunzătoare a sistemului de pedepse și recompense, lipsa consecințelor, ofensarea elevului.

Consecințele problemelor:

1) Agresiunea duce la agresiune. Atunci când un elev este agresiv, el poate provoca agresivitate în alți studenți. O astfel de agresivitate poate avea diferite forme:

- agresiune față de un lucru (de exemplu, un copil lovește un scaun),
- agresiune față de o altă persoană (de exemplu, un copil atacă pe altcineva - un alt copil, un profesor),
- agresiune față de sine (auto-vătămare).

2) Agresiunea poate provoca o mulțime de reacții diferite la copiii care sunt victimele agresiunii. De exemplu:

- stres ridicat și senzație de nesiguranță,
- lipsa încrederii în sine, autoevaluare scăzută,
- aversiune față de școală,
- absență,

- dificultăți de învățare,
- boli fizice: dureri de stomac, tulburări de somn,
- frici, fobii,
- tentative de sinucidere.

3) Agresiunea poate duce, de asemenea, la distrugerea relațiilor de la egal la egal. Copiii nu vor să se joace și să vorbească cu un elev agresiv. Uneori sunt mai mulți studenți agresivi și creează un grup care îi insultă și îi sperie pe alți copii. Un astfel de grup agresiv se simte mai puternic decât un student agresiv individual.

4) Agresiunea poate duce și la izolarea unui elev agresiv. Copiii nu vor să aibă o relație cu el, deoarece se tem de el. De asemenea, se pot comporta ostil față de acest copil. Poate provoca din nou acțiuni agresive, deoarece copilul se simte singur și vrea să câștige un loc în interiorul unui grup de colegi.

5) Agresivitatea determină o schimbare a comportamentului unor profesori față de un copil. Nu le place pentru că îi întrerupe. Îl tratează ca pe un copil problematic și sunt foarte stricți. Unii profesori nu încearcă să înțeleagă cauzele comportamentului său și nu încearcă să lucreze cu el pentru a-i schimba agresivitatea.

6) altă consecință poate fi o situație în care un copil agresiv se alătură unui grup patologic (ca o bandă) și poate începe un proces de demoralizare.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Creșterea stimei de sine a unui elev	Practicați întăriri pozitive: - laudați sistematic un copil pentru un comportament bun - puteți repara un sistem de recompensă pentru un comportament bun (dulciuri, etichetați cu textul „Sunt politicos”)
2.	Crearea unui spațiu în care un elev să-și poată folosi energia într-un mod pozitiv	Acordați sarcini suplimentare unui elev (nu ca o pedeapsă!), În special astfel de sarcini care vor fi interesante și plăcute pentru un student.
3.	Perfecționarea comportamentului personal al	Vorbiți calm și într-un mod bine echilibrat. Nu arătați aversiune față de un copil, ci bunătatea

	profesorului, care ar trebui să fie un model pentru elevi	și disponibilitatea de a ajuta. Reacționați asupra comportamentelor agresive fără a arăta emoții negative.
4.	Conștientizarea unui elev cu privire la mecanismele comportamentelor agresive și elaborarea dispozitivelor pentru a face față agresiunii.	Discutați cu un copil despre cauzele comportamentului agresiv. Discutați despre fiecare situație dificilă arătând cum să reacționați fără agresivitate. Pregătiți o lecție despre comportamentul agresiv (cauze, consecințe, modalități de a face față agresiunii). Învățați exerciții pentru un copil care ar putea ajuta la relaxarea tensiunii emoționale (exerciții de respirație, numărare până la 10, lăsând găuri într-o foaie de hârtie, desenând emoții negative, muzică de relaxare etc.) Citiți povești terapeutice unui copil (sau întregii clase). Vorbiți despre problemele din povești.
5.	Construirea unei relații cu un elev	Spuneți unui elev că este important pentru un profesor. Asigurați-vă că un profesor vrea să ajute, luați inițiativa de a ajuta. Creați spațiu pentru o conversație cu un elev (o perioadă adecvată de timp, un loc retras în care nimeni nu putea asculta o discuție). Întrebați un elev despre problemele sale și despre lucrurile cu care nu poate face față. Propuneți soluții. Întrebați un copil cum s-ar simți dacă cineva ar fi agresiv față de el - și ce ar trebui să facă atunci? Motivați un elev să se gândească la aceste probleme. Nu arătați superioritate sau dispreț. Arată respect și interes. Arătați înțelegerea dificultăților unui elev în a-și controla comportamentul („Înțeleg că este dificil să depășești agresivitatea; nu renunța”).
6.	Obținerea de cunoștințe despre	Împreună cu un elev discutați regulile de

	reguli și respectarea lor de către un student	<p>comportament și consecințele încălcării acestora (lăsați un elev să-și dea părerea despre reguli). Notați regulile. De asemenea, vă puteți semna numele pe un astfel de „acord”.</p> <p>Fiți consecvent în aplicarea regulilor desemnate. Vorbiți întotdeauna despre un comportament rău - dar amintiți-vă și despre lăudarea unui comportament bun (întăririle pozitive sunt mai eficiente decât întăririle negative)</p>
7.	Asistarea unui elev în respectarea limitelor	<p>Descrieți comportamentele care încalcă regulile școlare (de ex. „Am auzit că folosești cuvinte vulgare”, „Văd că îi dai cu piciorul lui Tom”), dar fără a remarcă caracterul unui elev („ești vulgar”). Povestiți despre sentimentele proprii („mă doare când folosești cuvinte vulgare”, „mă simt prost când văd că te comporti așa”).</p> <p>Consultați reguli obligatorii (de exemplu, „există o regulă conform căreia nu trebuie să jignim alți oameni”, „am făcut o înțelegere care ...”).</p> <p>Spuneți despre așteptările dvs. (de ex. „Mă aștept să-i spui prietenului tău că ești supărat pe el, dar fără să-l jignești”, „Nu sunt de acord să bați; mă aștept să rezolvi conflictele fără să folosești pumnii”).</p> <p>Credeți în bunăvoința elevilor și arătați-le că („Cred că te poți comporta cu bunătate”, „Sper că data viitoare vei fi mai atent”).</p>
8.	Creșterea gradului de implicare al părinților în lucrul la comportamentul copilului	<p>Organizați o întâlnire cu părinții despre agresiune, cauzele, consecințele, adecvate și în moduri adecvate de a face față agresiunii copiilor.</p> <p>Rugați părinții să facă exerciții cu un copil care îl vor învăța cum să descarce tensiunea emoțională.</p> <p>Explicați rolul pozitiv al întăririlor pozitive și cereți părinților să-l folosească cât mai des posibil.</p>
9.	Scopul fiind de a crea un mediu	Discutați cu întreaga clasă despre

	prietenos în care nu va exista agresiune	comportamentele agresive și despre modalitățile de abordare a acestora. Învățați elevii exerciții care îi vor ajuta să descarce tensiunea emoțională. De asemenea, ajutați copiii cum să reacționeze la un comportament agresiv față de ei (de exemplu, joacă roluri).
10.	Îmbunătățirea calității transmiterii așteptărilor și comunicărilor de către un profesor	Vorbiți cu un copil într-un limbaj de înțeles. Exprimați simplu și clar așteptările („Vreau să ...”, „Aștept asta ...”). Declarațiile dvs. se exprimă cu respect (NU: Ești îngrozitor! Nu ți-e rușine? ", " Scrii doar prostii. Cine o va citi? ", DA:" Văd că ai încălcat regulile din nou. Trebuie să vorbim despre consecințe " , „Ați făcut câteva greșeli, să încercăm să le corectăm”).

Bibliografie

Cherry K., *What is Passive-Aggressive Behavior?*, [w:] <https://www.verywellmind.com/what-is-passive-aggressive-behavior-2795481> (16.01.2021).

Liberska H., Matuszewska M., *Rodzinne uwarunkowania zachowań agresywnych u młodzieży*, „Wizerunki ról rodzinnych. Roczniki Socjologii Rodziny”, XVIII, 2007, ss. 187-200.

Articolul online:
https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/4101/1/11_H_Liberska_M_Matuszewska_Rodzinne_uwarunkowania_zachowan_agresywnych_187-200.pdf (16.01.2021).

Łukaszek R., *Objawy i przyczyny zachowań agresywnych dziecka w młodszym wieku szkolnym*, [w:] <https://profesor.pl/publikacja,14095,Artykuly,Objawy-i-przyczyny-zachowan-agresywnych-dziecka-w-mlodszym-wieku-szkolnym> (16.01.2021).

Łysek J., *Zachowania agresywne uczniów*, „Nauczyciel i Szkoła”, nr 2 (9), 2000, ss. 67-72.
Articolul online:
[http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Nauczyciel_i_Szkola/Nauczyciel_i_Szkola-r2000-t2_\(9\)/Nauczyciel_i_Szkola-r2000-t2_\(9\)-s67-72/Nauczyciel_i_Szkola-r2000-t2_\(9\)-s67-72.pdf](http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Nauczyciel_i_Szkola/Nauczyciel_i_Szkola-r2000-t2_(9)/Nauczyciel_i_Szkola-r2000-t2_(9)-s67-72/Nauczyciel_i_Szkola-r2000-t2_(9)-s67-72.pdf) (16.01.2021).

Patyra A. *et al.*, *Wskazówki do pracy z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne*, [w:] <http://www.ppp.ostroleka.pl/wskazowki-do-pracy-z-dzieckiem-przejawiajacym-zachowania-agresywne/> (16.01.2021).

Stachowicz-Piotrowska M., *Agresja w szkole. Przyczyny – problemy – zapobieganie*, [w:] <https://dspace.ukw.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/1793/Monika%20Stachowicz%20Piotrowska%20Agresja%20w%20szkole%20Przyczyny%20problemy%20zapobieganie.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (16.01.2021).

2.1.2. Etapele construirii unei strategii de lucru cu un student fără voință de cooperare - Klaudia Miśkowitz, Maciej Dymacz

Elevii cu comportament perturbator, deși pot constitui un grup relativ mic din comunitatea clasei, în consecință comportamentul lor greșit poate consuma mult prea mult din atenția, timpul și energia profesorului, ceea ce afectează procesul de predare și învățare din școală. În plus, orice reacție la comportamentul copilului confirmă tiparul în care funcționează copilul sau implică modificări. Lipsa motivației pentru orice acțiune a elevului necesită crearea unor situații de respect și înțelegere în care elevul vede totuși o oportunitate de a se dovedi. Chiar dacă efectele acestor acțiuni nu sunt imediat vizibile, ele pot fi începutul unor schimbări importante și pe termen lung.

Simptomele problemelor:

- Un elev nu vrea să urmeze instrucțiunile profesorului. Refuză să îndeplinească sarcini sau doar se preface că le face.
- Când un student este rugat de un profesor să facă ceva (de exemplu, pentru a ajuta un profesor să aducă cărți etc.), acesta refuză sau își arată aversiunea față de sarcină.
- Un elev nu vrea să îndeplinească sarcini în timpul lecției. Nu vrea să citească textul, nu vrea să ia testul, nu vrea să scrie într-un caiet.
- Un elev nu este interesat să construiască comunicarea cu profesorul. Nu vrea să răspundă la întrebări, refuză o propunere de a vorbi despre probleme. De asemenea, el nu spune despre sine.
- Un elev care își arată aversiunea față de profesor, arată că nu-i place profesorul.
- Un elev omite cursurile. Poate însemna că un copil nu vede o valoare a clasei. Saltul poate fi, de asemenea, un efect al stresului legat de sarcini dificile, un sentiment de a fi neînțeleș.

- Un elev arată o atitudine disprețuitoare față de școală, învățare și profesori. El poate comenta sarcini ca fiind „stupide” sau „inutile”. El poate, de asemenea, să-și bată joc de alți studenți harnici și muncitori.

Cauzele problemelor:

Pot exista o mulțime de cauze ale unei astfel de situații. Sunt câteva:

- Așteptări prea mari stabilite de profesor.
- Probleme în viața personală.
- Probleme de sănătate sau dezvoltare de care profesorul nu este conștient.
- Lipsa unui tratament subiectiv de către profesori, de ex. percepe rezultatul muncii sale doar ca o obligație și convingerea că rolul său profesional constă în principal în transmiterea cunoștințelor și nu în rezolvarea problemelor și dificultăților elevilor.
- Implicarea scăzută a părinților în cooperare cu școala. Părinții nu vor să participe la crearea unei relații bune între copil și profesori. Nu încurajează elevul să fie deschis și dispus să coopereze.

Consecințele problemelor:

- Un student nu face sarcinile corect. Face multe greșeli în exerciții și lucrările sale nu sunt suficient de solide.
- Un elev nu este pregătit pentru cursuri. Nu pregătește temele. El nu știe suficient despre subiectele lecțiilor anterioare,
- Talentele și abilitățile unui elev sunt ascunse și nu pot fi văzute de un profesor (deoarece un copil nu le arată). Un student nu poate să-și dezvolte abilitățile.
- astfel de situație - când durează mult timp și când privește nu numai relația cu un profesor - poate duce la probleme generale de învățare și, în viitor, poate afecta viața viitoare a elevului (carieră, alegerea liceului, universitatea)).
- Un student va trata pe alți oameni (în special adulții) ca pe dușmani. Va avea o convingere greșită despre relațiile cu alți oameni. El nu va înțelege ce înseamnă o cooperare și o muncă în echipă. Poate fi o barieră care va fi foarte greoaie și neobișnuită în viața viitoare (viața de familie, munca).

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Crearea unei relații cu un elev	<p>Discutați cu un elev în particular - arătați-i că unui profesor îi pasă de el.</p> <p>Motivați un elev să se alăture acțiunilor de colaborare în timpul lecției (arătați-i că părerea lui va fi ascultată și activitatea lui va fi de ajutor).</p>
2.	Deschiderea și sentimentul de acceptare la un student	<p>Purtați o conversație cu un student despre relația profesor-student. Arătați că fiecare membru al unei clase este important și necesar, că a greși este normal, că un profesor trebuie să ajute și să consilieze.</p> <p>Creați situații în care un elev își poate exprima opinia în mod liber, fără a sublinia că va fi evaluat.</p> <p>Organizați clase suplimentare în care vor fi instruiți deschiderea între copii. Pot exista cursuri despre cum să discute, cum să exprime sentimentele, nevoile etc. (Un profesor poate pregăti el însuși o astfel de lecție sau poate cere ajutor unui pedagog școlar).</p> <p>Amintiți-vă despre limbajul corpului - folosiți atitudine deschisă care încurajează cooperarea.</p>
3.	Îmbunătățirea calității comunicării profesorului	<p>Dați declarații clare și de înțeles.</p> <p>Utilizați recomandări într-o formă pozitivă („așeză-te pe un scaun”) în loc de negative („nu te plimba prin clasă”).</p> <p>Oferiți întotdeauna reguli clare și detaliate - le puteți scrie pe afiș și le puteți atârna într-o sală de clasă unde vor fi vizibile pentru elevi.</p> <p>Pregătiți o lecție suplimentară despre regulile care prevalează la școală, despre necesitatea de</p>

		a le respecta și despre modul cultural de a face comentarii cu privire la orice modificare a regulilor.
4.	Schimbarea atitudinii unui elev față de școală și învățare	Întrebați un elev cum vede școala, ce îi place și ce nu. Împreună cu un elev creați un plan de acțiune - ce să faceți pentru a face școala mai prietenoasă cu el. De asemenea, explicați că nu totul poate fi schimbat, unele dintre inconveniente pe care trebuie să le învățăm să le acceptăm.
5.	Creșterea angajamentului părinților în motivarea unui copil spre învățare	Discutați cu părinții și explicați-le că atitudinea lor are un impact uriaș asupra percepției copilului despre școală. Discutați despre modalitățile de ajutor și metodele de motivare a copilului la învățare.
6.	Schimbarea motivației unui elev către învățare (construirea unei motivații interne)	Acordați unui student sarcini mici care nu îi vor depăși posibilitățile. Lăudați un elev pentru munca făcută bine (întăriri pozitive). Discutați cu un student despre lucruri care îi interesează și despre hobby-urile sale. Apoi (dacă este posibil) adaptați metodele de predare la preferințele sale. Mai mult, dați sarcini într-o formă care este plăcută pentru un student.
7.	Schimbarea unei relații eu-ei într-o relație eu-tu	Arătați unui elev că este văzut de un profesor. Tratați un copil individual. Ascultați cu nerăbdare un copil, lăsați-l să-și exprime opiniile. Nu priviți un elev cu superioritate, ci arătați că un profesor își înțelege problemele și dificultățile.
8.	Predarea comportamentelor constructive unui elev	Discutați cu elevul despre comportamentul său - faceți-l să-și înțeleagă comportamentul și cauzele. Ajutați-l să învețe cum să schimbe comportamentul incorect pentru a corecta

		comportamentul (de exemplu, o rezistență la schimbarea sarcinii în a spune profesorului că un elev nu înțelege ce să facă și cum) Organizați întâlniri între un student și pedagogul școlii. Încurajați un elev să vorbească despre sentimentele sale, lucruri care îl îngrijorează sau îl irită și ceea ce îi dă fericire.
9.	Îmbunătățirea calității transferului subiectului unei lecții	Pregătiți lecțiile sub diferite forme - pentru a le face atractive pentru elevi (activarea diferitelor simțuri; evitați o singură formă de comunicare într-o singură lecție).
10.	Elaborarea consecvenței în asigurarea respectării regulilor	Acordați atenție oricărui comportament incorect. Solicitați unui elev respectând regulile stabilite (de exemplu, ca un student să răspundă la câteva întrebări în timpul lecției; dacă un copil nu o va face pentru o perioadă de timp, un profesor ar trebui să-l încurajeze să spună ceva; s-au stabilit împreună).

Bibliografie:

Faber A., Mazlish E., *Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły*, Poznań 2001.

Jak stworzyć warunki do efektywnej współpracy uczniowie – nauczyciel?, citation from “Teacher Today”, vol. 3, 1. Articolul online: <https://www.ptd.edu.pl/3.%20warunki%20do%20efektywnej%20wspolpracy.pdf> (16.01.2021)

Karasowska A., *Uczeń z zaburzeniami zachowania. Budowanie strategii pracy w środowisku szkolnym*, [w:] file:///C:/Users/Klaudia/Downloads/a_karasowska_uczen-z-zaburzeniami-zachowania_3.pdf (16.01.2021).

Kaźmierczak P., *Konflikty w szkole, część 1.*, [w:] <https://edurada.pl/artykuly/konflikty-w-szkole-cz-c-1-uwagi-ogolne-konflikt-nauczyciel-ucze/> (16.01.2021).

Łabocki M., *Teoria wychowania w zarysie*, Kraków 2013.

Malinowski J.A., *Zaburzenia relacji uczeń-nauczyciel zagrożeniem dla podmiotowości szkolnego procesu edukacyjnego*, [w:] *Edukacja jutra*, Denek K et. al. (red.), Wrocław 2004, pp. 347-352.

Articolul online:
https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/3108/JAM_2004_01_Zaburzenia.pdf?sequence=1 (16.01.2021).

Mądry-Kupiec M., *Nauczyciel w procesie komunikacji z uczniem*, [w:] http://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/1154/nauczyciel_w_procesie_komunikacji_madry_kupiec_malgorzata_000074.pdf?sequence=1 (16.01.2021).

Puchała E., *Szkola jako wspólnota osób*, Warszawa 2009.

Siewiera-Pięciak M., *Jak uskrzydlić moje dziecko? Motywowanie dzieci i młodzieży do wysiłku intelektualnego*, [w:] https://www.poradnia3.krakow.pl/downloads/artykuly/43_jak_ukrzydlac_moje_dziecko.pdf?fbclid=IwAR0qO_orX3d7qIFGB8hTwVN_BRuVj5i19NrgRx7bmWLOHLVkbqLoFzLcuA (dostęp 16.01.2021).

2.1.3. Lucrul cu elevii manipulatori - Klaudia Miśkiewicz, Maciej Dymacz

Manipularea este o acțiune intenționată al cărei scop este de a obține un beneficiu pentru o persoană care manipulează. Această acțiune este legată de lipsa de respect pentru drepturile și scopurile altor persoane. O astfel de influență socială nu este nesemnificativă asupra deciziilor altor oameni. Primele acte de manipulare sunt de obicei inconștiente și depinde de reacțiile adulților dacă aceștia vor deveni permanent în repertoriul comportamentului mai târziu în viață. Manipularea poate viza, printre altele, informații sau cunoștințe, în timp ce obiectul împotriva căruia sunt întreprinse acțiuni nu este întotdeauna scopul final al manipulării.

Există o mulțime de tipuri de manipulare și, printre acestea, următoarele sunt populare în viața școlară: șantaj emoțional, isterie, stârnire de simpatie, complimentare sau supunere excesivă.

Simptomele problemelor:

- Un student se preface că nu poate îndeplini sarcina dată. Scopul unei astfel de acțiuni poate fi convingerea unui profesor să facă sarcina în locul unui copil.

- Un student se prefacă că nu crede în el însuși și în valoarea lui. De exemplu, atunci când un profesor îi spune despre greșelile pe care le-a făcut un copil poate începe să plângă și să arate că se urăște pe sine. Scopul unei astfel de acțiuni este de a obține compasiune și milă de la un profesor și, de exemplu, de a obține cerințe mai mici.
- Un elev încearcă să ocolească un profesor schimbând subiectele, găsim alte probleme, punând întrebări etc.
- Un elev încearcă să convingă un profesor că altcineva este responsabil pentru comportamentul / greșelile / emoțiile sale. De exemplu, un elev nu a făcut temele și își învinovățește părinții că i-au spus să facă niște lucruri acasă și că nu a avut suficient timp pentru a face temele. Sau poate da vina pe un profesor spunând că nu înțelege nimic pentru că un profesor nu l-a explicat într-un mod bun. Ca o consecință a unei astfel de acțiuni, un profesor se poate simți vinovat și nu poate răspunde un elev pentru lipsa temelor.
- Un elev face multe complimente față de un profesor. O astfel de acțiune poate determina un profesor să-i placă elevului într-un mod excesiv și efectul acestuia poate fi o cerință mai mică pentru un student.
- Un elev șantajează un profesor sau alt elev (de exemplu, spune că dacă un profesor nu îl va ajuta în anumite sarcini, el nu va fi ascultător).

Cauzele problemelor:

- Un elev are un model greșit de comportament. De obicei, îl ia de acasă și din lumea familiei sale. Când părinții folosesc manipularea pentru a impune un copil să facă ceva sau când folosesc manipularea unul față de celălalt, un copil își copiază comportamentul deoarece vede eficiența unei astfel de metode.
- Un elev nu are limite date de părinți. Când părinții nu pot fi asertivi, un copil își folosește slăbiciunea și tratează manipularea ca una dintre cele mai bune metode pentru a obține ceea ce dorește. Așadar, nu este o surpriză faptul că un copil încearcă să folosească manipularea la școală, față de profesori și alți copii.
- Un elev are limite prea stricte acasă și prea puțină libertate (poate auzi de la părinți: „fă ce îți spun eu”). Mai mult, el nu se simte acceptat de părinți. În acest caz, manipularea este o încercare de a atrage atenția părinților asupra lui.

- Un student are o mare nevoie de un sentiment de control. Poate fi cauzat de un sentiment scăzut de siguranță - atunci când un copil nu se simte în siguranță, poate încerca să construiască o lume în jurul său, care va fi foarte îngrijită și fără loc de surprize sau spontaneitate. Manipularea ajută la construirea unei astfel de lumi și oferă un sentiment de control.
- O altă cauză a manipulării poate fi reducerea empatiei și a sensibilității la problemele și durerile altor persoane. Poate apărea din interceptarea unor modele de comportament preluate din filme, jocuri pe computer sau desene animate. O lume virtuală nu oferă niciodată copiilor pregătire socială la un nivel suficient. Nu poate învăța copiii relații autentice cu alte persoane. Mai mult, o lume virtuală se bazează adesea pe lucruri abstracte și controversate, unde limitele sunt depășite. O astfel de lume este, de asemenea, concepută pentru a atrage atenția copiilor, ceea ce înseamnă că arată o mulțime de violență și scene realiste de lupte și împușcături. Reducerea empatiei și sensibilității poate provoca comportamentul copiilor bazat pe manipulare.
- Un elev nu a fost învățat cum să se controleze, cum să depășească unele dorințe, care sunt incorecte. De exemplu, o dorință puternică de a fi cel mai bun elev din clasă și de a fi cea mai faimoasă persoană la școală poate determina un elev să folosească manipularea pentru a obține acest scop. Dacă un student ar fi învățat limite, cum ar depăși această dorință greșită de a fi cel mai bun.

Consecințele problemelor:

- Un student are o imagine greșită a relațiilor umane. El crede că astfel de relații ar trebui să se bazeze pe manipulare, impunere, trișare în loc să se bazeze pe libertate, corectitudine, colaborare.
- Un student nu vrea să facă tot posibilul și să se dezvolte pentru că poate vedea că o modalitate mai ușoară și mai eficientă este de a presa pe cineva să facă sarcina în locul lui. Un student nu crede într-o propoziție „per aspera ad astra” („prin greutatea pentru stele”).
- Un student nu va accepta nicio limită și nu va respecta ceilalți oameni și libertatea lor. El nu va înțelege că fiecare persoană are dreptul să ia propriile decizii și să spună „nu”. Îl poate conduce la tratarea oamenilor ca la obiecte care doar îl pot ajuta să-și atingă obiectivele. O persoană care folosește manipularea nu crede că alte persoane au unele scopuri - le tratează la fel ca mijloace pentru un scop, ca obiect pe care îl poate

controla. O astfel de atitudine transformă, de asemenea, un student într-un egoist și un îngâmfat.

- Manipularea în copilărie, atunci când nu este împiedicată, poate avea efecte adverse la maturitate. Un student la vârsta adultă își va manipula rudele (o soție / un soț, copii). Din această cauză, relațiile sale vor fi nesănătoase. De asemenea, poate duce la răspândirea necinstei, la lipsa unui sentiment de responsabilitate pentru munca și faptele cuiva, la lipsa de diligență.
- Manipularea comportamentului unui elev poate afecta relația elev-profesor. Profesorii pot fi deranjați de încercările elevilor de a folosi manipularea pentru a-și atinge obiectivele. Profesorilor pur și simplu nu le place un elev și nu vor să lucreze cu el. Poate duce un elev la convingerea că profesorii și toți adulții sunt neprihăniți și că nu-l vor ajuta. Și este următoarea cauză a utilizării manipulării pentru a le ajuta.
- Manipularea poate afecta relațiile dintre elevi. Dacă un student manipulator tratează ceilalți copii ca pe obiecte pentru a-și atinge obiectivele, ei își pot pierde încrederea în el. De asemenea, se pot simți obișnuiți și nu vor să aibă contact cu el. Poate duce la frustrarea unui elev manipulator și poate fi o cauză de agresiune sau izolare.
- Datorită manipulării unui student, alte persoane își pot pierde încrederea în el. Mai mult, manipularea creează o imagine falsă a unui copil. El își ascunde incapacitatea și problemele, astfel încât un profesor nu le poate identifica și ajuta un elev. Un profesor nu poate găsi o soluție bună la dizabilitățile unui elev, deoarece pur și simplu nu le poate vedea.
- Dificultăți în comunicarea cu adulții și alți copii. Un handicap de a vorbi despre problemele și emoțiile unui copil.

Planul de măsuri corective:

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Crearea de relații bazate pe un sentiment de comunitate și co-responsabilitate	Faceți acțiuni care vor integra clasa (proiect concertat, jocuri de integrare). Vorbiți cu elevul, arătați-i înțelegere, spuneți-i că este important pentru un profesor.
2.	Creșterea gradului de	Cunoașteți tehnicile de manipulare și metodele

	conștientizare a profesorilor și a elevilor cu privire la problema manipulării	de gestionare a acestora. Pregătiți o lecție despre problema manipulării - explicați cauzele, simptomele și modalitățile de abordare. Discutați cu elevii despre relațiile dintr-o clasă. Observați și corectați comportamentul nedorit.
3.	Elaborarea modalităților de a face față emoțiilor de către un elev	Ajutați elevul să conștientizeze faptul că emoțiile sunt naturale și că este posibil să învățați cum să le controlați. Propuneți exerciții care vor învăța cum să faceți față emoțiilor dificile. Discutați cu un copil despre problemele și emoțiile sale (de ex. Furia, dezamăgirea).
4.	Scăderea convingerii unui elev că o manipulare este eficientă	Stabiliți limite și fiți consecvenți în păstrarea lor - nu cedați manipulării de la elevi. Lucrați la propria asertivitate a profesorului. Fiți consecvent în luarea deciziilor și declararea sarcinilor.
5.	Furnizarea de comportamente bune elevului	Nu folosiți niciodată manipularea față de elevi. Oferiți un exemplu elevilor cum să rezolve conflictele, arătând modalități etice de convingere și respectare a libertății elevilor.
6.	Creșterea gradului de conștientizare a părinților cu privire la manipulare și implicarea acestora într-o lucrare care schimbă comportamentul unui elev	Explicați părinților mecanismele de manipulare și modalitățile de a face față acesteia. Arătați părinților ce exemple de manipulare au observat profesorii în comportamentul copilului lor și sfătuiți-vă câteva metode de abordare a acestora. Subliniați cât de importantă este asertivitatea și nu utilizarea manipulării de către părinți a copiilor în creștere.
7.	Îmbunătățirea competențelor de comunicare ale elevilor	Explicați elevilor cât de importantă și necesară este comunicarea interpersonală adecvată. Folosiți exerciții care îmbunătățesc abilitățile de comunicare ale elevilor.

		Lucrați pe propriile competențe de comunicare ale profesorului pentru a fi un exemplu pentru elevi.
8.	Elaborarea stimei de sine adecvate a unui elev	Arătați acceptul unui student și vedeți avantajele acestuia. Acordați atenție greșelilor de comportament și încurajați-l să lucreze la schimbarea obiceiurilor nedorite. Subliniați că lucrul asupra noastră este o sarcină foarte importantă pentru fiecare persoană și că greșelile nu înseamnă că nu are valoare. Arătați unui student că lucrul onest la slăbiciunea cuiva are o valoare mai mare decât obținerea de obiective cu orice preț.
9.	Realizarea celor mai populare greșeli făcute de profesori în relațiile cu elevii și o lucrare pentru schimbarea acestor greșeli	Citiți literatură în domeniul pedagogiei referitoare la relația profesor-elev. Fiți critic față de propria muncă și înlocuiți comportamentele nedorite cu cele dezirabile.
10.	Lucrați la motivația elevului de a schimba comportamentul nedorit în comportamentul dorit	Folosiți întăriri pozitive - lăudați un elev pentru încercările de a utiliza alte modalități de atingere a obiectivelor decât manipularea.

Bibliografia:

Oleksa K., *Trudne zachowania uczniów. Jak radzić sobie z manipulacjami*, [w:] <https://www.zycieszkoly.com.pl/artukul/trudne-zachowania-uczniow-1> (16.01.2021).

Wichura A.J., *Manipulacja psychologiczna – definicja, przykłady, motywy*, [w:] <https://czlowiek.info/manipulacja-psychologiczna-definicja-przyklady-motywy/> (16.01.2021).

Harwas-Napierała B., *Etyczne aspekty manipulacji*, [w:] https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/8297/1/14_Barbara_Harwas-Napiera%C5%82a_Etyczne%20aspekty%20manipulacji_247-259.pdf (16.01.2021).

Guzik A. Huget P., *Specyfika komunikacji w procesie edukacyjnym – obszary zagrożeń manipulacyjnych*, [w:]

2.1.4. Etapele construirii unei strategii de lucru cu un student izolat - Klaudia Miśkowicz, Maciej Dymacz

Fiecare persoană are nevoi sociale specifice, care, totuși, pot fi satisfăcute într-un grad diferit. Prin urmare, nu fiecare copil din clasa școlară trebuie să aibă nevoia de a construi relații profunde cu prietenii și de a fi permanent în grupul de colegi. Cu toate acestea, atunci când lumea înconjurătoare încetează să mai intereseze complet un adolescent, atunci când evită contactul cu ceilalți și chiar începe să se retragă din viață, merită să întreprindeți acțiuni datorită cărora va fi posibil să aflați motivele unui astfel de comportament și, pe această bază, să propună cele mai bune soluții pentru ca copilul să-l protejeze împotriva consecințelor negative ale înstrăinării sociale.

Simptomele problemelor:

- Un student își petrece timpul singur, nu cu alți studenți. Mai ales se poate vedea în pauză.
- Un student nu are prieteni. Nu vorbește despre alți oameni după ce s-a întors de la școală, nu întâlnește prieteni.
- Unui student nu îi place munca în echipă în timpul lecțiilor. Când este forțat să lucreze cu altcineva, este izolat - nu ia parte activă la sarcini, nu vorbește.
- Un student nu poate intra în contact cu alte persoane.
- Un elev spune că alți copii (sau profesori) nu-l plac, că nu-l înțeleg, nu vor să-i acorde atenția sau să-și petreacă timpul cu el. El comunică că se simte ciudat cu ei, că nu poate fi el însuși, că nu îl tratează serios etc.
- Un student este convins de lipsa lui de valoare și crede că nimănui nu-l va plăcea pentru că nu este suficient de bun, suficient de frumos, suficient de amuzant, suficient de inteligent etc. Este trist de asta, dar crede că nu poate face nimic cu o astfel de situație. .
- Un student evită oamenii, poate evita doar adulții sau doar alți copii, sau pe amândoi. El nu inițiază niciodată contactul însuși.

Cauzele problemelor:

Este important să știm că cauzele problemelor pot fi legate de o anumită situație sau de personalitatea unui elev. Unele persoane sunt timide și introvertite și au nevoie de mai puțini contacte decât alte persoane. Dar, uneori, personalitatea unui student nu îi afectează problemele legate de construirea de relații cu oamenii. Atunci cauzele sunt probabil legate de anumite situații particulare.

- Un student nu are abilități de comunicare - nimeni nu l-a învățat cum să înceapă un contact cu oamenii, cum să depășească timiditatea și stresul. Motivul poate fi, de asemenea, relații nepotrivite în familie, de exemplu, părinții nu au o relație cu copilul lor, îl privesc de sus pentru că nu este un adult, ci „doar un copil”. Poate fi cauza dificultăților în contactele cu adulții la școală (un copil crede că și profesorii îl vor trata fără respect și că nu vor încerca să înțeleagă sau chiar să audă părerea sa).
- O altă cauză a izolării unui elev poate fi comportamentul incorect al profesorilor săi (de exemplu, doi sau trei profesori nu îi respectă pe elevi sau îi disprețuiesc - iar un copil poate crede că fiecare profesor se comportă astfel).
- Un student are o situație materială sau familială dificilă. De exemplu, îi este rușine de sărăcia sau aspectul său (ar fi putut fi luat în derâdere de cineva din cauza hainelor pe care le poartă etc.).
- Un student are un sentiment de auto-valoare prea mic sau prea mare.
- Un student are modele greșite din partea familiei sale, de exemplu, este învățat că oamenii sunt întotdeauna necinstiți și că nu vor să-l ajute, dar sunt ostili, răuvoitori și prost intenționați. Uneori, un copil este izolat de alte persoane, deoarece părinții lui evită oamenii.
- Un student petrece prea mult timp într-o lume virtuală a jocurilor pe computer, a rețelelor de socializare etc. Îl conduce la dizabilitatea de a face relații cu oamenii într-o lume reală. Un elev nu știe să vorbească mai ales cu adulții, deoarece relația cu aceștia necesită cunoașterea regulilor de comportament adecvate, a unui limbaj adecvat etc.
- O altă cauză a izolării unui elev de adulți poate fi o experiență dificilă legată de adulți, de exemplu, un copil a fost rănit sau folosit de cineva. Cauza poate fi, de asemenea, că un copil a pierdut pe cineva care era foarte important pentru un copil și îi este frică să înceapă relații, deoarece se teme de durerea nouă.

Consecințele problemelor:

- Eșecul școlar. Când este prea timid pentru a pune o întrebare, pentru a spune că nu înțelege ceva sau doar pentru a răspunde la întrebare, pierde șansa de a înțelege lucrurile.
- Lipsa competențelor comunicative care sunt foarte importante în funcționarea în societate. Un elev nu exersează abilități utile și nu are nicio voință să stabilească contacte cu alte persoane.
- Consecințele unei izolări de societate pot fi tulburările de personalitate precum depresia, tulburările de anxietate etc.
- O convingere cu privire la ostilitatea oamenilor. Aceasta duce la o izolare mai profundă și la lipsa voinței de a stabili relații și de a lăsa alți oameni să ajute. O astfel de persoană poate crede că se poate baza doar pe sine.
- Un elev primește atenția unui profesor deoarece un profesor nu vede niciun comportament nedorit. Elevii izolați sunt adesea calmi, timizi și nu deranjează lecțiile. Așadar, profesorii nu știu că pot avea probleme sau pot avea nevoie de ajutor pentru că nu se dezvoltă corect.
- O altă consecință a izolării elevului poate fi o situație în care un student este persecutat de alți copii. Este pentru că este prea timid să se ridice împotriva lor sau să spună unui profesor despre problemă. Copiii timizi sunt adesea „țapi ispășitori” într-o clasă.
- Un elev care nu își va depăși problemele de comunicare și izolare va deveni probabil un adult pasiv: un cetățean pasiv al țării sale și un părinte pasiv. Poate duce și la creșterea copiilor, care se vor izola și ei.
- Un student va avea probabil o imagine neadevărată despre sine, deoarece nu va avea un feedback despre caracterul și comportamentul său de la alte persoane. Atunci când cineva nu are relații, nu poate verifica dacă acțiunile și comportamentul său sunt acceptate de ceilalți, dacă are un defect de caracter de schimbat etc. Poate duce la o stimă de sine incorectă: o persoană poate avea un sine prea scăzut sau prea mare - stima.

- Un student nu va avea relații profunde cu alte persoane. Relațiile sunt foarte importante în dezvoltarea integrală a unei persoane. Lipsa relațiilor poate genera multe probleme în funcție de comunicare, creștere internă, dezvoltare morală etc.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Realizarea integrării între un elev și o clasă	Discutați cu un student despre cauzele izolării sale. Încurajați un elev să ia contact cu colegii. Organizați jocuri de integrare, lucrând în grupuri - pentru a oferi unui elev șansa de a colabora cu ceilalți.
2.	Realizarea unei relații bune între un profesor și un elev	Arătați interesul profesorului față de un elev. Discutați individual cu un elev despre problemele sale, dar și despre interesele sale. Scopul este de a face un elev să știe și să-i arate că relația dintre profesori și elevi nu trebuie să fie doar formală.
3.	Crearea abilităților de comunicare la un elev	Pregătiți o lecție despre tehnicile de comunicare. Antrenează aceste tehnici cu elevii (o idee bună este să joci roluri). Încurajați un elev să încerce să comunice cu ceilalți. Lăudați-l pentru fiecare încercare. Încurajați ceilalți studenți să ia contact cu un elev izolat.
4.	Obținerea unei stime de sine adecvate la un elev	În caz de stimă de sine prea scăzută, construiți încredere în sine în cadrul unui elev. În acest scop: folosiți întăriri pozitive, lăudați un elev chiar și pentru mici succese. În caz de stimă de sine prea mare, arătați elevului greșelile și punctele sale slabe și modalitățile de a le corecta. Explicați unui student că fiecare persoană are puncte slabe și că avem nevoie de multă muncă

		pentru a le depăși.
5.	Depășirea neîncrederii unui elev	<p>Fiți întotdeauna amabili cu elevii și arătați-vă dorința de a ajuta în dificultăți școlare și private.</p> <p>Încurajați ceilalți studenți să manifeste simpatie, cordialitate și dorință de a ajuta un elev izolat.</p> <p>Arătați că lumea este prietenoasă, plină de surprize și oameni la fel de buni și amabili.</p>
6.	Activarea socială a unui student	<p>Implicați un elev în organizarea de evenimente și excursii școlare.</p> <p>Încurajați un elev să participe la diferite proiecte de grup, concursuri, să fie implicat în viața școlară (consiliul studentesc, grupurile de cercetare studentești, serviciul voluntar).</p> <p>Exprimați așteptările cu privire la activitatea unui elev în timpul lecțiilor („Mă aștept să vă oferiți voluntari pentru a răspunde la întrebări atunci când le cunoașteți”, „Vreau să colaborați cu alți studenți”).</p>
7.	Formarea unei atitudini de perseverență	<p>Ajutați un elev să conștientizeze faptul că eșecurile fac parte din procesul de dezvoltare.</p> <p>Exprimați-vă așteptările („Aș vrea să nu renunțați după primul eșec, dar vreau să încercați din nou”)</p> <p>Lăudați un elev atunci când arată perseverență în realizarea sarcinilor sau în contactul cu alte persoane.</p>

Bibliografie:

Dziwoń G., *Analiza przypadku ucznia – brak integracji z klasą*, [w:] <https://www.edukacja.edux.pl/p-12803-analiza-przypadku-ucznia-brak-integracji.php> (16.01.2021).

Erbel B., *Przyczyny bierności dzieci i jej przezwyciężenie*, [w:] <https://www.profesor.pl/publikacja,12191,Artykuly,Przyczyny-biernosci-dzieci-i-jej-przezwycezanie> (16.01.2021).

Janowska M., *Odludek, czyli gdy dziecko izoluje się od innych*, [w:] <https://www.forumpediatryczne.pl/artukul/odludek-czyli-gdy-dziecko-izoluje-sie-od-innych/6456/2> (16.01.2021).

Płaczek I., *Dziecko nieśmiałe, bierne społecznie – objawy, przyczyny, przeciwdziałanie*, [w:] <https://szkolnictwo.pl/index.php?id=PU2604> (16.01.2021).

Prokop-Duchnowska M., *Co zrobić, by mały samotnik otworzył się na innych*, [w:] <https://www.familie.pl/artukul/Co-zrobic-by-maly-samotnik-otworzyl-sie-na-innych,6646,1.html> (16.01.2021).

2.1.5. Etape de construire a unei strategii de lucru cu un student care își concentrează atenția asupra sa - Klaudia Miśkiewicz, Maciej Dymacz

Atât profesorul, cât și elevul sunt interdependenți, iar atitudinile pe care le adoptă unul față de celălalt contribuie la construirea climatului clasei. Cu toate acestea, responsabilitatea mult mai mare a profesorului pentru soarta protejaților săi îl determină să reflecteze profund la cauzele tulburării comportamentului elevului. Rezistența, îngreunarea conducerii orelor, cinismul, provocarea, comentariile jignitoare în clasă nu trebuie să însemne întotdeauna desconsiderare și nerespectare. Uneori, în cazul copiilor cu comportament perturbat, aceste semnale indică nevoi nesatisfăcute și un strigăt de ajutor.

Simptomele problemelor:

- Un student este puternic și zgomotos. Încearcă să întrerupă un profesor în timpul unei lecții. Interpune comentarii amuzante sau ironice. De asemenea, își poate spune părerea despre lecții, subiecte sau despre un profesor sau alți copii.
- Un student caută aplauze ale altor elevi făcând lucruri amuzante sau făcând glume. De asemenea, poate fi nepolitic față de un profesor pentru a atrage atenția altor copii.

- Un elev încearcă să fie activ tot timpul, nu lasă ceilalți elevi să răspundă la întrebări sau să facă unele sarcini. O face chiar dacă nu știe răspunsul sau nu știe cum să îndeplinească sarcina.
- Un elev nu respectă regulile, le încalcă intenționat și fără niciun motiv. El nu ascultă cerințele unui profesor și nu simte rușine din cauza comportamentului său incorect.
- În cazuri extreme, un student se rănește pe el însuși sau pe alți oameni, de exemplu, își rănește părți vizibile ale mâinilor, bate sau jighește alți copii. Un elev poate, de asemenea, să distrugă lucrurile altor persoane sau echipamentele școlare.
- Un elev vine târziu la școală sau se joacă neobișnuit.
- Un elev se preface că nu poate face sarcini sau exerciții pentru a obține ajutorul și atenția profesorului. Se poate preface, de asemenea, incapacitate în a face lucruri de bază, pentru că atunci el atrage atenția cuiva.
- Un elev scapă de acasă, nu este ascultător de părinți, vine acasă târziu.
- Un elev folosește cuvinte vulgare.

Cauzele problemelor:

- Lipsa apropierii în familia unui elev. Un elev nu simte că părinții îl iubesc și că este important pentru ei. Din această cauză, el începe să le atragă atenția. În primul rând, o face comunicând nevoile sale („mama, joacă-te cu mine”), dar când părinții nu reacționează pentru astfel de nevoi, un copil începe să le atragă atenția într-un mod diferit, de exemplu, începe să plângă sau să strige, poate fii neascultător, zgomotos etc.
- Când atenția altor persoane este insuficientă, un copil se poate simți inutil și poate încerca să-și arate prezența într-un grup. De exemplu, atunci când alți copii nu vor să se joace cu el, el poate începe să-i întrerupă sau chiar să-i jighească.
- O altă cauză este dizabilitatea unui profesor de a-și arăta interesul față de fiecare copil dintr-o clasă. Uneori profesorii vorbesc doar cu elevi ambițioși și capabili sau cu elevi neascultători și zgomotoși. În cazul unui comportament rău, un copil poate vedea șansa de a atrage atenția unui profesor asupra lui.

- O cauză a încercărilor unui elev de a concentra atenția asupra sa poate fi frustrarea care poate avea diverse motive. De exemplu, un elev are eșec școlar și chiar dacă învață greu, nu poate obține rezultate satisfăcătoare. Cauza frustrării poate fi, de asemenea, nevăzută sau ignorată de un profesor sau de alți copii. Este o sursă de multe emoții negative care pot duce la o schimbare a comportamentului unui elev.
- O încercare de a concentra atenția cuiva asupra unui student poate apărea dintr-o nevoie de acceptare și confirmare a valorii unui student. Când un student este nesigur despre valoarea lui, încearcă să examineze modul în care îl văd alți oameni. Dar duce la un cerc vicios: un student vrea să atragă atenția cuiva pentru a-și confirma valoarea, dar atrăgând atenția primește un feedback negativ (un profesor îl reproșează) ceea ce duce la o convingere despre lipsa de valoare și acest lucru duce din nou la atragerea atenției oamenilor asupra lui însuși.
- O altă cauză a încercării de a atrage atenția oamenilor de către un student sunt unele emoții negative, cum ar fi nevoia de răzbunare sau gelozie.

Consecințele problemelor:

- Lipsa apropierii în familia unui elev. Un elev nu simte că părinții îl iubesc și că este important pentru ei. Din această cauză, el începe să le atragă atenția. În primul rând, o face comunicând nevoile sale („mama, joacă-te cu mine”), dar când părinții nu reacționează pentru astfel de nevoi, un copil începe să le atragă atenția într-un mod diferit, de exemplu, începe să plângă sau să strige, poate fii neascultător, zgomotos etc.
- Când atenția altor persoane este insuficientă, un copil se poate simți inutil și poate încerca să-și arate prezența într-un grup. De exemplu, atunci când alți copii nu vor să se joace cu el, el poate începe să-i întrerupă sau chiar să-i jignească.
- O altă cauză este dizabilitatea unui profesor de a-și arăta interesul față de fiecare copil dintr-o clasă. Uneori profesorii vorbesc doar cu elevi ambițioși și capabili sau cu elevi neascultători și zgomotoși. În cazul unui comportament rău, un copil poate vedea șansa de a atrage atenția unui profesor asupra lui.
- O cauză a încercărilor unui elev de a concentra atenția asupra sa poate fi frustrarea care poate avea diverse motive. De exemplu, un elev are eșec școlar și chiar dacă învață greu, nu poate obține rezultate satisfăcătoare. Cauza frustrării poate fi, de asemenea, nevăzută sau ignorată de un profesor sau de alți copii. Este o sursă de multe emoții negative care pot duce la o schimbare a comportamentului unui elev.

- O încercare de a concentra atenția cuiva asupra unui student poate apărea dintr-o nevoie de acceptare și confirmare a valorii unui student. Când un student este nesigur despre valoarea lui, încearcă să examineze modul în care îl văd alți oameni. Dar duce la un cerc vicios: un student vrea să atragă atenția cuiva pentru a-și confirma valoarea, dar atrăgând atenția primește un feedback negativ (un profesor îl reproșează) ceea ce duce la o convingere despre lipsa de valoare și acest lucru duce din nou la atragerea atenției oamenilor asupra lui însuși.
- O altă cauză a încercării de a atrage atenția oamenilor de către un student sunt unele emoții negative, cum ar fi nevoia de răzbunare sau gelozie.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Aducerea unui elev la nivelul de conștientizare a cauzelor și consecințelor comportamentului său	Discutați cu un elev despre comportamentul său. Împreună întrebați despre motivele comportamentului său și faceți-l conștient de posibilele consecințe ale comportamentului său. Sugerați unui student comportamente alternative într-o anumită situație (de exemplu, când va avea nevoie de ajutor, va ridica mâna și va spune că are nevoie de ajutor).
2.	Dezvoltarea competențelor de comunicare la un elev	Pregătiți o lecție despre comunicare și regulile acesteia. Antrenați comportamente corecte de comunicare cu elevii prin jocuri, jucând roluri etc.
3.	Construirea încrederii în sine a unui student	Acordați unui student sarcini mici pe care le va putea îndeplini. Recompensați un student pentru finalizarea sarcinii fără asistență. Refuzați să îndepliniți sarcina pentru un student. În loc de asta, sfătuiți un student să găsească o metodă adecvată pentru a îndeplini sarcina fără asistență. Convingeți un elev că va reuși să facă singur sarcina.

		Arătați interesul profesorului față de un elev nu numai atunci când un student este nepoliticos.
4.	Consolidarea stimei de sine a unui elev	Lăudați un elev pentru îndeplinirea unei sarcini și chiar pentru un progres mic. Arătați interesul profesorului față de un elev nu numai atunci când un student este nepoliticos. Acordați o sarcină unui elev pentru a-l lăsa să se simtă necesar (de exemplu, aducerea de atlase din bibliotecă, ștergerea tabloului)
5.	Îmbunătățirea relației dintre un elev și un profesor	Arătați bunătate și răbdare față de un elev. Nu arătați supărare. Nu ignorați un student. Vorbiți cu un student, interesați-vă de viața lui (de exemplu, întreabați despre interesele sale, despre modalitățile de petrecere a timpului liber). Creați un spațiu pentru a vorbi despre subiecte dificile - pentru a oferi unui elev posibilitatea de a exprima ceea ce îi place, ce îl doare, de ce are nevoie.
6.	Dezvoltarea colaborării și parteneriatului dintre studenți	Folosiți jocuri de integrare. Acordați sarcini care necesită colaborare între studenți. Organizați călătorii și petreceți timp împreună. Încurajați elevii să construiască relații după școală. Alocați un elev grupurilor în care elevii nu își vor întâri comportamentele negative.
7.	Conștientizarea regulilor și principiilor obligatorii în viața socială	Stabiliți reguli în mod clar și fiți consecvenți în aplicarea acestora (de exemplu, spuneți unui elev că un profesor nu va reacționa atunci când un elev va încerca să-și concentreze atenția în mod necorespunzător - în cazul încălcării regulii de către un copil, un profesor rămâne el regula și să nu reacționeze atunci când un elev încă încearcă să forțeze atenția, dar să reacționeze atunci când un elev încearcă să se comporte corect).

		Spuneți unui elev despre așteptările de la el (de ex. „Mă aștept să nu întrerupeți când cineva vorbește”, „Vreau să așteptați cu răbdare până când mă voi apropia de voi”).
8.	Conștientizarea unui elev cu privire la faptul că face parte dintr-o comunitate în care fiecare persoană este necesară și fiecare persoană are propriile sarcini	Cereți unui elev să facă diverse sarcini. Dați sarcini și altor elevi. În diverse ocazii, repetați faptul că o comunitate este formată din oameni cu diferite talente și că toată lumea este necesară, dar nu toată lumea face aceleași sarcini.
9.	Dezvoltarea altruismului și observarea nevoilor altor persoane la un student	Încurajați un student să se implice în serviciul voluntar. Subliniați cât de important și valoros este ajutorul altruist și învățați copiii comportamentul altruist prin propriul dvs. exemplu și sugerând acțiuni adecvate. Rugați un elev să îi ajute pe ceilalți elevi să facă temele sau să rezolve probleme.
10 .	Implicarea părinților în lucrul la stima de sine corectă la copiii lor	Conștientizați părinții cu privire la cauzele și consecințele negative ale comportamentului al căror scop este acela de a concentra atenția asupra sa de către un copil. Sugerează cum pot reacționa atunci când un copil ar încerca să-i forțeze să-și concentreze atenția asupra lui. Subliniați cât de important este să își arate interesul față de copilul lor nu numai atunci când acesta încearcă să-l forțeze. Rugați părinții să nu-și înlocuiască copilul în îndeplinirea sarcinilor, ci să-l încurajeze pe copil să se bazeze pe sine. Propuneți părinților să încurajeze un copil să construiască relații cu alți copii, unde ar putea învăța cooperarea.

Bibliografie:

Bakuła A., *Cele złego zachowania, procedury korygujące*, [w:] <http://brok.edu.pl/wp-content/uploads/sites/4/2013/09/16.Cele-z-ego-zachowania-procedury-koryguj-ce.pdf> (16.01.2021).

Faber A., Mazlish E., *Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły*, Poznań 2001.

Puchała E., *Szkoła jako wspólnota osób*, Warszawa 2009.

Ścibisz E., *Problemy z nietypowymi zachowaniami uczniów*, [w:] <https://szkolnictwo.pl/index.php?id=PU6416> (16.01.2021).

2.2. PROBLEME ÎN RELAȚIILE CU COLEGII

MARIUSZ GAJEWSKI

Construirea de relații bazate pe înțelegere reciprocă, toleranță față de diferențele celorlalți, precum și un sentiment de responsabilitate pentru comportamentul lor este un factor important pentru eficacitatea muncii educaționale cu copiii și tinerii. Toate influențele protectoare și terapeutice asupra elevilor ar trebui să țină seama de nevoile lor psihologice și emoționale. Tulburările de comportament rezultă de obicei din diferite deficite de personalitate și temperamentale ale minorilor. Factorii familiali și sociali au, de asemenea, un impact imens asupra apariției tulburărilor la copii și adolescenți. Prin urmare, toate interacțiunile educaționale ar trebui să se concentreze pe consolidarea resurselor minorilor în dimensiunea mentală, emoțională și relațională. O legătură socială, care este un element important care întărește dezvoltarea adecvată, dă elevilor sentimentul de a fi acceptat, iar sentimentul de securitate și apartenență întărește comportamentul pozitiv. Factorii care susțin relațiile corecte între colegi sunt: acceptarea, deschiderea, autenticitatea, respectul reciproc, înțelegerea dificultăților și limitărilor, percepția eforturilor și punctelor forte, timpul petrecut pozitiv într-un grup de colegi, precum și capacitatea corectă de a stabili limite, norme, cerințe și așteptări. Abilitatea de a comunica, de a se asculta reciproc, de a interacționa și de a fi deschisă nevoilor colegilor este importantă. Abilitatea de a vă identifica propriile stări emoționale este baza pentru relații corecte între colegi în mediul școlar. Cunoașterea propriilor nevoi și capacitatea de a recunoaște și de a răspunde nevoilor colegilor sunt alte abilități importante ale copiilor și tinerilor. În cele din urmă, înțelegerea emoțiilor complexe (adesea negative), reducerea constructivă a tensiunii, controlul și schimbarea comportamentului agresiv, gestionarea conflictelor și formarea responsabilității,

Scopul principal al modulului este de a oferi cunoștințe despre manifestările și condițiile tulburărilor elevilor și de a încuraja copiii în relațiile cu colegii. Lipsa unei competențe suficiente în domeniul comunicării interpersonale și a resurselor sociale ale elevilor este considerată a fi principala cauză a problemelor de la egal la egal. Deficitul de dezvoltare și socializarea insuficientă întăresc și generează probleme educaționale ale copiilor și tinerilor. Mai mult, incapacitatea de a recunoaște stările și stările emoționale proprii și ale celorlalți oameni intensifică dificultățile în relațiile cu colegii. Barierele culturale pot întări și aprofunda tulburările de comportament și conflictele dintre elevi.

Subiecte specifice:

Tulburări în relațiile de la egal la egal: manifestări și cauze

Tulburări ale comunicării verbale (de ex. Certuri, blasfemii, minciuni) în relațiile cu colegii

Tulburări ale comunicării non-verbale (de ex. Provocare) în relațiile cu colegii

Abilitatea de a rezolva problemele personale și sociale

Abilități în a căuta ajutor și sprijin în rândul colegilor

Capacitatea de a folosi ajutorul și sprijinul colegilor

Abilități pentru identificarea nevoilor și așteptărilor colegilor

Abilitatea de a-ți recunoaște și denumi emoțiile și colegii

Condiționarea culturală a tulburărilor în comportamentul tineresc

Obiective:

- identificați cele mai frecvente manifestări ale relațiilor tulburate ale elevilor între ei;
- identificați cele mai frecvente cauze ale dificultăților elevilor în relațiile de la egal la egal;
- anticipați consecințele unei acțiuni inadecvate într-o situație de comportament tulburat al elevilor;
- alege strategii adecvate pentru a răspunde și a face față situațiilor dificile ale colegilor;
- ajutați elevii să-și recunoască și să-și numească stările și stările emoționale;
- ajuta elevii să-și identifice și să-și numească propriile nevoi și așteptări cu privire la colegii lor;
- dezvoltați nivelul de conștientizare a elevilor cu privire la diferențele culturale în relațiile cu colegii și impactul acestora asupra posibilității tulburărilor de comunicare.

Concepte orientative:

- Sentimentul de siguranță al elevilor este o condiție de bază pentru buna desfășurare și desfășurare a procesului de predare și educare.
- Relațiile bazate pe sentimentul de legătură și coresponsabilitate întăresc referințele reciproce pozitive ale elevilor și limitează manifestările tulburărilor de comportament.
- Susținerea unui climat de clasă pozitiv este propice satisfacerii nevoilor de ordine, apartenență, acceptare socială și autorealizare, ceea ce reduce în continuare manifestarea tulburărilor de comportament.

- Sprijinirea elevilor și elevilor în exprimarea propriilor stări emoționale într-un mod acceptabil întărește competențele lor personale și sociale. Identificarea comportamentului pozitiv al elevilor și studenților, îi întărește.
- Construirea de relații bazate pe acceptare, autenticitate, deschidere și angajament ajută la corectarea comportamentului greșit al elevilor față de colegi.
- Abilitățile în comunicarea verbală și non-verbală adecvată sunt o condiție de bază pentru buna desfășurare a relațiilor dintre elevi.
- Capacitatea de a stabili granițe, norme, cerințe și reguli de conduită, precum și aplicarea corespunzătoare a acestora, ajută la reducerea tulburărilor în comportamentul elevilor și al copiilor adoptivi.
- Formularea mesajelor neclare sau contradictorii perturbă relația dintre elevi și elevi.

Întrebări orientative:

- Care sunt cele mai frecvente manifestări ale tulburării în relațiile de la egal la egal?
- Care sunt cele mai frecvente erori de comunicare (verbale și non-verbale) dintre elevi?
- Cât de des reacționează elevii la comportamentul inadecvat al colegilor lor?
- Care este conștientizarea elevilor / elevilor în identificarea, denumirea și exprimarea propriilor stări emoționale, a nevoilor și așteptărilor?
- Cum vorbiți cu colegii care au nevoie de ajutor și sprijin?
- Cum să recunoaștem gândurile și comportamentele agresive și cum să le controlăm?
- Cum să modelăm atitudinile de responsabilitate pentru propriul comportament în relațiile de coleg?

Exemple de lucru cu un student care:

- E impulsiv (strategia 2.2.1)
- Este iritant (strategia 2.2.2)
- prezintă un comportament antisocial (strategia 2.2.3)
- nu acceptă diferențele culturale și ideologice (strategia 2.2.4)

2.2.1. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevii cu comportament impulsiv

- Luís Guarita, Maria Gama, Neuza Simões

Comportamentul impulsiv al elevilor poate fi o mare problemă pentru orice profesor. Distrage atenția întregii clase, perturbă prelegerile și poate fi o piedică pentru procesul de învățare. Profesorii trebuie să fie capabili să înțeleagă natura impulsivității la copii pentru a gestiona corect situațiile din clasă.

Conceptualizarea impulsivității nu este consensuală în rândul comunității științifice, dar se acceptă în mod obișnuit că este o construcție multidimensională, fiind definită ca „o predispoziție pentru acțiuni rapide și neplanificate către stimuli externi și interni, fără a lua în considerare consecințele negative pentru impulsivitate persoane fizice și / sau pentru alții ”.

Simptomele problemelor:

Impulsivitatea a fost, în literatura științifică, asociată cu probleme comportamentale precum: agresivitate, comportamente neadaptate, dificultăți în relațiile cu colegii, comportamente de exteriorizare, comportament antisocial viitor sau ca o caracteristică fundamentală a tulburării ADHD.

Impulsivitatea nu apare la fel la fiecare copil. Și comportamentele se pot schimba pe măsură ce copiii îmbătrânesc. Când copiii sunt impulsivi, ar putea:

- face lucruri stupide sau inadecvate pentru a atrage atenția
- avea probleme cu respectarea regulilor în mod consecvent
- să fie agresivi față de ceilalți copii (lovirea, lovirea cu piciorul sau mușcătura este frecventă la copiii mici)
- avea probleme să-și aștepte rândul în jocuri și conversații
- apuca lucruri de la oameni sau a le impinge
- reacționa excesiv la frustrare, dezamăgire, greșeli și critici
- dorește să aibă ultimul cuvânt și primul rând
- să nu înțeleagă modul în care cuvintele sau comportamentul lor afectează alte persoane

- să nu înțeleagă consecințele acțiunilor lor, respectiv își asumă riscuri în ceea ce privește viața amoroasă, conduc iresponsabilă, consum de droguri și alcool.

Cauzele problemelor

Există mai multe motive pentru un comportament impulsiv:

- urgență pozitivă sau negativă pentru a realiza sau a evita ceva,
- căutare de senzații plăcute și conștientizare scăzută a acțiunilor,
- reprezentat de lipsa de planificare sau perseverență.

Consecințele problemelor

- Persoanele impulsive se găsesc cu ușurință în situații de risc, au în mod constant episoade de agresiune, scene de violență implicate, fie ele verbale sau fizice, comportament social neglijent și, în unele cazuri, abuz de substanțe cât mai diverse.
- Întrucât nu pot gândi pe termen lung, ajung să pună propria lor viață în joc, deoarece nu au capacitatea de a-și controla emoțiile și ajung să explodeze cu toată lumea din jur destul de ușor.
- Cei mai impulsivi indivizi apelează de obicei la un comportament de dependență, ca o întărire a apărării împotriva sentimentelor neplăcute care sunt trăite ca insuportabile (furie, tristețe, vinovăție etc.). Cei mai impulsivi indivizi, când se confruntă cu un anumit stimul, sunt forțați de alții să acționeze într-un mod necontrolat, care se referă la caracterul irezistibil pe care îl exercită impulsivitatea asupra lor. Sunt subiecți care acționează momentan într-un mod care este incompatibil cu comportamentul lor obișnuit, acțiunile lor fiind imprezvizibile. Persoanele cu niveluri mai ridicate de impulsivitate sunt nerăbdătoare, în măsura în care aspiră să obțină imediat. Stilul lor de viață se caracterizează prin inconstanța lor de a menține aceleași activități pentru o lungă perioadă de timp, având dificultăți în concentrarea deplină asupra unei sarcini.

Aceste comportamente pot duce la suspendarea sau expulzarea de la școală, probleme de adaptare la locul de muncă, probleme legale, boli cu transmitere sexuală, sarcini neplanificate și leziuni fizice rezultate din accidente sau lupte.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Ajutați-l pe elev să învețe că persoanele care acționează deliberat au mai mult succes decât cele care acționează impulsiv.	Folosiți întăriri pozitive pe baza perioadei de timp în care elevul poate reuși să-și controleze comportamentul impulsiv. Pe măsură ce elevul demonstrează niveluri mai ridicate de succes, creșteți treptat durata de timp necesară pentru întărire.
2.	Când elevul demonstrează un comportament impulsiv, încercați să utilizați un semnal predeterminat	Folosiți un semnal manual sau un indiciu verbal, pentru a-i reaminti elevului să încetinească și să se gândească la consecințele care pot rezulta din comportamentul impulsiv anticipat.
3.	Monitorizați îndeaproape comportamentul și interveniți devreme când apare o problemă.	Acest lucru ar trebui să împiedice dezvoltarea unei probleme mai grave. Monitorizarea atentă este deosebit de importantă în situațiile care tind să declanșeze un comportament impulsiv (de exemplu, locul de joacă, lipsa structurii etc.).
4.	Când corecțați elevul, concentrați-vă pe comportamentul impulsiv specific și nu pe sinele global.	de exemplu, comunicați „ceea ce ați făcut a fost greșit” și nu „sunteți o persoană rea”.
5.	Accentuați impactul comportamentului impulsiv asupra celorlalți.	Discutați cu elevul despre consecințele comportamentului său asupra restului clasei. Identificați diferențele în construirea unui climat de clasă pozitiv și negativ sub influența comportamentului

		membrilor echipei individuale.
6.	Pentru a favoriza un sentiment de succes sau de realizare, atribuiți elevilor diferite responsabilități suplimentare.	Aflați despre punctele tari și punctele slabe ale elevului și atribuiți-i sarcini pe care le va putea îndeplini cu succes. Aplicați principiul pașilor mici, astfel încât fiecare etapă ulterioară să fie finalizată și recompensată.
7.	Oferiți asistență elevului atunci când începe o nouă sarcină, în încercarea de a reduce impulsivitatea.	Oferiți explicații și instrucțiuni clare, astfel încât elevul să fie conștientizat exact de ceea ce se așteaptă. Evaluează sarcinile atribuite elevului pentru a determina dacă acestea sunt prea dificile și dacă perioada de timp pentru a finaliza fiecare sarcină este adecvată.
8.	Structurați activități pentru a ajuta la prevenirea elevului de a fi supraestimulat.	Previzualizați cu elevul ceea ce se așteaptă într-o activitate academică sau socială. Creați un plan de acțiune și o metodă de implementare împreună cu elevul.
9.	Oferiți elevului criterii de luare a deciziilor.	De exemplu, a) ia în considerare modul în care pot fi afectate alte persoane; b) ia în considerare posibilele consecințe; c) ia în considerare diferite direcții de acțiune; d) evaluează temeinic situația specifică; e) decide care este cel mai bun mod de acțiune pentru fiecare student. Modelează-ți acești pași în clasă.
10 .	Oferiți memento-uri vizuale despre cum să evitați comportamentul impulsiv.	De exemplu, postați o fișă pe biroul elevului pe care scrie STOP

		GÂNDEȘTE ACȚIONEAZĂ.
11.	Dacă este necesar, elaborați un contract cu studentul în care specificați ce tip de comportament este de așteptat și la ce se poate aștepta studentul în ceea ce privește întărirea în cazul în care contractul este onorat.	Colaborați cu elevul pentru a stabili așteptarea unul de la celălalt și gândiți-vă la ce fel de dificultăți pot apărea. Oferiți elevilor activități de sprijin specific și indicați persoanele către care va putea apela în afară de dvs.
12.	Evidențiați modele de control de impulsivitate de la egal la egal.	Așezați elevul lângă astfel de modele.
13.	Asigurați-vă că preocupările dvs. sunt comunicate în mod eficient părinților.	Acest lucru vă va permite să împărtășiți informații cu privire la progresul elevului și va permite părinților să consolideze comportamentele pozitive ale elevului acasă.

Bibliografie

Webster, C. D., & Jackson, M. A. (Eds.). (1997). *Impulsivity: Theory, assessment, and treatment*. The Guilford Press.

Silva, F. (2012). *IMPULSIVIDADE, ORIENTAÇÃO TEMPORAL, E SUA RELAÇÃO COM O DESVIO NA ADOLESCÊNCIA*. Lisboa: ISPA.

www.addhelpline.org/parent_coach_column1.htm: Helping the Impulsive Child

www.applesforhealth.com/impulsechild1.html: What To Do With an Impulsive Child

<https://busyteacher.org/14858-how-to-deal-with-impulsive-behavior-classroom.html>

[https://www.understood.org/en/learning-thinking-differences/child-learning-](https://www.understood.org/en/learning-thinking-differences/child-learning-disabilities/hyperactivity-impulsivity/understanding-your-childs-trouble-with-impulsivity)

[disabilities/hyperactivity-impulsivity/understanding-your-childs-trouble-with-impulsivity](https://www.understood.org/en/learning-thinking-differences/child-learning-disabilities/hyperactivity-impulsivity/understanding-your-childs-trouble-with-impulsivity)

2.2.2. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevii cu comportamente de agresiune - Luís Guarita, Maria Gama, Neuza Simões

Potrivit unor autori, agresiunea se caracterizează prin următoarele criterii:

- a) intenționalitatea comportamentului, adică obiectivul principal este de a provoca suferință și de a obține controlul asupra individului;
- b) procedura se produce în mod repetat în timp, adică nu se întâmplă ocazional, ci este cronică și regulată;
- c) și, în cele din urmă, există un dezechilibru de putere în practica agresiunii, deoarece infractorii își văd victimele ca pe o țintă ușoară.

Simptomele problemelor

Un copil sau tânăr care a fost agresat poate avea următoarele simptome / probleme asociate:

- stimă de sine scăzută
- tristețe și plâns fără un motiv aparent
- detașarea de prieteni
- lipsa de interes față de școală
- note inferioare
- tulburări de somn / alimentație
- frica generalizată
- boli frecvente
- haine și bunuri deteriorate
- iritabilitate și agresivitate

Cauzele problemelor

Potrivit unor cercetători, identificarea cauzelor agresiunii este o treabă complexă. Nu există o listă de cauze care pot fi aplicate într-o investigație, deoarece fiecare caz este unic, iar cauzele sale vor fi specifice. Mai mult, ar fi greșit să atribuim o singură cauză unei situații de agresiune, deoarece mai mulți factori ar fi putut avea o influență asupra cazului.

Factorii psihologici par a fi relevanți. Victimele și făptașii prezintă o stimă de sine scăzută și o influență proastă asupra relațiilor interpersonale cu colegii. Victimele nu au de obicei prieteni, au un aspect fizic fragil în raport cu colegii lor și sunt de obicei foarte protejate de părinți. În

general, părinții agresorilor și victimelor nu sunt conștienți de situație, ceea ce o face și mai ambiguă.

Violența școlară asociată cu grupuri sau bande organizate pare să fie asociată cu factori economici, sociali și etnici, cum ar fi familiile rupte, rasismul, sărăcia și alte tipuri de discriminare sistematică.

Consecințele problemelor

La fel ca și cauzele, consecințele agresiunii pot fi variate și depind de cazul în cauză. De obicei, frica victimei de a vorbi o determină să dezvolte probleme precum depresia și stima de sine scăzută. Aceste efecte nu sunt întotdeauna vizibile, nu în ultimul rând pentru că nu se manifestă fizic. În alte cazuri, însăși victima încearcă să-și ascundă frica, acoperind chiar și cele mai vizibile rezultate, cum ar fi rănilor.

În general, această acțiune negativă, intenționată și continuată, generează efecte negative asupra victimelor precum: depresie, anxietate, stimă de sine scăzută, dificultăți de interacțiune în mediul școlar și dificultăți în dezvoltarea normală a învățării.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Vorbește despre intimidare	Spuneți elevilor dvs. cum sunt afectați oamenii de agresiune. Lucrați pentru a insufla empatie și inteligență emoțională. De asemenea, asigurați-vă că elevii dvs. știu consecințele asupra agresării celorlalți la școală. Ei ar trebui să înțeleagă că agresiunea nu este tolerată și va fi abordată. Poate chiar să vă ajute să completați politicile de intimidare ale școlii dvs. cu îndrumări suplimentare în sala de clasă care se concentrează pe respect și bunătate.

2.	Fii vizibil pe tot parcursul zilei	Asigurați-vă că elevii dvs. vă văd oriunde ar putea apărea agresiune, cum ar fi băile, holurile și chiar în sala de masă. De asemenea, este posibil să doriți să vă faceți vizibili lângă autobuze după-amiaza și în timpul pauzei, dacă puteți.
3.	Familiarizați-vă cu indicatorii de intimidare	Asigurați-vă că puteți recunoaște cele mai frecvente tipuri de hărțuire, precum și indicatorii de hărțuire cibernetică.
4.	Învățați elevii să fie spectatori eficienți	Străduiți-vă să împuterniciți spectatorii din clasa dvs. Încurajați-i să se ridice împotriva comportamentului de agresiune sau să vă raporteze dvs. sau altui adult.
5.	Mizați pe ceilalți studenți pentru a vă informa când are loc hărțuirea	Victimele agresiunii se tem adesea sau sunt jenate să se prezinte. Ca urmare, poate fi necesar să vă bazați pe alți studenți pentru a vă informa când se produce agresiune. Identificați-vă liderii clasei la începutul anului școlar și verificați cu ei.
6.	Mențineți o comunicare deschisă cu studenții	Străduiți-vă să construiți un raport cu toți elevii tăi. Cunoașteți-i ca indivizi. Salutați fiecare elev în fiecare zi și întrebați cum merg lucrurile. Fiți atent la semne că s-ar putea să se confrunte cu agresiuni.
7.	Creșteți gradul de conștientizare a agresiunii în rândul părinților	Implicați părinții în programele de prevenire a agresiunii. Creșteți gradul de conștientizare prin întâlniri, conferințe, buletine informative și rețele sociale. Încurajați părinții să

		sprijine regulile școlare și strategiile de intervenție împotriva agresiunii.
8.	Preveniți clichele în sala de clasă	Alocați elevii grupurilor atunci când au un proiect de grup. Când le permiteți copiilor să își aleagă propriile grupuri, acest lucru deschide ușa oportunităților de agresiune. De asemenea, permite clicelor să se întărească și creează o oportunitate pentru copii de a ostraciza alți elevi.
9.	Fiți un avocat pentru combaterea agresiunii	Asigurați-vă că școala dvs. are obiective și politici eficiente împotriva agresiunii. Discutați cu alți membri ai personalului despre dezvoltarea unei culturi care să responsabilizeze elevii care agresează și care nu acuză victima.
10 .	Creați un sentiment de comunitate	Cercetările indică faptul că încurajarea unui sentiment de comunitate în clasă poate reduce numărul incidentelor de agresiune, poate îmbunătăți climatul școlar și poate facilita vindecarea oricui a fost afectat de agresiune.
11.	Răspundeți rapid la fiecare incident de agresiune	Când observați agresiunea, adresați-vă imediat. Evitați normalizarea agresiunii cu declarații precum „copiii sunt copii”. Dacă reduceți la minimum intimidarea, trimiteți un mesaj că intimidarea este OK. Când faceți acest lucru, este mai puțin probabil ca copiii să se simtă în siguranță la școală, iar agresiunea va crește probabil.

12.	Vorbește cu victima în privat	Creați un mediu în care elevii dvs. se simt în siguranță vorbind cu dvs. Empatizează cu modul în care se simt și oferă idei pentru depășirea agresiunii. Asumați-vă un angajament pentru a ajuta victima să rezolve problema.
13.	Vorbește separat cu bătașul	Când vă întâlniți cu studenți care îi agrează pe alții, nu le permiteți să dea vina pe victimă. În schimb, încurajați-i să-și asume comportamentul. Adresați-vă comportamentului de agresiune și administrați disciplina adecvată.
14.	Elaborați intervenții adecvate	Atât victima, cât și agresorul au nevoie de intervenție și sprijin. De exemplu, este posibil ca victima să fie nevoită să vorbească cu un consilier de orientare pentru a-și recâștiga stima de sine. Bătașul poate beneficia, de asemenea, dacă vorbește cu consilierul de orientare pentru a învăța modalități mai bune de comunicare.
15.	Fii atent la situație	Ținerea la distanță apropiată atât a agresorului, cât și a victimei este un pas important pentru a vă asigura că intimidarea se termină. Urmăriți cum interacționează în clasa dvs.
16.	Vorbiți atât cu victima, cât și cu agresorul	Întrebați cum merg lucrurile și dacă au probleme. Acordați victimei instrumente pentru a face față incidentelor viitoare de agresiune și pentru recâștigarea încrederii în sine. Încurajați agresorul să facă alegeri

		bune.
17.	Stabiliți că este un loc sigur clasa	Când aveți un agresor în sala de clasă, acest lucru afectează întreaga clasă, nu doar victima. Pentru mulți studenți, sala de clasă se poate simți brusc ca un loc nesigur - chiar dacă nu au fost niciodată vizați de agresor. Nu numai că se confruntă cu frică și suferință emoțională, dar pot avea și probleme de concentrare. Din acest motiv, trebuie să vă restabiliți clasa ca un loc sigur. Acest lucru poate însemna să vă întoarceți la ceea ce ați făcut în primele zile de școală când ați vorbit despre importanța respectului și a bunătății.

Bibliografie

LIMA, M. et al. (2011). ESTRATÉGIAS DE INTERVENÇÃO CONTRA A PRÁTICA DO BULLYING NAS ESCOLAS. Laboratório de Psicologia do Esporte e do Exercício-CEFID/UEDESC.

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Cambridge, MA: Blackwell Publishers, Inc.

Sullivan, K. (2000). *The anti-bullying handbook*. Oxford University Press.

U.S. Department of Education (1998). Preventing Bullying: A Manual for Schools and Communities. Washington, DC: author.

Bullying: a Major Barrier to Student Learning: <http://smhp.psych.ucla.edu/news.htm>

Bullying common, linked to poor psychosocial adjustment: <http://www.findarticles.com>.

Addressing the Problem

of Juvenile Bullying: <http://www.docstoc.com/docs/412443/Addressing-the-Problem-of-Juvenile-Bullying>

Safe Communities ~ Safe Schools

Bullying Prevention: Recommendations for Schools:

<http://www.colorado.edu/cspv/safeschools/>

BULLYING: <http://www.voicesforchildren.org>.

<https://www.verywellfamily.com/ways-prevent-bullying-in-classroom-460756>

<https://www.tolerance.org/professional-development/bullying-guidelines-for-teachers>

<https://www.verywellfamily.com/ways-prevent-bullying-in-classroom-460756>

2.2.3. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevii cu comportamente antisociale - Luís Guarita, Maria Gama, Neuza Simões

Comportamentul antisocial a fost definit ca un fel de comportament care este îndreptat împotriva altor persoane, proprietatea lor sau încalcă regulile sociale. Acest tip de comportament ia diferite forme (cu o gravitate diferită), cum ar fi minciuna, practicile sexuale riscante, încălcarea regulilor, consumul ilegal de substanțe și comportamentul perturbator, cum ar fi furtul, distrugerea, fraudă, angajarea în agresiune (fizică sau verbală) și vandalism. Această gamă de comportament face din aceasta o problemă a cărei severitate și frecvență sunt preocupante.

Din puținele studii care există și care abordează acest subiect, se recunoaște că acest tip de comportament este foarte rar în copilărie, dar crește drastic în cursul adolescenței și se descompune din nou doar la intrarea în maturitate.

De obicei, este menținut în timpul adolescenței și al maturității la persoanele care au prezentat probleme de comportament în copilărie.

Simptomele problemelor

- Incapacitatea de adaptare la standardele sociale stabilite legal;
- Utilizarea unor minciuni repetate, nume false sau înșelăciune pentru câștig personal.
- Impulsivitate sau eșecul de a face planuri pentru viitor.
- Iritabilitate și agresivitate, prin diferite lupte sau agresiuni fizice.
- Respectați siguranța lor, precum și cea a altora.
- Iresponsabilitatea, neîndeplinirea, în diferite momente, a responsabilităților lor de muncă și financiare.
- Absența remușcărilor pentru faptul că i-a rănit, maltratat sau jefuit pe alții.

Comportamentele antisociale în adolescență se caracterizează prin:

- Fapte agresive
- Furturi
- Vandalism
- Evadează
- Consumul de droguri
- Ignorați-vă de ceilalți
- Manipulare
- Nevoia de satisfacție personală imediată
- Impulsivitate
- Respectați siguranța dvs. și a celorlalți
- Absența sentimentelor de vinovăție

Alte comportamente care reflectă în general o desconsiderare și o încălcare a normelor stabilite social.

Cauzele problemelor

Principalele cauze ale comportamentului antisocial includ:

- imitarea adulților,
- funcționarea în grupuri de funcționari disfuncționale,
- relații negative părinte-copil,
- funcționarea într-un mediu școlar violent,
- capacitate scăzută de autocontrol,
- eșecuri educaționale,
- critica excesivă a elevului,
- fără limite clare în conformitate cu normele și regulile sociale,
- toleranță excesivă la comportamentul antisocial,
- violență, conflicte.

Consecințele problemelor

Comportamentele antisociale care apar în copilărie sunt prototipuri de comportament delinvent care se pot întâmpla mai târziu. Delincvența reprezintă apoi o înrăutățire a unui model antisocial care începe în copilărie și persistă de obicei prin adolescență și viața adultă.

Există nenumărate studii care se referă la consecințele sociale asociate cu aceste comportamente care le leagă de criminalitate, tulburări psihiatrice, consum de droguri, nesiguranță în muncă, prostituție, promiscuitate sexuală și arestări. Se estimează că între 70% și 80% dintre copiii cu comportament antisocial vor avea diferite tipuri de dificultăți ca adulți: probleme psihiatrice, nesiguranță în muncă, căsătorii multiple, abuz de substanțe și arestări.

Aceste comportamente, desigur, provoacă perturbări grave în relațiile de la egal la egal. Acești tineri nu sunt disponibili pentru comportamente pro-sociale care implică contactul cu ceilalți.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Dezvoltarea regulilor clasei	Reguli bine definite în clasă pot preveni multe dificultăți de comportament. Atunci când elevii sunt implicați în dezvoltarea regulilor, sunt mai predispuși să le respecte și să înțeleagă de ce au fost puse în aplicare.
2.	Predarea regulilor clasei	Crearea regulilor este doar începutul. Odată convenite, regulile ar trebui să fie predate elevilor și postate în clasă, atât în format tipărit, cât și în format vizual. Regulile ar trebui explicate folosind un limbaj clar și concis.
3.	Disciplina pozitivă în clasă	Profesorii trebuie să construiască un mediu de clasă în care interacțiunile pozitive sunt norma și consecințele punitive sunt minimizate. Cercetările indică faptul că mediile coercitive sau punitive promovează de fapt un comportament antisocial.

4.	Predarea rutinelor în clasă	Clasele cu rutine structurate și proceduri clare sunt recomandate elevilor cu comportament antisocial. Profesorii ar trebui să stabilească rutine pentru studenți și să stabilească așteptări cu privire la procedurile la clasă (de exemplu, să se apuce de treabă, sosiri, plecări, finalizarea sarcinilor, menținerea ocupată după terminarea lucrului și trecerea de la o sarcină sau subiect la următoarea).
5.	Întâlniri în clasă	Întâlnirile în clasă sunt o modalitate utilă de a promova o atmosferă pozitivă în clasă. Acestea încurajează o comunicare eficientă între profesor și elevi și oferă o bună oportunitate profesorului de a reaminti elevilor diferențele individuale și de a implica studenți speciali în toate activitățile din clasă. Reuniunile ar trebui să aibă loc în mod regulat. Profesorul și elevii ar trebui să lucreze împreună pentru a stabili reguli de bază pentru întâlniri.
6.	Comunicare acasă-școală	Menținerea unui contact strâns între școală și casă poate preveni neînțelegerile. Una dintre modalități este de a utiliza o „carte de comunicare” pentru a analiza evenimentele zilei și a împărtăși informații. Cartea trebuie proiectată cu atenție pentru a se asigura că este ușor de utilizat și de înțeles.
7.	Predarea abilităților sociale	Scopul instruirii abilităților sociale este de a preda comportamente

		acceptabile din punct de vedere social, care îi vor ajuta pe elevi să fie acceptați de colegii din clasă și profesori și să ofere abilități pe tot parcursul vieții.
8.	Predarea poveștilor sociale	Poveștile sociale sunt folosite pentru a ajuta elevii cu dizabilități să dezvolte abilități sociale. Poveștile sociale pot fi folosite pentru a preda noi abilități sociale, rutine, comportamente și tranziții. Poveștile sociale prezintă comportamente sociale adecvate sub forma unei povești. Poveștile sunt concepute pentru a include răspunsuri la întrebări despre acționarea adecvată în situații sociale (de obicei cine, ce, când, unde și de ce). Unele povești sociale includ imagini vizuale pentru a ajuta elevii să înțeleagă situațiile sociale.
9.	Rezolvarea incidentelor comportamentale	Examinați incidentul cât mai curând posibil Ascultați activ Folosiți întrebări care nu amenință Încercați să nu dați vina pe unul dintre elevi Arătați interes personal față de elev

Bibliography

Benavente, R. (2001). Perturbação de comportamento na infância: Diagnóstico, etiologia, tratamento e propostas de investigação futura. *Análise Psicológica* v.19 n.2. Lisboa.

Cabrera FJP, Herrera ARC, Rubalcava SJA and Martínez KIM (2017) Behavior Patterns of Antisocial Teenagers Interacting with Parents and Peers: A Longitudinal Study. *Front. Psychol.* 8:757. doi: 10.3389/fpsyg.2017.00757.

Gequelin, J. et al. (2007). Escola e comportamento anti-social. *Ciências & Cognição*. Vol. 11. Rio de Janeiro.

Lane, K. L., & Wehby, J. (2002). Addressing antisocial behavior in the schools: A call for action. *Academic Exchange Quarterly*, 6, 4-9.

Mayer, R. (1995). Preventing antisocial behavior in the schools. Article in *Journal of Applied Behavior Analysis*. DOI: 10.1901/jaba.1995.28-467.

Reinke, W., Herman, K. (2002). Creating school environments that deter antisocial behaviors in youth. *Psychology in the Schools*, Vol. 39(5). Published online in Wiley InterScience (www.interscience.wiley.com). DOI: 10.1002/pits.10048.

Sprague J., Sugai G., Walker H. (1998) Antisocial Behavior in Schools. In: Watson T.S., Gresham F.M. (eds) *Handbook of Child Behavior Therapy. Issues in Clinical Child Psychology*. Springer, Boston, MA. https://doi.org/10.1007/978-1-4615-5323-6_23.

NIAAA: Childhood Antisocial Behavior and Adolescent Alcohol Use Disorders: <https://pubs.niaaa.nih.gov/publications/arh26-2/109-115.htm>

LD Online: Preventing Antisocial Behavior in Disabled and At-Risk: <https://www.ldonline.org/article/5973?theme=print>

Center for Effective Collaboration and Practice: Preventing Antisocial Behavior: <https://cecp.air.org/resources/schfail/prevent.asp>

University of Wisconsin-Eau Claire: Antisocial Behavior – General Goals and Treatment Methods: <https://people.uwec.edu/rasarla/research/antisocial/index.htm>

2.2.4. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevii cu dificultăți de acceptare a diversității (diferențe culturale și ideologice) - Luís Guarita, Maria Gama, Neuza Simões

Una dintre marile provocări cu care se confruntă școlile și educatorii astăzi este de a stabili o viziune reală a practicii pedagogice în raport cu diversitatea culturală, privind-o ca un mijloc de transformare a clasei într-un mediu de învățare semnificativ pentru elevi. Acesta nu este un proces simplu; dimpotrivă, va solicita școlii să ia o poziție de schimbare, recreându-se din planificarea curriculumului, implementând noi strategii, lucrând la un nou curriculum, pregătind și profesioniștii din educație, parteneriate cu părinții și comunitatea, inclusiv

proiecte care vizează acest lucru cultural. diversitatea în proiectul său pedagogic politic, prin acțiunea participativă a tuturor celor implicați direct sau indirect în școală. Unul dintre rolurile școlii în acest domeniu ar fi pregătirea cetățenilor conștienți și critici, capabili să judece ce este mai bine pentru ei și pentru societate; și cea principală, respectând individualitățile altora, adică un cetățean care exercită cetățenia deplină. Unul dintre cei mai importanți factori pentru valorificarea și evidențierea acestor culturi este acela că toți agenții care acționează în cadrul școlii sunt incluși și implicați în îmbunătățirea acestei probleme, luptând, de asemenea, împotriva rasismului, intoleranței religioase, intoleranței sexuale și rupând diferite alte paradigme impuse de bun simț.

Există multe schimbări, dar sunt necesare, deoarece fiecare individ are dreptul la o educație de calitate care să respecte singularitățile sale, fără disconfortul cauzat de inserarea sa într-un mediu care, în principiu, favorizează un anumit public, deoarece școala aparține tuturor și pentru toți. Indiferent de diferențele fiecăruia, acesta este un câmp de schimb între elevi, care trebuie modelat pentru a-i servi mai bine, oferind sprijin pentru a nu fi discriminați și expuși, fiind astfel acceptați și respectați de toți.

Simptomele problemelor:

În societate, și astfel și în viața de zi cu zi a școlii există diverse manifestări de prejudecăți, discriminare, violență (fizică, simbolică, mobbing), homofobie, intoleranță religioasă, stereotipuri de gen și excluderea diferitelor persoane. Majoritatea acestor manifestări în mediul școlar sunt transmise de grupul de semeni și sunt dezvăluite prin:

- comportament antisocial,
- evitarea,
- agresiunea fizică și psihologică (agresiunea în cele mai variate forme) față de tinerii considerați „diferiți”.

Cauzele problemelor

Diferențele culturale pot sta la baza unor probleme în relațiile de grup de la egal la egal. Uneori, unii tineri dezvăluie prejudecăți, rodul ignoranței, împotriva diversității și diferenței. Această prejudecată este uneori dezvăluită printr-un comportament inadecvat, cum ar fi:

- Diferite manifestări de prejudecăți,
- Discriminare,
- Diverse forme de violență - fizică, simbolică, agresiune,
- Homofobie,

- Intoleranță religioasă,
- Rasism,
- Stereotipuri de gen,
- Excluderea persoanelor cu dizabilități, printre altele.

Consecințele problemelor

Consecințele unor astfel de atitudini prejudiciate duc la discriminarea, segregarea, umilirea, agresarea fizică și psihologică a victimelor. Aceasta, desigur, crește incidența reacțiilor negative din partea victimelor, cum ar fi:

- Iritabilitate
- Fobie în fața agresorului
- Nervozitate
- Senzație de pierdere a forței
- Stimă de sine scăzută
- Instabilitate emoțională
- Crizele plânsului constant
- Schimbări de memorie
- Epuizare mentală
- Schimbări în rutina zilnică
- Depresie
- Tulburări de somn

Aceste forme de discriminare pot provoca traume psihologice care pot apărea acut într-un singur eveniment sau cronice, ca urmare a expunerii repetate la situații de stres. Copiii expuși la traume acute sau cronice pot prezenta schimbări ale dispoziției, impulsivitate, iritabilitate emoțională, furie, agresivitate, anxietate, depresie și disociere. Primele traume, în special în mâinile celor responsabili, pot marca percepția copilului despre stima de sine, încrederea în ceilalți, percepția asupra lumii care duce la scăderea așteptărilor și a viselor legate de viitor.

Printre cele mai devastatoare efecte ale traumei din copilăria mică se numără restricția capacității de a avea încredere, relaxare și explorare a propriilor sentimente, idei sau interese. Tinerii victime ale traumei pot crede că este ceva în sine intrinsec în neregulă cu ei, că sunt vinovați, urâți, neajutorați, nedemni de protecție și dragoste, iar astfel de sentimente duc la scăderea respectului de sine, făcându-i vulnerabili.

Traumele severe din copilăria timpurie afectează toate domeniile de dezvoltare: cognitive, sociale, emoționale, fizice, psihologice și morale. Copiii abuzați pot avea dezvoltarea lor academică afectată negativ, cu abilități cognitive scăzute. De asemenea, poate provoca consumul sau abuzul de substanțe chimice, poate genera probleme de sănătate, inclusiv depresie, anxietate, agresivitate, tulburări alimentare, conduită și somatizare.

Trauma copiilor are, de asemenea, un impact negativ asupra adolescenței și poate duce la abandon școlar, abuz de substanțe, activitate sexuală precoce, creșterea transmisiunilor cu transmitere sexuală, sarcină și părinți timpurii. În faza adultă, trauma copilului poate contribui la apariția depresiei și a problemelor de sănătate datorate unui sistem imunitar slab.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Predare culturală	<p>Recunoașteți și respectați diferite moșteniri culturale; Oferiți un context istoric precis</p> <p>Învățați elevii să înțeleagă și să aprecieze patrimoniul cultural propriu și al altora</p> <p>Recunoașteți punctele tari și contribuțiile indivizilor din grupuri subreprezentate istoric</p> <p>Activați cunoștințele anterioare ale elevilor și conectați ceea ce știu la ceea ce învață.</p> <p>Folosiți o mare varietate de tehnici de instruire (de exemplu, exerciții de joc de rol, povestiri) care se aliniază cu modul în care elevul este predat în propria sa cultură</p> <p>Extindeți programa tradițională pentru a vă asigura că perspectivele diverse sunt încorporate prin încorporarea cunoștințelor, resurselor și materialelor multiculturale în toate disciplinele</p> <p>Modelează comportamentul incluziv</p> <p>Asigurați diversitatea în curriculum.</p>
2.	Sensibilitatea și empatia modelării	<p>Organizarea de întâlniri cu psiholog, oameni de cultură, religie, sex diferite; organizarea de ateliere pe probleme interculturale.</p> <p>Schimbarea punctului de vedere arătând viața de zi cu zi, succesele și eșecurile (bazate pe</p>

		<p>experiențe, filme, biografii) ale oamenilor cu o cultură diferită.</p> <p>Implicarea studenților în activități practice cu și pentru persoane diferite din punct de vedere cultural.</p>
--	--	---

Bibliografie

Candau, V. (2012). Diferenças culturais, interculturalidade e educação em direitos humanos. Educação & Sociedade. Vol.33, nº118. Brasil.

Ramalho, L. (2015). Diversidade Cultural na Escola. Rev. Diversidade e Educação, v.3, n.6, p. 29-36, jul./dez. 2015.

Romero, P. (2017). Multiculturalismo: Diversidade cultural na escola. Universidade Fernando Pessoa Faculdade de Ciências Humanas e Sociais Mestrado em Ciência da Educação. Porto.

Sousa, A. (2015). A diversidade cultural e as suas implicações no processo de ensino e aprendizagem: Como integrar a diversidade na educação de infância Relatório de Estágio apresentado para obtenção do grau de Mestre na Especialidade Profissional de Educação Pré-Escolar. Escola Superior de Educação de Santarém. Santarém.

Advice for schools when teaching cultural diversity.
www.education.vic.gov.au/studentlearning/programs/multicultural

2.3 PROBLEME ÎN INTERACȚIUNILE CU GRUPUL

AGNIESZKA DOMAGAŁA-KRĘCIOCH

Lucrul cu alte persoane implică asumarea responsabilității pentru dezvoltarea și siguranța acestora. În activitatea educațională planificată și intenționată, un elev / student apare cu o anumită experiență, cu o anumită cunoaștere a lumii și o anumită atitudine față de ceilalți, ceea ce face adesea procesul de construire a unei echipe de clasă o sarcină extrem de dificilă. Atunci când își desfășoară activitățile, pedagogul este obligat să reflecteze asupra efectelor măsurilor luate, luând în considerare, de asemenea, orice bariere și impedimente din această acțiune. Trecând pragul școlii, copilul devine elev și membru al comunității clasei, funcționarea sa socială depinde în mare măsură de relația cu ceilalți elevi și profesori ai clasei. Pentru un tânăr, o clasă de școală este un fel de oglindă în care să se uite în jur, construindu-și o imagine a lor și a celorlalți. Relațiile dintre studenți sunt influențate de procesele de grup, dar afectează fiecare elev. Cu atât mai important este faptul că un student care manifestă un

comportament deja deranjat nu este conștient de procesul care are loc în el și nu este capabil să îl controleze. Comportamentul deranjat este o formă de repetare a traumei originale, în care copilul joacă un rol și în diferite roluri aruncă și oameni din mediul său imediat (profesori, elevi), manifestând sentimente dificile față de ei și intrând în conflict cu ei. Un astfel de copil este perceput negativ de un grup care încearcă să se ocupe cumva de el. Consecința unui astfel de comportament este o încercare de a pedepsi sau exclude un copil din grup, care este un semnal clar de a pune la îndoială apartenența sa la grup, adică mediul cu care uneori poate avea singurele legături semnificative. Cunoașterea proceselor de grup și a interferenței constructive a educatorului / profesorului / pedagogului în procesele care au loc în grupul în care se află elevii deranjați previne apariția și creșterea comportamentelor disfuncționale (asumarea de roluri negative în echipă, stigmatizare, încălcarea normelor și a grupului reguli etc.)

Scopul principal al acestui modul este de a oferi cunoștințe despre factorii determinanți ai tulburărilor în relația elevilor cu grupul. Lipsa de cunoștințe despre construirea unei echipe de clasă devine primul pas către formarea tulburărilor dintre grup și individ. Erori în diagnosticarea și crearea unei situații educaționale, lipsa abilității de a recunoaște rolurile membrilor individuali ai grupului, ignorarea modalităților alternative de rezolvare a situațiilor conflictuale, consimțământul la stigmatizare și lipsa regulilor și normelor grupului, ignorând în același timp importanța consecințele unui astfel de comportament sunt acțiuni care adâncesc tulburarea individului în relație cu un grup.

Subiecte:

Tulburări în funcționarea grupului: manifestări și cauze

Abilitatea de a construi o echipă de clasă

Cunoașterea rolurilor de grup și a comportamentelor rezultate

Abilitatea de a lucra în grup

Abilitatea de a stabili reguli și norme de grup

Capacitatea de a aplica regulile și normele de grup

Cunoașterea tehnicilor de gestionare a situațiilor conflictuale

Dezvoltarea abilităților elevilor de auto-prezentare și vorbire în fața grupului

Rezultatele învățării:

- Construiți climatul potrivit în clasă;
- Definiți drepturile și obligațiile elevilor;

- Numiți și comunicați nevoile și așteptările elevilor și față de studenți;
- Aplicați strategii pentru a face față emoțiilor dificile din grup;
- Identificați situațiile conflictuale din grup și utilizați metode adecvate pentru a le rezolva, evitând posibilele greșeli;
- Predați colaborarea de grup;
- Cunoașteți specificul creării și funcționării grupului;
- Preveniți excluderea și stigmatizarea elevilor;
- Sprijiniți elevii în procesul de auto-prezentare;

Concepte orientative:

- Atmosfera potrivită de școală și clasă este propice formării unor relații corecte între colegi.
- Cunoașterea propriilor drepturi și obligații este un element important al muncii în echipă.
- Capacitatea de a-și exprima nevoile și așteptările are un efect pozitiv asupra relațiilor reciproce din grup.
- Cunoașterea proceselor de grup și a fazelor de grupare ajută la înțelegerea crizelor și dificultăților care pot apărea.
- Cunoștințe despre strategiile de bază pentru a face față emoțiilor dificile (furie, furie, furie, frică) elimină comportamentele care perturbă relațiile adecvate
- Cunoașterea modalităților alternative de soluționare a conflictelor minimizează riscul unor situații controversate.
- Conștientizarea profesorilor cu privire la posibilitățile greșelilor lor în situația soluționării conflictelor dintre elevi (evaluarea, generalizarea, minimizarea, „efectuarea unei investigații”) contribuie la eliminarea acestora
- Predarea unor forme eficiente de cooperare într-un grup și cu un grup reglementează relațiile reciproce în clasă.
- Predarea elevilor de auto-prezentare reduce stresul și crește stima de sine.

Întrebări orientative:

- Care sunt tulburările funcționării elevilor în grup?
- Ce roluri de grup apar în echipă? Care sunt caracteristicile lor?
- Care este sfera competențelor profesorilor, educatorilor și educatorilor în identificarea tulburărilor în relațiile de grup?
- Care sunt cunoștințele profesorilor despre conflictul de grup și mecanismele acestuia?

- Ce metode de rezolvare a situațiilor de conflict știu educatorii?
- Ce competențe sunt necesare în munca unui profesor sau educator pentru a menține relații corecte în grup?
- Cum să construiți corect legături în grup?
- Ce strategii ar trebui să utilizeze educatorii în abordarea persoanelor cu roluri de grup diferite?
- Cum să predați cooperarea de grup?
- Cum se aplică consecințele pentru comportamentul antigrup?
- Cum să contracareze experiența de respingere și excludere a unui elev din grup?
- Cum îl puteți ajuta pe elev să se adapteze la grup?
- Cum să dezvolți abilități de auto-prezentare în rândul elevilor?

Exemple de lucru cu un grup și într-un grup:

- tipuri de grupuri (strategia 2.3.1)
- abilități de lucru în echipă (strategia 2.3.2)
- probleme de bază în funcționarea grupului (strategia 2.3.3)
- abordarea conflictelor (strategia 2.3.4)
- modalități de a rezolva problema (strategia 2.3.5)

2. 3. 1. Definirea grupului, funcții, tipuri de grupuri - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota

Educația elevului în cadrul grupului școlar se face prin relații interumane dezvoltate în cadrul grupului de elevi. Aceste relații între elevi contribuie la crearea unui climat la clasă și la cunoașterea mai profundă între ei, care poate fi una pozitivă, propice învățării sau, dimpotrivă, una tensionată, inhibitor al progresului individual.

Din ce în ce mai mult, organizarea și îndrumarea unui grup de elevi a devenit o activitate extrem de laborioasă și complexă care implică o multitudine de resurse individuale, eforturi și acțiuni din partea profesorului.

Simptomele problemelor:

Un conflict care apare în grupul de studenți are următoarele simptome:

- • **Disconfort**, un sentiment intuitiv că ceva nu este în regulă, chiar dacă elevul nu poate spune ceva specific. Este un moment în care profesorul poate găsi o modalitate de a preveni conflictele.
- • **Incidentul** implică fapte mici, de exemplu, un schimb de observații între membrii grupului care sunt triști sau iritați, dar nu persistă și sunt uitați într-o perioadă scurtă de timp.
- • **Neînțelegerea** poate fi generată de o comunicare slabă între membrii grupului. Când se trag concluzii eronate, înseamnă că au avut loc prejudecăți, minciuni, agresiuni.
- • **Tensiunea**, se instalează atunci când un membru al percepției acțiunii de grup este distorsionat. Atitudinile negative și ideile fixe prezente de ambele părți devin o sursă permanentă de frică.
- **Criza** este cea mai evidentă manifestare a conflictului. Este momentul în care relația dintre membrii grupului este întreruptă și apar diverse manifestări ale violenței verbale și fizice.

Cauzele problemelor:

Principalele surse de conflict pot fi:

- nevoi de baza;
- valori diferite;
- percepții diferite;

- interese diferite;
- resurse limitate;
- nevoi psihologice

Conflictele dintre studenți sunt determinate de:

- atmosfera competitivă: elevii sunt obișnuiți să lucreze individual, le lipsește capacitatea de a lucra în echipă, au încredere în ceilalți, dacă nu obțin triumf față de ceilalți, își pierd stima de sine;
- atmosfera de intoleranță: lipsa de sprijin între colegi, resentimente față de abilitățile și realizările altora, neîncredere, lipsă de prietenie, singurătate și izolare;
- comunicare slabă: elevii nu știu să asculte și să comunice, își exprimă nevoile și dorințele, nu înțeleg sau înțeleg greșit intențiile, sentimentele, nevoile și acțiunile altora;
- exprimarea inadecvată a emoțiilor: elevii nu știu să-și exprime furia sau nemulțumirea într-un mod neagresiv, să-și suprime emoțiile;
- lipsa abilităților de soluționare a conflictelor: se folosesc mai degrabă căi violente decât căi creative;
- utilizarea abuzivă a puterii de către profesor: profesorul folosește reguli inflexibile, autoritate exacerbată, atmosfera sferei fricii și a neînțelegerii.

Conflictele dintre profesori și studenți se bazează pe mai multe cauze, inclusiv:

- eșecul rezolvării problemelor mai vechi, pe fondul cărora se acumulează noi tensiuni;
- stimulare, apreciere inegală practică în activitate;
- supraîncărcare cu sarcini nediferențiate, corelată cu evaluarea incorectă;
- evaluarea subiectivă a cunoașterii și a comportamentului afectiv-atiudinal;
- acordarea mai multă importanță informației și mai puțină instruire;
- eșecul de a evalua preocupările elevilor de studiu independent, afirmarea creativității, completarea cunoștințelor prin activități extracurriculare;
- diversificarea redusă a metodelor activ-participative și implicarea efectivă a elevilor în activitatea de predare-învățare;
- aplicarea insuficientă a diferitelor forme și rețete de comunicare cu toți elevii;
- afirmarea subiectivă a cerinței;
- neacceptarea opiniilor opuse sau modificate exprimate de elevi;
- recurgerea la autoritate în rezolvarea problemelor care apar;

- pasivitatea sau amânarea rezolvării problemelor;
- neadaptarea la evoluția dezvoltării elevilor, la particularitățile vârstei;
- lacune în formarea abilităților de cunoaștere reciprocă, lucru în grup, cooperare, acceptare reciprocă;
- neinstruirea elevilor în managementul activității - în organizație, în luarea deciziilor actuale, în coordonare, în evaluare;
- elevii nu cunosc consecințele neparticipării la activități;
- neutilizarea relațiilor de comunicare în afara lecțiilor, în activități extracurriculare pentru comunicare, cunoaștere, stimulare, rezolvare de probleme;
- analize, evaluări eronate, subiective ale comportamentului elevilor;
- stil permisiv sau, dimpotrivă, autocratic, rigid.

Consecințele problemelor:

De obicei, conflictele din mediul educațional nu apar brusc, ele înregistrează o evoluție în timp, care marchează o acumulare treptată de tensiuni. În ceea ce privește consecințele conflictelor din mediul educațional, trebuie făcută o distincție între *consecințele pozitive și negative, consecințele funcționale și disfuncționale*.

Există o serie de *consecințe negative*, inclusiv:

- produc emoții și sentimente negative: furie, anxietate, frică, suferință și agresivitate;
- resentimente, tristețe, stres; singurătate;
- confuzie afectivă și cognitivă;
- boli mentale și organice;
- poate distruge coeziunea și identitatea grupului;
- pierdere de timp;
- scade implicarea în activitate;
- diminuează sentimentul de încredere în sine;
- polarizează pozițiile și conduce la formarea coalițiilor;
- implică dileme morale;
- dificultăți în luarea deciziilor;
- lipsa libertății etc.

Conflictul din mediul educațional nu implică neapărat aspecte negative: tensiune, ceartă. De asemenea, are o serie de *consecințe pozitive*:

- crește motivația pentru schimbare, combate stagnarea;

- îmbunătățește identificarea problemelor și soluțiilor;
- crește coeziunea unui grup după rezolvarea comună a conflictelor;
- crește capacitatea de adaptare la realitate;
- oferă o oportunitate de cunoaștere și dezvoltare personală;
- dezvoltă creativitatea;
- întărește încrederea în sine și stima de sine;
- crește calitatea deciziilor;
- eficientizează activitatea;
- încurajează cunoașterea reciprocă etc.

În timp ce conflictele funcționale sunt motivante și generează idei, favorabile creativității și schimbării, conflictele disfuncționale duc la o pierdere de energie, timp, dificil de cuantificat cu precizie. Consecințele conflictelor disfuncționale în mediul educațional constau în: animozitate, resentimente, frică, nemulțumire, frustrare, absenteism, stres, performanțe slabe și deseori abandonarea școlii.

Conflictele din mediul educațional sunt inevitabile, deci este o greșală să le eviți. Nu trebuie ignorate pentru că ar atrage nemulțumiri ascunse, frustrări care vor ieși mai devreme sau mai târziu. Lipsa conflictului este suspectă, o școală, o clasă în care nimeni nu își exprimă satisfacția sau nemulțumirea este condamnată la eșecul cauzat de lipsa implicării elevilor, indiferență, acceptarea mediocrității, lipsa aspirațiilor. Conflictul întărește relațiile intergrup și motivează grupul / clasa în adoptarea de soluții constructive care salvează coeziunea grupului în fața amenințărilor externe. Prin evidențierea motivelor frustrărilor, nemulțumirii sau lipsei de comunicare, se promovează conștiința de sine a grupului / clasei și se caută soluții pentru a se potrivi valorilor generale ale grupului.

La nivel individual, conflictul stimulează cunoașterea de sine și capacitatea de înțelegere și acceptare a resurselor motivaționale ale celorlalți, dezvoltând spiritul de toleranță.

Conflictul stimulează și evoluția personală. Profesorii sau managerii de școli cunosc mai bine grupul / clasa subordonată și problemele care au stat la baza conflictului.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Aplicați tehnica de negociere	<p>În acest fel, aduceți părțile implicate într-un conflict să discute și să încerce să ajungă la o soluție acceptată de ambele părți, fără intervenția unei a treia părți.</p> <p>Cu această tehnică inițiați o interacțiune între grupuri, între membrii grupului cu interese și obiective inițial diferite, care își propune să ajungă la un acord și să ia o decizie comună prin confruntare directă.</p>
2.	Aplicați metoda de mediere	<p>Aduceți o persoană neutră în conflict, care încurajează părțile să discute și să ajungă la o soluție a conflictului în cadrul grupului.</p>
3.	Utilizați metoda de arbitraj	<p>Ascultați cu atenție ambele părți separat sau în același timp și nu ascundeți nimic din cele spuse.</p> <p>Convinge adversarii să se asculte reciproc.</p> <p>Evidențiați momentul în care s-a produs neînțelegerea fără a da vina pe cineva.</p> <p>Puneți întrebări pentru a afla motivele care au cauzat conflictul.</p> <p>Rugați adversarii să propună soluții acceptabile pentru părți.</p> <p>Decideți dacă soluțiile propuse sunt acceptabile pentru ambele părți.</p> <p>Alegeți soluția care reduce conflictul.</p> <p>Trebuie să urmăriți aplicația soluției și trebuie să interveniți dacă aceasta nu dă rezultate.</p>

Bibliografia

Stoica-Constantin, Ana, 2004, The interpersonal conflict, Polirom Publishing House, Iași

Ulrich, Cătălina, 2000, Class management of students - learning through cooperation, Ed. Corint, Bucharest.

<http://www.umfcv.ro/ccop-despre-conflicte-in-general> (16.01.2021).

<https://www.scribd.com/doc/134004668/Modalitati-de-Rezolvare-a-Conflictelor> (16.01.2021).

2.3.2. Abilitați de lucru în echipă - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota

Școala modernă a adoptat metode de lucru care încurajează atitudini prosociale și productive, axate pe eficiență și cooperare. Una dintre preocupările constante ale profesorilor, indiferent de specialitatea sau experiența lor, este managementul echipei studențești. Implică o serie de comportamente de organizare a echipei, inițiate de profesor, pentru a crea și menționa un climat care îi permite să atingă obiectivul instructiv și să faciliteze activitatea de învățare a elevilor. Lipsa abilităților de conducere, datorită cărora echipa răspunde în mod adecvat propriilor nevoi și așteptări, poate genera conflicte inutile și poate împiedica comunicarea reciprocă.

Simptomele problemelor:

Conflictele pot apărea adesea în echipele studențești. Printre factorii care declanșează aceste conflicte se numără, de asemenea:

- Întâlniri disfuncționale în cadrul echipei;
- Relații tensionate cu membrii echipei;
- Reacții excesive în cadrul echipei;
- Grupuri opuse care se formează în cadrul clasei de elevi sau al echipei;
- Modele repetitive de dezacord;
- Incapacitatea de a avansa și încetinirea productivității;
- Pierderea încrederii;
- Nivel neobișnuit de senzație de presiune, având în vedere circumstanțele;
- Evitați să lucrați cu unii sau cu toți colegii de echipă;
- Comportament conflictual;
- Confruntare; exprimarea sentimentelor nu este bine primită;

- Escaladarea conflictului - violență verbală, violență fizică sau morală;
- Furie;
- Confuzie;
- Anxietate;
- Lipsa comunicării între membrii echipei;
- HĂRȚUIREA.

Cauzele problemelor

Lipsa încrederii se caracterizează prin teama de a permite membrilor echipei să fie vulnerabili față de ceilalți, ceea ce împiedică construirea încrederii în echipă.

Teama de conflict - din dorința de a menține armonia artificială - membrii echipei pot suprima apariția conflictelor productive.

Lipsa angajamentului poate fi generată de lipsa de claritate sau încredere și împiedică membrii echipei să ia decizii pe care le pot lua în continuare.

Evitarea responsabilității se bazează pe tendința de a evita disconfortul interpersonal generat de responsabilizarea unui alt coechipier pentru comportamentul și performanța unuia sau mai multor membri ai echipei.

Lipsa de atenție asupra obiectivelor comune, deoarece obiectivele individuale sunt urmărite. Atenția la statutul personal poate împiedica membrii echipei să se concentreze asupra obținerii succesului colectiv.

Consecințele problemelor

Impactul unui conflict în cadrul unei echipe / membrii individuali ai echipei poate fi distructiv și poate fi exprimat în următoarele consecințe negative:

- pesimism și dispreț crescut în rândul membrilor echipei;
- provocarea unor noi conflicte mai distructive în cadrul echipei;
- scăderea nivelului de organizare a echipei, reducerea disciplinei și, în consecință, la o scădere a performanței echipei;
- frustrarea abilităților și abilităților individuale;

- sentimente de îndoială de sine;
- pierderea motivației principale;
- distrugerea orientărilor valorice existente și a modelelor de comportament;
- pierderea credinței în idealurile individuale, ceea ce duce la un comportament deviant și, ca caz extrem - renunțarea la echipă;
- evaluarea negativă a celorlalți membri ai echipei;
- sentimentul de dezamăgire în cadrul echipei sau al membrilor echipei;

Conflictele din cadrul unei echipe pot fi, de asemenea, pozitive. Printre efectele pozitive ale unui conflict se numără:

- Conflictul crește nivelul de flexibilitate - conflictul îndeamnă membrii echipei să iasă din zona lor de confort și să fie mai flexibili, implicit mai adaptabili;
- Conflictul mărește abilitățile de comunicare - conflictul îi ajută pe membrii echipei să comunice ideile mai clar și mai inteligibil;
- Conflictul contribuie la inovare - cu cât membrii echipei implicați sunt mai diferiți, cu atât sunt mai mari șansele de conflict, dar în același timp această diversitate este și o sursă de inovație;
- Conflictul crește nivelul empatiei - membrii echipei sunt mai prudenți față de nevoile grupului; ei învață să asculte activ;
- Conflictul învață controlul și profesionalismul - membrii echipei care învață să facă față conflictului în mod adecvat au mai mult control asupra emoțiilor lor, astfel încât să poată lăsa mai mult spațiu pentru rațiune. Cu cât este mai ridicat nivelul de raționalitate în detrimentul deciziei bazate pe emoție, cu atât este mai ridicat nivelul de profesionalism.

Majoritatea oamenilor asociază conflictul cu o problemă negativă, dar o schimbare de perspectivă asupra acestuia poate aduce beneficii măsurabile unei echipe de studenți. Este responsabilitatea profesorilor să fie conștienți de beneficiile situațiilor conflictuale și să le modereze în consecință, iar fiecare profesor are echipa pe care o merită. Este responsabilitatea lor să mențină o perspectivă deschisă, chiar și asupra conflictului.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Clarificați rolul și scopul echipei.	<p>Trebuie să oferiți un mediu deschis membrilor echipei, unde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pot comunica deschis și pot negocia; - unde membrii echipei încep să se accepte reciproc; - încep să se stabilească reguli; - se dezvoltă coeziunea echipei; - discuțiile pot avea loc deschis, transparent, fără atacuri asupra membrilor echipei; - toată lumea își cunoaște rolul în echipă și consecințele rezultatelor muncii lor; -membrii echipei care experimentează emoțiile și sentimentele: apartenență, securitate și stabilitate, acceptare, energie, atenție la proces.
2.	Respectați limitele!	<p>Lucrați constant pentru a vă cunoaște echipa de studenți, aflați cât mai mult posibil despre punctele slabe și punctele forte ale fiecărui membru și respectați-le limitele!</p>
3.	Cooperati.	<p>Ajutați prin cooperare, nu prin stimulare forțată, echipa să împartă sarcini și roluri, astfel încât fiecare membru să se concentreze pe ceea ce știe / poate face mai bine.</p>
	Fiți un lider bun!	<p>Lucrați pentru a fi cel mai bun lider de echipă și învățați elevii cum să fie buni lideri ai echipelor lor, să recunoască dacă o altă persoană este mai capabilă cu calități reale în a face o întâlnire de succes, în a conduce dialoguri argumentative, în a</p>

		<p>găsi un punct comun sau a pune echipa în cea mai bună formă și productivitate.</p> <p>Învățați elevii că un bun cunoscător al unei echipe este o persoană care atribuie responsabilități fiecărui membru pentru a le oferi posibilitatea de a acționa cu încredere și de a începe cu propriul model.</p>
--	--	---

Bibliografie

Gheorghiu, A., (2006), Course support "Teamwork"

Katzenbach Jon R, Douglas K. Smith, (1993), "The Wisdom of Teams: Creating the High Performance Organization," New York, Harper Business,

Zoltán Bogáthy, Ildikó Erdei, Corina Ilin, Course support Team formation and development, Diaspora Foundation, Coleborn Consulting

<https://proform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/managementul-conflictelor> (16.01.2021).

<http://www.umfcv.ro/ccop-refacerea-relatiilor-dupa-conflict> (16.01.2021).

2.3.3. Identificarea problemelor în funcționarea grupului - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota

Activitățile zilnice, desfășurate acasă, la școală sau la serviciu, implică și funcționarea în grup pentru a atinge un scop specific. Oamenii au niveluri diferite de educație, propriile experiențe, perspective, modalități de a face față provocărilor, luptelor și, de asemenea, oportunități, care influențează și relațiile dintre indivizi și funcționarea grupului.

Climatul grupului și coeziunea grupului sunt aspecte cheie atunci când vorbim despre funcționarea grupului. Clima de grup se referă de obicei la „atmosfera emoțională generală a grupului” (McClendon și Burlingame, 2011, p. 165). Un bun grup climatic se caracterizează prin abordare de susținere, orientare către probleme, spontaneitate, empatie, egalitate..

Pe de altă parte, coeziunea grupului este extrem de importantă pentru o bună relație între indivizi. Într-un grup coeziv oamenii interacționează mai mult unul cu celălalt într-un mod pozitiv, sunt mai confortabili în exprimarea gândurilor și sentimentelor lor, sunt mai prietenoși și cooperanți între ei decât sunt membrii în grupuri necoezive și vorbesc pozitiv despre grupul lor și membrii acestuia . De asemenea, membrii ating un nivel ridicat de satisfacție și cred că atât obiectivele lor personale, cât și cele de grup sunt mai bine îndeplinite.

Simptomele problemelor:

Un grup care funcționează prost se caracterizează prin:

- un climat negativ și stresant
- lipsa de coeziune
- comunicare slabă între membri
- nivel scăzut de încredere și sprijin reciproc
- conflictele interumane apar mai des decât într-un grup cu atitudine pozitivă

Se poate observa că, într-un grup care nu funcționează bine, predomină un climat defensiv, unde evaluarea și controlul sunt ridicate, și nivelul de neutralitate, superioritate și certitudine. O sarcină provocatoare pentru liderii grupului este de a construi echipe care să depășească diferențele care pot apărea între membri și să păstreze și să îmbunătățească nivelul de

eficiență prin crearea unui climat de grup pozitiv și a unui mediu perfect atât pentru dezvoltarea personală, cât și profesională.

Cauzele problemelor:

O bună funcționare a grupului și performanțe ridicate sunt strâns legate de scopuri și valori, împuternicire, relații și comunicare, flexibilitate, recunoaștere și apreciere și moral. Ori de câte ori unul dintre aceste aspecte este influențat de o abordare negativă, climatul și coeziunea grupului sunt afectate și eficiența grupului scade.

Cele mai frecvente cauze care influențează grupul sunt:

- Comunicare slabă
- Probleme personale
- Contribuție inegală
- Lipsa focalizării
- Termenele lipsă
- Conflicte
- Hărțuirea
- Lipsa de încredere
- Nepartajarea informațiilor
- Lipsa transparenței
- Fără gândire pe termen lung
- Nu merge în aceeași direcție
- Prea mulți membri / grup gândesc

Consecințele problemelor:

Atunci când grupul întâmpină una sau mai multe provocări care nu sunt rezolvate la timp, poate avea un impact negativ asupra dinamicii grupului și, de asemenea, nivelul de eficiență și eficacitate scade. Productivitatea este mai mică decât într-un grup care își rezolvă în mod constant problemele și are indivizi cu comportamente și perspective identice sau apropiate. Eficiența mai redusă este întârzierea în furnizarea rezultatelor, lipsa termenelor și scăderea nivelului de satisfacție a clienților.

Climatul negativ de grup este o altă consecință a problemelor în funcționarea grupului. Dacă unul sau mai mulți membri ai grupului se simt mai puțin apreciați sau importanți, el nu va participa cu toate abilitățile și capacitățile sale pentru a atinge scopul grupului și va crea situații tensionate în interiorul grupului. De asemenea, dacă comunicarea și schimbul de idei

nu sunt promovate de liderul echipei din cadrul grupului, în cele mai multe cazuri apar conflicte sau idei bune ale altor membri.

Bullying-ul și conflictele pot afecta puternic climatul grupului. Dacă unul sau mai mulți membri experimentează acest tip de situații la locul de muncă, încep să se simtă copleșiți, epuizați și abia își pot atinge ținta și pot participa activ la realizarea obiectivelor grupului. Sunt mai vulnerabili și mai puțin implicați în sarcinile de grup. Un climat negativ de grup împiedică dezvoltarea personală și profesională a indivizilor din grup. Grupul nu va putea fi mai productiv și membrii nu își vor dezvolta abilitățile, creativitatea și capacitatea de a rezolva provocările și de a atinge țintele.

Persoanele care nu simt că aparțin grupului sau nu împărtășesc aceleași valori și perspective vor fi mai puțin implicate în activitățile grupului, vor fi mai puțin receptivi la nevoile și realizările grupului și nu vor fi foarte activi sau creativi în pentru a participa activ la productivitatea și dezvoltarea grupului.

Performanța scăzută a grupului este legată de conflictele sau problemele pe care fiecare individ le poate experimenta în echipa sa. Dacă conflictele nu sunt rezolvate și comunicarea și un climat pozitiv nu sunt promovate de către conducătorul echipei, echipa poate suferi un nivel de satisfacție și eficiență în scădere.

Anunțarea membrilor echipei că fiecare dintre ei este important și că el / ea are un rol specific în grup și sarcini specifice vor reduce numărul de incidente în grupuri și vor spori coeziunea.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Creșteți cultura organizațională	Arătați membrilor grupului dvs. că sunt importanți și sunteți hotărât să îi ajutați să se dezvolte. În acest fel, creați o cultură care să vă încurajeze angajații să crească și să își dezvolte abilitățile.
2.	Creșteți angajamentul	Comunicați și împărtășiți valorile și obiectivele grupului în mod constant.
3.	Creați un climat de grup pozitiv	Creați un mediu de lucru pozitiv, asigurându-vă că toată lumea este prețuită și își poate exprima ideile și creativitatea.
4.	Construiți echipe	Spuneți membrilor grupului dvs. ce se așteaptă de la ei și care este rolul lor în

		grup.
5.	Gestionați diferențele și conflictele	Încercați să comunicați cu membrii grupului și rezolvați problemele atunci când acestea par imparțiale.

Bibliografie:

Gianluca Lo Coco, Giorgio A. Tasca, Paul L. Hewitt, Samuel F. Mikail, Dennis M. Kivlighan, Jr., Ruptures and repairs of group therapy alliance. An untold story in psychotherapy research, *Research in Psychotherapy: Psychopathology, Process and Outcome*: Vol. 22 No. 1 (2019)

Keri Frantell, Positive and Negative and Negative Emotion, Gr e Emotion, Group Climate, and Ethnocultural Empathy in Intergroup Dialogue, University of Tennessee - Knoxville, 2016.

Johnson, Jennifer, Burlingame, Gary, Olsen, Joseph, Davies, D., Gleave, Robert, Group Climate, Cohesion, Alliance, and Empathy in Group Psychotherapy: Multilevel Structural Equation Models: *Journal of Counseling Psychology*, vol. 52, DOI 10.1037/0022-0167.52.3.310

<https://monday.com/blog/teamwork/efficiency-and-effectiveness/> (16.01.2021).

2.3.4. Descoperirea modalităților posibile de soluționare a conflictului - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota

Conflictele apar frecvent în grupuri, mai ales dacă dimensiunea grupului este mare și pot apărea și pot afecta atât dinamica grupului, cât și clima. Abordarea în soluționarea conflictului este o provocare importantă pentru liderul grupului și poate determina productivitatea și eficiența echipei pe termen scurt și lung. Conflictul în echipă este o problemă interpersonală care apare între doi sau mai mulți membri ai unei echipe și afectează rezultatele muncii în echipă, o echipă sau un grup poate experimenta unul sau mai multe tipuri de conflicte în același timp, în funcție de sursa diferențelor. În literatura de specialitate sunt evidențiate mai multe tipuri de conflicte:

Lp.	Grup	Tip	Descriere
1	După atribut funcțional, echipa își	Conflictele funcționale	nu afectează semnificativ performanța echipei

	atinge în continuare obiectivele		
2	După originea conflictului	Conflicte disfuncționale	Obiectivele echipei nu pot fi atinse, deoarece neînțelegerile sunt prea profunde între membrii grupului
		Valorile membrilor echipei	Apare atunci când se ivește un dezacord între valorile personale și valorile de grup
		Obiective vs. Așteptări	Apare atunci când obiectivele și așteptările nu sunt aceleași
		Roluri și responsabilități	Atunci când responsabilitățile nu sunt alocate persoanelor potrivite sau sunt vagi
3	După comportament	Lipsă de resurse	Apare atunci când resursele grupului sunt limitate și cresc nivelul de responsabilitate și stres
		Conflictele constructive ale echipei	Se poate încheia cu schimbul de idei și soluții la probleme

Simptomele problemelor:

Identificarea unui conflict real între membrii grupului este foarte importantă și, de asemenea, o provocare pentru liderul echipei, pe care este necesar să-l observe și să ia măsuri atunci când apar problemele. Un conflict poate fi considerat o amenințare potențială și dăunătoare dacă se repetă sau nu este rezolvat la timp. Primele semne ale conflictelor sunt:

- Scăderea productivității
- Calitatea scăzută a rezultatelor
- Absenteismul
- Probleme de comunicare
- Stresul și anxietatea
- Pierderea încrederii în alți membri sau în valorile grupului

Conflictele de echipă pot aduce atât aspecte pozitive, cât și negative. Depinde doar de modul în care conflictele sunt gestionate de liderul echipei.

Cauzele problemelor:

Cele mai frecvente cauze ale conflictelor în echipe sunt

- Insecuritate, gelozie, invidie, diferite tipuri de personalități care se ciocnesc sau concurență pentru resurse, cum ar fi informații, bani, bunuri sau acces la tehnologie
- Neînțelegerile, lipsa de încredere și cooperare pot determina defecțiuni și medii de lucru negative. Indivizii nu împărtășesc informații sau idei, lucrează singuri și rezultatul final nu ar putea fi cel așteptat.
- Persoana a auzit ceea ce a vrut să audă. Auzul și ascultarea sunt două lucruri diferite. Când ascultați, faceți o alegere și decideți ce înseamnă pentru voi ceea ce ați ascultat
- Presiunea generează stres și anxietate indivizilor
- Nevoi de putere. Cei care nu au nici o putere, vor putere, în timp ce cei care au toată puterea vor mai mult din ea. Ambele categorii sunt în competiție și încearcă să-și îndeplinească nevoile și dorințele.
- Există două tipuri de situații: când obiectivele personale și obiectivele grupului nu sunt aceleași și indivizii nu se luptă să participe la starea de bine a echipei și a doua, când indivizii nu au curajul să își exprime așteptările și scopuri pentru că se tem.

De asemenea, la aceasta putem evidenția și alte cauze precum:

- management slab
- tratament nedrept
- roluri neclare la locul de muncă
- instruire inadecvată
- mediu de lucru slab
- lipsa egalității de șanse
- agresiune și hărțuire
- modificări semnificative ale produselor, organigrame, evaluări sau sisteme de plată

Consecințele problemelor:

În orice tip de grup sau echipă, conflictele apar întotdeauna din dezacorduri cauzate de diferite puncte de vedere, ideologiei sau concurenței nesănătoase care pot produce consecințe pozitive sau negative.

În multe cazuri, conflictele sunt văzute dintr-o perspectivă negativă, dar pot avea și beneficii, consolidând legătura dintre membrii grupului și încurajând schimbarea.

Efectele pozitive ale conflictelor

- **Creează schimbarea** - implementați noi politici care se potrivesc cel mai bine cu noua dinamică a grupului
- **Congruența obiectivelor** - revizuiți obiectivele și obiectivele afacerii pentru a ajuta la satisfacerea nevoilor părților aflate în conflict și toate părțile trec în aceeași direcție
- **Inovație** - angajații simt de obicei că trebuie să dezvolte noi strategii și modalități de desfășurare a activității
- **Unitate și cooperare în grup** - discutați și negociați interesele lor în cadrul grupului și încurajați să lucreți pentru obiectivul comun al grupului
- **Identificarea de membri noi** - membrii care nu sunt atât de implicați în activitatea de grup pot fi inspirați să participe mai mult

Efectele negative ale conflictelor

- **Scăderea productivității** - membrii se concentrează mai mult pe modul de abordare a conflictului și mai puțin pe sarcini și obiective
- **Impactul cifrei de afaceri a angajaților** - membrii devin din ce în ce mai frustrați și pot decide să înceteze calitatea de membru
- **Escaladarea conflictelor și violența** - atunci când conflictele nu sunt rezolvate la timp, pot apărea situații intense între membrii organizației
- **Pierderea veniturilor** - un mediu de lucru toxic afectează satisfacția angajaților, ceea ce la rândul său poate crește ratele de rotație a personalului
- **Comunicare slabă și neînțelegeri** - membrii se ceartă în loc să colaboreze și să comunice corect
- **Absența față de alte lucruri**
- **Lipsa intereselor de a lucra**
- **Insatisfacții la locul de muncă**
- **Angajamente de muncă**
- **Extrageri sau înstrăinări față de ceilalți**
- **Dezamăgiri.**

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Încurajează colaborarea	Concentrați-vă asupra a ceea ce sunt de acord membrii și încurajați-i să comunice mai mult și să-și rezolve problemele.
2.	Reiterați poziția membrilor	Este necesar să le spuneți ce așteptări aveți de la ei și ce trebuie să realizeze.
3.	Abordați o dispoziție „de acord cu dezacord”	Spuneți povești despre reușite și eșecuri în modul în care funcționează membrii grupului, inclusiv modul în care membrii au trecut de diferențele lor și au ajuns la un acord.
4.	Detensionați situația	Abordați imediat conflictul și practicați ascultarea activă.

Bibliografie:

Adams, J. (2007). Positive Effects of Workplace Satisfaction and Negative Effects of Withdrawal. *Managing People in Organizations*, 153-174. doi:10.1007/978-0-230-20773-8_10

Hussein, H., Al-Mamary, Y. (2019). Conflicts: Their Types, And Their Negative And Positive Effects On Organizations. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH*, 8(8).

<https://smallbusiness.chron.com/positive-negative-consequences-conflict-organizations-10254.html> (16.01.2021).

2.3.5. Alegerea unui mod de rezolvare a problemei - Sorin Ionițescu, Raluca Andreea Ioniță, Ioana Evelina Tabarcea, Delia Chervase, Răzvan Dima Caracota

Participarea la curs este un aspect important al învățării elevilor. Când elevii vorbesc în clasă, învață să-și exprime ideile într-un mod pe care ceilalți îl pot înțelege. Când pun întrebări, învață cum să obțină informații pentru a-și îmbunătăți propria înțelegere a unui subiect.

Participarea la curs este, de asemenea, un instrument valoros de învățare pentru profesori. Prin întrebările elevilor, veți afla ceea ce nu înțeleg și vă pot ajusta instrucțiunile în consecință.

Așa cum vorbirea în fața unui grup nu vine cu ușurință pentru mulți adulți, totuși, a vorbi în clasă este o luptă pentru mulți elevi. Această luptă s-ar putea manifesta în sala de clasă într-o varietate de moduri - fără a se oferi voluntar pentru a răspunde la întrebări, a nu cere ajutor, a nu vorbi în activități în grupuri mici, chiar a nu vorbi deloc la clasă.

În calitate de profesor, veți avea un succes mai mare stimulând un elev să vorbească, dacă vă dați seama de ce este reticent să participe. Oricare ar fi motivul reticenței sale, rolul tău nu este să-l obligi să vorbească; acest lucru îl va face, mai probabil, să se închidă decât să se deschidă. Rolul dvs. este să oferiți un climat de susținere, încurajator, care îl ajută să se simtă mai confortabil, mai încrezător și mai puțin fricos de a vorbi, și îl încurajează să rezolve situațiile problemă emergente. Existența grupurilor sociale fără situații problematice și conflictuale este imposibilă, deci cu atât sunt mai necesare abilitățile pentru a face față situațiilor dificile.

Simptomele problemelor:

Școala este un spațiu în care se întâlnesc oameni de diferite vârste, abilități intelectuale diferite, interese, maturitate socială și experiențe de viață. Într-un grup atât de divers, este dificil să obții consimțământul permanent și lipsa conflictelor, ceea ce oferă, fără îndoială, consecințe pozitive în ceea ce privește modelarea abilităților de viață. Persoanele care nu pot face față situațiilor dificile sunt cel mai adesea expuse la:

- singurătate,
- ostracism,
- fobie școlară,
- eșecuri școlare,
- absență,
- autoeficacitate scăzută,
- evitarea situațiilor dificile,
- neputință învățată.

Cauzele problemelor:

Când căutați motivele lipsei abilităților de rezolvare a problemelor, merită să acordați atenție factorilor asupra cărora elevul ar putea avea o influență directă sau indirectă. Cele mai importante includ:

- lipsa de răbdare,
- frica de ridicol,
- frica de eșec,
- motivație scăzută de a acționa,
- ignorarea propriilor nevoi.

Cu toate acestea, rezolvarea problemelor este o experiență care necesită sprijin pentru adulți. Dacă elevul are dificultăți în a sesiza și înțelege o situație problematică, în a identifica problema, îi va fi greu să ia măsuri pentru a începe rezolvarea situației dificile. Sunt importante și modalitățile prin care pot fi întreprinse acțiuni constructive și împuternicitoare. În cazul modelelor negative de familie și de mediu, școala devine locul responsabil pentru dotarea elevului cu astfel de abilități. Fără ajutorul școlii, elevii deosebit de dificili nu vor putea face față problemelor emergente într-un mod pozitiv.

Consecințele problemelor

Consecința lipsei abilităților constructive de rezolvare a problemelor poate fi:

- Reacție inadecvată față de o altă persoană,
- atingerea obiectivelor proprii fără a lua în considerare opiniile altora,
- nu se iau în considerare diferite puncte de vedere,
- nerespectarea drepturilor altora,
- incapacitatea de a-și îngriji propriile nevoi retrăgându-se în momente cruciale,
- evitarea situațiilor dificile,
- reacționând cu furie și agresivitate,
- comunicare afectată.

Planul de măsuri corective

Lp.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Simulează situații sociale cu elevii	Întrebați elevii cum ar putea face față situației

		într-un mod respectuos. În acest fel, elevii pot auzi ce ar putea spune și face colegii lor și, de asemenea, au șansa de a-și încerca propriile răspunsuri.
2.	Învățați vocabularul bunătății	Faceți mai ușoară comunicarea cu amabilitate, oferindu-le cuvintele și expresiile de care au nevoie. Afișați pe tabla de anunțuri o listă cu „Termeni de respect”, fraze care pot fi folosite pentru a transmite curtoazie și grijă. Lista ar putea include fraze precum „vă rog”; "mulțumesc;" "scuzați-mă;" „Îmi place felul în care tu ...;" "Vrei să te joci cu noi ?;" "Ai făcut o treaba buna;" și așa mai departe. Încurajați elevii să sugereze fraze suplimentare.
3.	Învățați elevii să fie amabili	Apreciați elevii când îi vedeți acționând într-un mod amabil sau util. Descrieți comportamentul specific pe care l-ați observat. Faceți un efort special pentru a găsi ceva pozitiv de spus despre elevii care sunt predispuși la un comportament neplăcut.
4.	Aveți răbdare când așteptați un răspuns	Elevul ar putea avea nevoie de mai mult timp decât în mod normal pentru a-și organiza ideile și a formula un răspuns. Drept urmare, s-ar putea să încetinească să răspundă la o întrebare. Dacă da, acordați-i timp suplimentar așteptând un răspuns puțin mai lung decât faceți de obicei. Dacă alți studenți solicită să răspundă, cereți și răbdarea lor.
5.	Monitorizați participarea la curs	Monitorizarea vă va ajuta să determinați cine participă sau nu și să aflați dacă un anumit student își îmbunătățește activitatea. O modalitate simplă de a ține evidența participării studenților este să țineți o diagramă de așezare

		pe biroul dvs. și să puneți bife lângă numele acelor studenți care contribuie.
6.	Oferiți elevilor oportunități de a-și exersa abilitățile de comunicare, luându-vă timp pentru a vorbi cu el în mod privat	Ideea este de a-l ajuta pe elev să se simtă mai confortabil vorbind cu o persoană, astfel, în timp, se va simți mai încrezător vorbind în fața unui grup. Găsiți câteva minute din când în când pentru a vorbi cu el despre activitățile și interesele sale preferate. Sau vorbește cu el atunci când face un proiect de artă sau o sarcină de scriere. Puneți întrebări, astfel încât să poată explica ce face, dar asigurați-vă că întrebările nu sunt amenințătoare.
7.	Acordați responsabilități elevilor care necesită comunicare	S-ar putea să fie nevoie să-l împingeți pe elev să își asume aceste responsabilități, dar nu ezitați să îl încurajați puțin dacă sunteți încrezător că le poate îndeplini cu succes. De exemplu, s-ar putea să-l încurajați să fie un mesager în clasă, un asistent didactic, un tutore coleg sau liderul unui grup mic care lucrează la un subiect cu care este familiarizat. Asigurați-vă că îi laudați performanța chiar dacă întâmpină dificultăți în a îndeplini sarcina.
8.	Observați elevul pentru dovezi ale unei probleme de vorbire sau limbaj	Un elev ar putea fi reticent în a vorbi în clasă, deoarece are un defect de vorbire sau dificultăți în a-și exprima gândurile în cuvinte. Problemele de articulare sunt de obicei evidente pentru profesori, cu toate acestea, dificultățile în utilizarea limbajului pot fi mai greu de identificat. Dacă observațiile dvs. sugerează o problemă de comunicare, aduceți-o în atenția specialistului în limbaj vorbitor al școlii, care ar putea dori să facă o evaluare.

Bibliografie:

Gick, M.L., & Holyoak, K.J. Analogical problem solving. *Cognitive Psychology*, 12, 306-355.

Beyer, B. Improving thinking skills--practical approaches. *Phi Delta Kappan*, 65, 556-560.

https://www.educationworld.com/a_curr/archives/shore.shtml (16.01.2021).

2.4. PROBLEME ÎN RELAȚIA CU SINE

AGNIESZKA DOMAGAŁA-KRĘCIOCH

Acest tip de tulburare este dificil de diagnosticat, deoarece se manifestă în relațiile cu colegii, adulții sau sarcinile. Este nevoie de o observare foarte atentă a copilului pentru a vedea ceea ce nu este întotdeauna vizibil la prima vedere. Stăpânirea autoreglării, abilitatea necesară pentru un comportament adecvat, în cazul în care un elev manifestă un comportament inadecvat necesită sprijin suplimentar, facilități, instrucțiuni, deoarece un copil care înțelege mai bine comportamentul său și al celorlalți poate prezice efectele propriilor acțiuni. Elevii cu comportament tulburat au o problemă cu asumarea responsabilității pentru comportamentul lor și cu evaluarea corectă a acestuia. În momentul stresului sau al emoțiilor dificile, ei experimentează perturbări cognitive (memorie, învățare, atenție) și șansele lor educaționale scad automat. Acest lucru ridică multe situații dificile care pot deveni o sursă de rănire atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Stresul puternic care apare în astfel de momente poate întări și mai mult comportamentul nedorit al elevilor. De aceea este foarte important să fii conștient de sentimentele și modalitățile tale de a răspunde.

Acest modul include cunoștințe despre recunoașterea simptomelor de bază ale percepției de sine necorespunzătoare. Probleme legate de capacitatea profesorului de a vedea și de a denumi emoțiile propriilor săi mentori sunt discutate aici, ceea ce determină cum să reacționeze corespunzător în situații dificile. S-a acordat atenție problemei convingerilor ca un factor important care modelează abordarea problemelor. Cunoașterea și abilitățile din domeniul simptomelor și mecanismelor de creare a unui cerc vicios în percepția copilului despre sine însuși îl face pe educator o persoană mai conștientă și îl protejează de a intra în roluri pe care nu vrea să le joace.

Subiecte:

Capacitatea de a recunoaște simptomele și efectele tulburărilor în percepția de sine

Conștientizarea nevoilor reale ale copilului în mesajele exprimate de acesta

Dezvoltarea adecvată a abilităților sociale

Abilitatea de a compara o evaluare adecvată a ta

Cunoașterea nevoilor nevoilor și sentimentelor

Lucrați cu credințe / convingeri „greșite”

Abilitatea de a lucra cu un student cu tulburări în percepția oamenilor

Rezultatele învățării:

- citiți mesajele elevului
- inițiați o conversație cu un elev cu percepție de sine afectată
- diagnosticați nivelul de acceptare de sine al elevului
- consolidați stima de sine a elevului
- propuneți elevului un comportament substituit / alternativ
- susțineți elevul în construirea propriei imagini despre sine
- identificați numele și emoțiile proprii, dar și ale elevilor
- ocupați-vă de emoțiile proprii și ale elevilor
- lucrați cu „concepțiile greșite” ale elevilor

Concepte orientative:

- Consolidați stima de sine a elevului
- Propuneți elevului un comportament substitutiv / alternativ
- Susțineți elevul în construirea propriei imagini despre sine
- Identificați numele și emoțiile proprii, dar și ale elevilor
- Faceți față emoțiilor proprii și ale elevilor
- Lucrați cu „concepțiile greșite” ale elevului.

Întrebări orientative:

- Cum recunoașteți mesajele elevilor?
- Cum ar trebui un profesor să inițieze interacțiunea cu un elev dificil și să reacționeze la comportamentul său?
- Cum pot profesorii să recunoască acceptarea de sine a elevilor?
- Profesorii pot regla activitatea din timpul lecției la starea emoțională specifică în care se află elevul?
- Cum să îi înveți pe elevi cum să facă față situațiilor dificile?
- Ce cunoștințe au profesorii despre utilizarea comportamentului substitutiv?
- Cum să consolidați stima de sine și să construiți un sistem de valori?
- Ce știu profesorii despre formele distructive de a face față în situații dificile?
- Cum să predai responsabilitatea pentru comportamentul tău?
- Pot profesorii să lucreze cu concepțiile greșite ale elevilor despre ei înșiși?
- Cum se ocupă profesorii cu propriile emoții?

Exemple de lucru cu un student:

- cu simptom depresiv (strategia 2.4.1)
- cu o orientare sexuală diferită (strategia 2.4.2)
- care provoacă (strategia 2.4.3)
- care afișează un comportament autodistructiv (strategia 2.4.4)
- care este timid (strategia 2.4.5)

2.4.1. Etapele construirii unei strategii pentru lucrul cu elevul cu sindrom depresiv - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska

Sindromul depresiv este o afecțiune pe termen lung, dăunătoare și gravă, caracterizată prin stări depresive excesive și alte simptome mentale, comportamentale și fizice. Depresia clinică suferă de:

- 1% dintre copiii preșcolari cu vârsta peste 2 și 3 ani,
- 2% în grupul de copii cu vârsta cuprinsă între 6-12 ani,
- conform unor studii, până la 20% în grupul de tineri.

Depresia copilăriei și adolescenței este încă mai puțin cunoscută decât depresia adulților. În adolescență, de două ori mai multe fete decât băieți suferă de depresie. Tulburările de anxietate sunt mai frecvent asociate cu fetele depresive, în timp ce tulburările de comportament sunt mai frecvente la băieți. În același timp, amintiți-vă că un copil liniștit, timid, care pare trist sau deprimat, precum și un copil iritabil, care are probleme de creștere, poate suferi de depresie. Merită să ne amintim că profesorul nu diagnostichează tulburările depresive, dar poate fi prima persoană care observă simptome deranjante.

Simptomele sindromului depresiv

Ca și în cazul adulților, semnele depresiei la copii și adolescenți sunt:

- tristețe,
- limitarea sau renunțarea la interese și activități care au dat anterior plăcere (anhedonia),
- modificări în domeniul activității psihomotorii (încetinire sau agitație),
- senzație de lipsă de speranță, sens în viață și neputință,
- sentiment excesiv de vinovăție,
- scăderea energiei și oboseala excesivă, deficit de atenție ,

- creșterea sau scăderea poftei de mâncare,
- schimbarea modului de somn (dificultăți pronunțate de adormire sau de trezire devreme),
- gânduri recurente de moarte sau sinucidere

De asemenea, ar trebui să indice anumite comportamente pe care un elev la școală, care pot indica apariția depresiei sunt:

- întârziere frecventă, absenteism crescut, sărind mai ales prima lecție, evitând lecțiile la care sunt programate testele, retragerea de la participarea activă la lecții, deseori lipsă de pregătire pentru lecție,
- dificultate în a sta liniștit, anxietate manipulativă, de ex. trăgând sau răsucind părul, ciugulind pielea, piesele de îmbrăcăminte sau alte articole, care contrastează adesea cu încetinirea psihomotorie generală și cu modul monoton de a vorbi adesea foarte liniștit.
- izbucniri bruște de furie, plângeri și nemulțumiri frecvente sau iritabilitate greu de explicat,
- stări de tristețe și plâns,
- simptome vizibile de tensiune, anxietate,
- refuzul de a lucra, comportament antisocial,
- plângeri legate de durere în diferite părți ale corpului (de exemplu, cap, brațe, picioare, abdomen, în ciuda lipsei unei cauze somatice).

În cazul studenților depresivi, putem vedea și evaluări cognitive eronate, care constau în:

- generalizarea excesivă, adică prezicerea doar a consecințelor negative ale situațiilor,
- exagerarea consecințelor situațiilor negative,
- personalizare, constând în acceptarea nerezonabilă a responsabilității personale pentru consecințele negative ale situațiilor,
- minte selectivă, adică selectivă pentru a se concentra doar asupra aspectelor negative ale situației,
- exagerarea eșecurilor minore și minimizarea situațiilor pozitive, semnificative).

Cauzele sindromului depresiv

În timpul adolescenței, numărul cazurilor de tulburare depresivă crește semnificativ. Acest lucru este probabil legat de influența factorilor hormonal, dar și de stresul școlar, presiunea de adaptare la cerințele gripei și presiunea socială pentru a obține succesul. Cauza depresiei

clinice nu este de obicei unul sau singurul motiv, ci o combinație de factori externi și interni negativi. Printre factorii interni trebuie menționați în primul rând procesele biochimice ale creierului și factorii genetici. Dezvoltarea depresiei la elevi joacă un rol important în mediul nefavorabil pentru familii, de exemplu:

- abuzul de alcool sau alte substanțe psihoactive de către membrii familiei,
- violența domestică, situații de abuz mental, fizic sau sexual,
- boala cronică a unuia dintre părinți sau a altui membru al familiei sau a copilului însuși,
- moartea unei persoane dragi,
- divorțul părinților sau conflict prelungit,
- neglijarea și lipsa de interes,
- controlul excesiv de către părinți,
- împovărarea copilului cu o responsabilitate prea mare care îi depășește capacitățile,
- situația financiară dificilă,
- izolarea socială a familiei.

Factorii școlari nefavorabili care pot agrava tulburările depresive includ în primul rând:

- cerințele excesive prezentate de profesori,
- climatul social prost la școală sau la clasă,
- violența de la egal la egal,
- violența folosită de profesori,
- eșecurile școlare (de exemplu, test nereușit).

În literatura de specialitate pe această temă există multe teorii și concepte științifice care explică esența tulburărilor depresive. Acestea includ:

1. **1. Modelul cognitiv al depresiei (A. Beck)**, în care s-a presupus că persoanele cu stări depresive dezvoltă tulburări specifice în domeniul cunoașterii de sine sub forma unei imagini de sine negative și a propriilor experiențe („Nu am valoare”), înainte de a se îmbolnăvi de imaginea ego-ului despre lume („Lumea este un loc necinstit”), percepția negativă a viitorului („Voi da greș mereu”).
2. Conceptul de neputință învățată (M. Seligman), conform căruia persoanele deprimate sunt caracterizate prin „neputință” atunci când aleg cele mai potrivite răspunsuri și incapacitatea de a evita pedeapsa. Acești oameni sunt convinși că pedeapsa și recompensa sunt independente de alegerea lor. Problema de bază este incapacitatea de a învăța consecințele comportamentului cuiva și comportamentul celorlalți.

3. Conceptele comportamentale presupun relația depresiei cu niveluri scăzute de „întăriri” pe care oamenii le primesc din mediul înconjurător. Cauzele depresiei pot fi blocate atât în unitate (sensibilitate la stimuli negativi), fie în împrejurimile ei (deficiență „îmbunătățiri pozitive”).

Consecința sindromului depresiv:

- consecințele tulburărilor depresive în rândul elevilor sunt:
- agravarea adaptării sociale,
- dificultăți în învățarea școlară,
- risc crescut de depresie în viitor,
- gânduri suicidale și un risc crescut de sinucidere.

O atenție deosebită trebuie acordată situațiilor în care elevul:

- exprimă gânduri despre lipsa de sens în viață,
- dezvăluie interesul pentru moarte și moarte,
- reflectă asupra morții,
- susține că ar dori să adoarmă și să nu se trezească din nou sau să moară într-un accident de mașină,
- căutând informații despre efectele toxice ale drogurilor sau otrăvurilor.

Chiar dacă există o ușoară probabilitate de sinucidere, în aceste situații poate exista un risc serios ca elevul să încerce să se sinucidă. În această situație, profesorul nu își poate păstra temerile pentru el însuși. Apoi este necesar să contactați imediat părinții și un specialist (psiholog, psihiatru).

Plan de acțiune corectivă cu elevul cu sindrom depresiv

L.p.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Faceți contact cu elevul	<p>1. Invitați elevul la o întâlnire într-un loc și timp liniștit.</p> <p>2. Începeți conversația spunându-i elevului motivul imediat al conversației („Vă simțiți trist / iritabil de ceva timp. Sunteți singur în timpul unei pauze. Aș vrea să vă vorbesc despre asta”)</p>

		<p>3. Întrebați despre problemele actuale pentru a afla ce emoții experimentează elevul și încurajați-l să vorbească despre ele („Ce s-a întâmplat exact?” „Se întâmplă ceva care nu vă permite să funcționați corect și am putea ajuta?”).</p> <p>4. Aflați ce semnificație au anumite situații pentru elev și modul în care acesta le experimentează („Ce a însemnat acest lucru pentru dvs.?”)</p> <p>5. Fiți interesat de elev în fiecare zi, indiferent de starea lui de spirit și nu numai atunci când vedeți simptome deranjante.</p> <p>6. Ascultați, arătați înțelegere și interes și intenția de a ajuta („Vă pot ajuta să rezolvați problema?”).</p>
2.	Motivați elevul să contacteze un specialist (psiholog sau psihiatru).	Spuneți-le că întâlnirea și comunicarea cu o persoană imparțială îl vor ajuta să-și înțeleagă propriile emoții și sentimente, să-și organizeze experiențele într-un mediu sigur.
3.	Planificați modalități de depășire a problemelor școlare împreună cu elevul.	„Te pot ajuta cumva cu acest material?”
4.	Spuneți părinților problemele de la școală ale copilului	<p>1. Invitați părinții să vorbească într-un loc și timp liniștit.</p> <p>2. Spuneți părintelui schimbările observate în comportamentul copilului său la școală (ar trebui să citați cât mai multe fapte posibil, de ex. „De multe ori o văd pe Diana stând singură pe coridor, îndoită, mușcându-și unghiile în sânge ... ”)</p>
5.	Convingeți părinții să apeleze la ajutorul profesional.	1. Exprimați-vă îngrijorarea („Sunt foarte îngrijorat de copilul tău și aș vrea să te

		<p>ajut”).</p> <p>2. Merită menționat riscul ridicat de sinucidere la adolescenți. 3. Explicați posibilitățile de a solicita sfaturi de specialitate. 4. Furnizați adrese specifice, numere de telefon de dimineață unde familia va primi ajutor.</p>
--	--	---

Bibliografie:

Monika Turno, Dziecko z depresją w szkole i przedszkolu. Informacje dla pedagogów i opiekunów, Warszawa, ORE, 2010.

Bee H. (2004), Psychologia rozwoju człowieka, Zysk i S-ka, Poznań.

Hallstrom C., McClure N., Depresja. Odpowiedzi na pytania, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007. Hammen C. (2006), Depresja, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.

Kendall P. C. (2004), Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk. www.forumprzeciwdepresji.pl www.liniawsparcia.pl
www.swiatproblemow.pl/wsparcie-uczni-z-objawami-depresyjnymi
www.psychoterapiaptp.pl/uploads/PT2008n2s15Kolodziejek.pdf

2.4.2. Etape de construire a unei strategii de lucru cu elevi de altă orientare sexuală - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska

Identitatea psihosexuală este o componentă extrem de importantă a „eu-ului” uman în jurul căruia oamenii își construiesc imaginea de sine. Cunoștințele despre formarea sa sunt utile în lucrul cu elevii și tinerii, mai ales că fiecare profesor întâlnește elevi homo - sau bisexuali în clasa sa.

În copilărie, asistăm la manifestări ale sexualității. Cu toate acestea, dezvoltarea nevoilor sexuale are loc în timpul adolescenței și are loc pe baza maturizării sexuale. În timpul adolescenței, dezvoltarea acestei nevoi este asociată cu excitare generală și tensiune sexuală, care este inițial nedirecționată și apoi începe treptat să fie direcționată către anumite persoane. În timp ce formarea identității psihosexuale în heterosexuali se desfășoară de obicei fără probleme majore, oamenii homosexuali se confruntă adesea în această perioadă de dificultăți psihologice profunde, legate de anxietate, lipsa de acceptare a mediului și acceptarea de sine.

Simptomele problemelor:

Simptomele problemelor legate de orientarea sexuală diferită depind în primul rând de vârstă și mediul în care acționează persoana respectivă. Conform modelului de modelare a identității homosexuale, ar trebui să se distingă patru etape de dezvoltare:

1. **Sensibilizare (aproximativ 12 ani)** - o persoană devine conștientă de unele discrepanțe între heteronormativitatea culturală (de exemplu, presupunerea comună în societate că oamenii sunt heterosexuali) și propriile nevoi și sentimente în dezvoltare. Ca urmare a impresiei de a fi „diferit”, un tânăr experimentează un sentiment de înstrăinare, o scădere a stimei de sine, se poate retrage din activitățile sociale și sportive. În acest stadiu, așa-numita homofobie internalizată (dezvoltarea unei părținiri împotriva homosexualilor cu prezența simultană a bisexualității proprii, inacceptabile și suprimate).
2. **Identificare confuză (în jur de 17-18 ani)** - în acest stadiu este posibil să simțiți o anxietate puternică atunci când permiteți gândul de a fi o persoană homosexuală sau bisexuală. Imaginea de sine poate fi dezordonată și incoerentă. Identificarea confuză se poate manifesta prin negarea orientării homosexuale sau bisexuale, asumarea unui comportament heterosexual (încercarea de a intra într-o normă culturală), evitarea activității și asociațiilor homosexuale. Uneori se observă o manifestare excesivă a sexului

opus (acesta este așa-numitul fenomen de inversare a rolului de gen) rezultat din identitatea de gen care nu este încă pe deplin formată. În acest stadiu, în circumstanțe favorabile, identitatea și orientarea psihosexuală sunt, de asemenea inițiate.

3. **Acceptarea identificării** (aproximativ 21-23 ani pentru femei și 19-21 pentru bărbați) - o persoană se definește ca fiind homo sau bisexuală. Cel mai adesea, ajută la stabilirea contactului cu alte persoane cu aceeași orientare psihosexuală. Cu toate acestea, acest lucru nu este întotdeauna asociat cu acceptarea acestei identități (de exemplu, datorită homofobiei internalizate) - atunci persoana poate evita activitatea homosexuală și poate încerca să funcționeze oficial ca heterosexual (de asemenea, în relațiile de familie).

4. **Implicare** (aproximativ 22-23 de ani pentru femei și 21-24 pentru bărbați) - etapa de integrare a homo- sau bisexualității, emoționalității și sferei de valori, deschiderea către relațiile cu partenerii de același sex și informații deschise despre homo- sau bisexualitate, de exemplu rude apropiate sau prieteni. Procesul în care oamenii devin conștienți de propria lor orientare psihosexuală se numește ieșire și constă în informarea împrejurimilor despre orientarea lor psihosexuală.

Cauze de orientare sexuală diferită:

Printre motivele pentru orientarea sexuală diferită, cele mai frecvente sunt:

• Cauze psihologice

Identitatea de gen se formează ca răspuns la rolurile pe care le iau copiii în relațiile cu mediul. Este influențat atât de copiii înșiși, de temperamentul lor, cât și de părinți cu credințele și atitudinile lor.

Natura relației mamă-copil din primii ani de viață este considerată importantă în conturarea identității de gen. Mama, devalorizând sexul copilului, are un impact asupra atitudinii sale față de propria sexualitate, dar relațiile exacte și cauza-efect nu sunt cunoscute.

• Cauze biologice

Masculinizarea și feminizarea care au loc în timpul dezvoltării embrionului uman sunt strict dependente de hormoni (masculin și feminin). Hormonii corespunzători sunt produși ca urmare a activării anumitor gene. Fără activitatea genelor masculine din cromozomul Y, embrionul nu va avea testicule, nu va produce suficient hormoni masculini și se va dezvolta

ca embrion feminin, adică se vor dezvolta organele genitale feminine. Același principiu se aplică și creierului. Unele regiuni ale creierului, cum ar fi hipotalamusul, răspund la hormonii masculini și feminini în timpul dezvoltării embrionare. Cu toate acestea, nu există date precise cu privire la impactul acestor interacțiuni asupra comportamentului sexual ulterior.

Consecințele comportamentului homofob:

Consecințele dificultăților și problemelor emergente în rândul persoanelor cu o orientare psihosexuală diferită afectează în mare măsură toate grupurile discriminate și rezultă în primul rând din interiorizarea Gordon Allport care enumeră următoarele posibile consecințe ale stigmatizării:

- Anxietate obsesivă, adică vigilență constantă și sentiment de pericol, frică de ofensă sau umilință în situații sociale, cu sensibilitate extremă și suspiciune în contact cu persoane aparținând grupului majoritar, un sentiment de rău sau nedreptate.
- Negarea apartenenței la o populație persecutată, se bazează în primul rând pe faptul că a scăpat suspiciunea de la sine a naționalității creanțelor grupului (de exemplu. riscul de excludere). Totuși, un astfel de comportament are ca rezultat un mare sentiment de vinovăție.
- Retragerea și pasivitatea, mai presus de toate, se referă la încercările de a suprima nevoile și sentimentele reale și de a recunoaște „locul său în linie”. Cu toate acestea, acest mod de supraviețuire este asociat cu un sentiment de eșec.
- Prostia și autoironia constau în primul rând în prezentarea propriului grup într-un mod caricaturizat. A-ți bate joc de tine poate fi o modalitate de a obține aprobarea îngăduitoare de la un grup privilegiat. Pe de altă parte, comportamentul de joc într-o manieră exagerată vă permite să îmblânziți sau să întoarceți stereotipurile, în final ducând la ridicol.
- Întărirea legăturilor intra-grup este în primul rând o declarație de rău și este mai tolerabilă atunci când este posibil să vă împărtășiți sentimentele cu alte persoane care au sentimente similare. Comunitatea proprie oferă oamenilor aparținând grupurilor minoritare posibilitatea de a trăi împreună, de a obține acceptare și un sentiment de securitate, care deseori lipsește în lumea înconjurătoare.
- Vicleșugul și viclenia sau aducerea unei mici răutăți față de persoanele din grupul majoritar sunt uneori o reacție la stigmatizare și rezultă din dorința de a riposta pentru persecuție. **Identification of the dominant group, self-hatred and his own group take place when a person belonging to a marginalized group sees its own population from**

the perspective of the privileged group. In such situations, for example, it can work to the detriment of its own group, from which it definitely stands out.

- Agresiunea împotriva propriului grup constă în utilizarea distincțiilor intragrup și este adesea o modalitate de a se elibera de sentimentul de responsabilitate pentru ură din partea grupului dominant. Acest mecanism constă în împărțirea propriului grup în reprezentanții săi „buni” și „răi”. „Buni” se includ de obicei pe ei înșiși, în timp ce „răi” sunt responsabili pentru prejudecățile care prevalează în societate și pentru propria suferință.
- Prejudiciul împotriva grupurilor străine este rezultatul tratamentului membrilor altor grupuri stigmatizate în același mod în care sunteți tratați de un grup dominant. Prejudiciul împotriva altor grupuri este de obicei rezultatul instruirii sociale.
- Înțelegerea reciprocă este un fenomen opus prejudecăților împotriva grupurilor străine. Uneori, datorită experienței personale de opresiune, persoanele aparținând populației stigmatizate pot simpatiza și susține persoanele aparținând altor astfel de grupuri.
- Rezistența sau agresivitatea aduc de obicei atacuri nedrepte și pot lua diferite forme, de ex. activități sociale organizate, persoane educative sau politice care acționează pentru prevenirea discriminării împotriva unui anumit grup.
- Efortul sporit constă în dublarea eforturilor în urmărirea succesului în domeniul ales, datorită căruia persoanele defavorizate își pot dovedi propria valoare și lumea.
- Aplicarea atributelor externe poziția înaltă a socialului ca o modalitate de a compensa scăderea stimei de sine.
- Neuroticismul este tot felul de dificultăți emoționale și psihologice ale persoanelor stigmatizate, care rezultă din lipsa de acceptare a lor sau a societății. Ele pot duce la sentimente de ură de sine, abuz de substanțe psihoactive care ameliorează suferința mentală sau pot suferi dificultăți emoționale. De asemenea, poate slăbi mental experiența cronică a anxietății, a vieții în tensiune constantă, a sentimentului amenințat sau respins de mediu.
- Profetia care se împlinește de sine ca efecte comportamentale care se pot stabili în personalitate. Este un fenomen care apare în relațiile interumane, în care cineva percepe în mod fals o situație și apoi se comportă în așa fel încât comportamentul său să provoace confirmarea „adevărului” acestei viziuni inițial false asupra situației.

Pentru persoanele care se ocupă de antidiscriminare, cunoașterea mecanismelor descrise mai sus este o cunoaștere obligatorie, pe baza căreia pot și ar trebui concepute strategii eficiente de combatere a discriminării.

Necesitatea unor astfel de măsuri se remarcă în special la școală, unde homofobii au diverse forme și dimensiuni (de exemplu, limbaj discriminatoriu, abuz verbal, insulte, agresiune, hărțuire și chiar atac fizic) . Studenții care au experimentat asemenea situații sunt expuși:

- dificultăți în învățarea școlară
- absență
- anxietate și depresie
- auto-vătămare și o înclinație mai mare spre tentativă de sinucidere decât în rândul adolescenților heterosexuali
- formarea prejudecăților homofobe și a indiferenței față de răul altora (atunci când comportamentul discriminatoriu violent este acceptat de personalul școlii)
- scăderea stimei de sine
- retragerea din contactele sociale
- dependență
- comportament riscant
- tulburări de comportament
- tulburări alimentare sau de somn.

A acțiunea în aceste situații va ajuta la crearea unui loc sigur pentru toți cursanții.

Plan de acțiune cu persoane de diferite orientări sexuale

L.p.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Intervenții pedagogice, intervenția ar trebui să vizeze oprirea comportamentului inadecvat la un moment dat față de un elev cu altă orientare sexuală.	<p>1. Luați un răspuns imediat, de ex. "Acesta este un limbaj inacceptabil în această clasă" (să se asigure că toată lumea poate auzi).</p> <p>2. Numiți clar situația: „Am auzit că folosiți cuvântul fag. Acesta este un cuvânt jignitor și este considerat o insultă. Acesta este discursul de ură. Acest limbaj este inacceptabil!”</p> <p>3. Descoperă-ți propriile emoții, de exemplu: „Eu sunt</p>

		<p>șocat, mișcat; furios că ceva de genul asta s-a întâmplat în școala noastră. ”</p> <p>4. Obțineți clar comportamentul, de ex. „Nu sunt de acord cu acest comportament. Nu discriminăm pe alții din această școală”.</p> <p>5. Cereți motivația / perspectiva celeilalte părți pentru a provoca cel puțin o scurtă auto-reflecție, de exemplu: „Ce ați dorit să realizați?”</p> <p>6. Explicați elevilor de ce comportamentul lor este de neînțeles.</p> <p>7. Exprimați-vă așteptarea că comportamentul dvs. se va opri, de ex „Sper că vei fi respectuos, fără cuvinte jignitoare sau homofobe. ”</p> <p>8. Asigurați-vă responsabilitatea. "Cred că acum înțelegeți greșeala pe care ați făcut-o. Dacă acest comportament se repetă din nou, atunci veți suporta consecințele".</p> <p>Ar trebui, de asemenea, să ne amintim și să nu ne asumăm responsabilitatea pentru tineri.</p>
2.	<p>Luați contactul cu un student care a fost supus atacurilor xenofobe</p>	<p>1. Invitați elevul la o întâlnire într-un loc liniștit. Tineți minte! Prima conversație nu trebuie să rezolve problema.</p> <p>2. Porniți conversația arătându-i elevului motivul imediat al conversației - începeți prin a descrie ceea ce voi observă, de ex. „Din ce în ce mai mult observ că stai departe de colegii de clasă, comportându-te necorespunzător față de tine,</p>

		<p>provocându-te pe coridor, „Am auzit aceste insulte homofobe care nu ar fi trebuit să se întâmple.</p> <p>3. Verificați ce semnificație au anumite evenimente pentru student și modul în care studentul le experimentează, de ex. „Ce a însemnat asta pentru tine?”</p>
<p>Când elevul se dezvăluie sau „iese la suprafață”:</p> <p>În acest moment, tinerii se simt adesea deosebit de vulnerabili, deci au nevoie de înțelegere și sprijin. Acordați atenție alegerii cuvintelor și ascultați cu atenție modul în care tinerii vorbesc despre orientarea lor sexuală pentru a răspunde în mod adecvat.</p>		
3.	<p>Încercați să atenuați diferitele emoții care însoțesc mărturisirea celeilalte persoane.</p>	<p>1. Dați dovadă de empatie chiar și atunci când deveniți subiectul unui atac, de exemplu: „Și ce poți face în legătură cu asta?”, „Totul se întâmplă și nu m-ai ajutat”.</p> <p>2. Arătați înțelegere și interes și intenția de a ajuta, de exemplu: „Înțeleg că ești furios. De fapt, cineva ar trebui să facă ceva mai devreme, dar nu a făcut-o și acum vreau să o rezolv”, „Îmi imaginez că trebuie să fie cu adevărat dificil ”, " Ai dreptul să te simți așa ", " Pot să ghicesc că nu ți-a fost ușor să-mi spui. Sunt foarte fericit și îți mulțumesc că ai arătat o astfel de încredere în mine. "</p> <p>3. Verificați din nou ce semnificație au evenimentele pentru elev și cum le experimentează elevul, de exemplu: „De ce vă temeți cel mai mult?”</p> <p>4. Lăsați elevii să-și definească fricile și temerile.</p>

		Nu încercați să le interpretați starea emoțională.
4.	Arătați acceptul pentru un student cu o orientare sexuală diferită.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Exprimați-vă clar dorința de a ajuta, dar lăsați-l pe elev să decidă cum va arăta acest ajutor: „Crezi că ajutorul meu îți va fi util?” 2. Împărtășiți cunoștințele - este important ca elevul să știe că o persoană nu are nicio influență asupra orientării în care se află și că fiecare orientare a sexului este la fel de bună. 3. Numiți fenomene precum: stereotipuri sau homofobie, de exemplu: „Ceea ce experimentați se numește discriminare și este inacceptabil”. 4. Admiteți dacă nu aveți cunoștințe suficiente - „Cunoașterea mea despre acest subiect nu este completă, dar voi găsi informații sau vă voi ajuta să le găsiți”.
<p>Conversația poate fi primul pas, dar depinde în totalitate de tânăr să decidă când și cum să procedeze. Nu știți ce soluție va fi cea mai bună pentru dvs., deoarece nu aveți informații despre nevoile lor sau despre modul lor unic de a experimenta realitatea. Transmiterea inițiativei elevului, manifestați respect și încurajați să ia propriile decizii. Țineți minte! Nu faceți nimic în spatele lui.</p>		
5.	Planificați diferite moduri de organizare a sprijinului cu elevul.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Încercați să adunați cât mai multe informații despre situația și bunăstarea acestei persoane la școală într-un grup de colegi. 2. Întrebați clar și simplu ce ajutor așteaptă elevul de la dvs., de ex. „Ce crezi că putem face pentru asta?”, „De ce ai nevoie acum?”.
<p>Este important să ne amintim că elevii au dreptul la viața privată și că profesorii nu</p>		

numai că nu trebuie să informeze pe nimeni (inclusiv părinții) despre orientarea sexuală a elevului, ci trebuie să-și respecte intimitatea.

Cu toate acestea, ar trebui să monitorizați situația acestei persoane în orice moment și să reacționați dacă este necesar.

Bibliografie:

Allport G. W (1958), *The nature of prejudice*, Anchor Books, Garden City, [w:] M. Pawłęga (2016) (red.) *Szkola bez homofilii - podręcznik trenerski*, Warszawa: Stowarzyszenie Lambda.

Andrusiewicz A. (2014), *Bezpieczna szkoła. Poradnik równościowy dla nauczycieli i nauczycielek*, Kraków: Fundacja na Rzecz Różnorodności Polistrefa.

Bojarska K. (2009), *Psychologiczne i społeczne uwarunkowania stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji*, [w:] *Jak zorganizować wydarzenie antydyskryminacyjne?*, Warszawa: Stowarzyszenie Lambda - Warszawa, p. 5-28, www.przeciwdzialajdyskryminacji.pl/podrecznik_przeciwdzialajdyskryminacji.pdf (11.05.2020).

Bojarska-Nowaczyk K. (2005), *Psychospołeczne korelaty homofobii*, Gdańsk: Uniwersytet Gdański.

Długolecka A. (2005), *Kształtowanie się tożsamości homoseksualnej*, [w:] K. Slany, B. Kowalska, M. Śmietana (red.), *Homoseksualizm – perspektywa interdyscyplinarna*, Kraków: Zakład Wydawniczy Nomos.

Pawłęga M. (2016) (red.), *Szkola bez homofobii - podręcznik trenerski*, http://www.mowanienawisci.info/wp-content/uploads/2016/12/szkola_bez_homofobii_podrecznik.pdf (12.05.2020)

Świerszcz J. (2016) (red.), *Lekcja Równości. Materiały dla nauczycieli i nauczycielek: Jak rozmawiać o orientacji seksualnej w szkole i wspierać młodzież*, <https://kph.org.pl/wp-content/uploads/2016/02/lekcja-materialy-wyd2-www.pdf> (12.05.2020)

2.4.3. Etapele construirii unei strategii de lucru cu elevi provocatori - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska

Comportamentul provocator al elevilor este una dintre cele mai frecvente probleme ale profesorilor și educatorilor care apar în viața de zi cu zi a școlii.

Provocarea este definită ca acțiunea deliberată a unei terțe părți de a provoca o reacție a victimei provocării, de obicei dăunătoare pentru ea și adesea pentru persoanele asociate ei, cum ar fi obținerea de răspunsuri, informații, evocarea emoțiilor puternice, comportament necontrolat, ruperea lege. În psihologie, pe de altă parte, localizarea este definită ca aplicarea deliberată a comportamentelor, reacțiilor sau acțiunilor specifice, adesea agresive și bruște, acționând asupra psihicului, nu neapărat în conformitate cu principiile și ideologia alese de persoana respectivă.

Se presupune adesea că sunt presupuneri prea simpliste, crezând că o provocare și un act pe deplin intenționat, planificat, însoțit de anticiparea consecințelor. Cu toate acestea, ar trebui să accepte că, mai ales în cazul comportamentului provocator al copiilor și adolescenților, cel mai adesea nu sunt intenționate și accidentale.

Tipuri de comportamente provocatoare ale elevilor:

Există multe simptome ale comportamentului provocator al elevilor. Cel mai adesea se referă la nerespectarea regulilor și regulilor școlare, adică izbucnirea furiei, aruncarea obiectelor, săriturile pe bănci, distrugerea proprietății cuiva, agresiunea verbală și fizică la adulți și colegi, autoagresiunea, folosirea vulgarismelor, refuzul de a urma instrucțiunile și de a lucra în clasa, împiedicând alți elevi să lucreze etc.

Putem distinge trei tipuri de provocări:

1. **Provocările și inițiativa** sunt o lucrare decisă și planificată în prealabil ca o modalitate de a observa pe cineva surpriză, plasând un fapt împlinit, forțând.
2. **Provocarea reactivă** este un comportament care provoacă situația și mai ales comportamentul altcuiva. Poate fi o reacție spontană (de exemplu, reflexivă sau defensivă) la prezența altcuiva, la stimuli puternici (de exemplu, un sentiment de pericol, lipsă de tact) sau bine gândită, precedată de reflecție, alegere și un plan pentru a răspunde la anticiparea sau acțiuni, declarații percepute și înțelese (de exemplu, încercarea de a obiecta, supralicită, preveni ceva)
3. **Provocarea la feedback** este uneori improvizată, provocare multiplă ca răspuns la provocări adversari. Se deosebesc de provocările reactive prin faptul că, de obicei, nu sunt expresia și efectul de a fi surprinși de acțiunea altcuiva (...) și acest lucru se

datorează faptului că fac parte dintr-un joc multilateral și multifazic între mai multe entități.

Cauzele comportamentelor provocatoare ale elevilor:

Există două grupuri principale de motive pentru un comportament provocator:

- **Cauze interne**, adică inerente elevului:
 - dispoziție fizică sau psihologică slabă într-o zi dată, care se manifestă prin anxietate și iritabilitate,
 - un fel de a cere ajutor,
 - nevoie de atenție și sprijin din partea adulților din afara familiei,
 - lipsa abilităților de comunicare și sociale
 - incapacitatea de a face față problemelor
 - dobândirea de strategii distructive pentru a face față situațiilor dificile
 - sentimentul de a fi subestimat în familie, școală, echipa clasei,
 - îmbunătățirea poziției într-un grup de colegi,
 - străduindu-se să mențină conducerea în grup, clasă etc.
 - dorință de a se răzbuna și a-i umili pe ceilalți
 - satisfacție cu ridiculizarea celorlalți,
 - probleme mentale
 - moduri necorespunzătoare de eliberare a tensiunilor, emoțiilor și temerilor.

- **Cauze externe**, adică inerente familiei, școlii și mediului colegial:
 - funcționarea elevului într-o stare de suprasarcină emoțională permanentă (de exemplu, despărțire)
 - căsătoria părintească, boala în familie, pierderea locului de muncă de către părinți)
 - așteptările părinților inadecvate posibilităților copilului,
 - dorința de a avea atenția părinților „absenți” și „suprasolicitați”,
 - reacție defensivă la experiențele negative ale elevului cu profesori sau colegi,
 - reguli de evaluare neclare, nedreptate, haos organizațional,
 - relații ostile între profesori și elevi sau într-un grup de colegi
 - disponibilitatea de a atrage atenția asupra unei probleme sociale foarte importante, deși neglijate
 - mod plictisitor (monoton) de predare a profesorului.

Consecințele comportamentelor provocatoare ale elevilor:

Consecința reacției profesorilor și educatorilor la comportamentul provocator al elevilor poate fi:

1. **Eliminarea comportamentului incorect** are loc prin utilizarea tehnicilor educaționale adecvate.
2. **În comportamentul anormal permanent**, satisfacțiile obținute prin provocare consolidează un comportament similar și încurajează ceilalți elevi să îl copieze. În loc să lărgescă gama de abilități sociale care permit rezolvarea constructivă a problemelor și satisfacerea nevoilor, elevii reproduc un model comportamental negativ.
3. **Escalarea problemelor** care duc la un conflict pe termen lung. Astfel de consecințe apar cel mai adesea atunci când profesorul nu ia nicio reacție și astfel îi informează pe elevi că este o persoană slabă și timidă care nu este capabilă să facă față. Profesorul se stabilește ca o potențială victimă. Creșterea problemelor apare și atunci când reacția profesorului este prea ostilă, deoarece declanșează o dorință de represalii la elevi, care poate iniția un conflict grav, care reduce autoritatea profesorului în ochii elevilor și părinților, precum și evaluarea a competenței sale profesionale în rândul colegilor și a directorului. Profesorul reacționează agresiv sub influența furiei, dă un semnal că a fost lovit cu precizie și acest lucru duce la încercări repetate de ridiculizare și umilință. De asemenea, trebuie amintit că ingeniozitatea copiilor în a-i tachina pe oameni nepopulari este imensă.

Un profesor care este întotdeauna un educator trebuie să răspundă la comportamentul anormal, disfuncțional al elevului. Cu toate acestea, răspunsul său nu poate fi întâmplător sau dictat de emoțiile actuale, ci trebuie gândit și intenționat, oferind o mare garanție a unei schimbări pozitive a comportamentului minorului.

Plan de acțiune corectivă cu comportamente provocatoare ale elevilor

L.p.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
------	--	--

1.	<p>Abordați o intervenție pedagogică (posibil o confruntare constructivă), care ar trebui să vizeze oprirea comportamentului inadecvat al elevului în momentul de față față de voi.</p>	<p>Luați un răspuns imediat. Confruntarea interpersonală constă din 3 pași:</p> <p>Primul pas: „Văd ... aud ...” - aceasta este o scurtă descriere a comportamentului elevului în timpul lecției. Exemplu: „Tom, văd că nu vrei să ne citești temele”.</p> <p>Pasul doi: „MĂ SIMT ... DEOARECE ...” - repetăm mesajul anterior și denumim emoțiile care ne însoțesc. Folosim mesajul „eu” conform modelului I ... când tu ... pentru că ..., adică urmăm principiul de a oferi feedback constructiv celorlalte persoane.</p> <p>Pasul trei: „Mă gândesc la ce faceți?” - confruntarea interpretativă, adică cea mai probabilă interpretare a comportamentului unui elev.</p> <p>Tine minte! nu ne confruntăm cu o persoană care nu este pregătită pentru asta, adică este neliniștită, distrasă, supraestimulată.</p> <p>În caz de intervenție, este necesar să reducem contactul fizic (ne apropiem de banca elevului sau locul în care stă sau stă) și să-l chemăm pe numele său, astfel încât să nu existe nicio îndoială că ne adresăm acestui elev.</p> <p>O astfel de strategie va fi eficientă numai dacă profesorul este conștient de propriile emoții și motive pentru a acționa.</p>
2.	<p>Aranjați o conversație individuală cu elevul</p>	<p>1. Invitați elevul la o întâlnire într-un loc și timp liniștit.</p> <p>Tine minte! Prima conversație nu trebuie să rezolve problema.</p> <p>2. Când vă pregătiți să vă întâlniți cu elevul,</p>

		<p>faceți o listă cu caracteristicile sale pozitive, referindu-vă la situații reale.</p> <p>3. Interviu cu elevul pleacă de la informații pozitive despre elev pentru a reduce sentimentul de anxietate din.</p> <p>4. Întrebați despre problemele actuale pentru a afla ce emoții experimentează elevul și încurajați-l să vorbească despre ele.</p> <p>Verificați ce semnificație au anumite situații pentru elev și modul în care acesta le experimentează.</p> <p>Exprimați așteptarea că comportamentul va înceta, de ex. „Spune-mi: cum să previn situații similare să se întâmple în viitor?”.</p> <p>Dacă conversația nu aduce rezultate satisfăcătoare, stabiliți o întâlnire cu elevul și părintele său pentru următoarea întâlnire.</p>
3.	În prezența unui elev, informați părinții despre comportamentul provocator	<p>Invitați părinții la o conversație într-un loc și timp liniștit.</p> <p>Începeți conversația cu părintele cu informații pozitive despre copil, acest lucru îl va ajuta pe părinte să reducă sentimentul de frică și pericol.</p> <p>Spuneți părintelui orice modificare a comportamentului copilului său la școală.</p> <p>Nu uitați să citați cât mai multe fapte posibil.</p> <p>Împreună cu părintele și elevul, planificați modalități de a depăși problemele școlare.</p>
4.	Convingeți părinții și elevul să folosească ajutorul profesional.	<p>Exprimați-vă îngrijorarea, de ex. „Sunt foarte îngrijorat de copilul tău și aș vrea să te ajut”.</p> <p>Consecințele comportamentului provocator ar trebui uitate.</p> <p>Prezentați oportunități pentru sfaturi de</p>

		specialitate. Furnizați adrese și numere de telefon specifice clinicii unde familia va primi ajutor.
5.	Scrieți contractul	Scopul contractului este de a dobândi capacitatea elevului de a-și controla comportamentul. Contractul ar trebui să includă o descriere a comportamentului așteptat al elevului, precum și a activităților profesorului și părinților.
6.	Introduceți posibilele consecințe	Vă informăm despre consecințele și posibilele sancțiuni în cazul în care elevul încalcă condițiile stabilite în contract.
7.	Urmați sancțiunile anunțate	Dacă elevul nu își schimbă comportamentul și va ignora condițiile stabilite în contract, atunci activitățile acoperite de contract ar trebui să fie puse în aplicare în mod consecvent.

Bibliografie:

Góralczyk E. (2011), Constructive confrontation. Essence, main principles and skills needed , ORE training materials, <https://www.ore.edu.pl/2011/06/jak-sobie-radzi-z-prowokacyjnej-zachowaniamiuczniow-metoda-konstruktywnej-konfrontacji-czytelnia/> [20/05/2020]

Garstka T., Rude behavior or provocation? The impact of proper diagnosis on response choice , <https://epedagogika.pl/profilaktyka-i-wychowanie/niegrzeczne-zachowanie-czy-prowokacja-wplywwlasciwego-rozpoznania-na-dobor-reakcji-1832.html> [02.06.2020]

Karwat M. (2007), The theory of provocation , Warsaw: PWN Publishing House.

Szymańska J., Introduction to the program " How to deal with difficult and provocative behavior of students " , ORE training materials, <https://www.ore.edu.pl/2011/06/jak-sobie-radzi-z-provocativebehaviors-uczniow-Method-Constructive-Confrontation-Reading-Room/> [20.05.2020]

Szymańska J., Art of Constructive Confrontation, ORE training materials, <https://www.ore.edu.pl/2011/06/jak-sobie-radzi-z-prowokacyjne-zachowaniami-uczniow-metodakonstruktywnej-konfrontacji-czytelnia/> [20.05.2020]

2.4.4. Etapele construirii unei strategii pentru lucrul cu elevul cu comportament auto-vătămător - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska

Auto-mutilarea (auto-mutilare, auto-vătămăre, auto-vătămăre) sunt dificil de clasificat fără ambiguitate. Inițial, au fost înțelese ca daune intenționate, care nu pun viața în pericol și sunt inacceptabile din punct de vedere social sau denaturarea corpului. Odată cu răspândirea fenomenului artei corporale în cultura occidentală, inclusiv tatuarea profesională, piercing-ul, scarificarea, arderea tiparelor pe piele și alte modificări ale corpului tipice culturilor tribale, conceptul normei în domeniul interferenței cu corpul și mutilarea acestuia.

Autovătămărea ia de obicei forma unui mecanism de apărare într-o situație dificilă din punct de vedere psihologic. Esența lor este de a opri durerea emoțională. Durerea fizică provocată asupra noastră deviază atenția de la suferința mentală la durerea corporală. Prin urmare, el este creditat cu rolul unui factor de protecție specific înainte de a încerca să se sinucidă. Autovătămărea îndeplinește astfel următoarele funcții:

1. Funcții legate de coping și supraviețuire:

- reglarea tensiunii și anxietății
- tratarea furiei

2. Funcții legate de simțul realității:

- sentiment sporit de autonomie și control
- creșterea sentimentului de contact cu realitatea

3. Caracteristici legate de abordarea experiențelor traumatiche:

- reexperimentarea leziunii într-un mod simbolic
- amintirea altora de leziunile din trecut

4. Caracteristici legate de auto-pedepsire:

- auto-pedepsirea, în special pentru impulsurile sexuale neaprobată
- pedepsirea altora, inclusiv a persecutorului
- curățare

5. Caracteristici privind relațiile cu alte persoane:

- comunicare
- pedepsirea altora

- influențarea comportamentului altora

Există două tipuri de auto-vătămare:

- **episodice**, care sunt o expresie a dificultăților experimentate periodic sau a unui răspuns la criză
- **cronice**, care sunt un mod stabilit de a face față timpurilor pe termen lung.

Autovătămarea se referă în principal la adolescenți și adulți tineri (aproximativ 13-42%), iar prevalența lor scade odată cu vârsta (aproximativ 4-6% adulți). Simptomele apar de obicei între 12 și 14 ani. Comportamentele sunt întreprinse la inițiativa unui adolescent sau sub influența impactului asupra mediului, iar durata lor medie este de aproximativ 2 ani.

Simptome de auto-vătămare:

În categoriile DSM-5, au fost propuse următoarele criterii de diagnostic pentru tendințele non-suicidale NSSI (Non-Suicidal Self-Injury):

A. Auto-mutilare intenționată individuală, deteriorarea suprafeței corpului în ultimul an, timp de 5 sau mai multe zile, care poate provoca sângerări, vânătăi sau durere (de exemplu, tăiere, arsură, perforare, lovire, frecare excesivă), cu așteptarea ca dauna va duce doar la vătămări minore sau moderate (adică fără intenții de sinucidere).

B. O persoană se angajează într-un comportament auto-agresiv din unul sau mai multe motive: (1) pentru ameliorarea emoțiilor negative sau a stărilor cognitive, (2) pentru rezolvarea problemelor interpersonale, (3) pentru evocarea unei stări emoționale pozitive.

C. Autovătămarea intenționată este legată de cel puțin una dintre următoarele situații: (1) apariția dificultăților interpersonale sau a sentimentelor sau gândurilor negative, cum ar fi depresia, anxietatea, tensiunea, furia, anxietatea generalizată sau autocritica imediat înainte de act de auto-vătămare. (2) apariția unei preocupări dificil de controlat cu un comportament intenționat înainte de a se angaja în auto-auto, (3) gândirea frecventă asupra automutilării, chiar și atunci când nu este efectuată.

D. Comportamentul nu este sancționat social (de ex. Piercing, tatuare, ritual religios sau cultural) și nu se limitează la zgârierea crustelor sau a mușcăturii unghiilor.

E. Comportamentul și consecințele acestuia determină niveluri semnificative clinic de stres sau afectează negativ funcționarea interpersonală, academică sau în diferitele domenii relevante.

F. Comportamentul nu apare doar în timpul episoadelor psihotice, delir, sub influența intoxicației cu substanțe sau în timpul retragerii acestora.

În funcție de formele de auto-vătămare putem indica:

- **auto-vătămare compulsivă**, care implică repetarea, chiar în fiecare zi, a repetării activității autodestructive în același mod. Ele pot avea o formă ritualizată (de exemplu, trage părul dintr-un anumit loc de pe cap, stoarcerea pielii) sau automat (de exemplu, smulgerea și zgărierea modificărilor pielii)
- **auto-vătămătoare și impulsivă**, care implică tăierea pielii cu unelte ascuțite sau arderea acesteia, bătaie, zgâriere, mușcături, perforarea corpului, de obicei sub influența unui impuls dificil asociat cu tensiunea înaltă. Umerii, antebrațele și coapsele sunt cel mai adesea răniți.

Semnalele de avertizare specifice comportamentului:

- zgârieturi, tăieturi, vânătăi de origine necunoscută
- pete de sânge pe îmbrăcăminte
- pansamente frecvente
- purtarea de haine cu mâneci lungi, picioare de pantaloni, care pot ascunde rănilor, vreme neadecvată
- evitarea activității în timpul căreia pot fi expuse răni, cicatrici
- purtând unelte ascuțite (lame, cuțite, știfturi de siguranță, știfturi)
- petrece mult timp în toaletă sau în alte locuri închise.

Cauzele comportamentului auto-vătămător:

Cauze în mediu:

- traume din copilărie
- violență fizică
- violență sexuală
- lipsa atenției părinților
- stilul toxic în relații
- separare, pierdere

Motivele inerente unității:

- reglarea sau controlul emoțional
- stimă de sine
- relația cu corpul cuiva
- înclinații disociative
- scheme cognitive

- apariția unei structuri anormale a personalității
- prezența tulburărilor psihice

Consecințele comportamentului auto-vătămător:

- dependență (endorfinele provoacă euforie)
- răni, cicatrici
- infecții
- tromboflebită
- gândurile de sinucidere
- mod distructiv de a face față
- probleme legate de funcționarea socială și profesională (de exemplu, lipsa de acceptare, respingere și stigmatizare din mediu)
- lipsa controlului asupra propriei vieți

Plan de acțiune corectivă cu elevul cu comportament auto-vătămător

L.p.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Luați măsuri pentru a ajuta elevul să ofere ajutor eficient prin reducerea sau prevenirea dificultăților majore.	<p>1. Luați un răspuns imediat, de ex. tratează rana.</p> <p>2. Numiți situația fără echivoc, de exemplu: „Văd că aveți urme după ce ați fost mutilat”.</p> <p>3. Dezvăluiți propriile emoții - o reacție care întărește mesajul (și, poate, îi permite celui care răspunde să-și evacueze emoțiile) de exemplu: „Cred că suferiți din anumite motive. Vreau să vă ajut”.</p>
2.	Faceți contact cu un student care este auto-vătămat.	<p>1. Invitați elevul la o întâlnire într-un loc și timp liniștit.</p> <p>Tine minte!</p> <p>Prima conversație nu trebuie să rezolve problema.</p> <p>2. Începeți conversația spunându-i elevului motivul imediat pentru care începe conversația și exprimându-vă îngrijorarea și</p>

	<p>dorința de a ajuta - începeți prin a descrie ceea ce observați, de ex. "În ultima lecție, profesorul a observat că aveți o scabie proaspătă lângă o cicatrice mai veche la încheietura mâinii. Îl îngrijorează. El a cerut să vă vorbească despre asta. Dacă treceți prin momente dificile, aveți probleme, Sunt aici pentru a vă ajuta. Îmi pasă cu adevărat de acest lucru. Veți fi de acord să-mi spuneți de unde au venit aceste cicatrici? "</p> <p>3. Verificați ce semnificație are un anumit eveniment pentru elev și modul în care acesta îl experimentează, de ex. „Ce a însemnat pentru tine?”, „Vreau să aud despre ce și s-a întâmplat?”</p> <p>4. Încercați să aflați cât durează problema, de exemplu: „Când ați făcut-o prima dată?”</p> <p>5. Pre-diagnosticați motivele pentru a oferi cel mai bun sprijin, de ex. "Cât de des o faci? Motivele acestor comportamente sunt similare? Spune-mi despre asta."</p> <p>6. Încercați să atenuați emoțiile care însoțesc confesiunea celorlalte persoane: - arătați empatie și înțelegere, de ex. „Vă puteți simți așa”. - spuneți despre propria dvs. acceptare, empatie, cu privire la, de ex. : „Înțeleg că îți aduce ușurare, dar nu este sănătos”.</p> <p>7. În principiu, discutăm despre condițiile de contact cu părinții, de exemplu: "Trebuie să le spun părinților tăi despre problemele tale</p>
--	---

		<p>pentru a te putea ajuta cât mai curând posibil. Spune-mi cu cine pot vorbi despre asta: Mama ta sau tată? Cu care dintre părinți vă înțelegeți mai bine? Să luăm în considerare împreună ceea ce spun. Doriți să participați la conversație? "</p>
3.	<p>În prezența unui copil, informați părinții despre problemele lor observate la școală</p>	<p>Invitați părinții la o conversație într-un loc și timp liniștit.</p> <p>Începeți conversația cu părintele cu informații pozitive despre elev, acest lucru îl va ajuta pe părinte să reducă sentimentul de frică și pericol.</p> <p>Prezentați părintelui schimbările observate în comportamentul copilului său și descrieți situația de la școală. Și pentru a fi convingător, citați cât mai multe fapte posibil. Spuneți că sunt un simptom al unei situații emoționale dificile.</p>
4.	<p>Convingeți părinții și elevul să folosească ajutorul profesional.</p>	<p>Exprimați anxietatea, de exemplu: „Sunt foarte îngrijorat de copilul tău și aș vrea să te ajut”.</p> <p>Merită menționat riscul ridicat de sinucidere la adolescenți. Explicați mecanismul.</p> <p>Explicați posibilitățile de a solicita sfaturi de specialitate.</p> <p>Introduceți adrese specifice, ora telefonului, unde familia va primi ajutor.</p>
5.	<p>Scrieți un contract pentru „36 de ore” de daune.</p>	<p>Scopul contractului este de a sprijini elevul să se abțină de la un comportament autodistructiv și să dobândească capacitatea de a-și controla comportamentul.</p>

Bibliografie:

American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (5th ed.). Arlington, TX; 2013.

Babiker G., Arnold L. (2002), Autoagresja - mowa zranionego ciała, Gdańsk: GWP.

Lenkiewicz K., Racicka E., Bryńska A. (2017), Samouszkodzenia – miejsce w klasyfikacjach zaburzeń psychicznych, czynniki ryzyka i mechanizmy kształtujące. Przegląd badań, *Psychiatria Polska*; 51(2): 323–334.
www.psychiatriapolska.pl/uploads/images/PP_2_2017/323Lenkiewicz_PsychiatrPol2017v51i2.pdf

Nitecka M., Papaj A., Samookaleczenia: - objawy -przyczyny -formy pomocy w szkole, <https://www.czestochowa.powiat.pl/poradnia/samouszkodzenia.pdf>

Wycisk, J., Ziółkowska, B. (2010), Młodzież przeciwko sobie. Zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia – jak pomóc nastolatkom w szkole. Warszawa: Wydawnictwo Difin.

Żechowski C., Namysłowska I. (2008), Kulturowe i psychologiczne koncepcje samouszkodzeń, *Psychiatria Polska*, tom XLII, nr 5, p. 647–657

2.4.5. Etapele construirii unei strategii pentru lucrul cu elevul timid - Bożena Majerek, Iwona Marczyńska

Timiditatea este o tendință de a simți anxietate în condiții caracterizate de disponibilitatea altora. La rădăcina timidității stă un fel de imagine de sine care determină percepția discrepanței negative dintre îndeplinirea propriei, reale și acceptate (imaginate) a standardelor sociale (sarcini și cerințe). Timiditatea este atât un sentiment ușor de jenă, o teamă nerezonabilă față de oameni, cât și un sindrom acut de reacții nevrotice. În funcție de situație, poate lua diverse intensități, de ex. de la o ușoară jenă, prin anxietate fără un motiv aparent, până la panică și dorința de a scăpa imediat. Există trei tipuri de timiditate:

1. Momentul trăit ca stare într-un anumit tip de situații sociale (intimidare).
2. Tranzitor legat de dinamica dezvoltării mentale, în special de formarea personalității. Este cel mai frecvent la copii și adolescenți și este o manifestare a momentelor de criză în procesul de formare a personalității.
3. Susținut caracterizat de anumite persoane pe viață ca urmare a unei forme specifice personalității lor.

Simptome de timiditate:

Timiditatea se manifestă sub forma a trei componente de bază:

1. Inhibiția, care este înțeleasă ca blocarea formelor obișnuite de răspuns la o evaluare a situației și expunere socială, însoțită de simptome fiziologice, anxietate, un sentiment de „senzație de lumină” și stângăcie și disconfort.
2. Pasivitatea, care se manifestă prin abținerea de la acțiune, evitarea activității de grup, lipsa inițiativei.
3. Retragera se referă la renunțarea la contactele interpersonale, care este însoțită de un sentiment de valoare mai mică, de așteptarea eșecului. Timiditatea este un set complex de simptome care se manifestă în sfera:
 - comportamentale, care constau în inhibarea activității individului într-o situație de expunere socială
 - suferință emoțională, care include următoarele domenii: frica de evaluarea negativă de către ceilalți, sentimentul de jenă în situațiile sociale, trăirea anxietății

care apare atunci când persoanele timide se tem să fie evaluate, sentimentul de amenințare personală în situațiile de contact social și teama de contactele cu alți oameni.

- orientat spre sine, care include în primul rând tendința spre visarea cu ochii deschiși, întreruperea proceselor de gândire, un sentiment de inferioritate și lipsa de încredere în sine. Oamenii timizi sunt însoțiți în permanență de frica compromisului, a criticilor, a ridicolului, a eșecului și a suferinței. Un elev timid se caracterizează prin autocontrol excesiv, lipsă de încredere și încredere în sine, frică de respingere și credință constantă că este evaluat sau criticat.

Elevul timid are dificultăți în a-și exprima public opinia, este prea preocupat de reacțiile sale și are probleme cu vorbirea. Un astfel de student pierde constant multe oportunități de succes sau de prietenie de succes. Intimidarea excesivă îl condamnă deseori pe student la marginalizare în raport cu colegii săi mai vorbăreți și curajoși. În plus, eforturile sale sunt adesea trecute cu vederea și subestimate de profesori și educatori.

Cele mai frecvente manifestări de timiditate includ:

- dificultăți de vorbire, respirație (voce slabă datorată tensiunii ligamentelor vocale, adesea tăcere atunci când vorbesc alții);
- oboseală rapidă, mișcări incomode (poate exista, de exemplu, rigiditate care restricționează libertatea de mișcare sau chiar liniște, în timp ce alți studenți îndeplinesc în mod liber diferite sarcini care le-au fost atribuite);
- simptome somatice: degete tremurânde, mâini transpirate, strângere nervoasă a mâinilor, paloare sau roșeață;
- incertitudine, anxietate, jenă în relațiile cu alte persoane, frică de respingere și nervozitate în situații noi, lacrimă la copiii mai mici;
- lipsa de încredere în tine și în abilitățile tale și convingerile negative despre tine;
- tendință de îngrijorare și autoacuzare;
- ritm de lucru mai lent în timpul orelor de curs, uneori precizie exagerată și precizie în timpul diferitelor implementări (elevul poate verifica lucrarea de mai multe ori și se poate asigura că a îndeplinit bine sarcina), lipsa de credință în faptul că sarcina este bine realizată, deseori are ca rezultat eșecul de a ține pasul cu activitățile ulterioare efectuate la lecții; în timpul lecției nu răspunde, atunci când este întrebat răspunde punctual și întâmpună dificultăți în a cere sfaturi sau explicații

- neprezentarea unor sentimente intense, dificultatea elevului în comunicarea a ceea ce simte și gândește;
- reticența de a spune în situații spontane ce s-a întâmplat și ce trăiește elevul;
- pasivitatea și lipsa de inițiativă în implementarea diverselor activități;
- izolare în timp ce alții fac contacte prietenoase

Cauzele timidității:

- așteptări excesive ale părinților, profesorilor sau colegilor;
- dobândirea insuficientă a abilităților sociale, de exemplu din cauza lipsei unui contact suficient cu colegii;
- amintiri neplăcute legate de respingere, ridicol;
- semnalele și emoțiile primite de la părinți în primii ani de viață (învățând să fii timid);
- aplicarea de restricții, penalizare necorespunzătoare și sistem de recompense;
- neconcordanță în procedurile educaționale în raport cu copilul;
- experiențe negative sau lipsă de experiență în vorbirea în public;
- motive inerente sistemului școlar: școli prea mari, numeroase clase, eșecuri școlare (atât în sfera educației, cât și în relațiile cu ceilalți).

Consecințele sindromului depresiv:

Consecințele pot avea un efect distructiv asupra individului, în principal din cauza timidității:

- face dificilă întâlnirea cu oameni noi și prietenii și primește bucuria experiențelor pozitive cauzate de contactele sociale;
- face dificilă manifestarea asertivității, inclusiv în domeniul apărării publice a opiniilor și drepturilor proprii, precum și exprimarea opiniilor și prezentarea propriilor valori; împiedică prezentarea completă de sine prin dezvăluirea punctelor forte;
- contribuie la jenă și concentrare excesivă asupra propriilor reacții;
- împiedică gândirea precisă și comunicarea eficientă cu alte persoane;
- apare adesea cu condiții negative precum depresia, anxietatea sau singurătatea.

Plan de acțiune corectivă cu elevul cu sindrom depresiv

Lp	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Faceți contact cu un student timid.	1. Invitați elevul la o întâlnire într-un loc și timp liniștit.

		<p>2. Începeți conversația spunându-i elevului motivul imediat al conversației - "Păreți trist și distras. Vă așezați singuri în pauze. Aș vrea să vă vorbesc despre asta ..."</p> <p>3. Merită să știm cum se percepe elevul pe sine și cum se simte în clasă și școală.</p> <p>4. Conversația cu elevul ar trebui să fie nelimitată. Puteți încerca să vorbiți despre o varietate de subiecte care privesc de exemplu. vreme, filme vizionate sau bunăstare. Este important să reușiți să încurajați elevul să dialogheze. Nu vă descurajați de monologul pe care îl faceți la început.</p> <p>5. În conversație, este bine să-l faci pe elev să-și dea seama cât de comună este timiditatea și câți oameni au reușit să o depășească.</p> <p>6. Fiți interesat de elev în fiecare zi, indiferent de starea lui de spirit și nu numai atunci când vedeți simptome deranjante.</p> <p>7. Ascultați, arătați înțelegere și interes, precum și intenția de a ajuta, de ex. „Vă pot ajuta?”</p>
2.	Motivați elevul să contacteze un specialist	1. Spuneți-i elevului că întâlnirea și comunicarea cu o persoană imparțială îl vor ajuta să-și înțeleagă propriile emoții și sentimente, să-și organizeze experiențele într-un mediu sigur.
3.	Împreună cu elevul, dezvoltați principiile programului „îndrăzneală” și discutați despre progresele sale	Principiile stabilite și obiectivele ar trebui să fie realiste pentru a fi atinse și în același timp să fie o provocare, de ex. a spune ceva întregii clase, a pune o întrebare profesorului etc. Ajutați-l pe elev să își

		evalueze progresul îndrăzneț
4.	Informați părinții despre problemele copilului lor	<p>1. Invitați părinții să vorbească într-un loc și timp liniștit.</p> <p>2. Spuneți părintelui despre problemele observate în comportamentul copilului său la școală (pentru a fi convingător ar trebui să citați cât mai multe fapte posibil): "Michael pregătește eseuri foarte interesante. Cu toate acestea, are probleme serioase cu prezentarea lor în clasă. " ... ".</p> <p>Tine minte! Rolul profesorului este de a sprijini părinții în activitățile lor, oferindu-le cunoștințe despre copilul lor, punctele sale forte și văzând cele mai mici succese școlare.</p>
5.	Convinge părinții să apeleze la ajutorul profesional	<p>1. Exprimați îngrijorarea, de ex. „Sunt foarte îngrijorat de copilul tău și aș vrea să te ajut”.</p> <p>2. Menționați riscul ridicat de tulburări depresive la adolescenți.</p> <p>3. Explicați posibilitățile de a solicita sfaturi de specialitate.</p> <p>4. Furnizați adrese și numere de telefon specifice clinicii unde familia va primi ajutor.</p>

Bibliografie:

Barylkiewicz E.A. (2018), "10 wskazówek jak pokonać nieśmiałość", <https://www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/emocje/10-wskazowek-jak-pokonac-niesmialoscaa-12Jt-RFE9-VLyB.html> [01.07.2020]

Głuszak A. (2012), Pokonać nieśmiałość, „Życie Szkoły”, nr 1, 25–28. Harwas-Napierała B. (1979), Nieśmiałość dziecka, Poznań, Wydawnictwo Naukowe UAM. Jagieła J. (2005),

Trudny uczeń w szkole. Krótki przewodnik psychologiczny, Kraków, Wydawnictwo RUBIKON.

Wrótniak J. (2019) Trudności ucznia nieśmiałego, Lubelski Rocznik Pedagogiczny, T. XXXVIII, z. 4.

Zimbardo P.G. (2007), Nieśmiałość. Co to jest? Jak sobie z nią radzić?, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

2.5. PROBLEME ÎN SITUAȚIILE DE RESPONSABILITĂȚI

KATARZYNA WOJTANOWICZ

Identificarea problemelor în situații de sarcină și prevenirea unor astfel de tulburări este deosebit de importantă în implementarea procesului de socializare a tinerilor. Metoda responsabilizării constă în încredințarea elevilor cu sarcini specifice, a căror performanță duce înapoi la schimbări constructive în comportamentul lor și îmbogățirea cunoștințelor și experienței într-un domeniu specific de activitate. Datorită acestei metode, încrederea în sine, capacitatea de a planifica activități, de a rezolva probleme, gândirea creativă și analitică, responsabilitatea, cooperarea și perseverența sunt dezvoltate la elevi.

Când utilizați această metodă educațională, nu uitați să învățați elevii cum să identifice cauzele propriilor eșecuri și cum să le depășească. De asemenea, este important ca tinerii să învețe competențe organizaționale de bază. Gestionarea eficientă a timpului, și anume capacitatea de a analiza și utiliza timpul, a-și stabili obiective, planificarea rațională, luarea deciziilor, implementarea și organizarea activităților, precum și controlul sistematic sunt factori care cresc probabilitatea de succes.

Sprijinirea elevilor în realizarea planurilor și obiectivelor lor este un factor important în creșterea la vârsta adultă. Tulburările în situații de sarcină pot apărea atât în timpul implementării lor, cât și înainte de a fi întreprinse. Ele pot lua diferite forme: de la descurajare la refuzul de a îndeplini o sarcină. Depășirea lipsei sau a motivației insuficiente, descurajarea rapidă în îndeplinirea sarcinii și construirea competențelor sociale, de negociere și comunicare sunt provocări pentru educație. Un factor important în perturbarea implementării sarcinilor este potențialul neutilizat și capacitățile elevilor, care se traduce prin lipsă sau realizări și rezultate insuficiente. Eșecul de a acționa este distructiv pentru acțiunea viitoare.

Tulburările din relațiile de sarcină sunt asociate nu numai cu lipsa abilităților organizatorice și de planificare, dar pot rezulta adesea din diverse disfuncții de dezvoltare, cum ar fi: dificultăți specifice de învățare, tulburări ale funcției executive, ADHD sau tulburări emoționale.

Subiecte:

Simptomele tulburărilor în realizarea și implementarea sarcinilor

Factorii care perturbă implementarea sarcinilor încredințate

Competențele organizaționale

Abilitatea de a gestiona timpul și sarcinile
Abilitatea de a delega sarcini
Motivarea și întărirea pozitivă
Competențele sociale, de negociere și comunicative
Identificarea succeselor și a eșecurilor
Depășirea dificultăților și a eșecurilor
Învățând din greșeli

Rezultatele învățării:

- Recunoașteți problemele legate de realizarea și implementarea sarcinilor
- Delegați sarcini • motivați elevii să își îndeplinească sarcinile în mod eficient
- Învățați-vă cum să depășiți dificultățile în îndeplinirea sarcinilor
- Predați gestionarea timpului și a sarcinilor
- Comunicați și negociați în situații problematice
- Recunoașteți succesele și eșecurile dvs. și ale elevilor dvs.
- Învăța-te pe tine și pe ceilalți analizând greșelile

Concepte orientative:

- Motivația internă afectează în mod semnificativ implementarea sarcinii.
- Lipsa de sprijin în îndeplinirea sarcinilor depășește distructiv dificultățile.
- Nivelul scăzut al abilităților de comunicare și negociere face dificilă îndeplinirea și asumarea sarcinilor.
- Nu puteți evalua efectele la etapele individuale ale implementării interferează cu implementarea acestora.
- Nerespectarea cauzelor posibilelor defecțiuni crește probabilitatea unor alte defecțiuni.
- Nu puteți gestiona timpul și sarcinile generează eșecuri și eșecuri.
- Nu puteți învăța din greșeli determină duplicarea problemelor și eșecurilor.

Întrebări orientative:

- Care sunt manifestările tulburării în desfășurarea sarcinilor?
- Cum să dezvolți motivația pentru realizarea unei implementări eficiente a sarcinilor?
- Cum se încredințează implementarea sarcinilor?
- Cum să dezvolți abilitățile sociale de comunicare, negociere și socială ale elevilor?
- Cum să-i înveți pe elevi să gestioneze timpul și sarcinile?

- Cum să recunoaștem succesele și eșecurile elevilor? Cum să-ti recunoști propriile succese și înscușesuri?
- Cum să consolidați elevii în etapele următoare ale sarcinii?
- Cum să-i înveți pe elevi despre greșelile lor?

Exemple de lucru cu un student:

- cu dificultăți de învățare (SLD) (strategia 2.5.1)
- cu tulburări de funcție executivă (EFD) (strategia 2.5.2)
- cu tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD) (strategia 2.5.3)
- cu tulburări de internalizare (strategia 2.5.4)
- cu tulburare obsesiv-compulsivă (TOC) (strategia 2.5.5)

2.5.1. DIFICULTĂȚI SPECIFICE DE ÎNVĂȚARE (SLD) - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská

Dificultățile specifice de învățare afectează copiii, adolescenții și adulții. Esența problemelor lor nu rezidă în lipsa inteligenței generale, deseori surprind cu soluții originale, au succes în subiecte care îi interesează mai presus de toate. Dizabilitățile de învățare sunt un termen folosit pentru a descrie un grup eterogen de dificultăți care se manifestă prin dobândirea și utilizarea vorbirii, citirii, scrierii, ascultării și matematicii. Aceste dificultăți sunt de natură individuală și apar din disfuncționalități ale sistemului nervos central. Pe baza manifestărilor generale ale dizabilităților specifice de învățare, putem defini o tulburare specifică de lectură - dislexie, scriere - disgrafie, ortografie - disortografie, numărare - discalculie, desen - dispinxie, muzică - dismuzie, capacitatea de a efectua sarcini practice complexe - dispraxia. Cele mai frecvente tipuri de tulburări specifice de învățare afectează în principal domeniile matematicii, citirii și scrierii (Heinemann, Bolanos și Griffin, 2017):

Dislexia este o dizabilitate de învățare clasificată prin deficite de învățare a citirii sau înțelegerii cuvintelor, literelor și a altor simboluri ale limbii materne a cursantului.

Disgrafia este un tip de dizabilitate de învățare care afectează capacitatea de scriere a unui individ. Studenții care au disgrafie pot avea dificultăți care variază de la incapacitatea de a formula gânduri în text, scriere de mână ilizibilă, amestec inconsistent de tipărit și cursiv, majuscule și minuscule și dimensiuni, forme și înclinare a literelor dezechilibrate. În plus, o

persoană cu disgrafie poate prezenta dificultăți în copierea cuvintelor, poate prezenta o planificare spațială slabă sau poate să nu completeze litere sau cuvinte familiare. Disgrafia poate afecta, de asemenea, capacitatea unui individ de a gândi și de a scrie în același timp; luând-o ca pe o provocare.

Discalculia implică dificultăți frecvente cu sarcinile aritmetice de zi cu zi, cum ar fi să spui timpul, să urmezi instrucțiunile, să respecti și să creezi programări și să secvențezi evenimente.

Disortografia este o tulburare care se manifestă prin comiterea greșelilor de ortografie, cu cunoașterea regulilor de ortografie și motivație adecvată pentru a scrie corect.

Semne / simptome ale tulburărilor de învățare:

➤ **Manifestări dislexice:**

- problema amintirii și memorării scrisorilor individuale,
- distincția problematică a formelor literelor, probleme în distingerea literelor cu forme similare,
- capacitate redusă de a combina forma scrisă și sonoră a vocii,
- nedistincționarea consoanelor audibile similare, probleme cu consoanele de înmuiere,
- inversiunea fonetică - nerespectarea ordinii corecte a literelor în silabă / cuvânt,
- adăugarea de litere / silabe cuvintelor; omiterea literelor / silabelor în cuvinte,
- ghicirea finalului unui cuvânt în conformitate cu începutul citit corect,
- neînțelegere a conținutului textului citit,
- citire dublă - citirea cuvintelor, silabelor mai întâi în șoaptă pentru tine, apoi cu voce tare.

➤ **Manifestări disgrafice:**

- scriere ilizibilă în ciuda timpului și atenției suficiente pentru sarcină,
- dimensiune neregulată / diferită a fontului, varietate de forme, nerespectarea liniei la scriere,
- înclinație neuniformă a literelor, denivelare a liniilor, densitate neregulată între cuvinte și litere, cuvinte / litere neterminate, omiterea cuvintelor într-un text continuu,
- plasarea neregulată a textului scris pe pagină cu privire la linii și margini,

- prindere convulsivă, postură specifică la scriere, monitorizare atentă a propriei mâini de scriere,
- ritm de lucru semnificativ lent; eforturile enorme făcute în orice comunicare scrisă,
- conținutul scris în presiunea timpului la orice nivel al educației școlare nu corespunde cunoștințelor și abilităților reale de limbă ale elevului, studentului cu disgrafie.

➤ **Manifestări discalculice:**

- ***Discalculia practognostică*** - abilitate matematică afectată de a manipula obiecte, specifice sau desenate și de a le atribui simbolului numărului (atribuirea paralelă a unui număr unui număr și invers, adăugarea, scăderea, numărarea inversă pe un contor ...). Capacitatea de a sorta obiectele după mărime sau de a recunoaște relațiile mai puțin-aceleași poate fi, de asemenea, afectată.
- ***Discalculia verbală*** - afectarea capacității de a denota verbal caracterele operaționale, a înțelegerii terminologiei matematice în sensul mult mai mult, mult mai puțin ... Individul nu gestionează desemnarea verbală a operațiilor matematice, a cantităților sau a numărului de elemente. La o solicitare verbală, individul nu este în măsură să spună numărul de degete - dacă sunt afișate, indicați valoarea numărului scris etc.
- ***Discalculia lexicală*** - incapacitatea tipică a unui individ de a citi caractere matematice și combinațiile acestora, simboluri precum cifre, numere cu mai multe cifre cu zerouri (mai ales în mijloc), numere de formă etc. Este similar cu dislexia în citirea numerelor.
- ***Discalculia grafică*** - se manifestă prin capacitatea afectată de a scrie caractere numerice. Individul nu poate face față spațiului grafic relevant, are probleme în geometrie. Este similar cu disgrafia din matematică.
- ***Discalculia operațională*** - individul nu poate efectua operații matematice. El le înlocuiește, schimbă altele mai complexe cu altele mai simple.
- ***Discalculia ideognostică*** - este o tulburare în înțelegerea conceptelor matematice și a relațiilor dintre ele, în înțelegerea numerelor ca concept. O persoană nu este în măsură să memoreze exemple pe care, având în vedere inteligența și vârsta sa fizică și mentală, ar trebui să le manipuleze mai ales fără probleme.

Cauzele problemelor:

Etiologia dizabilităților de învățare este complexă datorită varietății de factori responsabili de formațiile lor. Două grupuri principale sunt enumerate în încercările de a clasifica cele mai importante cauze ale dificultăților specifice de învățare:

- cauze biologice (organice, genetice, hormonale),
- motive psihologice care subliniază tulburările din sfera emoțională pe fondul unui mediu social defectuos.

Conform unei abordări diferite, o tulburare a ritmului și a ritmului dezvoltării funcțiilor cognitive, vizuale, auditive și motorii este responsabilă pentru dificultăți specifice de învățare.

Consecințe:

Elevii cu dizabilități de învățare evidențiază adesea probleme semnificative în funcțiile executive, care includ operații de memorie de lucru (actualizare), inhibiții de impulsuri (inhibare) și setare mentală sau schimbare de sarcini (schimbare). Adesea au dificultăți în accesarea, organizarea, prioritizarea și coordonarea informațiilor în activități mentale simultane (Watson, 2016).

Dacă dificultățile nu sunt recunoscute, pot apărea tulburări în dezvoltarea emoțională și sovietică. Elevii suferă adesea de sentiment de inferioritate, neînțelegere și au probleme cu stabilirea contactelor sociale. Sunt adesea timizi, nesiguri, neajutorați și temători. Insecuritatea îi face să evite situațiile în care pot fi ridiculizați.

Plan corectiv

L.P.	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Furnizați feedback regulat și de calitate	Feedback constant și oportunități de a utiliza strategiile pe care le-ați predat în lecții.
2.	Definiți așteptările	Definiți în mod clar așteptările clasei pentru muncă și comportament, postați-le și folosiți-le ca bază a tuturor interacțiunilor și a proiectelor de clasă. A face din cerințele dvs. o parte a clasei sau a rutinei temelor îl va ajuta pe elev să îndeplinească așteptările.
3.	Organizarea	Folosiți organizatori grafici pentru a ajuta elevii să înțeleagă relațiile dintre idei. Folosiți diagrame, grafică

		și imagini pentru a spori ceea ce spun în cuvinte.
4.	Asigurați-vă că ceilalți elevi nu se simt dezavantajați	Explicați într-un mod adecvat altor colegi de clasă o abordare diferită a evaluării unei persoane cu un handicap specific de învățare.
5.	Abordați problema individual și acordați mai mult timp	NU îi comparăm cu alții, îi evaluăm individual, încercăm să îi înțelegem și să le respectăm problemele. Le vom permite să experimenteze un sentiment de succes, oferindu-le oportunități care să le dezvăluie punctele forte. Oferiți unui student LD mai mult timp pentru o sarcină, dar acordați o dată de scadență impusă („ori de câte ori doriți să o predați” nu va funcționa cu studenții care au probleme în organizarea timpului).
6.	Fiți răbdător	Când un elev pune o întrebare care vă cere să repetați ceva ce ați spus deja sau ați fost deja în lectura pe care ați atribuit-o, repetați informațiile cu răbdare.
7.	Probleme de citire	Furnizați note ghidate pentru fiecare capitol. Notele trebuie să conțină un rezumat al principalelor puncte și termenilor cheie enumerați în ordine secvențială. Dacă materialul pare deosebit de dificil, cereți elevului să recitească, să citească cu voce tare sau să reformuleze informațiile. Elevul poate beneficia de utilizarea diferitelor elemente de evidențiere colorate, de exemplu: una pentru ideile principale, una pentru detalii cheie și alta pentru definiții.
8.	Probleme de scriere	Notați sarcini scrise numai pentru idei sau oferiți două note: una pentru conținut și una pentru abilități tehnice. Dacă elevul are o problemă cu secvențierea, cereți-i să vă arate o schiță de idei / informații în ordinea în care intenționează să le prezinte. Asigurați-vă că elevul înțelege ce se cere într-o sarcină scrisă. Explicați cuvinte precum comparați și contrastați.

9.	Probleme de discalculie	Când țiineți cursuri, folosiți exemple concrete similare cu experiențele elevului. Învățarea poate fi, de asemenea, îmbunătățită dacă un concept este introdus mai întâi și numerele sunt adăugate mai târziu. Încurajați elevul să utilizeze codarea culorilor pentru a vizualiza mai bine o problemă. (De exemplu, faceți semnele negative, exponenții și numerele să aibă o culoare diferită. Faceți coloane de numere culori diferite.)
10.	Permiteți schimbarea sarcinilor	Încercați să permiteți elevilor cu LD atât feedback scris, cât și verbal cu privire la sarcini, dacă un student are o dificultate extremă în ceea ce privește munca colaborativă, permiteți-i să lucreze singur etc. Dacă este posibil, încercați să vă schimbați temele / sarcinile pentru ei în așa fel încât au șansa să o finalizeze și să reușească.

Bibliografie:

Harčariová, T. (2007). Základy pedagogiky jednotlivcov so špecifickými poruchami učenia. In: *Základy špeciálnej pedagogiky pre prácu so študentmi stredných a vysokých škôl*, p. 44-55. Bratislava: MABAG. ISBN 978-80-89113-30-9.

Heinemann, K. A., Bolanos, H., & Griffin, J. S. (2017). Specific learning disabilities: Response to intervention. In C. S. Ryan (Ed.), *Learning disabilities: An international perspective* 99–114, InTech. doi:10.5772/intechopen.70862

Kmeť, M. (2013). Deti s poruchami učenia. In: *Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálnopatologických javov v školskom prostredí. Príloha časopisu psychológia a patopsychológia dieťaťa, č. 2, p. 20-28.*

Watson, S. M. R., Gable, R. A., & Morin, L. L. (2016). The role of executive functions in classroom instruction of students with learning disabilities. *International Journal of School and Cognitive Psychology*, 3 (167), 1-5. doi:10.4172/2469-9837.1000167

2.5.2. Tulburări ale funcțiilor executive (EFD) - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská

Funcțiile executive sunt dificil de definit cu exactitate deoarece se crede că includ funcții mentale multiple. Prin intermediul funcțiilor executive (EF), care încep să se dezvolte în copilărie și implică o serie de procese de management, cum ar fi controlul atenției, inhibarea, memoria de lucru, flexibilitatea cognitivă și planificarea, indivizii își controlează propriul comportament și lucrează pentru a atinge obiectivele. EF au un rol regulator și adaptativ în viața umană. De la o vârstă fragedă, individul învață modalități adecvate de adaptare, într-un cadru familial, precum și în mediu instituțional, în mod spontan și intenționat. Adolescența este, din acest punct de vedere, una dintre cele mai importante etape de dezvoltare, prin urmare, până în acest moment funcțiile executive ar trebui să prezinte un stadiu adecvat de dezvoltare, dat fiind că această etapă este plină de schimbări dificile de dezvoltare calitative și cantitative (fizice, motorii, cognitiv, social, emoțional, moral) (Gatjal & Juhásová, 2020; Polouse, 2012). EF sunt necesare pentru un comportament orientat spre obiective și rezolvarea problemelor în toate aspectele vieții, indiferent dacă sunt academice (jucând un rol important în realizările academice în anii școlari), vocaționale sau sociale. Succesul în diferite aspecte ale vieții depinde în mare măsură de capacitățile EF intacte. EF sunt activate în situații care necesită atenție selectivă, efort mental extins, rezolvarea problemelor de ordin superior, control sporit asupra procesării informațiilor și necesitatea coordonării simultane a mai multor procese în timpul sarcinilor academice (Polouse, 2012). Cele șapte tipuri majore de autoreglare asociate cu funcționarea executivă sunt după cum urmează:

- Conștiința de sine,
- Autocontrol
- Memorie de lucru,
- Motivația de sine,
- Planificarea și rezolvarea problemelor.

Simptomele problemelor:

Au fost raportate tulburări de execuție într-o serie de tulburări, cum ar fi tulburarea de deficit de atenție, hiperactivitate (ADHD), autism sau leziuni ale capului, dizabilități de învățare, anxietate, depresie, PTSD etc. Disfuncția executivă nu este o tulburare unitară, dar este caracterizată de o „varietate de prezentări și deficite într-unul sau mai multe domenii ale

funcțiilor executive, cum ar fi un control slab al impulsurilor, dificultăți de monitorizare sau reglare a performanței, probleme de planificare și organizaționale, capacitate slabă de raționament, dificultăți de generare și / sau implementare a strategiilor, perseverență și inflexibilitate mintală și memorie de lucru redusă”(Anderson, 2002, În: Polouse, 2012, p.15). Simptomele generale ale cărora ar putea fi rezumate după cum urmează (Bell, 2006 în Juhásová & Gatial, 2019):

- tulburări motorii,
- tulburări de vorbire,
- modificări ale emoțiilor și afectivității,
- tulburări de personalitate,
- apatie
- tulburări de gândire,
- tulburări de dispoziție,
- tulburări de atenție,
- tulburări de memorie,
- manifestări de perseverență,
- echolalia,
- ecopraxie,
- probleme cu organizarea timpului activităților, planificarea acestora, incapacitatea de a rezolva probleme, dezorganizarea activităților

În cazul sindromului disexecutiv există probleme cu comportamentul social al individului și controlul său emoțional, probleme cu organizarea timpului activităților, selectarea și adaptarea acestora la reguli, precum și tulburări de memorie

Cauzele problemelor:

Experții nu sunt siguri de ce unele persoane au disfuncție executivă. Astfel de disfuncții pot fi rezultatul moștenirii sau traumei la nivelul lobului frontal, în special la partea numită cortexul prefrontal. Relația emoțională a părinților și stilul de control parental pot fi, de asemenea, responsabile pentru nivelul de dezvoltare a funcțiilor executive.

Consecințe:

Funcțiile executive sunt esențiale pentru reglarea comportamentului vizat și includ procese precum memoria de lucru, concentrarea atenției, inhibarea, comutarea între sarcini și motivația de a efectua. Deficitul lor poate împiedica semnificativ calitatea vieții. De exemplu,

deficiențele de concentrare a atenției pot împiedica performanțele academice și profesionale, în timp ce impulsivitatea poate duce la creșterea asumării riscurilor și a consecințelor asociate (Juhásová & Gatial, 2019). Abilitățile slabe de EF pun copiii în pericol de interacțiuni ineficiente cu mediul, ducând la dificultăți cognitive și sociale semnificative și de durată (Jacobson, Williford și Pianta, 2011).

Copiii cu deficit de funcție executivă au dificultăți în:

- planificare,
- organizarea,
- gestionarea timpului și a spațiului,
- spunând povești,
- comunicarea detaliilor într-un mod organizat, secvențial,
- amintirea și extragerea informațiilor din memorie,
- inițierea de activități sau sarcini,
- generarea de idei independent.

Drept urmare, copiii cu deficite în funcțiile executive pot să nu reușească să dezvolte în mod adecvat abilitățile de a interacționa productiv și eficient cu mediul. Copiii din școala medie cu deficite de funcționare executivă sunt adesea etichetați ca fiind leneși, nemotivați și iresponsabili, mai degrabă decât să fie recunoscuți cu dificultăți în neurodezvoltare (Denckla, 2007 în Polouse, 2012).

Mulți dintre acești elevi erau considerați de succes în școala elementară, unde accentul este pus pe dezvoltarea abilităților izolate, precum fapte de ortografie sau matematică, dar în liceu și gimnaziu tind să se lupte atunci când li se cere să integreze diverse abilități, cum ar fi înțelegerea citirii rezumarea și redactarea eseului (Meltzer și Krishnan, 2007). Munca lor școlară crește în complexitate și programele devin mai exigente în acest moment și pot începe să eșueze. În plus, pot avea dificultăți în inițierea muncii, stabilirea priorităților, selectarea obiectivelor adecvate, schimbarea strategiilor și auto-monitorizarea. Aceste dificultăți au impact asupra domeniilor cititului, scrisului, matematicii, precum și organizării, luării notelor, luării testelor și abilităților de studiu (Polouse, 2012).

Plan corectiv

	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipozeze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Oferiți timp	Copiii cu viteză de procesare lentă nu sunt leneși, ci doar procesează într-un ritm mai lent. Aceasta înseamnă că au

		nevoie de mai mult timp pentru a înțelege lecțiile, pentru a susține teste și pentru a finaliza munca în afara școlii. Totul, de la citirea unei cărți până la respectarea instrucțiunilor părinților lor, poate dura mai mult. De aceea, este important să li se acorde cât timp au nevoie.
2.	Repetati instrucțiunile sarcinii	Citiți lucrările cu voce tare și cereți copiilor să le repete, pentru a vă asigura că elevul a înțeles. Dacă au nevoie, repetați din nou instrucțiunile. Comunicarea clară a așteptărilor noastre și explicarea modului în care se aliniază la competențele cursului îi ajută pe elevi să vadă un scop învățării lor.
3.	Discutați cu elevii, întrebați dacă au nevoie de ajutor	Întrebați dacă îi puteți ajuta să înceapă (dar nu faceți treaba pentru ei!). Arătarea empatiei îi învață că toți facem lucruri de care s-ar putea să nu ne bucurăm întotdeauna, dar consecința neefectuării lor poate fi mai gravă.
4.	Încurajați supraînvățarea	Învățați peste abilitățile de bază - abilitățile automate necesită o memorie de lucru minimă. De asemenea, este bine dacă copiii descoperă dacă își amintesc cel mai bine cu indicii auditive / verbale, vizuale sau kinestezice (sau o combinație), încercați să îi ajutați să afle.
5.	Schimbări de mediu / clasă	Mediul în clasă este un factor foarte important în modul în care funcționează elevii. Fulgerele, mobilierul, amenajările scaunelor, culoarea, afișajele vizuale trebuie luate în considerare cu atenție pentru a bloca distragerea atenției în timpul lucrului pe scaun.
6.	Acordați note pentru cunoștințe, nu pentru performanță	Este posibil ca un copil cu viteză de procesare lentă să nu poată finaliza aceeași cantitate de muncă ca și colegii săi. De exemplu, îi va lua mai mult timp să compună elemente de răspuns deschis, iar rezistența mentală poate da loc frustrării dacă se așteaptă să genereze răspunsuri complexe. De aceea, este important să-l evaluezi pe baza a ceea ce a învățat față de cât poate face.
8.	Ajutați la planificarea, organizarea și prioritizarea taskurilor	Învățarea utilizării și menținerii unui program, planificator sau calendar zilnic este o abilitate de care beneficiază chiar și adulții, astfel încât integrarea planificatorilor de teme în practica zilnică în clasă îi ajută pe toți elevii. Într-o lume din ce

		în ce mai concentrată pe tehnologie, utilizarea aplicațiilor poate fi mai interesantă pentru studenți decât un planificator de hârtie standard. În plus, gamificarea procesului într-un fel poate face listarea și menținerea calendarului mai interesante sau plină de satisfacții pentru studenți.
9.	Schimbarea sarcinii, furnizați schițe și rezumate ale lecțiilor	Modificarea sarcinii poate include scurtarea sarcinii, simplificarea pașilor, simplificarea sarcinii, construirea în varietate sau alegere și furnizarea de rubrici de notare.
10.	O întrebare pe moment	Când elevii completează o foaie de lucru sau susțin un examen care prezintă mai multe întrebări pe aceeași pagină, acoperiți toate, cu excepția întrebării la care se lucrează. Copilul ar putea să facă acest lucru cu mâna sau cu o bucată de hârtie goală care poate fi deplasată de-a lungul timpului. Acest lucru va face mai ușor să vă concentrați asupra informațiilor solicitate și să începeți o sarcină care poate părea copleșitoare la prima vedere.

Bibliografie:

Friedman, N. P., Miyake, A., Young, S. E., DeFries, J. C., Corley, R. P., & Hewitt, J. K. (2008). Individual differences in executive functions are almost entirely genetic in origin. *Journal of Experimental Psychology: General*, 137(2), 201– 225. doi:10.1037/0096-3445.137.2.201

Gatjal, V., & Juhásová, A. (2020). Intersexual Differences in Executive Functions in Adolescents. *SAR Journal - Science and Research*, 3(1), 31-36. doi: 10.18421/SAR31-05. Retrieved [5.5.2020] from http://www.sarjournal.com/content/31/SARJournalMarch2020_31_36.pdf

Jacobson, L. A., Williford, A. P., & Pianta, R. C. (2011). The role of executive function in children's competent adjustment to middle school. *Child neuropsychology: a journal on normal and abnormal development in childhood and adolescence*, 17(3), 255–280. doi:10.1080/09297049.2010.535654.

Juhásová, A., & Gatjal, V. (2019). Exekutívne funkcie a rizikové správanie dospelých (online), 130 s. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, Pedagogická fakulta. Retrieved [5.5.2020] from http://www.kpsp.pf.ukf.sk/prilohy/exekutivne_funkcie_online.pdf

Meltzer, L. J., & Krishnan, K. (2007) Executive function difficulties and learning disabilities. In L. Meltzer, L. Meltzer (Eds.), *Executive function in education: From theory to practice* (pp.

77-105). New York, NY US: Guilford Press. Retrieved [5.5.2020] from <http://www.miottawa.org/Health/CMH/pdf/brains/Attention%20and%20Executive%20Function/Executive%20Function%20Articles%20and%20Information/Executive%20Function%20in%20Education.pdf#page=93>

Poulose, M. S. (2012). Program evaluation of an executive functions intervention at a middle school setting. PCOM Psychology Dissertations, Paper 221. Retrieved [5.5.2020] from https://digitalcommons.pcom.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1221&context=psychology_dissertations

Watson, S. M. R., Gable, R. A., & Morin, L. L. (2016). The role of executive functions in classroom instruction of students with learning disabilities. *International Journal of School and Cognitive Psychology*, 3(167), 1-5. doi:10.4172/2469-9837.1000167

2.5.3. Tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD) - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská

Tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție - ADHD și tulburare de deficit de atenție ADD sunt tulburări de neurodezvoltare și sunt cele mai frecvente tulburări de dezvoltare mentală în copilărie. În prezent, acestea sunt considerate tulburări de neurodezvoltare multifuncționale, deoarece implică factori genetici, biologici și psiho-sociali (Vojtová, 2013).

Tulburarea este cronică cu un impact semnificativ asupra calității vieții unui individ, previne utilizarea abilităților intelectuale, limitează realizarea potențialului succes academic și social și deseori provoacă reacții negative în mediu.

Aceste tipare de comportament se manifestă în sălile de clasă, de exemplu, ca dificultate în a urma și a urma instrucțiuni, a finaliza activități de instruire, a îndeplini sarcini, a nu putea sta liniștit și a asculta și a respecta regulile clasei (Herényiová, Szabová et al., 2015). Fără intervenție eficientă și ajutor din partea părinților, precum și a profesorilor, aceste modele de comportament pot împiedica experiența educațională a unui elev prin limitarea obținerii de noi abilități și prevenirea dezvoltării unui comportament inadaptabil față de relațiile dintre profesori și colegi (Stahr, 2006). În plus, experiența de învățare a altor elevi din clasă este adesea împiedicată dacă unui student cu ADHD nu i se oferă sprijinul necesar pentru intervenție.

De asemenea, se întâmplă în foarte puține cazuri ca tulburarea să dispară în timp. Apare încă din copilărie, cu începutul vârstei școlare cel târziu. Conform sistemelor de clasificare (American Psychiatric Association, 2013), manifestările tulburării trebuie să fi fost evidente până la vârsta de 7 ani, dar acest criteriu s-a schimbat și este dat în prezent de vârsta de 12 ani, cu o durată de cel puțin 6 luni. Pentru ca un student să poată fi diagnosticat cu ADHD, simptomele trebuie să apară înainte de vârsta de 12 ani și să fie expuse în cel puțin două setări. De asemenea, acestea trebuie să aibă efecte adverse asupra performanței academice, succesului ocupațional sau dezvoltării socio-emoționale (APA, 2013).

Simptome:

Tipuri de ADHD și semnele sale:

- **Tip predominant neatent**

- Incapacitatea de concentrare pentru timpul necesar în activitatea școlară, în elaborarea sarcinilor, activităților de lucru sau în joc.
- Dificultăți semnificative în a percepe și a se concentra asupra detaliilor, a distragerii atenției și a erorilor excesive în școală, în sarcinile de lucru și în activitățile de agrement cauzate de neatenție.
- Dificultăți semnificative în respectarea instrucțiunilor.
- Incapacitatea de a finaliza fără probleme sarcinile școlare sau temele.
- Dificultăți semnificative în organizarea propriilor activități, planificarea muncii sau a jocurilor.
- Respingerea sarcinilor și activităților care necesită concentrare sau efort mental crescut (ascultarea basmelor, scrierea temelor).
- Pierderea frecventă a lucrurilor necesare dezvoltării sarcinilor sau desfășurării activităților.
- Distragerea ușoară a atenției - concentrarea este distrasă excesiv de influențele externe.
- Uitarea frecventă a îndeplinirii sarcinilor zilnice de rutină.
- Este caracteristică munca rapidă și neconcordantă asupra sarcinilor trimise.
- Copilul are probleme cu percepția instrucțiunilor, sarcinilor sau alte informații importante

□ Tip predominant hiperactiv / impulsiv.

- neliniște psihomotorie excesivă - incapacitate de a sta într-un singur loc în pace - alergând constant în jurul clasei (în timpul orei) sau al camerei, agitându-se constant pe un scaun, lovitură permanentă fără sens, călcând în picioare și balansând, jucându-se în mod repetat cu obiecte de care nu are nevoie. munca și activitățile curente, ridicarea frecventă de pe scaun etc.
- Schimbări rapide în subiectul de interes.
- Cerere constantă de atenție - copilul nu poate să se dedice sarcinilor sau să se joace singur pentru o perioadă de timp adecvată.
- Activitate verbală excesivă - vorbit constant, sărituri în vorbire, punerea de întrebări.
- Incapacitatea de a auzi textul complet al unei întrebări sau al unei sarcini - respirații pufnitoare înainte de a finaliza o întrebare. Dă adesea răspunsuri prost considerate, impulsive.

- Salt constant în vorbire, întrerupându-i pe ceilalți.
- Dificultăți cu autocontrolul și reglarea propriului comportament.
- Incapacitatea de a amâna satisfacerea nevoii cuiva, cererea intensivă pentru îndeplinirea imediată a acesteia. Acțiune lipsită de gândire, impulsivă, indiferent de consecințe sau riscuri potențiale.
- Instabilitate afectivă, frecvente defecțiuni afective semnificative, în special izbucniri de furie și plâns. Dificultăți semnificative în respectarea instrucțiunilor, ordinelor, regulilor școlare, nerespectarea autorităților.

□ Tipul combinat.

- Elevul poate prezenta simptome care includ comportamente din ambele categorii de mai sus.

Cauzele problemei:

Cauza ADHD este defecțiunea sistemului nervos central. În plus, s-a constatat că ADHD poate fi moștenit, ceea ce înseamnă că există o mare probabilitate de apariție a acestuia la un copil ai cărui părinți îl au. În plus, există o serie de factori care pot agrava simptomele, inclusiv: anomalii în cursul sarcinii, greutate redusă la naștere, hipoxie perinatală, leziuni ale capului, otrăvire, neglijare a mediului.

Consecințe:

Impactul direct al simptomelor ADHD este evident. Probleme secundare și explicabile psihologic se dezvoltă la copiii și adolescenții. Există adesea o posibilă stimă de sine și o imagine de sine slabă, precum și accidente și leziunile rezultate din neatenție și impulsivitate sunt frecvente. Astfel de persoane fumează, beau alcool și utilizează mai multe substanțe psihotrope mai des decât ceilalți colegi. În perioadele ulterioare, manifestările de agresiune și delincvență de grup cresc. Caracteristicile sunt problemele școlare și de performanță - performanță slabă, probleme cu gestionarea școlii primare și probleme de muncă. Copiii și adolescenții cu ADHD au deficite de socializare, probleme frecvente în relațiile cu părinții, frații și colegii. În următorul paragraf prezentăm posibilele consecințe ale ADHD (Tichá, 2007; Vojtová, 2013b):

- **Afectarea funcțiilor cognitive** - deficiență de lucru și de memorie verbală, imaginație spațială, capacitate redusă de a percepe perspectiva, de a rezolva probleme geometrice etc.

- **Tulburarea selecției selective** - incapacitatea de a alege elementele esențiale din informație.
- **Eșecul secvențierii și implementării planului** - incapacitatea de a împărți sarcina, planifica pașii treptați, lucrați spre rezultat.
- **Tulburare motor-perceptivă** - stângăcie, mișcări inexacte, mers stângaci, dezvoltare motorie amintește de un copil mai mic.
- **Mai puțină fluentă a vorbirii în răspunsuri** - copiii cu ADHD pot vorbi fluent pe un subiect la alegere. Dacă trebuie să răspundă rapid la o întrebare, vorbirea lor este mai puțin fluentă și uită adesea ce întrebare a fost pusă.
- **Estimarea deficitară a timpului** - capacitatea de a fi conștient de o secțiune mai lungă a cronologiei este afectată, estimarea inexactă a duratei și, prin urmare, planificarea activităților.
- **Risc de răni și accidente** - Copiii cu acest diagnostic au de 2 până la 4 ori mai multe leziuni, de 3 ori mai multe otrăviri, mai multe spitalizări, precum și spitalizări pentru mai multe răni. Părinții și profesorii minimizează adesea leziunile.
- **Moodiness** - schimbări rapide de dispoziție, reacție emoțională imprevizibilă, se enervează ușor, este gata imediat să acționeze agresiv, predispus la reacții negativiste.
- **Intoleranță** - agresiune cronică față de unele persoane, înșelăciune, comportament distructiv.
- **Incapacitatea de a ne supune autorității și regulilor** - îl putem numi și comportament de opoziție, copiii se enervează, sunt supărați în mod deliberat, se ceartă cu adulții.
- **Mai puțină rezistență la eșec, critică, insultă** - tendința de a explica o simplă muștrare ca o evaluare absolută (fac totul greșit, nu reușesc niciodată).
- **Stima de sine scăzută** - copiii au probleme în realizarea propriei valori, se simt nesiguri în rândul mai multor persoane, au sentimente neplăcute, au rușine.
- **Evitarea temelor** - din cauza unei probleme de concentrare, scrierea temelor este adesea o problemă, cu cât sunt mai mulți copii obligați la teme, cu atât este mai mare rezistența.
- **Stabilirea rapidă, nesăbuită și încetarea relațiilor** - ca și în alte activități, pot apărea probleme în acest domeniu cu o cunoștință prea rapidă și imprudentă cu ceilalți, dar și încetarea de neînțeles a relațiilor. În adolescență, acest lucru se poate reflecta și în relațiile romantice.

Plan de corectare

	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Abilitatea de a face față reacțiilor emoționale	Este important să învățați să estimați situațiile care duc la un comportament afectiv și, dacă este posibil, să le evitați. Este necesar să se distragă atenția copilului de la situația care a provocat efectul și să îl direcționeze către altul. Dacă efectul a apărut deja, este bine să îl lăsați să alerge și să plece, să nu interveniți și să așteptați ca elevul să se calmeze. Elevul se liniștește mai repede dacă vede că comportamentul său nu a adus efectul scontat și profesorul a rămas calm, fără niciun efect retroactiv sau amenințări.
2.	Schimbări de mediu / clasă	Mediul în clasă este un factor foarte important în modul în care funcționează elevii. Fulgerele, mobilierul, aranjamentele pentru scaune, culoarea, afișajele vizuale ar trebui luate în considerare cu atenție pentru a bloca distragerea atenției în timpul lucrului pe scaune nu doar pentru copiii cu ADHD, ci și pentru alți studenți.
3.	Schimbarea amenajării locului elevului în clasă	Locul ar trebui să fie mai departe de fereastră, în fața camerei de lângă profesor, care poate verifica elevul mai des și poate verifica dacă își înțelege instrucțiunile. Elevul trebuie să stea fie singur, fie lângă un coleg de clasă calm și răbdător. Dar dacă elevul este mai mult de tip hiperactiv și mai puțin neatent, o plasare mai bună este în spatele clasei, unde i se oferă mai multe oportunități de a se mișca fără a-și distrage atenția colegilor.

4.	Abordare individuală	Este important să nu-l expui la situații în care nu va reuși. Reduceți volumul de muncă al elevului astfel încât să se alinieze capacității sale de a menține atenția. Atribuiți sarcini adecvate vârstei, dar modificate. De exemplu, mai scurt, dar elaborat în termeni de conținut și formă corect. Creșteți treptat cererile până când elevul ajunge la nivelul altor elevi.
5.	Dați instrucțiuni în mod clar, calm și strict necesită îndeplinirea lor.	Este recomandabil să stabiliți un regim zilnic de rutină și să îl modificați cât mai puțin posibil în timpul săptămânii. Familiarizarea cu programul de activități de la începutul fiecărei lecții ajută, de asemenea. Păstrați contactul vizual cu el atunci când explicați sarcinile. Asigurați-vă că elevul urmează interpretarea profesorului. Rugați-l să repete în mod liber întrebarea sau sarcina, asigurați-vă că elevul a înțeles sarcina în mod cuprinzător, sau esența acesteia sau formularea întrebării. Adesea sunt necesare repetări multiple de instrucțiuni și furnizarea de instrucțiuni repetate, profesorul ar trebui să rămână calm. Mențineți atenția elevului în timpul examinării, de exemplu, solicitând răspunsuri scurte de la elevi unul după altul.
6.	Ajutați la organizarea muncii	Deconstrucția sarcinilor - limitați cantitatea de lucru pe pagină, permiteți timp suplimentar pentru finalizarea sarcinilor, asigurați pauze de lucru, permiteți elevului să utilizeze un computer pentru a tasta, reduce durata sarcinilor scrise pentru elevul cu ADHD. Împărțiți sarcina mai mare în unități mai separate, pe care le rezolvă treptat. Împărțiți sarcinile pe termen lung în mai multe sarcini mai mici, cu un termen specificat. Asigurați-vă că are doar mijloacele didactice de care are nevoie în prezent pe birou în timpul orei. Ajutați-l să exerseze următoarele abilități: aranjarea rechizitelor școlare și spațiul de învățare, notarea sarcinilor, crearea listelor, sortarea

		activităților în funcție de importanță, planificarea obiectivelor pe termen scurt, știind ce să luați și să aduceți de la școală și de acasă etc.
7.	Sușineți elevul, creați strategii de gestionare a comportamentului	Împreună cu elevul, dezvoltăți mesaje non-verbale discret, cum ar fi contactul vizual, gesturile mâinilor sau alte semnale care îi învață pe elevi să recunoască condițiile care declanșează comportamente specifice. Odată ce sistemul este dezvoltat, elevii pot învăța să-și gestioneze răspunsurile comportamentale înainte ca acestea să apară. De exemplu, crearea unui semnal și a unei rutine pentru „a face o pauză de cinci minute” într-o locație specifică a clasei oferă elevului posibilitatea de a recunoaște când devine neliniștit sau frustrat și împiedică escaladarea comportamentului. Acest sistem este cel mai eficient dacă este utilizat înainte ca comportamentul să escaladeze sau să se intensifice. Feedbackul verbal este format atât din declarații de laudă, cât și din afirmații corective. Folosiți fraze de laudă simple, dar specifice, care identifică clar comportamentele dorite. De exemplu, „vă mulțumesc că ați ridicat mâna înainte de a răspunde la întrebare” îi permite elevului să cunoască comportamentul și starea specifică pentru care a fost lăudat. Laudele generale (de exemplu, „treabă bună”) sunt mai puțin semnificative pentru studenți.
8.	Strategii de predare creative, interactive și antrenante.	Explicația noului curriculum, care necesită un timp mai lung, ar trebui împărțită în părți mai complete, evitând un monolog monoton mai lung. A atrage atenția elevului prin implicarea sa activă în procesul de predare prin încredințarea anumitor sarcini, de ex. prin distribuirea de instrumente, scrierea cuvintelor cheie pe tablă, etc. Explicațiile verbale ar trebui să fie completate cu ilustrații ilustrative și utilizarea de ajutoare ilustrative. Când un copil este angajat într-o sarcină, el sau ea nu este obișnuit să manifeste un

		comportament negativ. Încercați să încurajați copilul să se bucure de dobândirea de noi cunoștințe și abilități, ajutați-l să le dobândească și să le bucure, arătați-i ce posibilități i se pot deschide atunci când învață ceva.
9.	Cunoașterea și înțelegerea ADHD.	Este esențial să aveți informații despre ceea ce se întâmplă cu elevii cu ADHD. O mai bună înțelegere îi ajută pe profesori să își mențină răbdarea, toleranța și capacitatea de a face față copilului și comportamentelor sale în mod pozitiv. De obicei, există psiholog sau consilier școlar care să vă ajute sau, de exemplu, în Slovacia, există un centru de consiliere și prevenire pedagogico-psihologică. Ele oferă instruire și educație profesorilor pentru a îmbunătăți munca cu copiii cu probleme similare.
10	Comunicarea cu părinții.	Famiiliile sunt resurse neprețuite pentru profesori. Comunicarea dintre școală / profesor și părinții elevilor este foarte importantă. Principiile de bază ale abordării educaționale a profesorului se aplică în principiu părintelui și invers. Conform îndrumării profesionale a unui profesor, consilier educațional, psiholog și alții, un părinte poate urmări sarcinile școlare prin aplicarea anumitor proceduri în creșterea și pregătirea copilului la domiciliu. Cu cât interacțiunea dintre toți profesioniștii, profesorii și părinții este mai bună, cu atât mai repede ne putem aștepta să depășim sau să ameliorăm dificultățile legate de creșterea unui copil.

Bibliografie

American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). Arlington, VA: American Psychiatric Association.

- Centers for Disease Control and Prevention. (2015). Attention deficit and hyperactivity disorder. Retrieved from <http://www.cdc.gov/ncbddd/adhd/facts.html> [4.27.2020].
- Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, CPPPaP (n.d.). Metodický list: ADHD – porucha pozornosti s hyperaktivitou. Nové Mesto nad Váhom. Retrieved from: https://www.cpppapnmv.sk/files/metodicke-list20170324_103739.pdf [4.27.2020].
- Herényiová, G., Sabová, L. a kol. (2015). ADHD v bio-psycho-sociálnom kontexte. Nové Zámky: Psychoprof, 2015. ISBN 978-80-89322-22-0.
- Merrill, B. M., Morrow, A. S., Altszuler, A. R., Macphee, F. L., Gnagy, E. M. & Pelham, W. E. (2017). Improving homework performance among children with ADHD: A randomized clinical trial. *Journal of consulting and clinical psychology*, 85(2), 111–122. <https://doi.org/10.1037/ccp0000144>
- Rief, S. F. (2016). *How to Reach and Teach Children and Teens with ADD/ADHD*. SA, California: John Wiley & Sons.
- Stahr, B., Cushing, D., Lane, K., & Fox, J. (2006). *Efficacy of a Function-Based Intervention in Decreasing Off-Task Behavior Exhibited by a Student With ADHD*. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 8(4), 201–211. doi:10.1177/10983007060080040301
- Tichá E. (2007). Základy pedagogiky jedincov s poruchami správania. In: *Základy špeciálnej pedagogiky pre prácu so študentmi stredných a vysokých škôl*, 109-130s. Bratislava: MABAG. ISBN 978-80-89113-30-9.
- Vojtová, Z. (2013a). Deti s poruchami správania. In: *Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálnopatologických javov v školskom prostredí. Príloha časopisu psychológia a patopsychológia dieťaťa, č. 2, p.29-41*.
- Vojtová, Z. (2013b). *Pedagogické zručnosti pre prácu so žiakmi s ADHD v triede*. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum. 64s. Retrieved from https://www.komposyt.sk/pre-odbornikov/specialno-pedagogicka-cinnost/preview-file/vojtova_poradenstvo-pre-deti-adhd-436.pdf [4.26.2020]

2.5.4. Tulburări de internalizare - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská

Atenția profesorilor și a școlilor este atrasă în primul rând de comportamentul de exteriorizare a elevilor (ADHD, agresivitate, infracțiuni etc.). Cu toate acestea, este la fel de important ca profesorii să înțeleagă și să recunoască și acei elevi care prezintă un comportament de interiorizare. Deoarece această categorie de tulburări este văzută ca „îngrijorătoare” doar pentru cei care se confruntă direct cu dificultăți, profesorii rareori își observă problemele, considerând de obicei acești elevi timizi. Cunoașterea problemei și a consecințelor acesteia poate ajuta la intervenția timpurie. Multe comportamente de interiorizare coexistă cu fiecare dintre ele, ceea ce face dificilă identificarea problemei principale a elevului. Astfel, interacțiunea dintre el și profesor joacă un rol important în a percepe un astfel de elev și a răspunde la comportamentul său. Cu toate acestea, cercetările au arătat că profesorii tind să răspundă la comportamentul perturbator al elevilor într-un mod care îl mărește. Prin urmare, devine necesar atunci când lucrezi cu un astfel de elev să-l aprovizionezi cu atenție și atenție, deoarece acest lucru îi poate afecta pozitiv funcționarea în clasă și realizările școlare.

Simptomele problemelor:

Conceptul de „comportament internalizant” reflectă starea emoțională sau psihologică a unui copil și include de obicei tulburări depresive, tulburări de anxietate, retragere socială sau plângeri somatice.

- **Depresia** este o afecțiune medicală gravă în care o persoană se simte foarte tristă, lipsită de speranță și lipsită de importanță și deseori nu poate trăi într-un mod normal. Copiii care sunt deprimați se pot prefăce bolnavi, pot refuza să meargă la școală, să se agațe de un părinte etc. Copiii mai mari se pot îmbufna, se pot tulbura la școală, pot fi negativi, pot acționa greșit și se pot simți neînțeleși, de multe ori apare și un slab succes academic. Simptomele depresiei includ starea de spirit deprimată, pierderea interesului pentru activități, tulburări de somn, oboseală, sentimente de lipsă de valoare și / sau vinovăție excesivă, dificultăți de concentrare și luare a deciziilor, iritabilitate, plângeri somatice și gânduri de moarte și de moarte dincolo de așteptările pentru etapele de dezvoltare (Guealdner & Merrell, 2011). Depresia este o tulburare psihiatrică a dispoziției caracterizată prin tristețe excesivă și pierderea interesului pentru activități de obicei plăcute. Vârsta medie de debut la adolescenți este de 14,9

ani, dar unii copii pot dezvolta depresie încă de la vârsta de 3 ani (Liu, Chen și Lewis, 2011)

- **Anxietatea** este un sentiment de îngrijorare, nervozitate sau neliniște, de obicei cu privire la un eveniment iminent sau ceva cu un rezultat incert. De asemenea, tulburările de anxietate coincid adesea cu alte tulburări precum depresia, tulburările alimentare sau ADHD. Tulburările de anxietate apar atunci când anxietatea este consecventă și interferează negativ cu școala, interacțiunile sociale, activitățile sau funcționarea familiei și sunt cel mai frecvent tip de tulburări psihiatrice la copii (Liu și colab., 2011). Construcția anxietății este largă, precum și semnele și simptomele acesteia, dar tinde să includă sentimente subiective de disconfort, frică sau teamă, comportamente evidente, cum ar fi evitarea stimulilor sau retragerea, și răspunsuri fiziologice, cum ar fi transpirație, greață și excitare generală. La fel ca depresia, anxietatea poate exista de-a lungul unui continuum de severitate (Gueldner & Merrell, 2011)
- **Retragerea socială** este definită ca izolarea sau izolarea de alții. Retragerea socială este frica sau retragerea de la oameni sau situații sociale. Timiditatea devine o problemă atunci când interferează cu relațiile cu ceilalți, în situații sociale, realizări academice sau alte aspecte ale vieții. Retragerea socială poate apărea la studenții care sunt, de asemenea, deprimați sau anxioși. Copiii care se retrag din situațiile sociale fac adesea acest lucru pentru a evita să fie alături de alți copii, din cauza experiențelor negative anterioare, a distorsiunilor cognitive în ceea ce privește înțelegerea și experiențele anterioare ale acestora cu interacțiuni sociale sau modelelor de interacțiuni sociale incomode, adesea datorate lacunelor în abilitățile sociale.
- **Plângerile somatice / fizice** reprezintă tendința de a experimenta și de a comunica simptome somatice care nu sunt identificate de descoperirile patologice, le atribuie bolilor fizice și caută ajutor medical. Studenții cu plângeri somatice vorbesc adesea zilnic despre dureri de cap, dureri de stomac etc. După cum sa menționat anterior, retragerea socială și problemele somatice nu sunt în general diagnosticate ca o tulburare separată, dar sunt frecvent prezente cu simptome de anxietate și depresie.

Cauzele problemelor:

Internalizarea comportamentelor nu este cauzată de un factor sau eveniment biologic specific.

Mulți factori pot fi luați în considerare, inclusiv:

- factori genetici; riscul, de exemplu, de depresie la un copil variază între 15 și 45% dacă părinții săi biologici au suferit de aceasta,
- procesele biochimice din creier,
- Mediul extern.

În cazul mediului social în care copilul este crescut și crește, pot apărea factori nefavorabili, cum ar fi:

- abuzul de substanțe active de către părinți,
- violența în familie,
- doliu,
- boala unui membru al familiei,
- lipsa de interes față de copil,
- neglijare mentală și fizică,
- situație financiară dificilă,
- cerințe prea mari acasă sau la școală,
- eșecuri școlare.

Consecințe:

Potrivit lui Crundwell și Killu (2010), problemele de comportament de internalizare sunt semnificativ corelate cu note academice slabe, iar studenții cu astfel de probleme sunt mai puțin susceptibili de a absolvi liceul. Autorii afirmă, de asemenea, că problemele cognitive pot include toleranță scăzută pentru frustrare și modele negative de gândire. Elevii deprimați renunță adesea mai repede la sarcinile pe care le percep ca descurajante, refuză să încerce munca academică pe care le consideră prea dificile și se îndoiesc rapid de capacitatea lor de a finaliza în mod independent sarcinile academice sau de a rezolva probleme. Memoria, vorbirea, activitatea fizică și motorie și capacitatea de a planifica pot fi, de asemenea, afectate. Mulți copii și adolescenți deprimați sunt letargici, vorbesc laborios și au dificultăți în exprimarea completă a gândurilor și ideilor. Copiii cu probleme de interiorizare experimentează, de asemenea, multe sentimente. Acestea pot include sentimente negative, lipsă de speranță, neputință și simptome fizice legate de anxietate. Aceste sentimente duc la gânduri precum vederi negative asupra sinelui, denaturarea faptelor despre ceea ce s-a întâmplat cu adevărat, ruminare, gândirea la cele mai rele din trecut și viitor, imposibilitatea de a îndeplini sarcini și a nu fi buni rezolvatori de probleme. Comportamentele pe care copiii le pot arăta includ contact social limitat, evitare, nevoie de feedback și asigurare excesive, probleme de abilități sociale și academice și activitate și expresii limitate (Stormot, Herman & Reinke, 2015). Când internalizarea comportamentului este recunoscută devreme și când

profioniștii oferă tratament, tinerii pot experimenta o stare de spirit îmbunătățită și pot funcționa mai bine în școală și în viață, în loc să dezvolte tulburări. Personalul școlii joacă un rol esențial în identificarea simptomelor depresiei sau anxietății - și a intervenției (Crundwell & Killu, 2010).

Plan corectiv

Lp	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipoteze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Comunicați emoții	Odată ce elevii învață despre emoții și modalități pozitive în care le pot comunica, pot învăța să se angajeze în activități care îi pot distra sau pot atenua sentimentele incomode. Utilizarea tulpinilor de propoziții poate fi utilă pentru a ajuta elevii să utilizeze această tehnică, de exemplu, elevii ar fi rugați să reflecteze asupra situațiilor în care experimentează o emoție și să completeze spațiul gol (de exemplu, „Mă simt speriat când / nervos când ...”)
2.	Oferiți instrucțiuni explicite și furnizați note	Învățați elevii cum să identifice și să asiste la informații relevante; furnizați note ghidate pentru timpul de instruire dirijat de profesor. Elevii deprimați beneficiază de ghiduri de studiu dezvoltate de profesori pentru teste care le permit să se concentreze pe cel mai important material.
3.	Implicați părinții	Implicarea părinților se dovedește a îmbunătăți nivelul de realizare, acceptabilitatea comportamentului și motivația copiilor în școală. Elaborați un sistem de comunicare acasă-școală pentru a împărtăși informații despre comportamentul academic, social și emoțional al elevului și / sau orice preocupări.
4.	Dezvoltați modificări	Dezvoltați modificări și adaptări pentru a răspunde la fluctuațiile elevului de dispoziție, capacitatea de concentrare sau efectele secundare ale medicamentelor. Desemnează o persoană care să servească drept contact principal și să coordoneze intervențiile.
5.	Permiteți pauze	Problemele de internalizare, în special cu efectul secundar al medicamentelor, aduc multe complicații fizice, cum ar fi

		durerile de cap sau „gura uscată”, așa că le permiteți să aibă apă / suc pe birou și să plece în liniște pentru o pauză într-o parte liniștită a sălii de clasă / în afara clasei dacă au nevoie. Asigurați-vă că folosesc acest avantaj doar atunci când într-adevăr nu se simt bine, nu doar atunci când le place. Fii cu ochii pe ei întotdeauna
6.	Amenajați locuri	Din cauza acestor pauze, asigurați-vă că sunt așezați aproape de ușă, astfel încât să nu întrerupă restul clasei în timp ce plecați.
7.	Descompuneți sarcinile în sarcini discrete	Repartizarea sarcinilor în bucăți mai mici, ajută la dezvoltarea și gestionarea unei linii de timp pentru a finaliza fiecare sarcină. Creați o listă de verificare pentru a evidenția sarcina pe care au îndeplinit-o.
8.	Oferiți feedback întotdeauna	Oferiți feedback după finalizarea cu succes a fiecărei secțiuni a unei sarcini. De asemenea, ați putea iniția întâlnirea în fiecare săptămână / altă săptămână pentru a stabili obiective, pentru a discuta despre evenimentele viitoare, despre posibilele probleme, dacă elevul se luptă în ceva și în starea generală de spirit.
9.	Promovează interacțiunile sociale	Includeți activități de grup cooperativ în clasă și selectați cu atenție în care să puneți elevul cu semne de comportament internalizante. Poate crește probabilitatea ca aceștia să se bucure de unele interacțiuni pozitive. Munca în grup îi permite, de asemenea, să-și împartă responsabilitățile cognitive, atenuând stresul pe care îl simt adesea atunci când se angajează în sarcină și să-l completeze singuri.

Bibliografie:

Crundwell, R., & Killu, K. (2010). Responding to a Student's Depression. *Educational Leadership*, 68(2), 46-51.

Gueldner, B. A., & Merrell, K. W. (2011). Interventions for Students with Internalizing Behavioral Deficits. *Oxford Handbooks Online*. doi:10.1093/oxfordhb/9780195369809.013.0150

Liu, J., Chen, X., & Lewis, G. (2011). Childhood internalizing behaviour: analysis and implications. *Journal of psychiatric and mental health nursing*, 18(10), 884–894. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2850.2011.01743.x>

Marchant, M. R., Solano, B. R., Fisher, A. K., Caldarella, P., Young, K. R., & Renshaw, T. L. (2007). Modifying socially withdrawn behavior: A playground intervention for students with internalizing behaviors. *Psychology in the Schools*, 44(8), 779–794. doi:10.1002/pits.20265

Mooij, T., & Smeets, E. (2009). Towards systemic support of pupils with emotional and behavioural disorders. *International Journal of Inclusive Education*, 13(6), 597–616. doi:10.1080/13603110802047978

Stormont, M., Herman, K. C., & Reinke, W. M. (2015). The Overlooked Children: How Teachers Can Support Children with Internalizing Behaviors. *Beyond Behavior*, 24(2), 39–45. doi:10.1177/107429561502400206

2.5.5. Tulburare obsesiv-compulsivă - TOC - Zuzana Palková, Laura Kyžňanská

Tulburarea obsesiv-compulsivă (TOC) este o tulburare neurologică care afectează aproximativ 1% dintre copiii de vârstă școlară. TOC se caracterizează prin obsesii și compulsii recurente, involuntare, care provoacă anxietate, consumă timp și interferează cu funcționarea școlară tipică.

Obsesiile sunt gânduri, sentimente sau imagini persistente care intră în capul unui elev și sunt experimentate într-o măsură nerezonabilă și excesivă. Sunt iraționale și interferează cu gândirea normală. Obsesiile sunt gânduri involuntare, recurente și nedorite care provoacă sentimente de anxietate sau teamă.

Compulsiile sunt comportamente ritualice, repetitive, care sunt adesea asociate cu o obsesie și sunt executate pentru a ameliora anxietatea cauzată de obsesie. Uneori există o legătură clară între obsesie și constrângere (de exemplu, contaminare și spălare), dar acest lucru nu poate fi întotdeauna cazul (de exemplu, comportamentele de numărare pot fi utilizate pentru a preveni vătămarea altora). Adesea, dorința de a efectua comportamente compulsive devine mai puternică în timp. Dacă compulsia inițială devine mai puțin eficientă în reducerea anxietății, atunci se adaugă alte comportamente sau ritualuri mai elaborate pentru a oferi ușurare. Comportamentele compulsive pot deveni extrem de consumatoare de timp și pot interfera cu funcționarea normală. Unii oameni pot întârzia comportamentele, dar acest lucru este foarte dificil și aproape întotdeauna vor trebui să efectueze ritualul mai târziu. Persoanele care au TOC nu sunt delirante - de obicei recunosc că aceste gânduri și comportamente sunt nerezonabile, dar se simt incapabile să le controleze. Simptomele tind să scadă și să scadă și se pot agrava ca urmare a bolilor sau a stresului (Paige, 2007). Manifestările tipice ale TOC sunt dificultatea de a întârzia satisfacția, incapacitatea de a schimba sau termina unele sarcini, perfecționismul, perseverența asupra rutinelor sau sentimentelor. Spălat; verificarea ritualurilor; și preocuparea cu boala, pericolul și îndoiala sunt, de asemenea, printre simptomele comune în TOC cu debut în copilărie. Trăsăturile de caracter ale persoanelor cu TOC care interferează cu performanța includ îngrijorare continuă, așteptări excesive, nemulțumire față de rezultate, competitivitate, amânare, nevoie de control și autocritică.

Simptome:

- **Contaminare:** Copiii cu această obsesie sunt uneori numiți „germafobi”. În școli, acest lucru se întâmplă cu copiii care se îngrijorează de ceilalți copii care strănut și

tușesc, atingând lucruri care ar putea fi murdare sau se îmbolnăvesc în multe moduri diferite. Cea mai frecventă obsesie.

- **Gândire magică:** De exemplu, copiii se pot îngrijora că gândurile lor pot provoca rănirea sau îmbolnăvirea cuiva. Dacă nu vor face ceva anume, va provoca ceva rău.
- **Catastrofizare:** unii copii ajung cu ușurință la concluzia că s-a întâmplat ceva teribil. De exemplu, dacă părinții copilului au întârziat cu 5 minute la preluare, l-au abandonat.
- **Scrupulozitate:** atunci când copiii au griji obsesive cu privire la jignirea lui Dumnezeu sau la blasfemie într-un fel.
- **„Sentimentul corect”:** copiii nu știu de ce fac ceva, ci doar că trebuie să o facă până când obțin ceea ce noi numim „sentimentul corect”. Deci: „Voi alinia aceste lucruri până când mă simt bine și apoi mă voi opri”. Și apoi, în timp - în intervalul de vârstă de la 9 la 12 ani - evoluează către o gândire magică și mai superstițioasă în natură

Comportamente asociate cu TOC, dar adesea confundate cu alte tulburări

- **Distragerea atenției:** dacă un copil este ocupat să creadă că, dacă nu întoarce capacul stiloului și numără până la patru în modul corect, mama ei se va îmbolnăvi, nu va fi atentă la curs. Și dacă profesorul ei o solicită să răspundă la o întrebare, distragerea ei ar putea arăta ca ADHD, dar nu este.
- **Lentitudine la examene, lucrări și sarcini:** Uneori, când copiii iau mult timp, se luptă cu perfecționismul de a avea nevoie să facă lucrurile în mod corect. Acest lucru ar putea arăta ca o tulburare de învățare sau o neatenție, dar nu este.
- **Evitare:** profesorii pot vedea un copil care nu vrea să stea pe podea sau să ridice lucruri care au atins podeaua sau să-și murdărească mâinile la cursurile de artă. evita multe activități de joacă - le este frică de germe.
- **Bătând și atingând simetric:** dacă un copil se așază la biroul lui și lovește din greșeală scaunul copilului de lângă ea cu piciorul drept, va trebui să-l lovească cu piciorul stâng. Ar putea arăta ca cineva care este opozițional sau cineva care are prea multă energie, dar de fapt este TOC.

Forme de constrângeri:

- Spălare și curățare (de exemplu, duș excesiv, spălarea mâinilor, curățarea casei).
- Verificare (de exemplu, încuietori, aparate, hârtie, trasee de conducere).
- Numărare (de exemplu, preferințe pentru numere pare sau impare, tabelarea cifrelor).

- Acțiuni sau gânduri repetate (de exemplu, aprinderea / stingerea luminilor, ridicarea / coborârea scaunelor, recitirea, rescrierea).
- Trebuie să întrebi sau să mărturisești (de exemplu, să ceri asigurare).
- Acapararea (de exemplu, reviste, pliante, îmbrăcăminte, informații).
- Comandarea și aranjarea (de exemplu, necesitatea ca lucrurile să fie drepte, secvențiate sau într-o anumită ordine).
- Repetarea cuvintelor, frazelor sau rugăciunilor către sine (de exemplu, repetarea rugăciunilor cuvintelor „sigure”).

Cauzele problemelor:

Cauzele TOC sunt complexe. Acestea includ, printre altele, factori genetici și de mediu, stres parental, anomalii ale anatomiei și / sau funcționării sistemului nervos central, un sentiment de responsabilitate timpuriu și extins pentru prevenirea riscurilor. Dezechilibrul biochimic din creier îl face să trimită mesaje de amenințare false. TOC poate fi un răspuns învățat conceput pentru a reduce anxietatea. Unele persoane pot prezenta simptome ușoare până la moderate, în timp ce altele pot avea simptome grave, adesea copleșitoare.

Consecințe:

În ciuda faptului că majoritatea copiilor și adolescenților cu TOC au un IQ general în intervalul mediu, parcurgerea unei zile de școală se poate dovedi a fi stresantă din punct de vedere psihic și emoțional și epuizantă din punct de vedere fizic. În viața școlară de zi cu zi pot exista provocări semnificative. Acest lucru poate fi atribuit faptului că scorurile IQ ale copiilor cu TOC sunt mai mici la sarcinile de performanță, spre deosebire de sarcinile verbale (Chatuverdi, Murdick & Gartin, 2014). Studenții cu TOC se comportă de obicei cu mult sub potențialul lor în domeniile de realizare academică. Această scădere a activității școlare apare adesea deoarece simptomele TOC interferează cu concentrarea și productivitatea. De exemplu, unii elevi pot avea probleme cu a ajunge la școală la timp din cauza nenumăratelor ritualuri de dimineață pe care le efectuează pentru a se pregăti pentru școală. Este posibil ca unii studenți să nu-și poată termina temele pentru că își șterg frecvent, refac și își perfecționează munca. Unii elevi pot avea atacuri de anxietate în timpul testelor sau pot deveni prea deprimați pentru a merge la școală. Studenții cu TOC tind să aibă mai multe tulburări de învățare - în mod specific, dizabilități de învățare nonverbale - decât cei fără TOC. Aceasta înseamnă că, deși unii studenți cu TOC pot avea abilități verbale adecvate în limbaj, lectură și ortografie, se pot lupta cu sarcini care necesită abilități vizual-spațiale, cum

ar fi matematica și scrisul de mână. Studenții cu TOC pot avea probleme cu atenția în clasă, deoarece le este greu să se dezlipească de propriile gânduri sau sunt implicați în ritualuri mentale ca răspuns la obsesiile lor. De asemenea, ei pot încerca să evite sau să întârzie desfășurarea unui comportament compulsiv (Paige, 2007). Elevii cu TOC au adesea probleme la inițierea și finalizarea sarcinilor atribuite, acordând atenție la clasă și concentrându-se asupra activităților din clasă. Aceste probleme apar ca urmare a distragerii și a depășirii de gânduri obsesive și acte compulsive mentale și / sau fizice.

Planul de măsuri corective

	Scopul acțiunilor corective (Ce ai de făcut?)	Ipozeze ale programului de corecție (Cum ar trebui să se facă acest lucru?)
1.	Încercați să mențineți un mediu fără stres și de susținere.	Un mediu de clasă negativ afectează semnificativ comportamentul unui elev cu TOC prin creșterea anxietății, a frustrării și a stresului. Experimentarea acestor sentimente interferează cu învățarea și face imposibilă îndeplinirea sarcinilor. Creați un mediu pozitiv asigurându-vă că elevii știu, li se permite să facă greșeli etc.
2.	Stabiliți reguli și așteptări previzibile, clar stabilite	Repețați regulile des. Oferiți rutine structurate pe care elevii să le urmeze. Oferiți elevului o notificare cât mai mare posibil, dacă rutina trebuie să se schimbe, dar recunoașteți că un student cu TOC frecvent nu poate începe o nouă sarcină până la finalizarea sarcinii sale inițiale.
3.	Preaviz	Iritabilitatea și frustrarea sunt două dintre lucrurile pe termen lung pe care le simt zilnic copiii cu TOC. Schimbările în program pot fi foarte perturbatoare pentru un copil cu TOC, deci poate fi util pentru profesori să anunțe în avans lucrurile. Copiii care știu la ce să se aștepte sunt mai puțin susceptibili de a fi aruncați de schimbare.
4.	Fiți conștienți de declanșarea evenimentelor	Este foarte important ca profesorii să știe ce fel de lucruri ar putea declanșa simptomele. De exemplu, oboseala este o bucată uriașă de TOC, așa că este important să știm că, dacă un copil este somnolent în clasă și poate că își lasă

		capul jos, nu pentru că este opozițional sau lipsit de respect, ci pentru că este copleșit de oboseală.
5.	Fiți flexibil și dispus să ajustați așteptările	Dă-ți seama că, odată ce un student cu TOC începe un ritual (adică verificarea, numărarea, aranjarea, efectuarea comportamentelor perfecționiste) în clasă, el / ea nu poate să se oprească până când nu este finalizat.
7.	Acordați timp suplimentar și verificați din nou	Permiteți unui student cu TOC care se simte obligat să verifice și să verifice din nou munca să trimită temele după data scadenței, atunci când este posibil și corect pentru alții. Alocați timp suplimentar pentru a finaliza testele, dacă au nevoie.
8.	Realizați un sistem de comunicare	Dacă elevul simte că apar simptome, el / ea vă poate semnala și părăsi sala de clasă sau poate merge într-un loc protejat din clasă, fără a întrerupe cursul. Poate preveni o explozie jenantă și perturbatoare a simptomelor în sala de clasă, iar ceilalți copii o iau sau o agresează în legătură cu aceasta.
9.	Amenajarea locurilor	S-ar putea să nu doriți să aveți un copil cu TOC așezat lângă ușă lângă holul urât. S-ar putea să aveți un copil care să stea în față, unde el / ea este mai puțin capabil să audă zgomotul și poate rămâne mai concentrat pe muncă. Pe de altă parte, un copil care are simptome foarte observabile și nu dorește ca alți copii să-l vadă, ar putea fi mai bine mai aproape de ușă, în spatele camerei.
10.	Implementați și mențineți o comunicare regulată cu părinții elevului.	Informați părinții despre comportamentul pozitiv al elevului, mai degrabă decât să contactați părinții numai atunci când elevul s-a purtat greșit. Colaborați cu familia pentru a ajuta la ameliorarea simptomelor, urmând planurile de tratament aplicate acasă.

Bibliografie:

Heretik, A., Heretik, A. a kol. (2016). *Klinická psychológia*. 2. vyd. Nové Zámky: Psychoprof., spol. s r. o.

Chaturvedi, A., Murdick, N., & Gartin, B. (2014). Obsessive Compulsive Disorder: What an Educator Needs to Know. *Physical Disabilities: Education and Related Services*, 33(2), 71-83. <https://doi.org/10.14434/pders.v33i2.13134>

Leininger, M., Taylor Dyches, T., Prater, M. A., & Heath, M. A. (2010). Teaching Students With Obsessive-Compulsive Disorder. *Intervention in School and Clinic*, 45(4), 221- 231. doi:10.1177/1053451209353447

Paige, L. Z. (2007). Obsessive-compulsive disorder. *Principal Leadership*, 12–15. Retrieved from https://www.nasponline.org/Documents/Resources%20and%20Publications/Handouts/Families%20and%20Educators/nassp_obsessive.pdf [5.8.2020]

APENDICE

CHESTIONARUL COMPORTAMENTULUI PROBLEMATIC - PENTRU PROFESOR

Vă rugăm să completați chestionarul. Scopul studiului este de a vă afla părerea despre relațiile de la egal la egal. Datele vor fi utilizate pentru analize științifice.

Sondajul este anonim. Mulțumim

I. Cât de des, după părerea dvs., elevii se comportă față de adulți în felul următor?

L.p.	Probleme în relațiile cu adulții	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Se cearta					
2.	Folosesc violența					
3.	Se răzvrătesc					
4.	Insultă și se răzbună					
5.	Îi învinovățesc pentru eșecurile lor					
6.	Se ofensează și evită contactul					
7.	Ei mint					
8.	Nu sunt de încredere					
9.	Sunt vulgari					
10.	Sunt lipsiți de respect					
11.	Provocă și irită					
12.	Ei manipulează					
13.	Nu le vorbesc despre problemele și nevoile lor					
14.	Își concentrează atenția asupra lor					
15.	Sunt agresivi					

II. Cât de des observați comportamentul următorilor elevi față de colegii lor?

L.p.	Probleme în relațiile de la egal la egal	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Se cearta					
2.	Îi învinovățesc pentru propriile lor eșecuri / probleme					
3.	Insultă și se răzbună					
4.	Mint					
5.	Sunt agresivi					
6.	Se separă și sunt retrași					
7.	Sunt nesinceri și neloiali					
8.	Îi împing pe alții					
9.	Provoacă conflicte					
10.	Îi domină pe ceilalți					
11.	Nu sunt capabili să ceară ajutor					

III. Cât de des întâlniți următoarele situații în clasa dvs? Comportamentul include relația dintre elev și clasă?

L.p.	Probleme în funcționarea grupului	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Nu respectă regulile clasei					
2.	Provoacă conflicte de clasă					
3.	Nu pot coopera într-un grup					
4.	Sunt respinși de întreaga clasă					
5.	Ei domină întreaga clasă					
6.	Le este frică să vorbească în fața întregii clase					
7.	Ei manipulează și creează presiune în clasă					
8.	Sunt favorizați de întreaga clasă					

IV. Cât de des observați comportamentul și gândirea următorilor elevi?

L.p.	Probleme de sine	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Gândesc și vorbesc rău despre ei înșiși					
2.	Nu cred în propriile abilități					
3.	Aceștia acționează autodistructiv					
4.	Au impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni					
5.	Nu dau dovadă de empatie					
6.	Nu pot sta în fața nimănui					
7.	Nu au propriile lor opinii					
8.	Nu pot recunoaște propriile greșeli					
9.	Nu pot face față propriilor probleme					

V. Cât de des observați următoarele comportamente în rândul elevilor dvs.?

L.p.	Probleme la îndeplinirea sarcinilor	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Nu te poți baza pe ei					
2.	Nu iau decizii și nu își asumă sarcini pe cont propriu					
3.	Nu își pot gestiona timpul					
4.	Lasă totul până în ultimul moment					
5.	Trebuie întotdeauna să îi instruiți ce să facă					
6.	Se plictisesc îndeplinind rapid sarcinile					
7.	Oricum fac sarcinile					
8.	Refuză să se angajeze în orice					
9.	Întârzie constant (sunt nepunctuali).					

VI. Cât de des observați comportamentul riscant al următorilor elevi?

L.p.	Comportamente riscante	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Distrug bunurile cuiva					
2.	Se joacă în absență					
3.	Fug de acasă					
4.	Beau alcool					
5.	Fumează țigări					
6.	Îi hărțuiesc pe alții					
7.	Îi intimidează pe ceilalți					
8.	Se droghează					
9.	Pariază					
10.	Maltratează animalele					
11.	Extorcă bani de la alții					
12.	Participă la lupte					
13.	Urmează diete stricte					
14.	Sunt dependenți de internet					

DEMOGRAFIE:

Vârsta:

Sex: F M

Mediu de proveniență: a) oraș mare, b) oraș, c) sat

Loc de muncă:

Poziția:

Nivel de educație:

Vechime:.....

CHESTIONARUL COMPORTAMENTULUI PROBLEMATIC - PENTRU STUDENT

I. Cât de des se comportă colegii tăi față de adulți în felul următor?

Vă rugăm să completați chestionarul. Scopul studiului este de a vă afla părerea pe relațiile de la egal la egal. Datele vor fi utilizate pentru analize științifice. Sondajul este anonim. Mulțumesc.

	Probleme în relațiile cu adulții	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Se cearta					
2.	Folosesc violența					
3.	Se răzvrătesc					
4.	Insultă și se răzbună					
5.	Îi învinovățesc pentru eșecurile lor					
6.	Se ofensează și evită contactul					
7.	Mint					
8.	Nu sunt de încredere					
9.	Sunt vulgari					
10.	Sunt lipsiți de respect					
11.	Provoacă și irită					
12.	Manipulează					
13.	Nu le vorbesc despre problemele și nevoile lor					
14.	Își concentrează atenția asupra lor					
15.	Sunt agresivi					

II. Cât de des observați următoarele comportamente în rândul colegilor dvs.?

	Probleme în relațiile de la egal la egal	Foarte des	De multe ori	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Se cearta					
2.	Îi învinovățesc pentru propriile lor eșecuri / probleme					
3.	Insultă și se răzbună					
4.	Mint					
5.	Sunt agresivi					
6.	Se separă și sunt retrași					
7.	Sunt nesinceri și neloiali					
8.	Îi împing pe alții					
9.	Provoacă conflicte					
10.	Îi domină pe ceilalți					
11.	Nu sunt capabili să ceară ajutor					

III. Cât de des întâlnești următoarele situații în clasa ta? Comportamentul include relația dintre elev și clasă?

	Probleme în funcționarea grupului	Foarte des	De multe	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Nu respectă regulile clasei					
2.	Provoacă conflicte în clasă					
3.	Nu pot coopera într-un grup					
4.	Sunt respinși de întreaga clasă					
5.	Domină întreaga clasă					
6.	Le este frică să vorbească în fața întregii clase					
7.	Manipulează și creează presiune în clasă					
8.	Sunt favorizați de întreaga clasă					

IV. Cât de des observați următoarele comportamente în rândul colegilor dvs.?

	Probleme de sine	Foarte des	De multe	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Ei gândesc și vorbesc rău despre ei înșiși					
2.	Nu cred în propriile abilități					
3.	Aceștia acționează autodistructiv					
4.	Au impresia că nu le pasă de nimic și de nimeni					
5.	Nu dau dovadă de empatie					
6.	Nu pot sta în fața nimănui					
7.	Nu au propriile lor opinii					
8.	Nu pot recunoaște propriile greșeli					
9.	Nu pot face față propriilor probleme					

V. Cât de des observați următoarele comportamente în rândul colegilor dvs.?

	Probleme la îndeplinirea sarcinilor	Foarte des	De multe	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Nu te poți baza pe ei					
2.	Nu iau decizii și nu își asumă sarcini pe cont propriu					
3.	Nu își pot gestiona timpul					
4.	Lasă totul până în ultimul moment					
5.	Trebuie întotdeauna să îi instruiți ce să facă					
6.	Se plictisesc îndeplinind rapid sarcinile					
7.	Oricum fac sarcinile					
8.	Refuză să se angajeze în orice					
9.	Întârzie constant (sunt nepunctuale).					

VI. Cât de des se angajează colegii dvs. în următoarele comportamente riscante?

	Comportamente riscante	Foarte des	De multe	Uneori	Rareori	Foarte rar
1.	Distrug bunurile cuiva					
2.	Se joacă în absență					
3.	Fug de acasă					
4.	Beau alcool					
5.	Fumează țigări					
6.	Îi hărțuiesc pe alții					
7.	Îi intimidează pe ceilalți					
8.	Se droghează					
9.	Pariază					
10.	Maltratează animalele					
11.	Extorcă bani de la alții					
12.	Participă la lupte					
13.	Urmează diete stricte					
14.	Sunt dependenți de internet					

DEMOGRAFIE:

Vârstă:

Sex: F M

Mediu de proveniență: a) oraș mare, b) oraș, c) sat

Școala: